

kd – kv

kdáj adv.interr.temp "wann/kdaj" (Sa), "wann/kedaj" (Sa) ▽ *kà-dar, kdáj, malokdaj, nekđaj*

JT ká:dj (Ičc), mP kədó: (Zda), 18 kədò: (Zda, Zdb) ~ kədó: (Zdb), 21 qədó: (Zda), 25 k'əda (Loo), 31 qədó: (Zda), 42 qədá: (Zda), 93 qdá: (Sts), 106 qdá:j ~ qdè (Ka), 109 qdè ~ qdá: (Ka), 119 "da" ~ "dá" ~ "dá" (Sa), 122 qd'a:j (ŠR) ~ "qdaj" (Šb).

○ 25 "Puwi:ədwa mu je, 'kəda 'møre wá:rat, 'kəda s'jat pšení:cu, è:du pa p'ròsò." (Loo 64). 93 "Ias qna mọ uęč ręčt genâu qdá je tūə bū" (Sts 278). 106 "Qdè pa se ma ti:ste uči:ya?" (Ka 226). 122 "Qdáj se móre v rəšatè vodà nosítə? – Qə je zmřžnanà." (ŠR 38).

□ ~ **da** 'wann genau'

122 "Hədíčə so Bohá bārēlə, qdáj da bójə w nabése smélə prítə." (ŠR 25).

~ **pa** "wann denn" (Sa)

119 "da pa bóte žét' začél'?" (Sa 478).

L ad

kdáj adv.temp.indef a) "wann/kedaj" (Šb), 'irgendwann' [= in der Vergangenheit oder Zukunft] b) 'einmal', 'früher' ▽ s. *kdáj* ▢ b) s. *časi*

mP k'əda (Zda), 18 k'əda (Zda, Zdb), 21 q'əda (Zda), 24, 31 k'əda (Zda), 93 qədi (Sts), 106 qdá:j (Ka), 109 qdá: (Ka), 122 qəd'ēj (ŠR) ~ qəd'a ~ qd'ēj (ŠR, Šb).

○ a) 18 "a boš tī kəda dòle hòdu, kòj puguáǐ tám, k sa ùnta na Məkųauíča grá" (Zda XIX). 24 "Kikrikī, sa knēm uęč kəda uídēli" (Zda XXVI). 122 "Met svátə zahléda qralično, lípšo qəqr qədèj puprēj." (ŠR 21). b) 21 "Narǒbe hódı cīəu suīət, štėjqə nasrėča še tūj qnī bouə qəda qə pa záj." (Zda XXXIX). 31 "məsa bol pa špiáha nī bou qəda, təq qə pa zdáj" (Zda XLI).

L ad

kdó koga a) pron.interr aa) "wer/kdo" (Iče, Sa, Šb), "wer" (Iča, Pa, Zda), "wer/quis" (Zda) ab) 'was' [= anstelle von 'kaj'] b)

pron.rel *ba* 'wer' *bb* 'was' ∇ *čega, čigav, kdò, kdor, kdorbodi, kdorkoli, *kadorsibodi, kdoti, malokdo, nekti* ⊃ *ab*) *káj, kateri ba*) *kdor bb*) *kar*

n: JT *tú:* ~ *dú:ǵ* (Raf), SÖJ *dú:ə* (Zda, Zdb), P *dú:ə* (Iča), mP *dú:ə* (Zda), NJ, WJ *χtú:ə* ~ *tú:ə* (Zdb), O *dó:* (Raf), RT *htú:* (Rab) ~ *tú:* (Raf), GT *tú:ə* (Rab, Raf), R, F, S, Pg, E/G *tú:ə* (Pa), E *tú:* (Ga), 8 *dú:ə* (Zda, Zdb), 18 *dú:ə* (Zda, Zdb) ~ *dù:ə* (Zdb "persespros"), 12 *dù:ə* (Zda), 24 *dú:ə* (Zda, Zdb), 57 *χt'u* (Zdb), 58 *tú:ə* (Zda, Zdb), 64 *tù:ə* (Zda), 73 *χtú:ə(j)* ~ *χtú:ə* (Zda, Zdb), 74 *tú:ə* (Zda, Zdb) ~ *χtú:ə* (Zdb), 75 *tú:* (Raf) ~ *tù:ə* (Zdb), 79 *tú:ə* (Zda), 93, 98 *tú:* (Sts), 106 *qdu* ~ *qđú:* (Ka), 107 *qđú:* ~ *qtú:* (Ka), 108a *qtú:* (Ka), 109 *dú:ə* (Iče) ~ *qđú:* ~ *tú:* ~ *qtú:* (Ka), 119 "htú" ~ "htu" (Sa), 122 *ht'u:* (ŠR) ~ *χtù:* (Šb), 137 *χtú:* (Loo), 141 "htu" (Mat), 145 *dú:* (Iče), 187 *χtú:* (Log), 211 *tú:ə* (Pa). – ǵ/a: P *kwá:ga* (Iča, Icc), GT "koga" (Jb), E *kóaga* (Ga), 8 *kò:ǵga* (Zda), 18 *qwá:ga* (Zda), 25 *kwá:ga* (Loo), 40 *q'ǵha* (Zda, Zdb), 58 *q'ǵha* (Zda), 73 *k'ǵga* (Zda), 79 *q'ǵha* (Zda, Zdb), 106, 107 *quhá:* (Ka), 119 "'ohà" ~ "'ohá" (Sa), 122 *qoh'a:* (ŠR) ~ *qohá* (Šb), 123 *quhá:* ~ *qǵ(h)á:* (La), 141 *qoǵ'a:* (Mat), 187 *kǵhá:* (Log). – d: P *kwá:mə* (Iča, Icc), E *kóamò* (Ga), 119 "'omú" (Sa), 187 *kǵmú:* (Log). – i: E *kóamò* (Ga), 8 *kù:əm* (Zda), 119 "'uem" (Sa), 187 *pəx kǵmú:* (Log). – i: KB *s qú:əm* (Sts), 109 *s qú:əm* (Iče), 119 "'uem" (Sa), 123 *s qú:m* (La), 187 *s kú:əm* (Log).

- a) 18 "Dúə bo prišu, kǵi kei za n čuǵek, ne uǵəm." (Zda XVI). 106 "Jà, qdu pa j umè:r'u?" (Ka 275). 108a "Zjú:tra səm pa šuè slidì:t, qtú: j bì:u, pa qá:m j šuè." (Ka 272). 122 "χtù me ubrèqúje, da se mə qovcá?" (Šb 56). ab) 106 "'Quhá:" səm *djà:u*, "sə sahó:nta qni uǵè:u." (Ka 265). 107 "Quhá: pa b mǵ:huu 'bət, da b li:χ təq 'močən 'bou?" (Ka 262). 107 "səm ré:qūa, quhá: bujǵ na Prí:stuu ré:qlə." (Ka 269–270). 123 "S qúm pa j qúpi zbitə?" (La 698). ba) 25 "Kwà:ga su mé:we ró:de, tà: je mjà:u sré:čǵ." (Loo 64). bb) 107 "Sǵ ja razdè:ləl, quhá: sǵ purá:ǵbal." (Ka 256).

□ ~ **da** 'wer genau'

122 "Nató je duúh puvédu, htú da je" (ŠR 16).

~ **za en** 'was für einer' ⊃ *kák*

123 "Wən z quhá zana ləsà pa jè?" (La 697).

L ad

kdò koga a) pron.indef "wer/kdo" (Sa, Sb), "wer" (Sts), "jemand" (Zda), 'einer', 'irgendwer' b) pron.neg 'niemand' ∇ s. *kdó* ⊃ a) *kdoti*, *nekti* b) s. *nobeden*

n: SÖJ du (Zda, Zdb), NJ, WJ χtu (Zdb), 5 du (Zda, Zdb), 8, 12 du (Zda), 18, 21 du (Zda, Zdb), 31 du (Zdb), 40 χtu (Zdb), 73 χtu (Zda, Zdb) ~ du (Zda), 79 tu (Zda), 119 "ht'" (Sa), 122 ht'ə ~ ht'ə: (ŠR) ~ χt'ə (Šb), 137 "htə" (Peb), 180 "ht'" (Sb). – g/a: 79 q'oha (Zda), 93, 98 q'oha (Sts), 106 qó:ha (Ka), 122 qoh'a: (ŠR) ~ qoh'a (ŠR, Šb). – d: KB q'omə (Sts), 18 k'omə (Zdb), 24 k'omə (Zda), 93 q'omə (Sts), 122 qom'ə (ŠR, Šb). – l: 122 qom'ə (ŠR, Šb). – i: 109 qú:m (Ka), 122 s q'om (Šb).

- a) 98 "Nəs ja ča slíšəš uèč qəha pèt." (Sts 206). 122 "je vélqa zaméra pa sramotà, al htə qohá vèn vsíče." (ŠR 89). 137 "še nəščír kəní punov, da bə htə sə Turščá živ zad prəšov" (Peb 33).
b) 122 "qni vídu qohà" (ŠR 14).

L ad

kdor pron.rel "wer/kdor" (Sa, Šb), "wer" (Zab) ∇ s. *kdó*

n: GT "Htuər" ~ "tuər" (Zab), 5, 8 dù:ər (Zda, Zdb), 18 dù:ər (Zda, Zdb) ~ tù:ər (Zda), 21, 24 dù:ər (Zda, Zdb), 31 dù:ər (Zdb), 58 tù:ər (Zda, Zdb), 64 tù:ər (Zda), 73 tù:ər (Zda, Zdb), 109 dú:əx (Iče), 119 "htur" (Sa), 122 ht'ur (ŠR) ~ χt'ur (Šb), 137 "htur" (Peb), 141 htu'o:r (Mat), 206 "Tur" (Peb). – g/a: 119 "úehar" (Sa). – d: 59 qò:mər (Zda), 119 "úemr" (Sa), 122 q'u:mər (ŠR). – l: 119 "pr 'úemr" (Sa). – i: 119 "s 'úemr" (Sa), 122 s q'u:mər (ŠR).

- 122 "Htúr se qúja, svojò rət zamúja." (ŠR 39). 122 "Qúmər je smírt namínanà, tomə ubéna rcníja pa ubédən dóhtar nča pumáha." (ŠR 56). 137 "Htur se te šlinjə veselí, se najbol veselí" (Peb 25).

L ad

kdorbodi pron.indef 'irgendeiner', 'wer es sei' ∇ s. *kdó* ⊃ *kateri-bodi*, *kdorkoli*, **kdor že*

18 dù:ərbō:di (Zdb), 24 dù:ərbō:di (Zda) ~ dù:ərbō:di (Zda, Zdb).

○ 24 "Tisti je tūj mǐáuj štēkej tēune nékeχ gnōrja pukópana, da še tək dūərbōdi prāui záj." (Zda XXIII).

L ad

kdorkoli pron.indef "wer immer" (Zab), 'irgendeiner', 'irgend jemand' ∇ s. *kdó* ⊃ s. *kdorbodi*

GT "kdorkoli" (Zab).

○ GT "da uəhkə sə napije, / kdorkoli hoče" (Zab 491).

L ad

kdorsibodi s. *kdorbodi*

kdoti pron.indef "jemand" (Zda, Zdb) ∇ s. *kdó* ⊃ s. *kdò*

24 d'uχti (Zda, Zdb).

○ 24 "Mōm iás gnōrja, nətəru guāuə sma ijχ déua, da ijχ dùχti ne bi uzāu" (Zda XXVII).

L –

ke- s. če-

kéber -bra m "Käfer" (Iče, No, Pa, Sa, Ze), "hrošč (Käfer)" (Šb) ∇ *kebrc*, **kebrč*, **kebrov* ⊃ s. *hrošč*

sg.n: R, F, S, Pg, E/G čé:βər (Pa), 18 ké:bər (Zdb), 53 "»əbr̥" ~ "»ēbr̥" ~ "»ēbr" (No), 109 čé:bəɤ ~ čəbɤ (Iče), 119 "čeber" ~ "čéber" (Sa), 122 čè:br (Šb), 130 čé:br (Ze), 211 čé:βər (Pa). – g/a: 122 čè:bra (Šb).

□⁴ **majni** ~ "Maikäfer" (No) ⊃ s. *majkefar*

53 "majəna »ēbr" (No).

⁴ **moken** ~ "Mehlkäfer" (No)

53 "mq»ən »ēbr" (No).

L ad

kebér s. *kver*

kebrc -a m 'kleiner Käfer' ∇ s. *kéber* ⊃ **kokica*

122 č'e:brc (ŠR).

○ 122 "Al čébrc polé qvíšqə frqə – poqáže v nabése" (ŠR 45).

L –

kecati -am impf 'schlagen' Δ *kecniti* ∇ *kecniti* \supset **klofincati*, s.
tepsti
119 "cáci" ~ "cáci" (Sa).

L Plet. B'

kecniti -em pf 'schlagen' Δ *kecati* ∇ *kecati* \supset *šlebrkniti*, **tacniti*,
s. *udariti*
119 "cníti" (Sa).

L Plet. ad

kedaj s. kdaj

kedem s. teden

²**keder -dra** m "Köder" (Ze) [= Lockmittel] ∇ **kedrati*
130 ké:dr (Ze).

L –

kejdrja s. kàj II

kefik -a m "Käfig" (No) \supset **kletka*
53 "këfig" (No).

L –

kegelj -glja m a) "Kegel" (Iče, No, Pa, Sa, Šb, Ze), "Kegel/kegelj"
(Sa) b) "Zapfen" (Iče) Δ s. *cegelj* ∇ s. *kegljati* \supset b) s. *cegelj*
sg.n: JT k'egl (Zdb), RT "čah' l" ~ "čahèl" (Sc), R čé:gu (Pa), F
čí:əgu (Pa), Pg čé:agu (Pa), E/G č'eago (Pa), 18 k'egl (Zdb), 53
"tšēhl" ~ "»ēhl" ~ "»ēhl" ~ "»ēhl" (No), 109 čéhəl (Iče), 119
"čah' l" ~ "čahél" (Sa), 122 čah'əl (Šb), 130 čá:hl (Ze), 211
čé:gə (Pa). – g: 119 "čahlà" (Sa), 122 čahl'a (Šb). – pl.n: 119
"čahl" (Sa).

L ad

kegljač -a m "*Kegelspieler/kegljač*" (Šb) ∇ s. *kegljati* ⊃ **kegljevec*, **kuglavec*

sg.n: 122 čahlá:č (Šb). – g: 122 čahlá:ča (Šb).

L ad

kegljanje -a n '*Kegeln*' ∇ s. *kegljati* ⊃ *kuglanje*

sg.n: 122 čahlá:nje (Šb). – g: 122 čahlá:nja (Šb).

L ad

kegljati -am impf "*kegeln*" (No), "*kegeln/kegljati*" (Sa, Šb), "*kegeln, kegelscheiben*" (Ze) Δ **pokegljati* ∇ *kegelj*, *kegljač*, *kegljanje*, **kegljačinja*, **kegljevec*, *kegljišče*, **pokegljati* ⊃ *kuglico gnati*, *keglje šajbati*, *kuglati*

inf: RT "čahlát" (Sc), 53 "»ēhlat" ~ "tšēhlat" (No), 119 "čahljāti" (Sa), 122 čahlá:tə (Šb), 130 čahlá:tə (Ze). – sg.1: RT "čahlám" (Sc), 122 čahlá:m (Šb).

L ad

kegljišče -a n "*Kegelbahn/kegljišče*" (Šb) ∇ s. *kegelj* ⊃ **kegelpon*, *kuglišče*

sg.n: 122 čahlí:šče (Šb). – g: 122 čahlí:šča (Šb).

L ad

kehinde s. *kjeinde*

kehkeh s. *kjekje*

kej s. *kje I*, *kje II*

kejko s. *koliko*

kek I adj.indecl "*keck*" (Pa, Sa, Ze) ⊃ s. *freh*

R, F, S, Pg, E/G k'ek (Pa), 119 "ö" (Sa), 130 ké:k (Ze), 211 k'ek (Pa).

L SP kak, SSKJ kak

kek II interj a) kinderspr. "schmutzig/načédnə, hrdú" (ŠR), 'pfui' b) 'Zuruf dem Eber bei der Zulassung' [nasalisiertes 'ε'] ∇ *kekati, *kekej, *ukekati se, *pokekati se ⊃ a) fuj, kak, *kar 106 qèq, qèq (Ka), 122 q'e:q (ŠR).

L Plet. kak, SP kak, SSKJ kak

kela -e f a) "Keil" (Iče, No, ŠR, Šb, Zda, Ze) b) "Maurerkelle" (Ze) c) "Hölzer" [pl.] (La), "Kannthölzer" (La) [= Holzunterlagen unter dem Mühlstein] ∇ *kelati, *prikelati, *prikelan, *zakelan, zakelati ⊃ a) klin c) s. kanthelcarji
sg.n: 18 kè:la (Zdb), 53 "»ēla" ~ "»ēla" (No), 106 qè:la (Ka), 109 čè:la (Iče) ~ čè:la (Ka), 122 "čēla" (ŠR) ~ čé:la (Šb), 130 qè:la ~ čè:la (Ze). – g: 122 čé:le (Šb). – a: 18 kè:lə (Zda), 122 č'è:lo (ŠR) ~ čé:lo (Šb).

pl.n/a: RT čè:le (La), 8 kè:le (La), 128a čè:le (La).

○ a) 18 "je pa šou pa cípu: sekírə nətər zabīu [...], puā pa lesīəno kēlə nətər, da ĵ narōznə dáržouə" (Zda X).

◇ ~ ~-o žene "ein Keil treibt den anderen" (Šb) ⊃ klin s klinom zbiti/zbijati

122 "čéla čélo žanè" (ŠR 16).

L Plet. b), SP b), SSKJ b)

kelder -dra m a) "Keller" (Ka) b) "Koben" (Zda) ⊃ a) s. klet b) s. koč

sg.n: SÖJ, mP, 18 kjá:wdər (Zda), 106 qé:əwdar (Ka). – g: SÖJ kjá:wdra (Zda).

L Plet. ad, SP kevder, SSKJ kevder

kelih -a m a) "Kelch" (No, Sa, Zab, Ze), "Kelch/kelih" (Sa) b) ⁵"Kohl" (No)

sg.n: 53 "»elx" (No), 119 "čöl'p'h" ~ "čél'p'h" (Sa), 130 qé:ləχ (Ze). – g: JT "keliha" (Zab). – l: K "kelhə" (Zab).

○ a) K "V kelhə so pa tri kaple krvi" (Zab 475).

L Plet. a) SP a) SSKJ a)

kelnar -ja m "Kellner" (Iča, No, Pa, Sa, Ze) ∇ s. kelnovati

sg.n: V qelnar (Iča), R, F, S, Pg, E/G kj'elnør (Pa), 53 "kəlnar" ~ "kelnar" (No), 119 "élnar" (Sa), 130 qé:lnar (Ze), 211 kj'elnør (Pa).

L SP ad, SSKJ ad

kelnarica -e f "*Kellnerin*" (No, Ze), "*natakar[i]ca, Kellnerin*" (Šb)

∇ s. *kelnovati*

sg.n: 53 "kelnərtsa" ~ "kəlnr̥tsa" (No), 122 q'e:lnarca (ŠR) ~ qé:lnarca (Šb), 130 qé:lnarca (Ze). – g: 122 qé:lnarce (Šb). – d: 97 qé:lnarə (Sts).

○ 122 "je qélnarca raqvà: té nòš je nášomə bírtə uqú stəqñòw." (ŠR 83).

L SP ad, SSKJ ad

kelnovati -am impf '*als Kellner(in) arbeiten*' ∇ *kelnar, kelnarica* ∇ *gor nositi*

inf: 122 qé:lnəwatə (Šb). – sg.1: 122 qé:lnəwam (Šb).

L –

kelžuh -a m a) "*Kehlsucht*" (Iče), "*oslovski kašelj – Keuchhusten*" (Šb) b) "*Asthma/astma*" (Šb) ∇ *kelžušen* ∇ a) **oslov kašelj*, **oslovski kašelj* b) **astma, naduha*

sg.n: 31 qé:wžəχ (Zda), 109 čé:wžəχ (Iče), 122 čé:wžəχ (Šb). – g: 122 čé:wžəχa (Šb).

L Plet. ad

kelžušen -šna -o '*schweratmig*', '*asthmatisch*' ∇ *kelžuh* ∇ *nadušljiv, *tepišen*

sg.nm: 122 čé:wžəšəñ (Šb). – nf: 122 čé:wžəšna (Šb). – n/an: 122 čé:wžəšnə (Šb). – pl.nm: 122 čé:wžəšnə (Šb).

○ 122 "čéwžəšnə so lđi pa žvína tudə" (Šb 19).

L –

kembelj -na m "*Schwengel/kembelj*" (Šb), '*Klöppel*' [= *bei der Glocke*] ∆ **kebelj* ∇ **kebelj, *klepel, *knebel*

sg.n: 122 čé:mbəl (Šb). – g: 122 čé:mbəlna (Šb).

L ad

kempfati s. kempfati

kempfati -am impf.refl "*kämpfen*" (No, Ze) ⊃ *tepsti se, s. biti se*
inf: 53 "kěmpfat" (No), 130 ké:mpfatə (Ze). – l-p.pl.m: 93
ké:mfelə (Sts).

○ 93 "Sə socialdemokrátə sə uēlqə kěmfelə za tēqa tūə, da sə pər
ēstrajh bələ. (Sts 262).

L –

kepa -e f a) "*Hühnchen/kurica*" (Šb) b) "*Hügel, Gupf*" (Ka) c)
'Klumpen' d) '*Schneeball*' Δ *čepa ∇ kepan, Kepec, kepej,
*kepka, *kepica, *kepati, Na Kepi ⊃ a) *kepica, puta b) s.
kogel

sg.n: mP kjá:pa (Zda), 18 kjá:pa (Zdb), 106 qé:pa (Ka), 119
"čépa" (Sa), 122 qé:pa (Šb). – g: 122 qé:pe (Šb).

□ **prstena** ~ '*Erdklumpen*'

△ **Na Kepi** "*čepica, Haube; auf Wanderkarten ohne Präp. – Kepp*
(1631 m)" (Ka) [= Mikrotoponym] Δ s. Čepa
106, 107 na qé:p (Ka).

L Plet. c) d), SP c) d), SSKJ c) d)

kepan -a m a) "*Hahn/pětělən*" (ŠR), "*Hahn (kindersprachlich)/pe-*
telin (otroški izraz)" (Šb) b) '*Bezeichnung für ein Kleinkind*' Δ
kepej ∇ s. kepa ⊃ a) kepej, *linčėč, *linčėj, s. petelin b)
*otrokič, s. čmrček

sg.n: 122 qé:pan (ŠR, Šb). – g: 122 qé:pana (Šb).

○ a) 122 "nū qépan, nū-nū!" (Šb 79).

L –

³**keparpont -a m** "*Köperband*" (Ze) [= *starkes, textiles Band zum*
Annähen] ∇ *keparpantel
130 ké:parpont (Ze).

L –

Kepec -pca m "*kepec, Häubchen*" (Ka) [= Mikrotoponym, hügel-
förmige Stelle] ∇ s. *kepa*
sg.l: 107 na qè:pcə (Ka).

L –

kepej -a m a) "*Hahn/pětělàn*" (ŠR), "*Hahn (kindersprachlich)/pete-
lin (otročki izraz)*" (Šb), "*Hahn*" (Sts) b) "*zärt. Kleinkind*" (Ka),
"*Säugling*" (Ka) Δ *kepan* ∇ s. *kepa* ⊃ a) *kepan*, **petelinčej*,
petelinček, s. *petelin* b) *otročičlej*, *punteljč*, s. *čmrček*
sg.n: KB qè:pi (Sts), 106 qè:pi (Ka), 122 qé:pi (ŠR) ~ qé:pěj
(Šb). – g: 106 qè:píja (Ka), 122 qé:pěja (Šb).

L –

ker -a m a) "*Fels*" (Ka), "*Fels/čer, skala*" (Šb) b) pl 'keri', auch
fem. 'kere' "*ein kaum zugängliches Felsengebiet*" (Ka),
'*Klamm*' Δ *čer* ∇ *Jamnikovi ker*, *Jazbečev ker*, *kerovje*, *Lesičji*
ker, *Lesičji ker*, *Martinjev ker*, *Pod Keri*, *V Kerih* ⊃ a) *skala*, s.
čer b) *peči*
sg.n/a: 106 kè:r (Šb) ~ qè:ər (Ka). – g: 106 qè:əra (Ka). – l: 106
qè:əram (Ka). – pl.n: 106 qè:əre ~ qè:ər (Ka). – l: 106 w
qè:əraχ (Ka).

○ a) 106 "Lèj ha χudí:ča, pa nót za qèə:ram bè:u, j nò:č bóua, j
má:u mè:sənc sué:tu." (Ka 232). 106 "Səm nátar za tí:st qèər
pà:du" (Ka 232). b) 106 "u qèə:raχ səm há:mse stré:lu" (Ka 72).

△ **Pod Keri** '*an Fuße der Felsen*' [= Mikrotoponym]

106 pud qermí: (Ka).

△ **V Kerih** '*in der Felsengegend*' [= Mikrotoponym]

106 w qèə:raχ (Ka).

L Plet. ad

▷ Lesičji ker, Lesičji ker, Martinjev ker

kerati -am pf "*zukehren*" (Ze) ⊃ **cokerati*

130 qè:ratə (Ze).

L –

keri s. *kateri*

³**kerl -a** m "*Kerl, Gauner*" (Ka), '*Mannsbild*' [= oft abwertend] Δ *kerlc*

sg.n: 106 k :rl (Ka).

  106 "Ah , k :rl, q j   nta j d!" (Ka 261).

L –

kerlc -a m "*Dem. zu "Kerl", toller Bursche*" (Ka), '*Prachtkerl*', "*Kerl*" (Ze) Δ *kerl*

sg.n: 106 k :r lc (Ka), 130 k :rlc (Ze), 137 "kerl c" (Peb). – g: 106 k :r lca (Ka).

  137 "Napoleon, to je biv kerl c, vod nja je vse casarje pa krale hvava bol va." (Peb 28).

L SP b), SSKJ b)

kerntnar -ja m "*K rntneranzug*" (Ka)

106 k : rntnar (Ka).

L –

kerovje -a sg.n "*felsiges Gebiet*" (Ka), "*Anh ufung gro er Steine*" (Ka) ∇ s. *ker* \supset *pe evje, pe i, skalovje*

106 q r :wj  (Ka).

L –

¹**kert mar ** indecl "*Kehrt-marsch*" (Ka) [= mil. Befehl] ∇ s. *ma i-rati*

106 k :rt m :r  (Ka).

  106 "Tr p, pa q :r "h :nl :g n" pa sp : t "h r" pa "k :rt m :r " pa  s  s  :rt , q :r je qej n :jh r: ha b u." (Ka 210).

L –

kesel -na m "*Kessel (Gef  )*" (Ka), "*Kessel*" (No, Sts, Ze) Δ *kestel* ∇ *dompfkesel, keselflikar, keselkova , kesel mit* \supset *kestel, kotel, *kotel *

sg.n/a: 53 "    " ~ "    " (No), 74 q :s  (Loh), 98 q :s  (Sts), 130 q :sl (Ze). – pl.a: 106 q :s le (Ka).

  98 " e q s    n h n b u" (Sts 199). 106 "s m q :s le  m : u" (Ka 212).

L –

²**keselflikar -ja** m "*Kesselflicker*" (No) ∇ s. *kesel* ⊃ s. *klamfar*
53 "»ēβl fli»ar" (No).

L –

Keseling -a m '*Keseling*' [= *Ortsname in DJ*]

sg.l.: 93 kè:selingə (Sts).

○ 93 "Tḗstə Ráinar u Kḗselingə tḗhra je pa usè parcḗle ud mòjajḗ
sosḗdu poqúpu." (Sts 244).

L –

⁵**keselkovač -a** m "*Kesselschmied*" (No) ∇ s. *kesel* ⊃ *keselšmit*,
klamfar, **kotlar*, *kupferšmid*
53 "»ēβl »ouatš" ~ "»ēβl »ouatš" (No).

L –

²**keselšmit -a** m "*Kesselschmied*" (Ze) ∇ s. *kesel* ⊃ s. *keselkovač*
130 ké:slšmit (Ze).

L –

⁴**kestel -a/-na [təl]** m "*Kessel (Gefäß)*" (Ka) Δ *kesel* ⊃ s. *kesel*
sg.n/a.: 106 qé:stəl (Ka). – pl.a.: 106 qé:stələ (Ka).

○ 106 "Drá:ga dú:ša srò:ta, jḗs pa pó:uən qé:stəl frí:šne žú:pe, jḗl,
da se b uáχq najè:du." (Ka 212).

L –

⁴**kešta -e** f "*selt.* < *Geköst?*, *Zahlung*" (Ka), '*Lohn*', '*Gehalt*' ⊃ s.
colinga

sg.n.: 106 qé:šta (Ka). – g.: 106 qé:šte (Ka). – a.: 106 qé:št (Ka).

□ ~-o **potegniti** '*den Monatslohn bekommen*'

106 "qé:št putéə:hənt" (Ka 126).

po ~-o **iti** '*den Lohn abholen gehen*' ⊃ **po colingo iti*

106 "pu qé:št jèt" (Ka 126).

L –

⁴**ketar -ja** m "*Köter*" (No) ⊃ *kajfa*, **mrcina*
53 "ketar" ~ "kētar" (No).

L –

ketina -e f "*Kette*" (*Ka*, *No*, *Pa*, *Sa*, *Sts*, *Ze*), "*Kette*[]" (*La*),
"*veriga/Kette*" (*Šb*) ∇ *ketinica*

sg.n: KB q'etəna ~ č'etəna ~ č'etna (Sts), R, F, S, Pg, E/G čé:təna
(Pa), 18 ké:tena (Zda, Zdb), 31 ké:tena (Zda), 53 "»etna" (No),
59 qé:tena (Zda), 119 "čötna" ~ "čét'na" (Sa), 122 čé:təna ~
čēt'əna (Šb), 130 čé:təna (Ze), 211 čé:təna (Pa). – g: 122 čēt'əne
(Šb). – a: 106 qé:tən (Ka), 122 čé:təno (Šb). – i: 122 s čētn'o
(ŠR).

pl.n/a: 25 ké:təne (La), 122 čētn'e (ŠR), 123 čētn'ε (La). – i: 122
s č'ētnīmə ~ s čētn'i:mə (ŠR).

○ 122 "Hlíw za hówjo žəvíno má [...] laséne jáslə, qtěram je
žəvína s čētnímə utvéžanà" (ŠR 69). 122 "ano čētno bom qúpov
za bábo svojò, / da jěj jézəq zavéžam, da qléva qna bó!" (Šb 16).

◇ **psa na ~o deti/djati** '*den Hund an die Kette legen*'

L Plet. ad

ketinica -e f a) "*Halskette*" (*Ze*) b) "*Kette*[]" (*La*), '*Kettchen*' ∇
ketina ⊃ a) *holsketna*

sg.n: 122 čēt'ənce (ŠR, Šb), 130 čé:tənce (Ze). – g: 122 čēt'ənce
(Šb). – pl.n: 123 čé:tənce (La).

○ b) 122 "pər qolěsnicah visə anà čētənce, na qtěro se zahaqlá
yrédəl." (ŠR 71).

L Plet. ad

keza -e f a) "*junge Ziege/mlada koza*" (*Šb*) b) "*Ziege/koza*" (*ŠR*) c)
"*Schimpfname für eine Frau/vzdevek ženski*" (*Šb*) d) '*Gitsche*'
[= *kindisches, verspieltes Mädchen*] ∇ *kezej* ⊃ a/b) s. *koza*,
**kajza* c) s. *koza*, **kajza* d) *kezica*

sg.n: 122 q'ě:za ~ "qěza" (ŠR) ~ qě:za (Šb). – g: 122 qě:ze (Šb).
– pl.n/a: 122 q'ě:ze (ŠR).

○ a) 122 "Póqijje pa qěze že v anàm mísəncə ustávijə pa məsarjə
dájə" (ŠR 75). b) 122 "na léq jəh pa qlíčějə: qěza mòja, mòja
písana mòja!" (ŠR 76).

L –

kezej -a m "Geißlein" (Ka), "Zicklein" (Nec), "Zickel/kozliček" (ŠR, Šb) ∇ s. keza ⊃ *kajzel, *kojzlej, kozlič
sg.n.: 106 qè:zi (Ka), 122 qé:zi (ŠR) ~ qé:zěj (Šb), 170 qè:zi (Nec). – g.: 106 qè:zija (Ka), 122 qé:zēja (Šb). – a.: 109 qè:zija (Ka). – pl.g.: 106 qè:ziju (Ka).

○ 109 "Čè pa s dubí:ya té:ha qè:zija?" (Ka 124).

□ **koza pa sedem ~ev** 'die Geiß und die sieben Geißlein' ⊃
*koza pa sedem kajzelnov
106 "Qó:za pa sé:dəm qè:ziju" (Ka 165).

L –

²**kfil -a m** "Gefühl" (Ze) ⊃ *čut, *občutek
130 kfi:l (Ze).

L –

¹**kfrajtar -ja m** "Gefreiter" (Iča, No, Ze)
JT kfr'ajtər (Iča), 53 "gfrajtr" (No), 130 kfrà:jtər (Ze).

L –

⁵**kfris -a m** "Gesicht" (No) Δ *fris ⊃ *fris
53 "kfriβ" (No).

L –

ki pron.rel "die, der, das; welche (-r, -s)/ki" (Ka, La, Teb), "die" (Zab), "der" (Zab) Δ *či ⊃ kateri

K "ki" (Jb, Jc) ~ "kə" (Zab), RT kə ~ ki (Zab), OR ki (Šb), GT "kə" (Zab), 17 kə (Teb), 23 ki (Iča), 25 ki (La), 42 q ~ qa (Zda), 98 q ~ q[je] (Sts), 106, 107 q (Ka), 119 "c'" (Sa), 122 qə (ŠR, Šb), 137 "kə" (Peb), 141 q (Mat), 180 "k'" (Sb).

○ K "Tə njəmščə, kə se se péle u nabíəse, naš pa le huədə" (Zab 272). 98 "je pa za qòiam hòdu z aníəm žaxtərjam, qàj qòj usròu se, dèj tu nətər pubráu." (Sts 204). 106 "jè:ju pa srèə:ča 'n suldà:t, q je sé:dəm lè:t pər suldà:taχ bè:u." (Ka 259). 122 "to je pastírška tórba, qə se nósə čris právo rámo put tí lívo pázdəho"

(ŠR 35). 137 "te starə Miklənov pəs, kə je bív žö dovje lita prə šiša, je zavajov." (Peb 32).

□ **oni**, ~ 'jener, der'

106 "Hù:nem, q je qó:ja za réə:p dár:žu" (Ka 258).

ta/-o, ~ 'dieser', 'welcher' ⊃ *toti/tota, ki*

122 "Putrpléne je božjà mást al horjé tomə, qə se móre ž nó mazàtə." (ŠR 41).

tak/-a/-o, ~ 'solcher, der'

137 "je spoznava vóləkó lədí, doráh pa svabah, k svojój srečə pa tudə tačə, kə so jěj pomáhalə" (Peb 31).

tisti/-a/-o, ~ 'jener, der', 'derjenige', 'welcher'

GT "Al' je to tista šiša, je to tista ves, / bol je to tista dečua, kə sən hodə k njə ves?" (Zab 271). 106 "Tist žli:čjeq, q je tlè hó:ri bè:ų še táda pud stró:pam, ti:stha səm ųi:dua" (Ka 273).

vsak/-a/-o, ~ 'jeder, der'

122 "napačó qrápu pa vsáčā, qə príde žəbràt, puhustijə." (ŠR 60).

L ad

kibel-bla m "Kübel" (La, No, Ze), 'Eimer', 'Gelte' ⊃ *emar, s. ajmar*

53 "»ıbl" (No), 128a kí:bəl (La), 130 qí:bl (Ze).

L Plet. kibla, SP kibla, SSKJ kibla

kibic-a m "Kiebitz (beim Kartenspiel)" (Ze) ∇ *s. kibicati*

130 ki:bic (Ze).

L –

kibicati-am impf "kiebitzen" (Zda) Δ **nakibicati* ∇ *kibic, *naki-bicati, *pokibicati* ⊃ **gor hecati, *gor piliti*

inf: 18 ki:bəcat (Zda). – l-p.pl.m: 18 ki:bəcali (Zda).

○ 18 "sa ĭ pa začāų krīəgat, òni sə ga pà kībəcali." (Zda XVIII).

L –

kic s. kijec

²**kiclati -am** impf "kitzeln" (No, Ze) ∇ *kiclih* ⊃ *ščegati, sehtati, žéčkati, žgéčkati, s. hetati
53 "»itslat" (No), 130 kí:clatə (Ze).

L –

²**kiclih** indecl "kitzlig" (No, Ze) ∇ *kiclati*
53 "»ītsləx" (No), 130 kí:cləχ (Ze).

L –

kid -a m a) "zähflüssige misslungene Speise/kaka gosta ponesrečena jed" (ŠR, Šb) b) "Brei/močnik" (ŠR), "Kartoffelbrei/krompirjev močnik" (Šb) ⊃ a) s. močnik b) s. močnik
sg.n.: 122 č'əd (ŠR, Šb). – g.: 122 čəd'a (ŠR) ~ čí:da (ŠR, Šb).

L –

kidara -e f "Schimpfname für einen Fettsack/priimek debeluharja" (ŠR), "Schimpfname für einen fetten, faulen Menschen/vzdevek debelemu, lenemu človeku" (Šb) ∇ *kidež* ⊃ *bavha, kišta*
sg.n.: 122 čí:dara (ŠR) ~ čí:dara (Šb). – g.: 122 čí:dare (Šb).

L –

kidati -am impf a) "schaufeln/kidati" (Sa, ŠR, Šb) b) "werfen" (Sts) c) "schütten" (Sts) Δ *nakidati (se), *pokidati, prekidati, prikidati, *vkidati ∇ *kidec, kidljati, *nakidati (se), nakidljati, okidati, *pokidati, pokidljati, prekidati, prikidati, *skidati (se), skidljati, *vkidati ⊃ a) šavflati b) metati c) suti
inf.: KB q'ídat ~ č'ədāt (Sts), 18 k'ídat (Zda, Zdb), 31 q'ídat (Zda, Zdb), 75 q'ídat (Zda), 109 č'ədāt (Ka), 119 "č'ídat'" ~ "č'ídati" (Sa), 122 čəd'atə (ŠR, Šb) ~ čí:datə (Šb) ~ čədá:tə (ŠR) 163 čəd'at (Zda). – sup.: mP kí:dat (Zda, Zdb), KB qí:dat (Sts), 18 kí:dat (Zda, Zdb), 119 "č'ídat" (Sa). – sg.1.: 122 čí:dām (Šb). – 3: 122 č'i:da (ŠR).

□ **sneg** ~ 'Schnee schaufeln'

109 "Tri: réč na suét j hí:baržn déuat: uó:lam žú:žhat, sóm pə:jij, uəsní:či hónt, sóm ré:j, si dèə:n nərđí:, pa sni:əχ č'ədāt, sà:m squpniə:" (Ka 124). 122 "hvápəc pa č'ída snih" (ŠR 84).

◇ ~ **ga** 'Mist bauen' ⊃ *kronati, sрати, s. lomiti*

L ad

kidež -a m a) "Schimpfname für einen Fettsack/priimek debelu-harja" (ŠR), "Schimpfname für einen faulen, fetten Menschen/vzdevek lenemu, debelemu človeku" (Šb) b) 'wohlerährtes Kleinkind' ∇ kidara ⊃ a) s. lenuh b) s. čmrček
sg.n: 122 č'i:daž ~ č'i:daž (ŠR) ~ č'i:daž (Šb). – g: 122 č'i:daža (Šb).

○ b) 122 "Qə še pu wsàh štírah qobacá, dájějə utróqə jméne, qàqr: qrmáza [...], púbi, qróóži, čídaž, v číqlə pa: rácman." (ŠR 43).

L –

kidljati -am impf "Speiseteile vom Esslöffel verlieren/pri jedi z žlice trositi" (ŠR, Šb) Δ nakidljati, pokidljati, skidljati ∇ s. ki-dati ⊃ *cetljati, *četljati, trositi
inf: 122 čədlá:tə (ŠR, Šb). – sg.1: 122 čədlá:m (Šb).

L –

²**kifelč -a m** "Kipfel" (No), "Kipferl" (Ze) Δ *kiftelč, *kipfelč ⊃ *kiftelč, *kipfelč
53 "»iftłtš" ~ "»iftłtš" (No), 130 ki:pflč (Ze).

L SP kifeljc, SSKJ kifeljc

kiftelč s. kifelč

kiha -e f a) "Gefängnis/ječa" (Iče, Šb), "Keuche" (Sa), "Gefängnis/zapor, ječa" (ŠR), "Gefängnis" (Ze) b) 'Gehschule' ⊃ a) s. arest, kajfnica b) gešul, *gešola
sg.n: RT č'i:ha (Rad), 109 č'i:χα (Iče), 119 "číha" (Sa), 122 č'i:ha (ŠR) ~ č'i:χα (Šb), 130 č'i:χα (Ze). – g: 122 č'i:χe (Šb). – l: 122 w č'i:hə (ŠR). – pl.n: 122 č'i:še (Šb).

○ a) 122 "pa so qólonu žéhən votlè mé:tə ud né; qə ha jəm qni dáva, so jo w číhə ubəsələ" (ŠR 14).

L Plet. keha, SP keha, SSKJ keha

kihanje -a n 'Niesen' ∇ s. kihati
sg.g: 122 č'i:híña (ŠR).

- 122 "pride šqópnaq, séde na utroqà pa ha tàq dówhə qlújə, da utroq ut samā číhiña umrjè" (ŠR 9).

L ad

kihati -am impf "*niesen/kihati*" (Sa) Δ *kihni*, *nakihati se*, **pokihati* ∇ *kihanje*, **kihavec*, *kihni*, *nakihati se*, *okihan*, **pokihati*
119 "čihati" (Sa), 122 č'i:hatə (ŠR).

- 122 "je pršu zvěčér pud voqnə, čir je slišu anā utroqà strašnə čihatə" (ŠR 9).

L ad

kihni -em pf "*niesen/kihnoti*" (Sa) Δ *kihati* ∇ s. *kihati*

inf.: 119 "čihniti" (Sa). – sg.1: RT "čihn'm" (Sc). – l-p.sg.m: 119 "čihnov" (Sa). – f: 119 "č'hn'va" (Sa). – pl.m: 119 "č'hn'l'" (Sa). – f: 119 "č'hn'le" (Sa). – dl.m: 119 "čihn'va" (Sa). – f: 119 "č'hn'le" (Sa).

L ad

kij -a m '*Keule*' ∇ *kijec*, **kijček* \sqsupset *kolba*, *šlegel*

sg.i: 122 s č'i:jam (ŠR).

- 122 "pusiqjə se səšice al búqale, se prežáhějə na trqlə pa s čijam nə ščírēmə rəscípījə pa na qréde zrównijə" (ŠR 88).

△ **V Kiju** "*keilförmige Waldfläche*" (Ka) [= *Mikrotoponym*]
106 w qi:j (Ka).

L ad

kijec -jca m a) "*Holzschlägel beim Hacken*" (Ka), "*kijec*, *Holzschlägel*" (Ka), "*Keule/kij*" (Sa), "*Schlegel*" (Sts), "*Holzkeule/lesen kijec*" (ŠR), "*Holzkeule/kijec (leseni)*" (Šb) b) "*expr. Kopf*" (Ka) c) "*expr. Dummkopf*" (Ka) ∇ *kij* \sqsupset a) s. *kij* b) s. *glava* c) s. *cekar*

sg.n: SÖJ ki:c (Zda), mP ki:c (Zda), KB qi:c (Sts), 18 ki:c (Zda, Zdb), 106 qi:c (Ka), 109 č'i:c (Ka), 119 "čic" (Sa), 122 č'i:c (ŠR, Šb) ~ č'i:c (ŠR). – g: 106 qi:ca (Ka), 122 č'i:ca (Šb). – i: 107 s qi:cam (Ka).

- a) 107 "rá:jtam da j sà:m huspudá:r s qì:cam 'næt !" J ré:qu :
"Tó:q mē j 'neusmì:lennó udá:ru hór:ta pu bətí:c!" (Ka 255). 122
"číc na čélo" (Šb 17).

L Plet. ad

kikelj -klja/-na m a) "Kittel" (No, Sa, Zda, Zdb), 'Damenrock' b)
'Hemd' (Jb, No, Sts, Zda, Ze), "Hemd/srajca" (Gc, Loh, ŠR,
Šb) Δ s. kikla ⊃ a) s. krilo b) srajšče, s. srajca

sg.n/a: "in Unterkärnten" "Kíkel" (Jb), SÖJ kí:kļ (Zda), D, V
q'iqəl (Iča), RT čí:qļ (Gc), KB čí:qļ (Sts), 18 kí:kļ (Zda, Zdb)
~ kí:kl (Zdb), 53 "tši»l" ~ "»i»l" ~ "tši»l" ~ "»i»l" (No), 74
qí:qəl (Loh), 98 čí:qļ (Sts), 119 "číkel" (Sa), 122 č'i:qəl (ŠR) ~
čí:qəl (ŠR, Šb), 130 čí:qļ (Ze), 163 čí:qļ (Zda), 187 čí:kļ
(Log). – g: SÖJ kí:kla (Zda), 18 kí:kla (Zda, Zdb), 122 čí:qļa
(ŠR) ~ čí:qəlna (Šb). – l: 24 w kì:klə (Zda), 122 w č'i:qlə (ŠR).
pl.n: 18 kí:kli (Zda). – a: 18 kí:kla ~ kì:kla (Zda), 122 č'i:qle
(ŠR). – l: 122 č'i:qlah (ŠR).

- b) 18 "Čōši je pəč tək bou: pərtīəna huōča pulēti, puá pa kíkli
pərtīəni" (Zda VI). 98 "nauēsta je pa žélmə číqļ [...] qúpuua."
(Sts 202).

□ ~ **brez rokavov** 'kurzärmeliges Hemd' ⊃ *srajca na kratke
rokave

122 "číqəl brez rəqáv" (Šb 17).

~ **na rokave** 'Frauenunterhemd mit langen Ärmeln'

122 "žanstvə pa w bílah bértəšah pa číqlah na rqále." (ŠR 88).

mašni ~ "Messhemd" (No), 'Alba' ⊃ mašni gvant

53 "mešn »i»l" (No 112).

pavrski ~ 'Bauernhemd' ⊃ *pavrška srajca

18 "Puá s pa deuǒli pāurske kíkla uùn dédəm" (Zda X).

pražnji ~ 'Festtagshemd' ⊃ *nedeljna srajca

122 "Pa túdə za prážné číqle so wzélə samú za rqále pa hílce
an fájn pít" (ŠR 54).

prten ~ 'Leinenhemd'

18 "puá pa kíkli pərtīəni" (Zda VI).

L Plet. B'

kikiriki interj 'kikeriki!' [= lautm. für den Ruf des Hahnes]

24 k'ikrikī (Zda), 106 kikeriki (Ka).

○ 24 "Pṛá kə sə sa najédli, je pətēln zapjāu: "Kikrikī, jūtře sa druč
uĩdmə"" (Zda XXV).

L SP ad, SSKJ ad

kikla -e f "*Kittel*" (*Ga, Iča, Pa*), "*Frauenrock*" (*Iča*) Δ *kikelj*,
kitlja ⊃ *s. krilo*

sg.n: P ki:kwa (Iča), D, V qì:qwa (Iča), R, F, S, Pg íi:kwa (Pa),
E/G é'ikwa (Pa), E íikwa (Ga) ~ é'ikwa (Pa), 122 č'i:qla (ŠR)
~ č'i:qla (Šb), 211 íi:kwa (Pa).

□ ~ **Neža** '*Koseform für ein kleines Mädchen im Kittel*'

122 "v samàm čìqlə pa [dájějə utróqə jméne, qàqr]: čìqla
Néža." (ŠR 43).

L ad

kila -e f "*Kilo*" (*Iča, Pa, Sa, Ze*)

sg.n: V "íla" (Iča), R, F, S, Pg, E/G kí:la (Pa), 119 "íla" (Sa),
130 qì:la (Ze), 211 kí:la (Pa). – pl.g: 18 kì:l (Zda), 122 qí:l
(Šb). – dl.n: 106 qì:l (Ka).

○ 106 "Dṛè: qì:l péa:sje mást səm žə snè:du, pa nəč." (Ka 168).

L ad

¹**kilar -ja m** "*(Auto-)kühler*" (*Ze*)

130 kí:lar (Ze).

L –

kilav -a -o a) '*schwächlich*', '*erbärmlich*', '*kraftlos*' b) '*abgemagert*'

⊃ a) *s. kužav* b) *medel, slab*

97 kilaw ~ kilow ~ kilu (Sts).

L ad

kilšronk -a m "*Kühlschrank*" (*Ze*)

sg.n/a: 130 ki:lšronk (Ze). – g: 106 kì:lšrò:nka (Ka).

○ 106 "Če flá:š s kì:lšrò:nka ųzéo:měš, je čí:st hì:mnatna." (Ka
124).

L –

kimati -am impf "nicken, zustimmende Kopfbewegung [machen]"
(Ka) Δ *pokimati, *zakimati ∇ kimavec, *pokimati \sqsupset s. cinkati, kinkati

inf: 106 qì:mat (Ka). – sg.1: 106 qì:mam (Ka).

L ad

kimavec -vca m "scherz. Jasager" (Ka) ∇ s. kimati

sg.n: 106 qì:muc ~ qì:múc (Ka). – g: 106 qì:muca (Ka).

L ad

\supset gmajnski

kimina s. kumina

kipet -a/-i m/f "Wochenbett" (No, Ze), "Kindbett" (Iče, Ka, Sa, Sc, Sts, ŠR), "Kindsbett" (Šb) ∇ kimpetarica, *kimpetnica

sg.n: SÖJ kí:mpet (Zda, Zdb), RT "čínbat" (Sc), KB qí:mpet (Sts), 53 "»impet" (No), 106 qí:mpet (Ka), 109 "čimpət" (Iče) ~ čí:mpit (Ka), 119 "čínbat" (Sa), 122 čí:mpət (ŠR, Šb), 130 čí:mpat (Ze). – g: 106 qí:mpeta (Ka), 122 čí:mpətə (ŠR) ~ čí:mpətə (Šb). – l: 106 w qí:mpet (Ka), 122 w čí:mpətə (ŠR, Šb).

○ 122 "žanà lěží v čímpətə" (Šb 17).

□ v ~u umreti 'im Kindbett sterben'

106 "u qí:mpet umrət" (Ka 126).

L –

kimpetarica -e f "Wöchnerin" (No, Ze) Δ *kimpetnica ∇ s. kimpet

\sqsupset *kimpetnica

53 "»impetartsa" (No), 130 čí:mpàtarca (Ze).

L –

kimrati -am impf.refl "sich kümmern" (Ze) \sqsupset skrbeti, s. brigati se

130 kí:mrətə se (Ze).

L –

²**kindapajhilfe -ø** pl.f "Kinderbeihilfe" (Sts)

KB kì:ndapajhilfe (Sts), 93 kindapajh'ilfe (Sts).

○ 93 Tàdi ĩe čí bú še kindapajhilfe bōl pa qèj za ĩĩəm." (Sts 228).

L –

²**kindargorten -tna** m "*Kindergarten*" (Ze) ⊃ vrtec
130 kindargó:rtñ (Ze).

L –

²**kindati -am** pf "*kündigen*" (Ze)
130 kí:ndatə (Ze).

L –

³**kindiš** adj.indecl "*kindisch*" (Ze) ⊃ otroški
130 kí:ndiš (Ze).

L –

kinkati -am impf a) "*(aus Schläfrigkeit oder Betrunkenheit) mit dem Kopf nicken/nihati z glavo (v zaspanosti, pijanosti)*" (ŠR) b) expr. 'gehen' c) 'zweifeln' Δ cinkati, prikinkati ∇ prikinkati, zakinkati ⊃ a) s. cinkati, kimati b) s. krevljati c) s. cviblati

inf: 122 qì:ńqatə (ŠR) ~ qí:ńqatə ~ čí:ńqatə (Šb). – sg.1: 122 qí:ńqam ~ čí:ńqam (Šb). – l-p.pl.m: 93 qì:nhelə (Sts).

○ b) 93 "Qlĩqbartə qĩnhelə dōũta" (Sts 224).

L ad

kinpet s. kimpet

¹**kinštar -ja** m "*Künstler*" (Ze) Δ kunštar ⊃ *umetnik
130 kí:nštar (Ze).

L –

kíp adv "*ununterbrochen*" (Ka) ⊃ kar kíp, *kar vkup, koj naprej
106 qí:p (Ka).

○ 106 "Qà:r qí:p jo fà:jfa, mù:ciju pa čì:" (Ka 126).

L –

▷ kar

kîp -a m "Hahn/petelin" (Lok) ⊃ kepan, s. petelin
KT kî:p (Lok).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kipenica -e f a) "Schmalzmus" (Ka), "Schmalzmus, Speise aus gekochtem Rahm und Mehl/kipenica, jed iz skuhane smetane in moke" (ŠR, Šb), "Mus" (Sts) b) "lästiger Kerl" (Ka) ∇ s. kipe-ti ⊃ a) s. maselnjak b) šisa, *žunta, s. puščoba

sg.n: 97 čəpè:nca (Sts), 106 čəpè:nca (Ka), 109 čəpè:nca, 122 čəp'è:nca (ŠR) ~ čəp'é:nca (ŠR, Šb). – g: 122 čəp'é:nce (Šb). – a: 97 čəpè:ncə (Sts), 122 čəp'è:ncə (ŠR).

○ a) "Na šənt Lîpša (1./5.) pa na qrēsne jutrə se sčūha za qosiwco čəp'ēncə" (ŠR 82).

◇ ~o **kuhat iti** "Wenn die Bäuerin annehmen konnte, dass der Handel zustande kommen würde, ging sie 'čəp'ēncə qúxat'" (Sts)

97 "pòla ije pa unā pərlatəua: jaz bom qə šua čəp'ēncə qúxat, žə uīdəm da bəta zhlīhaua se." (Sts 167).

L –

kipeti -im impf a) "überkochen" (Sts), "kochen, übergehen" (Sts), "überkochen/kipeti" (Sa, Šb) b) 'aufgehen', 'gären' [= vom Teig] Δ kipniti ∇ kipenica, kipniti, kipnjak, skipeti, skipniti, skiplja, *skipnjak ⊃ a) črez iti, mrdati se, vreti b) gor iti, hoditi, *na viš iti

inf: RT čí:patə (Sts), OR čí:patə (Raf), KB čí:pat (Sts), 109 čí:pjt (Iče), 119 "čípat'" ~ "čípati" (Sa), 122 čəp'é:tə (Šb), 128 čí:pətə ~ čí:patə (Iče). – sup: 18 kí:pet (Zda, Zdb). – sg.1: OR čəpí:m (Raf), 119 "č'pím" (Sa), 122 čəpí:m (Šb). – 3: 18 kipí: (Zda), 106 qəpí: (Ka).

○ a) 106 "mlé:q se măr:da, črè:z hrè, qəpí:" (Ka 167).

L ad

▷ mleko, voda

kipfelč s. kifelč

kipniti -em pf a) "aufgehen/kipniti" (Sa) [= Teig] b) 'übergehen',
'kochen' [= Milch, Suppe usw.] Δ kipeti ∇ s. kipeti
119 "čipn'ti" ~ "č'pn't'" (Sa).

L Plet. b), SSKJ b)

kipnjak -a m 'gekochte Teigknödel' ∇ s. kipeti ⊃ *skipnjak
mP ki:pjaŋk (Zda).

L Plet. ad

Kiprnica -e f 'Kiprnica' [= Mikrotoponym zu 'kiprje/Schmalblät-
triges Heidenröschen'] ∇ *kiprje
sg.l.: 107 w qì:parnc (Ka).

L –

kir s. kateri

kirfanje -a n "Wallfahrt" (Ka) ∇ s. kirfati ⊃ kirfat, s. božja pot
106 qì:rfaje (Ka).

L –

kirfat -a/-i m/f "Wallfahrt" (Ka, No, Zda, Zdb, Ze), "Kirchfahrt"
(Iče, Ka, No, Raf, Sa, Sts, Šb, Zda, Zdb), "Wallfahrt/božja pot"
(ŠR, Šb) ∇ s. kirfati ⊃ kirfanje, s. božja pot

sg.n/a.: SÖJ "kirfat" (Zda) ~ kí:rfat (Zdb), RT čí:rfat ~ čě:rfat
(Raf), KB qí:ərfat (Sts), 53 "»irfat" ~ "»írfat" ~ "»iərfat"
(No), 24 qí:rfat (Zda), 42 qí:ərfat (Zda), 74 qí:ɤfat (Loh), 109
čí:rfat ~ čí:ɤfat (Iče), 119 "čírfat" (Sa), 122 č'ě:rfat (ŠR) ~
čě:rfat ~ čí:rfat (ŠR, Šb), 130 čí:rfat (Ze). – g.: 122 čě:rfatə ~
čí:rfatə (Šb). – l.: 122 č'ě:rfatə (ŠR). – pl.l.: 106 qì:rfataχ (Ka).

○ 122 "Ambřt pa je w náhlam zbolù pa na č'ě:rfatə na svéte
Vəšárje umrw" (ŠR 35).

□ v ~ **iti** 'wallfahrten gehen' ⊃ romat iti
24 "Mī smə šli mbárt u kírfat" (Zda XXI).

L –

▷ hoditi, iti

kirfati-am impf "wallfahrten" (Ze) ∇ kirfanje, kirfat, kirfati ⊃ s.
romati

inf: 130 čí:rfatə (Ze). – sup: 98 qí:rfat (Sts).

□ **kirfat iti** 'wallfahrten' ⊃ s. romati

98 "tī sə sâq lētə šlò qírfat, hõrta na Bûælšat." (Sts 200).

L –

⁵**kirtag-i** f "Kirchtag" (Iča) ⊃ sejem, semenj, žegen, s. žegnanje
JT q'irta (Iča).

L –

kis-a m a) 'Polster unter dem Pferdekummet' b) 'Mischung aus
Sauerrahm, Mehl und Eiern zum Abschmecken den so
genannten Gailtaler 'Saure Suppe' ∇ lajbkis ⊃ a) lajbkis
106 qì:s (Ka).

○ a) 106 "Ží:me smò ɥ qì:s [...] djà:l" (Ka 171).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

Kisačenko-a m 'Issatschenko' [= hyperkorrekt für 'Issatschenko'
wegen des Zusammenfalls des harten vokalischen Ansatzes und
des glottalen Plosivs 'q'] ⊃ *Isačenko
106 kisà:čenkə (Ka).

L –

kisati-am impf a) trans "säuern" (Sts) b) refl ba) "greinen, sich
sauer halten/kisati se, kislo držati" (Šb), "dem Weinen nahe
sein/na jok se pripravljati (otrok)" (Šb) bb) 'sauer werden'
[= von der Milch] Δ skisati (se) ∇ kisel, *kisele, kiselica,
kiselina, kiseliški, *kislina, kislát, okisati, pokisati, skisati (se),
skisniti, Pri Kiselici ⊃ ba) korpič nabirati, *krape bulati, s.
korpček

inf: KB čì:sat (Sts), 18 kì:sat sa (Zda, Zdb), 122 čì:satə se (Šb).
– sg.1: 122 čì:sam se (Šb). – 3: 122 č'ì:sa (ŠR) ~ čì:sa (Šb).

○ ba) 122 "qə se [= utròq] na véq prprávla, se račè, da se čísa" (Šb
43).

◇ **vreme se ~-a** 'das Wetter trübt sich ein'

122 "vremè se čísa" (Šb 17).

L ad

kisel -sla -o a) "sauer" (Sts, Zab), "sauer/kisel" (Sa, Sc) [= in der Geschmacksrichtung von Essig od. Zitronensaft liegend] b) "sauer" (Sts, Zab), "sauer/kisel" (Sa, Sc) [= unreif] c) "sauer" (Sts, Zab), "sauer/kisel" (Sa, Sc) [= durch Gärung geronnen, dickflüssig geworden u. sauer schmeckend] d) "sauer" (Sts, Zab), "sauer/kisel" (Sa, Sc) [= ungehalten, Missmut ausdrückend, schlechter Laune] ∇ s. kisati (se)

sg.nmb: 18 kəsè:li ~ kəsè:wi (Zdb). – n/amu: mP kəsè:w ~ ksè:w (Zdb), O qšè:w (Raf), RT "čisov" (Sc) ~ "čisoᵛ" (Zab) ~ čí:su (Iče), GT "čisoᵛ" (Zab), 18 ksé:w ~ k(ə)sè:w (Zdb), 31 qəsè:w (Zda), 56 qəsè:äw (Zda, Zdb), 76 qəsè:w (Zda, Zdb), 103 qšè:w (Zda), 106 qəsè:əw (Ka), 109 čəsé:aw ~ čəsè:aw [Lf?, korr. cə-] (Iče), 119 "čisov" (Sa), 122 čí:sow (ŠR), 210 čí:su (Neb). – nf: K "čisaᵛa" (Zab), RT "č'savà" (Sc) ~ "čisaᵛa" (Zab), KB č'əsawa ~ qšè:wa (Sts), KT čí:sawa (Lok), 122 čəs'awa (Šb), 135 č'əsawa (Rie), 163 č'əsaw'a (Zda). – n/an: mP kəsè:we ~ kəsè:le (Zda), RT "č'sov'" (Sc), 18 kəsè:we ~ kəsè:le (Zdb), 31 qəsè:le (Zda, Zdb), 74 qəsè:wə (Zda, Zdb), 75 qšé:wə (Raf), 106 qəsè:əw (Ka), 109 čəséw [Lf?, korr. cə-] (Iče), 122 čəs'owə (ŠR, Šb). – gm/n: RT čəsalá: (Raf), 18 ksè:wega (Zdb), 122 čəsal'a: (ŠR). – d/lf: RT čəsəl'i (Raf), 122 čəs'al'i (ŠR). – af: 122 čəs'awo (ŠR).

pl.nm: mP kəsè:wi ~ kəsè:li (Zda, Zdb), 18 kəsè:li ~ kəsè:wi (Zdb). – g: 18 ksè:wex (Zda).

adv: 18 kəsè:wə (Zda), RT čəsòwə (Raf), KB qšè:wə (Sts).

○ a) 31 "Pa bouᵛ je mında zuᵛ qəsᵛle tiste ᵛinə." (Zda XL). b) mP "kəsᵛli čᵛᵛšpl'ni" (Zda 254). c) 122 "Čisow pa pustáne qrèh, al se těstú zə čvèč vréčim qropám zamísə al pa, da je qvás cvéləq, móče pa bəl mávə." (ŠR 78–79). d) 106 "Fá:jmuštar ha j [= mé:žnarja] bā:ru : "Jà, qə pa da s dó:ns tàq qəsèə:ᵛ?" (Ka 235).

□ ~ **a repica** 'Kartoffelsalat' □ pokisane gruške, *repična solata

~ **a smetana** 'Sauerrahm'

122 "sováta pər čəsəl'i smétəna" (ŠR 80).

~ **a župa** 'Saure Suppe' [= im GT vor allem an Kirchtagen zubereitet]

18 "Pētrāt ksēuex žūp sniōmā, ģe pā nōuē lētā." (Zda XX). 122 "čəsàva župa je dorè vžmáχana" (Šb 156).

~ **kapus** 'Sauerkraut' ⊃ *kislo zelje*

122 "U vélbā shrañúje hospodína [...] qápəsnaq za čisow qápəs" (ŠR 68).

~ **kvās** 'Sauerteig' ⊃ *kvās*

210 "u šká:fə má:mə čisu kuá:s" (Neb 194).

~ **o mleko** "Sauermilch/kislo mleko" (Šb)

122 "S čəsálá mlíqa se sār díva" (ŠR 79).

~ **o zelje** 'Sauerkraut' ⊃ *kisel kapus*

106 "qəsèə:ū zé:lē" (Ka 59).

L ad

▷ seno

kiselica -e f a) "Sauerbrunn" (Ka) b) "Sauerampfer (Pflanze)/kiselica (rastlina)" (Šb) c) "gereizter, schlecht aufgelegter Mensch" (Ka) ∇ s. *kisati* (se) ⊃ c) **aškerica*, **bunkovec*

sg.n.: K čì:slca (Gc), 18 kəsé:lca ~ ksé:lca ~ k(ə)sé:lca (Zda, Zdb), 106 səqelí:ca ~ qəsé:lca (Ka), 122 čəs'ē:ləca (ŠR) ~ čəsé:lca (Šb). – g.: 106 qəsé:lce (Ka), 122 čəsé:lce (Šb). – a.: 18 ksé:lc (Zda, Zdb).

○ b) 122 "Za déro je túdā žawbèj, hérənprajs [...], za qrí rēdítā pa pēlən, [...] qréša, čəséləca" (ŠR 57).

⊃ **Pri Kiselici** 'Vulgoname' ∇ *kiseliški*

106 pər səqelí:c (Ka).

L Plet. ad, SP *kislica*, SSKJ *kislica*

kiselina -e f 'Säure' ∇ s. *kisati* (se) ⊃ **sajra*

sg.n.: 31 qiseli:na ~ qəseli:na (Zda). – a.: 31 qiseli:nə ~ qəseli:nə (Zda).

○ 31 "Tiste uínā ģe mēuə čūdñā anə zdrauīlñā mūəč, ģe mēuə nə tōqə qiselinā u sīābe, [...] da sə dīālc qūəle pušīəlali." (Zda XLI).

L Plet. ad, SP *kislina*, SSKJ ad

kiseliški -a -o 'Adj. zum Vulgonamen 'Kiselica' ∇ s. *kisati* (se), *Pri Kiselici*

106 seli:šq (Ka).

L –

kislat -a -o 'säuerlich' ▽ s. *kisati* (se)

sg.nf.: 122 čislá:te (Šb).

○ 122 "čisláte jahódæce" (Šb 17).

L Plet. ad

Kisnpfenig -a m 'verm. Küssenpfennig' [= *Familienname*]

93 *kisnpfenig* (Sts).

○ 93 "qə səm jas u šūəu začēu xòt, ie lērar báru me – pa tù sūuēḗə znōu lērar – *kisnpfenig*, Nò, če pa sə dōma? Ia pər nàs!" (Sts 254).

L –

kista -e f "Kiste" (La) △ *kistna*, *kišta*, *kištna* ▫ s. *kišta*

25 *kì:sta* (La).

L –

kištna -e f "Kiste" (La, Ze) △ s. *kista* ▫ s. *kišta*

123, 128a *qì:stna* (La), 130 *qì:stna* (Ze).

□ **otrobna** ~ "Kleienkiste" (La)

128a "wtrôbna *qîstna*" (La 244).

za met ~ "Schrotkiste" (La)

128a "za *mêt qîstna*" (La 244).

L –

kišta -e f a) "Kiste" (Iče, Ka, Sa, Zab), 'Truhe' b) "expr. dicke

Frau" (Ka) △ s. *kista* ▫ a) *banka*, *kista*, *kistna*, *kištna*, *skrinja* b) *kidara*, *plema*, *plevnica*

sg.n.: JT *k'i:šta* (Zab), 106 *qì:šta* (Ka), 109 *čí:sta* [Lf?] (Iče), 119

"*íšta*" (Sa), 220 *či:šta* (Loi). – g.: 106 *qì:šte* (Ka).

L Plet. ad, SSKJ ad

⁴**kištna -e** f "Kiste" (No) △ s. *kista* ▫ s. *kišta*

53 "»*īstna*" ~ "»*ištna*" (No).

L –

¹**kit -a** m "Kitt" (Sa, Ze) ∇ s. *kitati*
119 "it" (Sa), 130 kí:t (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kita -e f a) "Zopf" (Sts), "Zopf/kita" (Sa, Šb) [= *geflochtenes (herabhängendes) Haar*] b) "Zopf" (Sts), "Zopf/kita" (Sa, Šb) [= *zopfähnliches Geflecht*] c) 'Sehne' ⊃ a) s. *čof I*

sg.n: mP kí:ta (Zda), KB qí:ta ~ čí:ta (Sts), 18 kí:ta (Zda, Zdb), 106 qí:ta (Ka), 109 čí:ta (Iče, Ka), 119 "číta" (Sa), 122 čí:ta (Šb), 140 čí:t'a (Iče), 163 čí:ta (Zda). – g: 122 čí:te (Šb). – d/l: 106 qí:t (Ka), 109 čí:t (Ka). – a: 122 čí:to (ŠR).

pl.n/a: RT čí:te (Raf), 25 kí:te (Loo), 122 čí:te (ŠR) ~ čí:te (Šb).

○ a) 25 "Tæda pa jə š'wa Škærjó:nčka pa udri:æzwa tiste ljá:pe dó:uge kí:te" (Loo 64). b) 122 "zahrábə tí blížnə čòp tráve, jo zvižè w čító" (ŠR 45). c) 106 "Naj stóæ:p qí:ta χ qí:t, hləd χ hli:d, mæs q mæs, qri: χ qrə:j, úó:ða pa q úó:d!" (Ka 158). 122 "hájst qní dóbær, qə číte səší" (ŠR 58).

□ **na ~-o splesti** 'ein Zopfmuster stricken, flechten' ⊃ *na klanke splesti*

122 "Čějqədèj so moštvə nosílə [...] dówje vasé pu hrptə dowtèj na číte splàdanè" (ŠR 53).

L ad

Kitajec -jca m 'Chinese' ∇ s. *Kitajska*

pl.n: 122 kit'a:jcə (ŠR).

○ 122 "Kitájçə bójə pu davatəh céstah pršlè, túršče qoméle bójə Réno píle." (ŠR 10).

L SP ad

Kitajska -e f 'China' ∇ *Kitajec*, **Kitajka*, **kitajski*

106 kità:jsqa (Ka).

L SP ad

kitara -e f "Gitarre" (Ze) Δ **gitara* ∇ **kitarist* ⊃ **gitara*

130 kitá:ra (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

¹**kitati -am** impf "kitten" (Ze) Δ *zakitati ∇ kit, *kitanje
130 kí:tatə (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kitlja -e f 'Hemd', 'Kittel' Δ s. kikla \sqsupset s. srajca
187 ki:tla (Log).

L –

¹**kizlink -a** m "Kieselstein" (Sts) \sqsupset *kremen
KB čì:zlinq ~ čì:zlinq (Sts).

L –

kje I adv.interr.lok a) "wo" (Ka, Sa, Sts, Pa, Zab), "wo/kje" (Log, Sa) b) 'wo herum' ∇ kje, kjedainde, kjeinde, kjekdaj, kjekje, kjer, kjerbodi, *kjerkdaj, kjerkje, *kjersibodi, malokje, nekje, nikjer \sqsupset b) kod

JT ké: ~ qé:(j) (Zda) ~ ké: (Raf), KB čé:j (Sts), O qèj (Raf), RT "Čej" (Zab) ~ čé:j (Raf) ~ čè (Iče), R, F, S Pg, E/G č'ej (Pa), 8 ké: (Zda), 16 ké:i ~ ké: (Zda), 18 ké:j ~ k'e (Zda) ~ ké:(j) ~ ké: (Zda, Zdb), 24 ké:i ~ ké: ~ ke ~ k'e (Zda), 76 qé: (Zda), 93 čé:j ~ če (Sts), 97 č'ej (Sts), 106 qé:j ~ qè (Ka), 107 qé:j ~ q'e (Ka), 109 čè (Iče, Ka) ~ čé:j (Ka), 119 "čèj" ~ "čej" ~ "čöj" (Sa), 122 č'è:j (ŠR) ~ čé:j (ŠR, Šb), 123 č'ej (La), 137 "čöj" (Peb), 187 čé: (Log), 211 č'ej (Pa).

○ a) 24 "smə pa bōrali, ké ĩe šndarmarīa." (Zda XXII). 106 "Pa prí:dem hōr na Štā:jarsq néə:qam, me bà:raj, qé:j səm dó:ma." (Ka 218). b) 106 "Qè pa quá:maš uqò:l cè:u dèə:n?" (Ka 127).

□ ~ **pa** "wo denn" (Sa), 'ach wo'

119 "čöj pa" (Sa 532). 106 "Qè pa jè mà:ma" (Ka 270).

~ **pa** ~ 'wo denn her', 'ach wo!', 'keineswegs'

106 "Qè pa qèj, ja uíč, da j čí:st uóχqa!" (Ka 221–222).

L ad

kje II adv.indef a) "wo/kje" (Šb), 'wo', 'irgendwo' b) 'ungefähr' ∇ s. kje I

JT keχ (Zda), SÖJ keχ ~ qeχ (Zda), 8 keχ ~ ki (Zda), 18 keχ ~ k'eχ (Zda) ~ keχ (Zda, Zdb), 31 qe (Zda), 93 č'ej (Sts), 97 č'ej (Sts), 109 čej (Ka), 122 č'ěj (Šb).

- a) 8 "Pa či si [...] bol pa ki kaj dʉəbu" (Zda XXXIV). 18 "A j dātela bou kex, uḡesen ja knīsə gər orōli" (Zda IX). b) 8 "u pūstə keχ" (Zda XXXII). 109 "qəq léə:t čej j uózu se sqrí:žama" (Ka 224).

L ad

▷ drugje

kjedainde adv.lok 'irgendwo anders' Δ *kjeinde* ∇ s. *kje I* ▫ s. *drugje*

93 čədəhí:nda (Sts).

- 93 "Tə dōḡta qar je prūətə ōstḡ tə dōḡta je qrəχ, čədəhínda ha je mēḡa." (Sts 232).

L –

kjedrje s. *drugje*

kjeinde adv.lok 'irgendwo anders' Δ *kjedainde* ∇ s. *kje I* ▫ s. *drugje*

18 keχi:nde (Zda).

- 18 "Keχinde sa knī skúpu [= gnór] tək pər nas." (Zda I).

L –

kjek(e)daj adv.temp "irgendwo einmal/nekje nekdej" (ŠR) [= *häufiger Märchenanfang*], "einst/nekdej" (Šb), "einst/nekoc" (Raf) ∇ s. *kje I* ▫ s. *časi, enbart*

RT čé:jqděj (Raf), 122 č'ë:jqəd'ěj ~ č'ë:jqděj ~ č'ějqděj ~ čé:jqəd'ěj (ŠR) ~ čějqəd'ěj (ŠR, Šb) ~ čé:jqděj (Šb).

- 122 "Čějqděj je bíw an qrál, qə je mòw tri síne" (ŠR 21).

L –

kjekje adv a) 'ungefähr' b) 'irgendwo' ∇ s. *kje I* ▫ a) s. *približno* b) *kje*

31 qeq'eχ (Zda).

- a) 31 "təq októbra qeqəχ, qəqər ĩe ʊriáme boʊ" (Zda XLII). b)
31 "puá smə ga pa prestārli pu bríəgə qeqəχ." (Zda XLV).

L –

kjer adv.rel.lokal "wo" (Zab), "wo/kjer" (Sa) ∇ s. kje I

JT ki:ər ~ qi:ər (Zda), P qjer (Iča), RT "čir" ~ "čiar" (Zab) ~ čir (La), GT "čjer" (Zab), 18 ki:ər (Zda) ~ ki:r (Zda, Zdb), 31 qi:ər (Zda), 98 čir (Sts), 106 qi:r (Ka), 109 čir (Ka), 119 "čir" ~ "čir" (Sa), 122 č'ir (ŠR) ~ č'ir ~ č'er ~ č'er (ŠR, Šb), 123 čir (La), 137 "čör" (Peb).

- 18 "Kīər ĩe stūəχ biəʊ, [...] tám sa ĩe dátela ʊsā zʊóʒuʊa nətər." (Zda IV). 122 "Ut tám hréjə na navéstən dúm, č'ěr se zbírĳə [...] puváblənə svátə." (ŠR 50).

□ tam ~ 'dort, wo'

RT "tam čir moj šocej je pokopan." (Zab 536). 98 "Tám čir smə tǎrlə smə táq dǝr ĩéstə dūəbələ." (Sts 204).

L ad

kjerbodi adv.indef.lokal 'manchenorts' ∇ s. kje I ⊃ kjerkje

SÖJ ki:ərbq:di (Zda), 8 ki:ərbq:di (Zda, Zdb) ~ ki:rbo:di (Zdb), 12 ki:ərbq:di (Zda, Zdb), 18 ki:ərbq:di ~ ki:rbo:di (Zda), 48 qi:ərbq:d (Zda), 59 qi:ərbq:d (Zda, Zdb), 62 qi:ərbq:d (Zda), 119 "čirbod" (Sa), 122 č'ěr sə bodə (ŠR).

- 8 "Še záĳ, kīərbōdí, še tək pər ʊsǝkem pāʊri mǎre bit ĩĳʊa keχ." (Zda XXXII).

L –

kjerkje adv 'manchenorts' ∇ s. kje I ⊃ kjerbodi

18 ki:ərkej (Zda).

- 18 "ĩe pəč təq boʊə, an kùp kīərkeĳ pər hlíəli" (Zda VII).

L –

kla s. tla

klabir -ja m "Klavier" (Ze) Δ *klavir ⊃ *klavir

130 klabi:r (Ze).

L ad

klada -e f 'liegender Baumstamm', 'Holzblock' ∇ s. *klasti*

sg.n: 122 qw'a:da (ŠR). – a: 122 qw'a:do (ŠR).

○ 122 "Al je qváda uptəčáva, pa jo je madvət spét rúqnu" (ŠR 27).

L ad

kladelj -dlja/-na m "Kleid" (No, Ze) ∇ **klajdrati* (se) ⊃ *gvant*,
**obleka*

53 "»lādł" (No), 130 qlá:dl (Ze).

L –

kladivce -a n 'Hämmerchen' ∇ s. *kladivo* ⊃ *kladivčece*, **kledlej*

119 "lādívce" (Sa).

L ad

kladivčece -a n 'Hämmerchen' ∇ s. *kladivo* ⊃ s. *kladivce*

119 "lādívčece" ~ "lādívč'ce" (Sa).

L –

kladivo -a n a) "Hammer" (La), "Handhammer" (Ze) b) 'Dengel-
hammer' ∇ *kladivce*, *kladivčece*, **kledlej* ⊃ a) *hamer*, *tokej* b)
s. *klep*

sg.n/a: SÖJ kwadi:wə (Zdb), mP kwadi:wə (Zdb), RT qladwə
(Raf), 5 kwadi:wų (Zda, Zdb), 8 kwadi:wə (La), 18 kwadi:wə
(Zda, Zdb), 119 "ladvó" ~ "ladvò" (Sa), 123 qladi:wə ~
ql'adw'ə (La), 128a ql'adw'ɔ (La), 130 qlá:dwo (Ze), 141
qwad'i:wo (Mat). – g: mP kwadi:we (Zda). – i: 106 s
qyadi:wam (Ka), 122 qladw'am (ŠR), 141 s qwad'i:wam
(Mat).

pl.n: SÖJ kwadi:we (Zdb), mP kwadi:we (Zda), RT "qladile"
(Raf), 18 kwadi:we (Zda), 119 "lādíle" (Sa), 122 qladw'ə
(ŠR). – g: 119 "lādíl" (Sa). – d: 119 "lādílam" (Sa). – l: 119
"na lādílah" (Sa). – i: 119 "s lādílem'" (Sa), 123 z kladi:wə
(La).

○ a) 106 "Mari:ja j čú:ya trú:paje, s quadi:ɥam žréble zabí:jaje (Ka
190). 141 "Potlé j pa žáqel zawézow pa na ýampas pa te téšči
qwadíwo pa: púm, púm!" (Mat 194). b) 122 "Babəco zabije v ան

štór al péñ pa na ñěj putlíče ríz qosè z déđijàm (qladvàm)" (ŠR 88). 123 "Pòtle se pa qámnè hòr wzíhniǰə [...], da se z kladiwə [...] ójstriǰə." (La 699).

- ~ **za kamne klepati** "*Hammer zum Schärfen der [Mühl]Steine*" (La) ⊃ s. *krendel*
8 "kwadiwo za kómne kléapat" (La 253).
~ **za klepanje** "*Hammer zum Schärfen der Mühlsteine*" (La) ⊃ s. *krendel*
128a "qladvò za qlapâ(n)je" (La 253).

L ad

- kladje -a** n a) '*umherliegende Holzblöcke, Stämme*' b) '*Kram*', '*unnutzes Zeug*' ∇ s. *klasti* ⊃ b) s. *krama*, *ropotija*
sg.n/a: 107 qwà:dje (Ka). – g: 106 qwà:dja (Ka).
○ a) 106 "Je tètq mè:ǰ hná:ra pa quà:dja." (Ka 261).
△ **V Kladju** [= *Mikrotoponym*]
107 w qwà:djə (Ka).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

▷ denar

- klafanje -a** n "*Schweinigel*" (Ka), "*Zottenreißerei, unflätiges Reden*" (Ka) ∇ s. *klafati*
sg.n: 106 qwá:faje (Ka), 122 qwà:fiñe (ŠR) ~ qwá:finje (Šb). –
g: 106 qwá:faja (Ka), 122 qwá:finja (Šb).

L ad

- klafati -am** impf a) "*unflätig, ordinär reden*" (Ka) b) "*unverschämt reden/nesramno govoriti*" (ŠR), "*unverschämt, unsittlich reden/nesramno, nemarno govoriti*" (Šb), "*unsittlich reden*" (Ze)
∇ *klafanje*, **klafljati*, *klafovec*, *klafavčinja*, **naklafati*, **poklafati* ⊃ b) s. *čeziti*
inf: 106 qwá:fat (Ka), 119 "váfati" (Sa), 122 qwá:fatə (ŠR, Šb), 130 qwá:fatə (Ze). – sg.1: 106 qwá:fam (Ka), 122 qwá:fam (Šb). – l-p.pl.f: 122 qwá:fale (Šb).

- b) 122 "bábe so qváfale, nájno ləbėzən rəzdírale" (Šb 61).

L ad

klafavec -vca m "Zottenreißer" (Ka), 'männl. Person, die unsittlich redet' ∇ s. *klafati* ⊃ *čēncěj

sg.n: 106 qwá:fuc (Ka), 122 qwá:fowc (ŠR, Šb). – g/a: 106 qwá:fuca (Ka), 122 qwá:fowca (Šb).

L Plet. ad

klafavčinja -e f 'weibl. Person, die unsittlich redet' ∇ s. *klafati*

sg.n: 122 qwá:fowčinja (Šb). – g: 122 qwá:fowčinje (Šb).

L –

klaftra -e f "Klafter, Längenmaß der Holzarbeiter; 72 Zoll/dolžinska mera drvarjev 72 colov" (Šb), "Klafter" (No, Ze)

sg.n: 53 "»uāftra" (No), 119 "váftra" (Sa), 122 qw'a:fra (ŠR) ~ qwá:fra (Šb), 130 qwà:fra (Ze). – g: 122 qwá:ftre (Šb). – pl.g: 122 qw'a:ftər (ŠR). – dl.n/a: 18 kwò:ftri (Zda).

○ 18 "Smə mārli dbīə kuḡftri drūḡ dōḡta zapèlat" (Zda XIV). 122 "V anò qopó γré dbánist du pétnist qváftrə lēsá" (ŠR 97).

L ad

klaja -e f "Füttern des Viehes" (Ka) ∇ s. *klasti* ⊃ *fotranje*, *podevánje

sg.n: 106 qwá:ja (Ka). – g: 106 qwá:jε (Ka).

L ad

klama -e f a) "Schwindel/omotica" (ŠR, Šb) b) "Tolpatsch" (Ka) c) "der nie [rechtzeitig] nach Hause kann" (Ka) d) 'Bezeichnung für einen langsamen Menschen' ∇ s. *klamati* ⊃ a) *omotica*, *omotnica*, **motenje* b) **klamota*, s. *kramoh* c) **vajdač*, **vajdal*, **žvejsa* d) s. *čurej*

sg.n: 106 qwá:ma (Ka), 122 qwá:ma (ŠR, Šb). – g: 106 qwá:me (Ka), 122 qwá:me (Šb). – l: 122 w qwá:mə (ŠR, Šb).

□ v ~i **ležati** 'mit Schwindel darniederliegen'
122 "v qvámə lěží" (Šb 61).

L Plet. b), SSKJ a), c)

klamati -am impf a) "benommen umhergehen/omotično hoditi" (Šb) b) "lange umhergehen" (Ka) c) 'langsam gehen' ∇ *klama*,

klamotenje, klamotiti ▫ a) *klamotiti, s. hoditi* b) *tevhati, s. hoditi* c) *kocáti, s. hoditi*

inf.: 106 qwá:mat (Ka), 122 qwá:matə (Šb). – sg.1.: 106 qwá:mam (Ka), 122 qwá:mam (Šb). – 2.: 106 qwá:maš (Ka). – 3.: 122 qwá:ma (Šb).

○ a) 122 "vəs pəjàn qváma vqúlə" (Šb 61). b) 106 "Qè pa quá:maš uqò:l cè:u dèə:n?" (Ka 127).

◇ **komaj še klama** 'kann noch gehen können'

L ad

klamič -a m "Felschlucht, Klamm" (Ksa) ▫ s. pečì

JT kl'o:məč (Ksa).

L –

klamfa -e f a) "Klumpfe (ein verbogenes Metall)/kaka zakrivljena kovina" (Šb), "Klammer (Bauklammer, Holzklammer)" (Ze) b) 'Schimpfwort für ein schlimmes Mädchen' ▽ s. *klamfati* ▫ a) *klamfica* b) *žlehtnoba*

sg.n.: 122 qwà:nfa ~ qlà:nfa (ŠR) ~ qwá:nfa ~ qlá:nfa (Šb), 130 qwà:mfa (Ze). – g.: 122 qlá:nfe (Šb).

L ad

klamfar -ja m "Klempner/klepar" (Šb), "Klempner, Kesselflicker" (Ze), 'Klumpferer', 'Kesselschmied' ▽ s. *klamfati* ▫ *keselflikar, špenglar*

sg.n.: 122 qwà:nfar (ŠR) ~ qlá:nfar ~ qwá:nfar (Šb), 130 qwà:mfar (Ze). – g.: 122 qlá:nfarja (Šb).

L Plet. ad

klamfarski -a -o 'Scherz-' [= in Bezug auf Volkslieder] ▽ s. *klamfati*

pl.af.: 137 "kvamfaršče" (Peb).

○ 137 "Mi Rožanə pa radə [...] pojamó, te lipe pa tudə tiste te kvamfaršče" (Peb 28).

L SP ad, SSKJ ad

klamfati -am impf a) "klempern/klepati" (ŠR) b) "zusammen schlagen, hämmern/skupaj zbijati, sklepati" (Šb), "klempern" (Ze) c) 'Witze reißen' d) "coire" (Iče) Δ zaklamfati ∇ klamfa, klamfar, klamfarski, klamfati, klamfica, (vkup)aj sklamfati, zaklamfati ⊃ b) zbijati c) s. celestiti d) s. fukati

inf.: 109 qwà:mfat (Iče), 122 qwà:nfatə (ŠR) ~ qlá:nfatə ~ qwá:nfatə (Šb), 130 qwà:mfatə (Ze). – sg.1.: qlá:nfam (Šb). – l-p.sg.m.: 137 "kvamfov" (Peb).

○ c) 137 "Starašina je pa tače kvamfov, da je vse smih hrudov" (Peb 33).

L SP a) b), SSKJ a) b)

klamfica -e f a) "kleine Klampfe, Klammer/kaka zakrivljena kovina" (Šb) b) "Schimpfname für eine leichtlebige Frau/vzdevek lahkoživi ženski" (Šb) ∇ s. klamfati ⊃ a) klamfa b) *flojta, *flondra, gamzara, *hopsara

sg.n.: 122 qlá:nfəca (Šb). – g.: 122 qlá:nfəce (Šb).

L –

klamotenje -a n 'Schwanken', 'Taumeln' ∇ s. klamati ⊃ *opletanje
sg.n.: 122 qwamó:tinje (Šb). – g.: 122 qwamó:tinja (Šb).

L –

klamotiti -im impf "benommen dahergehen/omotično hoditi" (Šb)
∇ s. klamati ⊃ klamati

inf.: 122 qwamó:tətə (Šb). – sg.1.: 122 qwamó:təm (Šb). – l-p.sg.m.: 122 qwamó:tu (Šb).

○ 122 "cavó nûč je qvamótu du dûma" (Šb 61).

L Plet. klamotati

Klančan -a m 'Einwohner von Glantschach/Klanče' ∇ s. Klanče, s. klanec

pl.n.: K qw'a:nčani (Ksa), 45 qwá:nčanə (Zda).

L –

klančati -am impf "knäueln, zu einem Knäuel wickeln (von Wolle, Zwirn)/qvančəč navíjat" (Šb) Δ sklančati ∇ klančič, klank, sklančati (se), zaklančati (se)
122 qwančá:tə (Šb).

L –

Klanče -o pl.f "Glantschach (SN, Gallizien/'Klanče [pri Rebrci]'" (Ksa) ∇ Klančan, *Klančanka, s. klanec
sg.n: K qw'a:nče (Ksa). – l: K u qw'an:čex (Ksa).

L –

klančič -a m "Knäuel/klopčič" (ŠR, Šb) ∇ s. klančati \square *klobčič, klonček, konček, končič
sg.n/a: 122 qwanč'əč (ŠR, Šb). – g: 122 qwanč'i:ča (ŠR) ~ qwančí:ča (Šb). – i: 122 s qwanč'i:čam (ŠR). – pl.a: 122 qwanč'i:če (ŠR).

○ 122 "Nət se je qoj sqončáva, qvančiča ní bu vèč." (ŠR 6). 122 "Tóna je votù [...] v črišño zléstə pa je q sréčə še prěj qvančiče qáč na vějah zahlédu pa zbižu." (ŠR 26).

L Guts. klončič, Kneil, 510; šivanitni klončič, Zwirnknail, 480

Klančnik -a m a) "Glantschnig (HN, Globasnitz/'Globasnica'" (Ksa) b) "Glantschnig (HN, Rinkolach/'Rinkole'" (Ksa) c) "Klantschnig" (HN, Bleiburg/'Pliberk'" (Ksa) d) "Klantschnig (HN, ÖK 204)" (Ksa) Δ *Klančnjak ∇ Klančnikov, *Klančnica, s. klanec

K qwančnq (Ksa "a") ~ kw'ɔ:nčnik (Ksa "b", "c", "d").

L –

Klančnikov -a -o "Possessivadj. zum HN Kuqčņk" (Zda) ∇ s. Klančnik, s. klanec

sg.nm: 18 kw'ɔ:nčņkow (Zda).

○ 18 "puá pa ut križa uunta na kuqčņkou kriš" (Zda X).

L –

klanec -nca m a) "Steigung/klánəc" (Ga), "klanec, Hang, bergauf betrachtet" (Ka), "Hügel, bergaufführende Strasse" (Ksa),

"Steigung/klanec" (Sa) b) "Hohlweg" (Pa) ▽ s. Klanče, Klančnik, *Klančnjak, Malovršnikov klanec, Pavlov klanec, *Podklančnik ▷ a) s. breg b) *ritunja

sg.n: JT kwɔ:nc (Ksa), RT "qwanc" (Ksa), GT "kwanc" (Ksa), R, F, S, Pg kwà:nc (Pa), E/G kw'anc (Pa), E kwánc (Ga), 106, 109 qwá:nc (Ka), 119 "'vánc" ~ "'ván'c" (Sa), 211 kwà:nc (Pa). – g: E kwánca (Ga), 93 qwá:nca (Sts). – l: RT "na qwancə" (Ksa).

○ a) 93 "pa hɔr sɛdama pa du hūeníha quáncá sɔuqa." (Sts 266).
106 "u quá:nc smɔ sé:ql" (Ka).

◇ **črez** ~ **priti** euphem. "Orgasmus bekommen" (Ka)

109 "čriz quá:nc prət" (Ka 117).

△ **Malovršnikov klanec** 'Malovršnik-Steigung' [= Mikrotoponym]

109 maluwə:r:šəncu quá:nc (Ka).

○109 "Če b ta Šà:jda qnè bí:ua, / Maluwə:r:šəncu quá:nc" (Ka 197).

△ **Pavlov klanec** 'Pavel-Steigung' [= Mikrotoponym]

93 pá:welnow quá:nc (Sts).

○93 "sma že te hɔrsa qnəham šuà čriez Páuelnou quánc" (Sts 266).

L ad

▷ breg

klanfa s. klanfa

klanica -e f 'Brett beim Mistwagen' ▷ stranica

sg.n: 5 kwaní:ca (Zda, Zdb). – pl.n: 5 kwaní:ce (Zda, Zdb).

L Plet. B', SSKJ ad

³**klanikajt -i** f "Kleinigkeit" (Ze) ▷ *malenkost

130 klà:nikajt (Ze).

L –

klanje -a n a) "Schlachten" (Ka, Sts), 'Sauschlachten' b) 'Gemetzl'
▽ s. klati ▷ a) kolina

sg.n/a: KB qwà:je (Sts), 18 kwò:je (Zdb), 106 qwà:jɛ ~ qwà:je (Ka). – g: 106 qwà:ja (Ka).

○ a) 106 "Bum žè: prestá:l, sè j qó:za quà:je tù:d prestá:ua" (Ka 165).

L ad

klank -a m "*Schlinge*" (Ka), "*Schlinge/zanka (laso)*" (ŠR, Šb) ∇ s.
klančati ⊃ **zatika*

sg.n/a: 106 qwə̀jɔ (Ka), 122 qw'ańɔ (ŠR, Šb) ~ q'ańɔ (Šb). – g:
122 qwańq'a (Šb). – pl.a: 122 qwańč'e (ŠR).

○ 122 "qvańɔ vřizjə z vâdje na qàq χvôd pr qrájə" (Šb 61).

□ **na ~e splesti** '*ein Zopfmuster stricken, flechten*' ⊃ *na kito splesti*

122 "Nató vsè nítə na qoncíh zvrhěj pa spodə preríže pa qúpěj zvéže, z réme udvijè pa sprútə na [...] qvańčè [...] spladè" (ŠR 95).

L Guts. ad

▷ dobiti, kita, zadržniti se

klas -a m "*Ähre*" (La, Pa), "*Ähre/klas*" (Iče, Loh, Loi) ∇ *klasje* ⊃
klat, lat

sg.n/a: SÖJ kwò:s (Zda), R, F, S, Pg, E/G kwà:s (Pa), 74 qwò:s (Loh), 109 qwá:s ~ qwà:s (Iče), 122 qw'a:s (ŠR) ~ qwà:s (ŠR, Šb), 123, 128a qwà:s (La), 211 kwà:s (Pa), 220 kwà:s (Loi). – g: R, F, S, Pg, E/G kwá:sa (Pa), 122 qw'a:sa (ŠR), 211 kwá:sa (Pa).

pl.n: 123 qwasi: (La). – g: 109 qwás (Iča). – a: 122 qwas'i: (ŠR).

○ 122 "Zató je vřh stəbvà antqáj qvása pústu, qulíqr ha má žítə še dondonéšńə." (ŠR 29).

□ **ržen** ~ '*Roggenähre*'

122 "svétə Márqa (25./IV.; ržen qvás prnasè, se nasè qvásje za ófər)" (ŠR 61).

zdrt ~ "*taube Ähre/škrb(ast), gluh klas*" (ŠR, Šb) [= *keine Körner enthaltend*] ⊃ **gluh klas*, **slepnjak*

122 "zdřt qvás" (ŠR 120).

L ad

²**klasa -e** f "*Klasse*" (Sa), "*Klasse, Schulklasse*" (Ze)

119 "lása" (Sa), 130 qlá:sa (Ze).

L –

klasje -a sg.n "Ähre" (La), 'Kollektivform zu 'klas/Ähre" ∇ klas ▫ latovje

sg.n/a: 122 qw'a:sje (ŠR) ~ qwá:sje (Šb), 123, 128a qwá:sje (La). – i: 122 s qw'a:sjam (ŠR).

○ 122 "se snòp príme za rtiño pa wdárja s qvásjam na dílo" (ŠR 90).

L ad

klasti kladem impf "Vieh füttern" (Ka) Δ poklasti ∇ klada, kladje, klaja, nakladati, *pokladati, poklasti, prikkladati ▫ *podevati, s. fotrati

inf: 106 qwà:st (Ka). – sup: 106 qwà:st (Ka). – sg.1: 106 qwá:dem (Ka).

□ **klast iti** 'Vieh füttern gehen' ▫ *fotrat iti

L Plet. ad, SSKJ ad

klat -a m a) "Ähre" (La, Nec) b) "Kot, Dreck" (Ze) ▫ a) s. klas b) s. blato

sg.n: 123 qwà:t (La), 130 kwà:t (Ze), 170 qwá:t (Nec). – pl.n: 123 qwati: ~ hwati: (La).

L Plet. b)

klati koljem impf a) trans aa) "schlachten" (Ka), "abstechen" (Pa) ab) "schlagen/klati" (Šb) [= Uhr] ac) 'spalten' b) refl 'sich gegenseitig abschlachten' Δ zaklati ∇ klanje, kolina, *naklati, poklati, *razklati, sklati, zaklati ▫ aa) daviti ab) biti, udarjati ac) cepiti b) s. pobijati se

inf: R, F, S, Pg kwá:tə (Pa), E/G kwá:tə (Pa), E kwá:tə (Ga), 74 qw'at (Zda), 106 qwət (Ka), 109 qlá:t [Lf?] (Iče), 119 "vátì" ~ "vát" (Sa), 122 qw'a:tə (ŠR) ~ qwá:tə (Šb), 211 kwá:tə (Pa). – sup: 106 qwà:t (Ka), 119 "vát" (Sa).

sg.1: RT "kólam" (Sc), R kó:lam (Pa), F, S kó:lan (Pa), Pg kó:lan (Pa), E/G kó:lan (Pa), 74 qó:lm (Zda), 106 qó:ləm (Ka), 109 qó:līm ~ qó:alīm [Lf?] (Iče), 119 "ólam" (Sa), 122 qó:lam (Šb), 211 kó:lan (Pa). – 3: 18 kó:le (Zda), 74 qó:lə (Zda) ~

qó:lə (Zdb). – pl.3: 106 qó:lej (Ka), 109 qó:lij (Iče), 122 q'ò:lijə ~ q'ò:lijə (ŠR) ~ qó:lijə (Šb).

imp.sg: Pg kó:alə (Pa), E/G k'oalə (Pa), E kóalè (Ga), 106 qól (Ka), 109 qól (Iče).

l-p.sg.m: RT "kvòv" (Sc), R, F, S, Pg, E/G kw'ow (Pa), 18 kwá:w (Zda, Zdb), 21, 24 kwá:w (Zdb), 31 qwá:w (Zda, Zdb), 109 qwəw (Ka), 119 "vòv" (Sa), 211 kw'ow (Pa). – f: RT "kváva" (Sc), 106 qwà:wa (Ka), 119 "váva" (Sa), 122 qwá:wa (Šb). – pl.m: 106 qwá:l (Ka), 122 qw'a:lə (ŠR). – dl.m: 106 qwá:wa (Ka).

○ aa) 106 "Želí:m uəm, da b uəm ta uè:lqa suí:ja cər:qnuuə, q jo ute quá:l" (Ka 170). 122 "Qastrúnə se bəl rēdijə, začnó jəh že pər svetəm Jákopə [...] qvátə" (ŠR 76). ab) 122 "vúra je qváva trí" (Šb 61). b) 122 "ladi so se met səbó qválə pa murílə" (ŠR 11).

L Plet. ad, SP aa), b) SSKJ aa), b)

▷ boh, jeza

klatiti -im *impf a) trans 'herumschlagen', 'herunterschlagen' b) refl 'sich umhertreiben' Δ naklatiti ∇ *klatenje, naklatiti, *sklatiti ▷ b) *cvirnati jo, dajati jo, drajnati se, klamati, mlatiti se, *motati se, potepati se*

inf: 18 kwó:tət (Zda). – l-p.sg.m: 5 kwá:tu (Zda).

L ad

klavrn -a -o *'jämmerlich', 'erbärmlich' ▷ boren, kužav*
119 "lávərn" (Sa).

L ad

klavžar -ja *m "Nußhäher, Tannenhäher" (Ka) ∇ *klavžarjev*
sg.n: 106 qlá:wžar (Ka). – g: 106 qlá:wžarja (Ka).

L Plet. ad

klečanje -a *n "Knien/klečanje" (Ga) ∇ s. klečati*
E kļčānje (Ga).

L ad

klečati -im impf "knien/klečati" (Loh, Sa), "knien" (Sts) Δ klekniti, poklekniti ∇ *klečalnik, klečanje, klekniti, *naklečati se, poklekniti, *poklekovati, *poklek, *uklekniti, uklekovati

inf: JT kwá:čat (Raf), KB qlé:čat (Sts), KT klačá:tę (Lok), 18 kwá:čet (Zda) ~ kwá:čet (Zdb), 71 qlé:čat (Zda), 73 klá:čat (Zda, Zdb), 74 ql'ačat (Loh) ~ qlá:čat (Loh, Zda), 75 qlá:čat (Zda), 76 qlé:čat (Zda, Zdb), 101, 102, 103 qlé:áčet (Ka), 105 qlé:čet (Ka), 106 qlé:áčet (Ka), 107 qlé:čet (Ka), 109 qlé:áčit (Ka), 119 "lěčati" ~ "lěčati (Sa), 122 ql'e:čata (ŠR).

sg.1: 18 kwači:m (Zda, Zdb), 106 qleči:m (Ka), 119 "löčim" (Sa). – 3: KB qlé:ča (Sts), 31 qlačí: (Zdb), 106 qleči: (Ka).

l-p.sg.m: JT klá:čow (Raf), NJ qlá:čow (Raf), 5 kwá:čow (Zdb), 18 kwá:čow (Zda, Zdb), 21 qlá:čaw (Zdb), 31 qlá:čow (Zda, Zdb) ~ qlá:čaw (Zdb), 74 qlá:čaw (Loh), 220 klé:čow (Loi). – f: 31 qlá:čowa (Zda) ~ qlá:čawa (Zdb), 41 qlá:čawa (Zda, Zdb), 98 qlé:čawa (Sts). – pl.m: 16 kwá:čeli (Zda, Zdb). – adv.partic: 119 "lačē" (Sa), 122 qleč'e: (ŠR).

- 98 "ie pa qléčaua ana čərna žana pər qrižə." (Sts 198). 106 "Jès qleči:m hør pa ró:qe na ləft pa upi:jem" (Ka 215). 122 "vsè sprósəš, za qər [...] qlečē žəbráš." (ŠR 64).

L ad

klekniti -em pf "knicken/klekniti" (Šb), 'in die Knie gehen' Δ klečati ∇ s. klečati

inf: 122 qlaqn'ətə (Šb). – sg.1: 122 qlé:qnəm (Šb).

L ad

klemanī -a -o 'verflíxt' [= Tabuausdruck für 'preklet/verdammt'] ∇ s. kleti, preklemani \square bešjani, *ferdaman, *klemanski, krvavi, preklemani, *preklemanski, prekleti, presneti, preteti, sakramenski, salamenski, saprabolski, šentani, šmentani, s. kletō

sg.nmb: 122 qlé:manə (ŠR).

- 122 "qlémanə hobistəl tí!" (ŠR 105).

L SSKJ ad

Klemen -mna/-əna m 'Hl. Klemen [= 23./XI.]'

122 qlam'an (ŠR).

○ 122 "Qlamàn (24./11.) zamlò zaqléne" (ŠR 84).

L SP ad

klemenovec -vca m "*Kieselstein (harter Stein für Mühlsteine)/trd kamen (za mlinske kamne, kremenovec)*" (ŠR), "*Kieselstein, Stein, brauchbar für Mühlsteine/kremenovec, kamen uporaben za mlinske kamne*" (Šb)

sg.n/a: 122 qlamé:nowæc (ŠR) ~ qlamé:nowc (Šb). – g: 122 qlamé:nowca (Šb).

L Plet. kremenovec

¹**klemna -e** f "*Klemme[]*" (La) ∇ *klemati

pl.n: 123 klè:mne (La).

L –

klempra -e f "*langes Bein, Haxe/dolga noga, kraka*" (ŠR), "*langes (zu langes) Bein/dolga (predolga) noga*" (Šb) Δ *klepra, kolemptra* ∇ *klemprast* ⊃ *noga, s. kloja, s. klepra*

sg.n: 122 qlè:mpra (ŠR) ~ qlé:mpra (Šb). – g: 122 qlé:mpre (Šb).

L –

klemprast -a -o "*langbeinig/na dolgih nogah*" (Šb) Δ *kolemprast* ∇ *klempra* ⊃ *s. kolemprast*

sg.nm: 122 qlé:mprast (Šb). – nf: 122 qlé:mpраста (Šb). – nn: 122 qlé:mprastə (Šb).

L –

klep -a m a) '*Dengeln*' b) '*Dengelhammer*' Δ *klepi* ∇ *s. klepati* ⊃ a) *klepanje* b) *dedej, kladivo*

18 klì:əp (Zda, Zdb).

L Plet. ad, SP B', SSKJ a)

klepanje -a n "*Schärfen*" (La), '*Dengeln*' ∇ *s. klepati* ⊃ *klep*

128a qlapà:(n)je (La).

L ad

▷ kladivo

klepati klepljem/lepam impf a) "dengeln/lepāti" (Ga), "dengeln/lepāti" (Log, Loh, Šb), "dengeln" (Ka, Sts), "schärfen" (La) [= die Schneide der Sense, Sichel, auch Mühlsteine durch Hämmern glätten] b) "klappern" (Pa), 'hämmern', 'klopfen' c) 'knappen' [= Auerhahn] Δ *sklepati* ∇ *klep*, **klepalo*, *klepej*, **klepci*, *klepi*, *klepanje*, **klepnjen*, **naklepati*, *sklepati*

inf: SÖJ kljá:pat (Zda), RT "klapát'" (Sc) ~ qlapá:tə (La), KB ql'apat (Sts), R, F, S, Pg kləpá:tə (Pa), E/G kləpá:tə (Pa), E klpá:tə (Ga), KT klapá:tə (Lok), 8 klé:apat (La), 18 kljá:pat (Zdb), 25 klé:apat (La), 74 ql'apat (Loh), 76 ql'apat (Zda), 79 ql'apat (Zda, Zdb), 106 qlépat (Ka), 119 "'lapāti" (Sa), 122 qlapá:tə (Šb), 123 qlapá:tə (La), 187 klapá:tə (Log), 211 kləpá:tə (Pa).

sup: R klé:pat (Pa), F klí:əpat (Pa), S klé:əpat (Pa), Pg klé:apat (Pa), E/G kl'əpat (Pa), E kléapat (Ga), 211 klé:pat (Pa).

sg.1: RT "klöplam" ~ "klapám" (Sc), R klé:plan (Pa), F, S klé:plan (Pa), Pg klé:plan (Pa), E/G kl'əplan (Pa), E kléplan (Ga), KT klé:plam (Lok), 74 qlé:pləm (Loh), 106 qlé:əpləm (Ka), 119 "'léplam" ~ "'lapám" (Sa), 122 qlé:plam (Šb), 187 klé:pl'am ~ klé:plam (Log), 211 klé:plan (Pa). – 2: 187 klé:plaš (Log). – 3: 122 ql'ě:ple (ŠR). – pl.1: 74 qlapó:mə (Loh). – dl.1: KT klé:pl'ama (Lok), 187 klé:plaw'a [Lf?, zu erwarten: -ma] (Log). – 2/3: 187 klé:plat'a (Log).

imp.sg.2: R klé:plə (Pa), F klí:əplə (Pa), S klé:əplə (Pa), Pg klé:aplə (Pa), E/G kl'əaple (Pa), E kléaple (Ga), 211 klé:plə (Pa). – pl.2: E kléaplte (Ga).

l-p.sg.m: R klé:pəw (Pa), F klí:əpu (Pa), S klé:əpu (Pa), Pg klé:apu (Pa), E/G kl'əapəw (Pa), E kléapəw (Ga), KT klé:pu (Lok), 74 ql'apaw (Loh), 187 klap'əw ~ klap'u (Log), 211 klé:pə (Pa). – pl.m: 123 qlapá:lə (La).

○ a) 122 "Navádne vsáčə sanasàq pu dbíbártə na dén qléple" (ŠR 88).

□ **kamne** ~ 'Mühlsteine schärfen' ▷ *mlin klepati*

123 "pòj pa qamnè pòj wzəhnətə, da smo mòhlə qlapátə jèχ" (La 701).

mlin ~ 'Mühlsteine schärfen' ▷ *kamne klepati*

123 "mî smo mlîn qlapálə." (La 702).

L ad

klepej -a m a) "Feitel" (Ka), "kleines Messer" (Sts), "Taschenfeitel/žepni nožek, pipček" (ŠR), "Taschenfeitel/žepni otroški nožiček, pipček" (Šb) b) 'Dengelstuhl' c) "kleiner Mensch" (Ka) d) "Schimpfname für einen langsamen Menschen/vzdevek počasnežu" (Šb) e) 'Geizhals' ∇ s. klepati ⊃ a) *činkla, fajcelj, fajdelj, *klepec, *škrutlej b) s. klepi c) cvergel, cverglej d) čura, koramoh, krmaza, s. čurej e) s. gajchols
sg.n: SÖJ klè:pej (Zdb), KB qlè:pi (Sts), 106 qlè:pi (Ka), 122 "qlè:pěj" (ŠR) ~ qlé:pěj (Šb). – g: 122 qlé:pėja (Šb). – a: 106 qlè:pija (Ka).

○ b) 106 "Prè:dastəŋq həqlá:č je rudi:u Mà:uca qlè:pija" (Ka 188).

L –

klepetanja -e f "Klappermaul" (Ka) ∇ s. klepetati ⊃ s. klepetulja
sg.n: 106 qlèpetá:ja (Ka). – g: 106 qlèpetá:je (Ka).

L –

klepetanje -a n "Geplapper, Gäschwätz" (Ka) ∇ s. klepetati ⊃ *feŋljanje, *godljanje, *pledranje, račljanje, šklendranje, tarekanje, *tarekovanje
sg.n/a: 106 qlèpetà:je (Ka). – g: 106 qlèpetà:ja (Ka).

L ad

klepetati -am impf 'plappeln', 'plaudern', 'quatschen' Δ *naklepetati se, *poklepetati, *zaklepetati se ∇ klepetanja, klepetanje, *klepetav, klepetulja, *naklepetati se, *poklepetati, *zaklepetati se ⊃ čénčiti, feŋljati, godljati, koledovati, *kvántati, pledrati, račljati, šklendrati, tarekati
inf: RT "klap'tát" (Sc). – sg.1: RT "klap'tám" (Sc).

L ad

klepetulja -e f "Klappermaul" (Ka), 'Plaudertasche' ∇ s. klepetati ⊃ *bedlja, bersa, čenča, *čenčej, feŋlja, fodranja, godlja, godljač, godljavec, godljanja, *klafra, klepetanja,

*klepetavnica, *kvanta, šklepetanja, pledra, račlanja, šklendra,
taranja, tarekovec, *žvekalo, žvekla
106 qlēpetú:la (Ka).

L ad

klepi -ø pl.f 'dreibeiniger Dengelstuhl' Δ klep ∇ s. klepati ⊃
*klepci, *klepalo, klepej
122 qlēp'i: (ŠR).

○ 122 "Vsáčə sanasàq má mántle túdə svojě qlēpí, babəco pa
dédija." (ŠR 88).

L Plet. ad

klepra -e f "expr. Bein" (Ka), 'Haxe' Δ klempra, kolempa ⊃ kloja,
krevlja, s. noga

sg.n: 106 qlè:əpra (Ka). – g: 106 qlè:əpre (Ka). – pl.n: 106
qlè:əpre (Ka).

○ 106 "Qlè:əpre ha buli:j" (Ka 127).

L –

klesati -šem/-sám impf a) "hauen/klesati" (Šb), 'Steine behauen' b)
"durch Aneinanderreiben hervorbringen/kresati" (Sc) [= z. B.
Funken] Δ *izklesati ∇ *izklesati, naklesati

inf: RT "klasát'" (Sc), 119 "lasáti" (Sa), 122 qlasá:tə (Šb). –
sg.1: RT "klōšam" ~ "klasám" (Sc), 119 "léšam" ~ "lasám"
(Sa), 122 qlé:šam (Šb). – imp.sg: RT "klasöj" (Sc).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

klestiti -im impf 'abästen', 'ausästen' [= einen Baum] Δ
oklestiti ∇ *klestenje, oklestiti ⊃ cestiti

l-p.pl.m: 5 klesti:li (Zda).

○ 5 "òni sų pa mōčke mēli, da sų tək lězli gərta pu smrėki pa
klestīli" (Zda XXXVII).

L ad

kleščar -ja m a) "Hirschkäfer" (Iče) b) 'Exekutor' ∇ s. klešče ⊃ a)
*kleščevac b) *eksekutar

sg.n: 109 qlí:əščar (Iče), 122 qlí:ščar (Šb). – g/a: 122 qlí:ščarja (Šb).

L Plet. ad, SSKJ ad

klešče/klešča -o pl.f/n "*Zange/klěšče*" (Ga), "*Zange/klešče*" (Loh, Sa), "*Zange*" (Sts) ∇ *kleščar*, **kleščevce*

n/a: KB qlí:əše (Sts), RT qlí:əšče (Raf), GT klíəšče (Raf), E klíəščě (Ga), KT klí:əšče (Lok), 18 klí:əša (Zda, Zdb), 71 qlí:əše (Zda, Zdb), 73 klí:əša (Zda, Zdb), 74 qlí:əša (Loh), 76 qlí:əše (Zda, Zdb), 109 qlí:əščj ~ qlí:əšj (Iče), 119 "líšče" (Sa), 122 ql'i:še ~ ql'i:šče (ŠR), 128 qlí:əščē (Iče), 187 klí:əšč'e (Log). – g: 74 qlí:əš (Loh). – i: 74 z qlí:əš'am (Loh), 122 ql'i:ščēmə (ŠR).

○ 122 "s pusébnimə qlíščēmə" (ŠR 77).

L ad

¹**kleštra -e** f "*Kleister*" (Šb) ∇ s. *kleštrati* ⊃ *lim*

sg.n: 122 qlé:štra (Šb). – g: 122 qlé:štre (Šb).

L Plet. B', SSKJ B'

¹**kleštrati -am** impf '*kleistern*', '*kleben*' Δ **zakleštrati* ∇ *kleštra*, **zakleštrati* ⊃ **limati*, *pikati*, *pópati*

inf: 122 qlé:štrati (Šb). – sg.1: 122 qlé:štram (Šb).

L Plet. B'

klet -i f "*Keller/klet*" (Ka), "*Keller*" (Ka) ∇ **kleten*, *Kletnjak* ⊃ *hram*, *hramec*, *kelder*

sg.n/a: 5, 8 kli:ət (Zda), 18 kli:ət (Zda, Zdb), 24 kli:ət (Zda), 31 qlí:ət (Zda), 43 qlí:ət (Zda), 48 qlí:ət (Zda, Zdb), 74 qlí:ət (Loh), 109 qlí:ət (Ka), 220 kli:ət (Loi). – i: 5 kl'eti (Zda), 18, 24 kl'eti (Zda, Zdb), 48 qlí:ət (Zda, Zdb). – pl.n/a: 31 ql'eti (Zda, Zdb), 106 qlét (Ka). – g: 18 kletí: (Zda), 31 qletí: (Zda).

○ 5 "dòle ɯ klèti j biəu pa n škāf" (Zda XXXVIII). 31 "Čõsi nīsə mēli dūáma ɯčlqex qletí." (Zda XLIII).

L ad

kletev -tve f 'Fluch' [= *Kraftausdruck*] Δ *kletva* ∇ s. *kleti* ▫ *kletva*

sg.n: 101, 102, 103 qlè:ətu (Ka), 105 qlè:tu (Ka), 106 qlè:ətu (Ka), 107 qlè:tu (Ka), 109 qlè:ətu (Ka).

L ad

kleti kolnem impf "*fluchen*" (Ka), "*fluchen/kleti*" (Loh, Šb) Δ *zakleti* ∇ *kleman*, **kletje*, *kleto*, *kletev*, *kletva*, **pokleti*, *prekleman*, *preklet*, *prekleti*, *preklinjanje*, *preklinjati*, **ukleti*, *zaklet*, *zakleti*, **zaklinjati* ▫ *dúšiti se*, *očitati*, *preklinjati*, *privezovati*, *sakramentirati*

inf: JT kwá:t (Raf), KT klé:tə (Lok), 71 ql'et (Zda), 74 qlà:t (Loh), 75 ql'at (Zda), 106 qlè:t (Ka), 119 "lèti" ~ "lèti" ~ "lét" ~ "lét" (Sa), 122 qlé:tə (Šb). – sup: 119 "lét" (Sa). – sg.1: RT "kóvnam" (Sc) ~ qównam (Raf), 106 qó:wne(m) (Ka), 119 "óvnam" (Sa), 122 qó:wnam (Šb), 220 klé:nan (Loi). – 2: 122 ql'ə:wnaš (ŠR). – l-p.sg.m: RT "klév" (Sc), 64 ql'ew (Zda), 106 qlè:əw (Ka), 119 "lev" (Sa), 122 qlé:w (Šb). – f: 119 "leva" (Sa), 122 qlé:wa (Šb).

○ 122 "Púb, tí se še preqrížu qnísə, pa že qównaš!" (Šb 15).

◇ ~, **da se kar sveti** '*fluchen, was das Zeug hält*' ▫ **kleti, da se v pekel čuje/sliši*

106 "Təq qó:unem, da se qà:r sué:t" (Ka 127).

~ **kot sam hudič** '*fluchen wie der Teufel*'

122 "je qlév q sâm xədíč" (Šb 53).

~, **da se v pekel čuje/sliši** '*fluchen, dass man es vor die Hölle hört*' ▫ **kleti, da se kar sveti*

L ad

Kletnjak -a m "*Hausname*" (Zda) ∇ s. *klet*

sg.1: 31 pər qletjó:qi (Zda).

○ 31 "pa še tēune, sa riáče pər Qletjóqi" (Zda XLII).

L –

kleto interj "*verdammt/preketo*" (Ka) ∇ s. *kleti* ▫ *klemano*, *preketo*, *presneto*, *salabolt*, *saprabolt*, *šentano*, *šent*, *šment*, *šmentano*
18 klè:tə (Zda), 106 klè:ət (Ka).

- 18 "Kò pa sa ʉte krīəgali, klētə, snīədu sm̩ jə pa jás." (Zda XIX).
106 "Klèə:t, qəq s mónə bá:bə zmí:rjale" (Ka 222).

□ **moj** ~ 'verflixt', 'verflucht'

- 106 ""Mò:j klèə:t," jə djà:ʉ, "səm pójd, buš pa rú:qnu!"" (Ka 222).

L –

kletva -e f "Fluch/klētva" (Ga), "Fluch/kletva" (Sa), "Fluchen" (Pa) Δ kletev ∇ s. kleti □ kletev

sg.n.: GT "kletva" (Jb), R klé:twā (Pa), F, S klé:twā (Pa), Pg klé:twā (Pa), E/G kl'etwā (Pa), E klētwa (Ga), 119 "létva" (Sa), 211 klé:twā (Pa).

L Plet. ad

klic -a m "Ruf/klic" (Sa) [= Stimme] ∇ s. klicati

119 "lic" (Sa).

L ad

klicati kličem impf a) "rufen/klicati" (Sa, Šb) [= durch Anruf o. Ä. jmdn. an einen bestimmten Ort bitten, wo er gebraucht wird] b) "rufen/klicati" (Sa, Šb) [= mit lauter Stimme äußern, rufen] c) "rufen/klicati" (Sa, Šb) [= mit einem bestimmten Namen nennen] d) 'wachrufen', 'wecken' Δ poklicati ∇ klic, *klicanje, oklic, oklicati (se), poklicati, *preklicati, priklicati, sklicati, zaklicati □ b) s. vpiti c) imenovati, praviti d) buditi

inf.: 18 kl'icat (Zda, Zdb), 106 qlácat (Ka), 119 "l'cat" ~ "licati" (Sa), 122 qləc'a:tə (ŠR) ~ qləcá:tə (Šb). – sup.: 18 klí:cat (Zda, Zdb), 106 qlí:cat (Ka), 119 "licat" (Sa). – sg.1.: RT "kličam" (Sc), 119 "ličam" (Sa), 122 qlí:čam (Šb), 220 klì:čan (Loi). – 3.: GT, RT "kliče" (Zab), 106 qlì:če (Ka), 122 ql'ì:če (ŠR) ~ qlí:če (Šb). – pl.3.: 122 ql'i:čəjə (ŠR). – l-p-sg.m.: RT "klícov" (Sc), 18 klí:cov (Zda), 31 qlí:cāv (Zda), 119 "licov" (Sa), 122 ql'i:cov (ŠR). – f.: RT "kl'cavà" (Sc), 119 "l'cava" (Sa), 122 qləc'awa (ŠR). – pl.m.: 18 kličò:lì (Zda, Zdb), 24 klicò:li (Zda, Zdb), 122 qləc'ələ (ŠR).

- a) 122 Brudníqa [...] je nëhtə pu nočə qlícov, náj na Šmarjéto prapéle." (ŠR 28). b) 122 "Dəqəlca zavəqa pa qlíče" (ŠR 18). c) 122 "Qozé qlíčəjə: črnica, jahódəca" (ŠR 76).

- ~ **na lek** 'das Vieh zur Lecke herbeirufen'
122 "na léq qlíčëjə hovédo: ná-ná báwha" (ŠR 73).
na pavko ~ 'mit Hilfe einer Pauke zusammenrufen'
122 "an staréjšə pastír [...] je w Dóbrivə vsolə slíšu, al so [...] biríče na páwqo qləcèlə (Šb 122).
◇ **na pomoč** ~ 'um Hilfe rufen'
GT, RT "'O, jo, jo, joče se na muoč, / kliče mater na pomuč ..." (Zab 572). 122 "je pa žéńqɑ [...] vsè svètníče na pumúč qləcàva." (ŠR 27).
urha ~ 'erbrechen' ⊃ s. kozlati

L ad

▷ iti, Janez, pivka, priti, ven klicati

klin -a m "Keil" (Ka, Pa) ∇ *klinast, klinčič, *klinčëji, klinec, V Klinu, zakliniti ⊃ kela

sg.n/a: R, F, S, Pg, E/G kl'ən (Pa), 106 qlì:n (Ka), 141 "qlən" (Mat), 211 kl'ən (Pa). – i: 106 s qlì:nam (Ka).

○ 141 "Qowáč je obésow žáqel na qlən ntre w qowáčencə" (Mat 193).

□ **zabiti** ~ 'den Keil zur Erweiterung des Spalts in den Baumstamm treiben' ⊃ zakelati

◇ ~ **e pribivljati komu** 'sich lieb Kind machen bei jmdm.', 'sich bei jmdm. einschmeicheln' ⊃ priflikovati se

~ **s ~om zbiti** a) "ein Keil treibt den anderen" (Ka) b) 'am nächsten Tag das gleiche Getränk weitertrinken' ⊃ a) kela kelo žene

a/b) 106 "qlì:n [...] s qlì:nam zbət" (Ka 164).

△ **V Klinu** "keilförmige Waldfläche" (Ka) [= Flurname]

107 w qlì:n (Ka).

L ad

klinčič -a m a) 'kleiner Keil' b) 'an einer kleinen Kette befestigter Haken' [= beim Holztransport] ∇ s. klein ⊃ a/b) klinec

sg.n/a: R, F, S, Pg klí:nčəc (Pa), E/G kl'inčəc (Pa), E klinčəč (Ga), 211 klí:nčəc (Pa).

L Plet. B'

klíneec -nca m a) 'kleiner Keil' b) 'an einer Kette befestigter Haken (Holztransport)' ∇ s. *klin* ⊃ a/b) *klinčič*

sg.n: R, F, S, Pg, E/G klí:nəc (Pa), E klí:nəc (Ga), 211 klí:nəc (Pa).

◇ ~ **zabijati** 'coire' ⊃ s. *fukati*

L Plet. a), SP B', SSKJ B'

¹**klínga -e** f a) "*klin[g]a, Klinge*" (Šb), "*Klinge*" (Ze) b) "*Messer-klinge*" (No) ⊃ a) *britev, britva*

sg.n: 53 "»līha" (No), 122 qlí:nha (Šb), 130 qli:nha (Ze). – g: 122 qlí:nje (Šb).

L Plet. *klinja*

⁵**klínka -e** f "*Türklinke*" (No) ⊃ s. *kljuka*

53 "»līnha" (No).

L –

klístir s. *kristir*

kljub s. *nakljub*

kljubet -i f a) "*Trotz/kljuboalnost*" (ŠR, Šb) b) "*Pech*" (Ka) ∇ s. *kljubovati* ⊃ b) *smola*

sg.n/a: 106 qlù:bet (Ka), 122 ql'ubit (ŠR) ~ qlú:bit (Šb). – g: 122 qlú:bitə (Šb).

○ b) 106 "Qá:qšna qlù:bet je bóqa!" (Ka 127).

◇ **na** ~ **narediti** 'zum Trotz machen' ⊃ *na* **ajbar/za ceblajs/na špot/na špranc/*na mrz narediti, s. trac*

L Plet. a), SSKJ *kljubest a)*

kljubeten -tna -o "*trotzig/kljuboalnen*" (ŠR, Šb) ∇ s. *kljubovati* ⊃ *bikast, obrezen, pokast, trmast, tukast, zapet*

sg.nm: 122 ql'ubitən (ŠR) ~ qlú:bitən (Šb). – nf: 122 qlú:bitna (Šb). – n/an: 122 qlú:bitnə (Šb).

L Plet. *ad*, SSKJ *kljubesten*

kljubetnica -e f '*Trotzerin*' ∇ s. *kljubovati* ⊃ **trma*

sg.n: 122 qlú:bitænca (Šb). – g: 122 qlú:bitænca (Šb).

L Plet. ad

kljubetnjak -a m *'Trotzkopf', 'Trotzer'* ∇ s. *kljubovati* ⊃ **trma*

sg.n: 122 qlú:bitnjaq (Šb). – g: 122 qlú:bitnjaqa (Šb).

L Plet. kljubetnik

kljubetovati -ujem impf *'trotzen/kljubovati'* (ŠR, Šb) Δ *kljubovati*

∇ s. *kljubovati* ⊃ s. *kljubovati*

inf: 122 ql'ubitwatə (ŠR) ~ qlú:bitwatə (Šb). – sg.1: 122 qlubitú:jam (Šb).

L Plet. ad

kljubovati -ujem impf *'trotzen'* Δ *kljubetovati* ∇ **h kljubu, kljubet, kljubeten, kljubetnica, kljubetnjak, *kljubetovanje, kljubetovati, skljubetovati, nakljub* ⊃ **h kljubu/na *ajbar/na trac/nakljub/nalašč/na špot/na špranc delati, kljubetovati*

inf: 119 "lúbvat'" (Sa). – sg.1: RT "klúb'jam" (Sc).

L ad

ključ -a m *"Schlüssel" (Iča, Pa, Sts), "Schlüssel/ključ" (Sa)* ∇ *ključanica, ključar*

sg.n/a: JT klú:č (Iča, Ičc), P klú:č ~ "kluč" (Iča), D, V qlú:č (Iča), KB qlú:č (Sts), R, F, S, Pg, E/G klù:č (Pa), KT kl'ù:č (Lok), 5, 18 klú:č (Zda, Zdb), 40 qlú:č (Zda, Zdb), 74 qlú:č (Loh), 76 qlú:č (Zda), 108a qlú:č (Ka), 109 qlú:č (Iče), 119 "lúč" (Sa), 122 ql'u:č (ŠR), 187 klú:č (Log), 211 klù:č (Pa), 220 klù:č ~ klú:č (Loi). – g: JT klú:ča (Iča), D, V qlú:ča (Iča), KB qlú:ča (Sts), R, F, S, Pg, E/G klú:ča (Pa), 109 qlú:ča (Iče), 122 ql'u:ča (ŠR), 211 klú:ča (Pa). – i: 187 s klú:č'am (Log). – pl.n: 74 qlú:čə (Loh). – g: 74 qlú:čow (Loh). – a: 18 klú:ča (Zda, Zdb), 180 "klúče" (Sb). – dl.n/a: 180 "klúča" (Sb, Teb). – d/i: RT "klúčama" (Sc).

○ 108a "uqol qrá:hna mà: qurá:uđe, / uqol pà:sa pa qlú:č." (Ka 198). 122 "səm votvə vzétə svòj najtídrájšə cír, al qlúč ut sqriñəce [...] səm zγəbíva." (ŠR 21).

□ **svetega Petra** ~ 'der Petruschlüssel' [= Schlüssel des Himmelreichs]

122 "Svétā Pétra qlúč, / tí bódə mojà pumúč!" (ŠR 45).

zaklepati (se) na ~ 'mit einem Schlüssel sperren' [= von Türen]

122 "tí prídne dúrə (pər pótə) se zaqlípějə na qlúč" (ŠR 66).

◇ **meni luč, tebi pa** ~ 'mir die Kerze, dir den Schlüssel'
[= Sprichwort, das sich auf eine möglichst späte Hofübergabe durch den Bauern bezieht] ⊃ *luč pa ključ

122 "Məné vúč; tabè pa qlúč." (ŠR 40).

L ad

ključanica -e f a) 'Türschloss' b) 'Narzisse/narcise, ključence'
(Šb) ∇ s. ključ ⊃ a) šlos b) s. gospejnica

sg.n.: 18 klú:čenca (Zda), 122 qləč'ēnca (ŠR). – pl.n/a.: 122
qləčé:nce (Šb).

○ a) 122 "Qlúč pa qləčēnca." (ŠR 38).

L Plet. a), SSKJ a)

²**ključar -ja** m 'Schlosser' ∇ s. ključ ⊃ šlosar

pl.a.: 108a qlučá:rje (Ka).

○ 108a "pó: pa ŷè qlučá:rje puqlì:caŷa ŷəp, da s tést trú:h hòr
udpər:l." (Ka 245).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kljuka -e f "Klinke" (Pa), "Klinke/kljuka" (Sa) ∇ *kljukati ⊃ klinka,
šnola

sg.n.: Pg klú:ka (Pa), KT kl'ú:ka (Lok), 119 "lú'a" (Sa), 211
klú:ka (Pa).

L ad

kljun -a m a) "Schnabel" (Ka, Nec, Pa), "Schnabel/kljun" (Sa) b)
euphem. "membrum pud. virile" (Ka) ∇ s. kljuniti ⊃ b) s. kurec

sg.n/a.: R, F, S, Pg, E/G klù:n (Pa), 18 klù:n (Zda) ~ klù:n (Zda,
Zdb), 74 qlù:n (Loh), 106 qlù:n (Ka), 119 "lun" (Sa), 122
ql'u:n (ŠR) ~ qlù:n (Šb), 170 qlù:n (Nec), 211 klù:n (Pa). – g.
106 qlù:na (Ka). – l.: 122 w ql'u:nə (ŠR).

○ a) 122 "Tíca pa je uđlatéva pa qmávə pərnasvə anò zéw v qlúna"
(ŠR 30). b) 122 "Stər hó:ru mà: tər:d qlù:n" (Ka 127).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kljuniti -em pf "hacken/kljuniti" (Ka), 'picken' Δ kljuvati ∇ kljun,
*kljuvanje, kljuvati, razkljuvati, skljuvati
imp.sg.: 18 klù:ni (Zda), 106 qlú:n (Ka). – l-p.sg.f.: 18 klù:nuwa
(Zda).

L ad

kljusa -e f a) 'Mähre' b) "Zorn" (Ka) c) 'jähzorniger Mensch' D
a) s. konj b) s. jeza c) jeza, s. fikica
106 qlú:sa (Ka).

◇ ~ **koga zagrabi** 'der Zorn packt jmdn.' D jeza popade/prime
koga
106 "Tóda me j pa tá:qa qlú:sa zahrà:bəa, da səm təq
pəruèə:žuu" (Ka 264).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kljuvati -am impf 'hacken', 'picken' Δ kljuniti ∇ s. kljuniti
inf.: SÖJ kl'uwat (Zda), 106 qlówat (Ka). – sg.3.: 122 ql'u:je (ŠR).
– l-p.sg.m.: 18 kl'uwow (Zda).

○ 122 "včasə prpnè [šqópnaq] otroqá túdə na dúrə pa ha tà
mlúje" (ŠR 9).

L ad

klobasa -e f "Wurst" (Iča, Pa), "Wurst/klobasa" (Sa) ∇ klobasica,
*klobasati

sg.n.: JT kwabó:sa (Raf), P kwabá:sa (Iča), V qobá:sa (Iča), RT
qwobá:sa (Raf), GT "Kvobáfa" (Jc), R, F, S, Pg, E/G kəbá:sa
(Pa), 18 kwabó:sa (Zda, Zdb), 109 qwobá:sa (Iče), 119
"vobása" (Sa), 122 qwob'a:sa (ŠR), 211 kəbá:sa (Pa), 220
kəbá:sa (Loi). – a.: 5 kwabó:sə (Zda), 122 qwob'a:so (ŠR) ~
qwobá:sə (Šb). – l.: 122 qwob'a:sə (ŠR). – pl.n/a.: RT qwobá:se
(Raf), 122 qwob'a:se (ŠR) ~ qwobá:se (Šb). – g.: GT "klobas"
(Zab), 18 kwabò:s (Zda).

○ 18 "p̄uále je p̄ēt bol šīæst k̄uabõs snīædu" (Zda XVIII). 122 "Htùr prántəl prnasè, qvobáso zašúžə." (ŠR 63).

□ **krvasta** ~ 'Blutwurst' ⊃ *krvava klobasa*

krvava ~ 'Blutwurst' ⊃ **krvasta klobasa*

122 "Qrvále qvobáse se qòj, qə so narét, sqúhējə" (ŠR 80).

mesena ~ 'Fleischwurst' [= *auch ringförmig gemacht und noch bis vor 20 Jahren abgeseilt*]

122 "Něqī mäsá se drobnú zříže pa w mäséne qvobáse pudíva." (ŠR 80).

pečena ~ 'Bratwurst' ⊃ *mesnaste kroglice, prasnaste kroglice, *protbirštel*

122 "[Péhtrna] má [...] rəzbílane pějčnè víle w roqàh, na qtéràh je nasájana pàčana qvobása." (ŠR 8).

◇ **v ~ e podelati** a) 'in die Würste verarbeiten' b) 'vernichten' ⊃ b) *uničiti, s. končati*

a) 122 "něqi túdə w qvobáse [...] pudívějə." (ŠR 78).

L ad

▷ bel, jetrn, nabulati, peči, sušiti, špila, zašpilati, žegnati

klobasica -e f 'Würstchen' ∇ s. *klobasa*

122 qvobas'i:ca (ŠR).

○ 122 "náj bo prášəč al prasíca, mənè slíšə qvobasíca!" (ŠR 81).

L ad

klobeh -a m "Knoblauch" (No) Δ *kloblah* ⊃ s. *česen*

sg.n/a: 53 "»uobóx" (No), 106 qwó:bχ (Ka).

L –

kloblah -a m "Knoblauch" (Nec, No) Δ *klobeh* ⊃ s. *česen*

sg.n: 53 "»uobuóx" (No), 130 qó:bwaχ (Ze), 170 wó:bwaχ (Nec), 187 kó:bw'aχ (Log).

L –

klobučej -a m "Hütchen/klobuček" (Sa) Δ **klobučlej* ∇ s. *klobuk*

⊃ **klobučlej*

RT "kvóbčöj" (Sc).

L –

klobučkovanje -a n 'Hutspiel' [= *Burschen versuchen die aufgestellten Hüte mit Wollknäueln zu treffen*] ∇ s. *klobuk*

sg.l.: 122 pər qwob'u:čqvīñ'ə (ŠR).

- 122 "V šitrústə se pübə sqúšijə pər qvobúčqvīñə: pustávijə svoje qvobúče w vrsto pa adən dubí qvančəč, da ha z délave vrže v an qvobəq" (ŠR 45).

L –

klobuk -a m "Hut/klobúk" (Ga), "Hut" (Iča, Ka, Pa, Sts, Zab), "Hut/klobuk" (Log, Loh, Lok, Sa, Šb) ∇ *klobučej*, **klobučlej*, *klobučkovanje*, **klobukarica* ⊃ **flita*, *kanja*, *kavka*, *muza*

sg.n/a: K "kuobək" (Zab), P kwabú:k ~ qwəb'əq (Iča) ~ kwá:bək (Iča, Ičc), D, V qwabú:q (Iča), KB qw'obəq (Sts), R kó:βək (Pa), F kú:əβək (Pa), S kó:əβək (Pa), Pg kó:aβək (Pa), E/G k'oaβək (Pa), E k'oaβək (Pa) ~ kóabək (Ga), G k'oaβk (Pa), KT kwó:βək (Lok), 18 kw'obək (Zda, Zdb), 31 qwəb'əq (Iča) ~ qw'obəq (Zda, Zdb), 42 qu'obəq (Zda), 74 qw'əβəq (Loh), 98 qw'obəq (Sts), 106 qwóbq ~ qwòbq (Ka), 109 qwóbq ~ qwòp (Ka), 119 "vob'c" ~ "vob'c" (Sa), 122 qwob'əq (ŠR) ~ qwəb'əq (Šb), 187 kwó:βək ~ kwó:bək ~ kwó:β'ək (Log), 210 kwəβ'ək (Neb), 211 kó:βək (Pa). – g: JT kwabú:ka (Iča), R, F, S, Pg, E/G kəβú:ka (Pa), E kəbú:ka (Ga), 18 kwabú:ka (Zda, Zdb), 109 qubú:qa (Ka), 122 qwob'u:qa (ŠR) ~ qwəbú:qa (Šb), 187 kwoβú:k'a (Log), 211 kəβú:ka (Pa). – l: P qwəb'əq (Ičc), D na qubú:c (Raf), RT "kvobúk'" (Sc), KT na kwaβù:kə (Lok), 119 "vobuc'" ~ "vobú'" (Sa), 122 qwob'u:cə (ŠR) ~ qwəbú:cə (Šb). – i: RT "s kvobúkam" (Sc), R, F, S, Pg, E/G s kəβú:kan (Pa), 119 "s vobú'am" (Sa), 122 qwob'u:qam (ŠR), 211 s kəβú:kan (Pa).

pl.n: KT kwaβù:čə (Lok), 119 "vobúč'" (Sa). – g: KT kwaβù:ku (Lok). – a: 122 qwob'u:če (ŠR). – l: KT na kwaβù:čaχ (Lok). – i: 123 z qwubù:čə (La).

- 98 "Òn qje še úidu jə qje ustáua pa quòbəq jə méua hòra (Sts 199). 122 "Na hválə so mélə qvobúče zə šročímə qrájcə." (ŠR 53).

□ ~ **dol vzeti** 'den Hut vom Respekt ziehen' ⊃ **klobuk dol deti*
122 "bə se [...] prpóhnu pa qvobəq dów vzéw." (ŠR 59).

moški ~ 'Männerhut'

122 "se puqrije z moščím qvobúqam" (ŠR 49).

L ad

▷ strah

kloca I -e f a) "Dörrbirne, Kletze" (No, Ze), "Kletze/posušena hruška" (ŠR, Šb) **b)** 'Bezeichnung für eine rechthaberische Person', 'Hochstapler' **c)** 'erste Kotausscheidung bei Fohlen' ∇ *klocen, kločen, kločev, kločnjak*

sg.n: 53 "»uqotsa" (No), 122 qwò:ca ~ qw'ò:ca (ŠR) ~ qwó:ca (Šb), 130 qwò:ca (Ze). – g: KB qwò:ce (Sts), 122 qwó:ce (Šb). – pl.n/a: R, F kó:ce (Pa), E k'oace (Pa), KB qwò:ce (Sts), 31 qwò:ce (Zda), 93 qwò:ce (Sts), 122 qw'ò:ce (ŠR). – g: 122 qw'ò:c (ŠR). – i: 122 qw'ò:cēmə (ŠR).

○ a) 93 "Səm pëç mēlə qaqa āubəqe bəl pa quōce" (Sts 226). 122 "Qulíqə ma qvóca zína? – Antqáj qə pa hrúšqa." (ŠR 38).

◇ **nositi se kot ~ v piskru** 'sich sehr wichtig nehmen', 'stolz-geschwellt einhergehen' ▷ *visoko držati glavo, *visoko nositi glavo*

122 "se nósə q pa qvóca v pîsqrə" (Šb 61).

L Plet. B'

⁵**kloca II -e f** "Bettkotze" (No) ▷ *s. dekna*

53 "»uqotsa" [Lf?] (No).

L Plet. B'

klocen -cna -o 'Kletzen-' ∆ *s. kločen* ∇ *s. kloca I* ▷ *s. kločev*
pl.am: 122 qw'ò:cne (ŠR).

L –

▷ krap

kločen -čna -o 'Kletzen-' ∆ *klocen, kločev* ∇ *s. kloca I* ▷ *s. kločev*
pl.nm: 93 qwò:čnə (Sts). – a: 122 qw'ò:čne (ŠR).

○ 93 "Tam sə mâjstŋs quōčnə qùhliīə bəl" (Sts 206).

□ **~i žriklofi** 'Kletzennudeln' ▷ *s. kločni krap*

L –

▷ krap, kuglej

kločev -a -o 'Kletzen-' Δ s. *kločen* ∇ s. *kloca I* \sqsupset *klocen, kločen*
sg.nf: 106 qò:əčawa (Ka).

○ 106 "qòə:čaua uá:ha" (Ka 29).

L –

kločkati -am impf "applaudieren, klatschen" (Ze) ∇ **kločkanje* \sqsupset
*ploskati, *plečkati*

130 qlò:čqatə (Ze).

L –

kločnjak -a m "Klötzenbrot" (Zab) Δ **klocnjak* ∇ s. *kloca I* \sqsupset
**klocnjak*

K "kųočnjak" (Zab).

L –

²**klófanje -a** n "Gepoche" (No) ∇ s. *klófati* \sqsupset **klukanje, *pobijanje,*
**trkanje, trupanje, *trupljenje*

53 "»lōfaje" (No).

L –

²**klófati -am** impf a) "klopfen" (No), "pochen" (No) [= von Tep-
pichen, Schnitzeln usw.] b) 'klopfen' [= gegen die Tür/Wand
schlagen] Δ *klofíti, klopfati* ∇ *klófanje, poklofati* \sqsupset a) *klop-*
fati b) s. *trkati*

53 "»lōfat" (No).

L –

klofíti -im pf "ohrfeigen/klofutniti" (Ka) Δ **klofáti* ∇ **klofánje,*
**klofáti, klofuta, klofutati, *klofutniti, poklofati* \sqsupset **focniti,*
**klofutniti, *lezniti, muzniti, *dati eno za ušesa, pritamuzniti,*
žlepni

l-p.sg.m: 106 qwófu ~ qwó:fu (Ka), 109 qwófu (Ka).

◇ **iz koša skočil, škofa klofil** [= Zungenbrecher]

106, 109 "S qó:ša sqóču, šqó:fa quófu." (Ka 277).

L Plet. ad

▷ spati, zdaj

klofuta -e f 'Ohrfeige', 'Watsche' ∇ s. klofiti ▷ *bolta, ena, firma, *focen, *focna, *klofěrnica, *kofrnica, koš, *koša, lepa, *lezna, muza, *tečna, žlemprka, žlepnica, žleprka, žleprnica
sg.n: 18 kwafú:ta (Zda), 122 qwǎfú:ta (Šb). – g: 122 qwǎfú:te (Šb).

L ad

klofutati -am impf 'ohrfeigen' △ klofiti ∇ s. klofiti ▷ birmovati, klofincati, s. birmati
inf: 18 kwaf'utat (Zda). – l-p.pl.m: 24 kwafǎtǎ:li (Zda).
○ 24 "sǎ sa tǎk tǎpli pa tǎk si kuǎfǎtǎli aněga" (Zda XXII).

L ad

klog -a -o/indecl "geizig" (Ka, Ze), "geizig/skop (klug)" (Šb) ∇ klokec ▷ vohrn, s. gajčēn
sg.nm: 106 qlǎ:χ (Ka), 122 qlǎ:χ (Šb), 130 qlǎ:χ (Ze). – f: 122 qlǎ:ha (Šb).

L –

kloja -e f a) "Fuß bei Rind/noga živine" (ŠR, Šb), "Klaue" (Šb) [= bei Wiederkäuern u. Schweinen] b) 'Schweinsstelze', 'Schweinsaxe' c) pejorativ "Bein eines Menschen/noga človeka" (ŠR, Šb), 'Haxe' ∇ klojevec ▷ a) s. noga b) s. heškeljc, s. noga c) *gamba, gare, klempra, s. noga
sg.n: 122 qlǎ:ja (ŠR) ~ qlǎ:ja (Šb). – g: 122 qlǎ:je (Šb). – a: 122 ql'o:jo (ŠR). – pl.n/a: 122 ql'o:je (ŠR) ~ qlǎ:je (Šb).
○ a) 122 Qlǎje, ríwc, ušétǎ pa mǎsú s hvǎle se sqúha w čǎsǎvo žúpo" (ŠR 80). b) 122 "Baráčam se za qulíne anǎ qlǎjo (nohó) wbúhajmé da." (ŠR 81). 122 "puhlěj q mǎsǎrjǎ, al ma svínšče qlǎje (Šb 53).

L –

klojevec -vca m a) "Schimpfwort für eine Person mit langen Beinen/zaničljiv priimek človeku z dolgimi nogami" (ŠR), "Spitzname für eine langbeinige Person/vzdevek dolginu"

(Šb) b) 'Weberknecht' ∇ kloja ⊃ a) *dolgin, *kolemprnjak b) *cepinovec, *farška duša, pajkova duša
sg.n: 122 qló:jowc (ŠR) ~ qló:jowc (Šb). – g: 122 qló:jowca (Šb).

L –

klokec -kca m "Geizhals" (Sa) ∇ s. klog ⊃ *gajtnjak, *klemavec, s. gajchols
119 "lú'ec" (Sa).

L Plet. B'

kloklja -e f a) "Bruthenne/koklja" (Loh, Šb) b) "Klinke/qrúqva" (ŠR) [= verbogener Griff, z. B beim Regenschirm] Δ koklja ∇ s. klokljati ⊃ a) s. koklja b) kruklja
sg.n: 74 qwò:qwa (Loh), 122 qwò:qwa ~ qw'o:qwa (ŠR) ~ qwò:qwa (Šb). – g: 122 qwò:qwe (Šb).
○ a) 122 "jájstrof te nēsà, qvóqva!" (ŠR 18).

L –

klokljati -am impf 'glucksen' Δ *kokljati ∇ kloklja ⊃ *klocati, klompati, krukljati, *kukljati, *kokljati, *konkljati
inf: 122 qwò:qwatə (ŠR) ~ qwó:qwatə (Šb). – sg.1: 122 qwó:qwam (Šb). – 3: 122 qwó:qwa (Šb).
○ 122 "qúra qvóqva qə píšěje vózə" (Šb 61).

L –

klompati -am impf a) "klappern, plätschern, Geräusch der Hühner während des Brütens" (Ka), 'glucksen' b) "expr. murren, schmollen" (Ka) ∇ klompovec ⊃ a) s. klokljati b) s. kujati se
inf: 106 qù:mpat (Ka). – sg.1: 106 qù:mpam (Ka). – 3: 106 qù:mpa (Ka).
○ b) 106 "Žə spèə:t qù:mpa!" (Ka 127).

L Plet. a)

klompovec -vca m "klapperndes Ei" (Ka) Δ klopovec ∇ s. klompati ⊃ klopovec, kropovec, podlog, *položnik, *skrunec
106 qù:mpuc (Ka).

L –

²**klong -a** m "*Klang, Ton*" (Ze) ⊃ s. ton
130 kló:ng (Ze).

L –

klòp -a m "*Zecke/klòp*" (Ga, Iče) ⊃ cek
sg.n: E kòap (Ga), 109 qwòp (Iče). – g: E kóapa (Ga), 109
qwó:pa (Iče). – pl.n: 109 qwóp (Iče).

L ad

klòp -í f "*Bank*" (Iča, Nec, No, Pa, Sts), "*Bank/klop*" (Ka, Loh, Sa)
∇ klopica

sg.n/a: JT kwò:p (Ičc), KB qwò:p (Sts), R kwò:p (Pa), F, S, Pg,
E/G kò:p (Pa), 16 kwò:p (Zdb), 19 kwò:p (Zda), 40 qwò:p
(Zda, Zdb), 53 "uòp" ~ "»uop" (No), 74 qwò:p ~ qwò:p (Loh),
76 qwò:p (Zda), 106 qò:əp (Ka), 109 qwò:ap (Iče), 119 "vòp"
~ "vop" (Sa), 122 qw'o:p (ŠR), 141 "qwop" (Mat), 170 qwò:p
(Nec), 187 kwó:p (Log), 210 kó:p (Neb), 211 kò:p (Pa), 220
kù:əp (Loi). – g: P kw'əpi (Iča), R kwəpi: (Pa), F, S, Pg, E/G
kó:pa (Pa), 18 kwəpí: (Zda), 109 qwóp (Iče), 211 kó:pa (Pa). –
l: JT na kw'əpə (Iča) ~ na kw'əpi (Ičc), P na kw'əpi (Iča), D, V
na qw'əpi (Iča), KB na qwó:pə (Sts), 74 na qwó:pə (Zda), 93
na qwó:pə (Sts), 122 na qw'o:pə ~ qw'o:p (ŠR). – i: JT s
kwəpjó: (Iča) ~ kwəpjó: (Ičc), 1 s kwəpjó: (Iča), 109 quopjó:a
(Iče).

pl.n: 109 qó:əp (Ka), 122 qwop'i: (ŠR). – g: JT kw'əpi (Iča), 18
kwəpí: (Neb). – l: P "kwəpex" (Iča), 73 na kwopí:əx (Zda,
Zdb). – i: 106 pud qupmí: (Ka), 122 qwopm'i: (ŠR).

○ 109 "təq j həna ué:lqa lí:pa bó:ya, [...] qóə:p uquə:li." (Ka 252).
122 "Pər zídə w šísə n pər pəjčə uqúlə n uqúlə so leséne qvopí"
(ŠR 66).

□ ~ **za pečjo** "*Ofenbank*" (No)

53 "uòp za petšupu" [Lf?] (No 118).

šolska ~ "*Schulbank*" (No)

53 "šuəlc»a »uop" (No 141).

L ad

²**klopfati -am** impf "klopfen" (Ze) [= von Teppichen] Δ klófati
⊃ klófati
130 kló:pfatə (Ze).

L –

Klopinjsko jezero -ega/-a -a/-e n/f "Klopeiner See" (Ka) ∇ s. Klo-
pinja
106 qupì:jsqa jè:zara (Ka).

L SP ad

klopica -e f 'kleine Bank' ∇ klóp
sg.a: 141 qw'o:pcó (Mat).
○ 141 "da mə təlto qwópco požéynaš" (Mat 192).

L ad

Klopinja -e f "ON, dt. Klopein am See" (Zda), "Klopinj/Klopein"
(Zdb) [= Ortsname] Δ *Klopinj ∇ *Klopinj, *klopinjski,
Klopinjsko jezero
64 qwopì:ja (Zda) ~ qwopì:ja (Zdb).

L –

klopovec -vca m "faules Ei" (Sts), "faules Ei/gnilo jajce" (ŠR,
Šb) Δ klompovec ⊃ s. klompovec
sg.n: JT "k̘opuəc" (Zab), KB qwó:puc (Sts), 122 qwó:puwəc ~
qwó:puwc (ŠR) ~ qwó:puwc (Šb). – g: 122 qwó:puwca (Šb).
○ 122 "qvópuwc plûñqa" (ŠR 108).

□ **binkoštni** ~ "das faule Pfingstei" (Zab) [= jener Hirte, der im
JT am Pfingstsonntag als Letzter das Vieh auf die Weide
brachte] ⊃ binkoštni podlog
JT "binkoštnə k̘opuəc" (Zab 186).

L –

klošter -tra m "Kloster" (No, Ze)
sg.n: 53 "»uq̘štr" ~ "»uq̘štər" ~ "»q̘štr" ~ "»uq̘štr" (No), 119
"vôšter" (Sa), 130 qwò:štr (Ze).

L ad

klot adv 'völlig', 'ganz', 'glatt' [= zur semantischen Verstärkung des nachfolgenden Wortes] ⊃ čedno, čisto, *murc

106 qlò:ət (Ka), 122 qló:t (Šb).

□ ~ **karkaj nak** "absolut gar nichts" (Ka) ⊃ *celo nič, čisto karkaj(a), čisto nič, kar (gant) nak, karkaj, karkaj nak, karkaj nič, *sploh nič, še malo nak

106 "qlòə:t qà:rqi nà:q" (Ka 127).

~ **nak** 'glatt nicht', 'überhaupt nicht' ⊃ čisto kar, *čisto nak, kar (gant) nak, kradko malo nak, *na noben furm, *pucbek nak, *sploh nak

122 "qlót nàq" (Šb 53).

◇ **pa** ~ **bek** interj "glattweg, Ausdruck des Erstaunens" (Ka), 'und wirklich', 'das gibt es ja nicht' ⊃ pa res

106 "Pa qlòə:t bèq!" (Ka 127).

L –

¹**klotast -a -o** 'aus Kloth' [= glänzender Futterstoff]

122 ql'o:tast (ŠR).

○ 122 "An qlótast bértəh je təděj za nájbol fájn volòw" (ŠR 55).

L SP ad, SSKJ ad

¹**klupa -e** f a) "Handschelle" (Ze) b) "Klammer" (Ze), 'Wäsche-klammer' Δ *klupna, knupa ⊃ b) *klupna, knupa, bešeklupen

130 qlú:pa (Ze).

L Plet. B', SSKJ B'

knupa -e f "Wäschekluppe" (No) Δ s. klupa ⊃ s. klupa

53 "»nupa" (No).

L Plet. B'

kmalu adv a) temporal aa) "bald" (Sts) [= innerhalb kurzer Zeit] ab) 'schnell', 'rasch' ac) 'früh' b) modal "beinahe" (Ka), 'fast', 'nahezu' ⊃ aa) s. brž ab) s. brž, s. furt, s. jadrn ac) zgodaj b) skoraj

SÖJ kmò:w (Zda), KB qmà:w (Sts), 18 kmò:w (Zda, Zdb, Neb),
25 χmò:w (Loo), 106 hmà:w ~ χmà:w (Ka), 107 χmà:w (Ka),
119 "mávo" (Sa), 122 qmà:wə ~ qm'a:wə (ŠR) ~ qmá:wə
(Šb), 137 qmà:wə (Loo), 181 qmaw (Neb).

○ aa) 25 "χmò:υ je biυ Škərjò:nc nà:ībol bwá:gat djá:lč ukù:əle."
(Loo 64). 107 "hì:limò, hì:limò, χmà:υ bu dà:n" (Ka 256). ab) 18
"Puále sə pa kmōυ zmōrnυali sa" (Zda XVI). ac) 122 "Túde
naučijə utroqə qmávə žəbrátə" (ŠR 44). b) 107 "Mari:ja sūé:ta,
χmà:υ bæ 'bua 'no mrá:υlo pužér:ua" (Ka 185). 122 "preqárjava
sta se, da bæ se qmávə stapvə" (Šb 90).

□ ~ **nato** 'bald darauf' ⊃ *kmalu navrh, *kmalu po tem, s. črez
malo

122 "pa je qmávə nató ud žávostə umərw." (ŠR 7).

vse ~ 'alles auf einmal' ⊃ *vse na en bart

106 "qó:ze [sɔ] usè χmà:υ bəti:lə tóə:ta pa stərhà:lə huəυ jem."
(Ka 237).

L ad

knajpec -pca m "Mühlenstüblein" (La) [= im JT kleine Wohnstätte
in der Mühle] ⊃ s. hišica

25 knà:jpəc (La).

L –

⁴**knak -a** m "Genick" (No) Δ knik ⊃ zatilovec, s. vrat

53 "»ná»" (No).

L –

knap -a m "Knappe" (No, Ze) ∇ *knapovski, knapovški

sg.n: 53 "»nap" (No), 130 qnàp (Ze). – pl.n: 18 knó:pi (Zda),
122 qn'a:pə (ŠR). – d: 122 qn'a:pam (ŠR). – l: 122 pər
qn'a:pah (ŠR). – a: 122 qn'a:pe (ŠR).

○ 18 "sə še knópi srəbrə iskóli tam" (Zda XVII). 122 "Qnápə qna
smíjə w jámə žvížyatə" (ŠR 9).

□ **pri ~ih delati** 'im Bergbau arbeiten'

122 "je pər qnápah dévu pa na dén štíradí qrájcarjow zasúžu."
(ŠR 108).

L ad

knapovški -a -o "*Knappen-*" (Zab) Δ *knapovski ∇ s. knap \sqsupset
*knapovski

sg.af: K "knapovško" (Zab). – pl.nf: K "knapovšče" (Zab).

○ K "Jes bon zapustu zidlarco, / pa pojdan v jamo knapovško!"
(Zab 529).

□ ~**e dečle** "*Knappenmädchen*" (Zab)

K "dečle knapovšče" (Zab 529).

L SP knapovski, SSKJ knapovski

kne s. ne

knedelj -na m "*Knödel*" (No, Pa, Sts, Ze)

sg.n/a: KB qné:dĭ (Sts), R, F, S, Pg, E/G kné:dl (Pa), 18 kné:dĭ
(Zda), 53 "»nedl" ~ "nedĭ" (No), 119 "«nödĭ" (Sa), 130 qné:dl
(Ze), 211 kné:dəl (Pa). – g: KB qné:dĭna (Sts), O qné:dəlna
(Ka), R, F, S, Pg, E/G kné:dəlna (Pa), 119 "«nödĭna" (Sa), 211
kné:dəlna (Pa). – pl.n: SÖJ kné:dĭni (Zda), 18 kné:dĭni (Zdb).
– a: 122 qn'ë:dəlne (ŠR).

○ 122 "Tĭ drúje dní pa prprávə hospodĭna qĕj válĕna (ud móče):
qnédəlne, qrápe" (ŠR 80).

L SP ad, SSKJ ad

kneftra -e f "*Schusterriemen/šuštarščə rjamàn*" (Šb)

sg.n: 122 qné:fttra (Šb). – g: 122 qné:ftre (Šb).

L Plet. ad, SSKJ ad

knemam s. imeti

kneški -a -o 'zu Grafenbach/Kneža gehörig', 'Grafenbacher-' ∇ s.
Kneža

74 qnà:šqi ~ qnà:šqi (Loh).

L –

knez -a m "*Fürst*" (Zab) ∇ Knez, s. Kneža, *knežji \sqsupset *fīršt*

sg.g/a: GT "kneza" (Zab). – d/l: GT "knjezu" (Ja) ~ "kneza"
(Zab).

□ ~ **Marko** "*Fürst Marko*" (Zab)

GT "Turči pad gradam dirjaja, / Pa knjezu Marku baraja" (Ja 57).

L ad

Knez -a m "(Glob[asnitz] Eigenname) "*Fürst*" (Iča), "*in Globasnitz/'Globasnica' der Name 'nqs = knez*" (Iča) ∇ s. *knez* P, 31 qnās (Iča).

L –

Kneža -e f "*Kneža/Grafenbach*" (Loh), "*Grafenbach*" (Ičc) ∇ *kneški*, s. *knez*, *Knežanec*, **Knežanka*
sg.n: 74 qnā:ža (Loh), 75 qnā:ža (Zda, Zdb), 76 qné:ža (Zda, Zdb). – g: JT knā:že (Ičc). – a: 74 qnā:žə (Loh). – l: 73 u knā:žə (Zda, Zdb).

L –

Knežanec -nca m '*Grafenbacher*' ∇ s. *knez*, s. *Kneža*
74 qnažó:nc (Zda).

L –

kni (-smo, -ste) s. *biti*

knik -a m "*Genick/tilnik*" (Log) Δ *knak* ⊃ *zatilovec*, **šinjak*, s. *vrat*
187 kní:k (Log).

L –

knočem s. *hoteti*

knof -a m "*Knopf/knõf*" (Ga), "*Knopf/knof*" (Sa), "*Knopf/gumb*" (Šb), "*Knopf*" (No, Pa, Ze) ∇ *co zaknofljati*, *knofej*, **knoflica*, **knofla*, *priknofljati*
sg.n/a: R kn'of (Pa), F kn'əf (Pa), S kn'oəf (Pa), Pg, E/G kn'oaf (Pa), E knəaf (Ga), KT kn'af (Lok), 31 qnwà:f (Loc), 53 "»nqf" (No), 74 qn'of (Loh), 79 qn'of (Zda), 106 qnəf (Ka), 109 qnəf (Iče), 119 "«nof" (Sa), 122 qn'of (Šb), 130 qnəf (Pa),

187 kn'ɔf (Log), 211 kn'ɔf (Pa). – g: Pg knó:afa (Pa), E/G kn'oafa (Pa), E knóafa (Ga), 109 qnó:fa (Iče), 122 qnof'a (ŠR) ~ qnɔf'a (Šb). – pl.n: 74 qn'ɔfə (Loh), 106 qnóf (Ka), 109 qnóf ~ qnóf (Iče). – g: 122 qnof'o:w (ŠR). – i: 122 qnofə (ŠR).

○ 122 "Qulíqə stávəš, da še anā qnofà qna bóš mòw vèč pər lájbəčə" (ŠR 39).

L ad

knofej -a m a) 'Knöpfchen', 'Knopf' b) 'Gänseblümchen' ∇ s. knof
D a) knof b) *marjetica, *marjetka, *svinjaričica
sg.n/a: 18 knò:fej (Zdb), 122 qnó:fěj (Šb). – g: 122 qnó:fėja (Šb). – pl.a: 122 qn'o:fije (ŠR).

○ a) 122 "Štúmfə sívə, črnə al pa bílə, prížanə na qnófije n vúqěnce" (ŠR 54).

L –

³**knoflekar -ja** m "Knopfloch" (No) ∇ s. priknofljati D s. knopfloh
53 "»nəfleər" (No).

L –

knogam s. iti, k

⁴**knola -e** f "Knolle" (No)
53 "»noʊa" (No).

L –

³**knop** adj.indecl "knapp" (No) D pičel
130 knɔp (Ze).

L –

⁴**knopfloh -a** m "Knopfloch" (Ze) ∇ s. priknofljati D knoflekar,
luknjica
130 knó:pflox (Ze).

L –

ko conj a) temporal aa) "wenn" (Zab), "wenn/ko" (Ka), 'sobald', '(gerade) als', 'damals', 'als' [= drückt die Vor-, Gleich- oder Nachzeitigkeit aus] ab) 'wenn' [= drückt mehrfache Wiederholung aus] b) conditional "wenn" (Zab) c) kausal "weil/ker", "da" (Ka) "denn" (Zab) d) komparativ da) "als" (Zab) [= bei Vergleichen von Unterschieden] db) "wie" (Zab) [= bei Vergleichen von Ähnlichkeiten] e) lokal 'wo' ⊃ a) ali, če, kàdar, kar, ko c) če, zato d) *kak, *kak pa, kakor, kakor pa, kot, kot pa e) kjer

K, RT kə ~ ko (Zab), GT "ko" (Jb) ~ kə ~ ko (Zab), 5, 8 kɤ (Zda), 10 kə (Iča), 14 kə (Peb), 18 k ~ ko (Zda) ~ kə (Zda, Neb), 24 ko ~ kə (Zda), 25 ku (Loo), 31 qə ~ qo (Zda), 39 q[-je] (Iča), 48 qo (Zda), 73 kə (Iča), 93 qə ~ q[-je] (Sts), 97 q[-je] (Sts), 98 qa ~ q[-je] (Sts), 103 q (Ka), 106, 107 q (Ka), 108a q ~ kə (Ka), 109 q (Ka), 119 "ʕ" (Sa), 122 q ~ qə (ŠR, Šb), 123 qa ~ qà: (La), 137, 161 kə (Peb), 180 "k'" (Sb).

○ aa) K "Kə je čovak oženjan, / je v zákon zaklenjan" (Zab 537). 108a "ʊsè bu dubí:ʊa, q bum jès umàr:u!" (Ka 244). 137 "pa lih tistə den [je] mov prəšvá, kə se je nje mož [...] žónón." (Peb 29). ab) 122 "qə se qráva pǒja, tədèj múqa, rjovè, mlíqə drží pa na drúho žəvíno sqáče" (Šb 87). b) 122 "je za né sramotà, qə se račè, da jəm je žénən navésto uqrádu." (ŠR 48). 122 "qə žába prime hovédə, jomə dájə mâst s qólmažam" (Šb 153). c) K "al kaj mə pomaga / ta kajžəca draga / ko notre prebivam koj sam!" (Zab 536). 31 "Qə qnēmam qǒqega pūəba, boš pa tí līətəs mǒj pūəp." (Zda XLI). 107 "qó:q je 'naš Já:nez 'tešq umàr:u, q ní: bī:ʊ nauà:jən" (Ka 185). da) K "sə zapeliva bol kə dənar" (Zab 529). db) GT "biəʊa ko makov cviət." (Zab). 106 "Qdú: pa təq séə:rje q hən qǒj?" (Ka 148). 122 "se pǒqastə drží q an pǒq" (Šb 88). e) 106 "je hən pud hù:ti tista rá:dərca, hán, q je béə:rǒštət bə:ʊ nát." (Ka 275).

□ ~ **bi** a) comp 'als ob' b) cond 'wenn' ⊃ a) kakor bi, kakor da bi b) *če bi

a) 106 "Təq jé:stə q bə hò:jset bóʊa" (Ka 123). 122 "da síče qə bə jo [= trávo] puhrízu." (ŠR 89). b) 122 "qə bə níd horéva, bə drvû ča bu tríba" (Šb 78).

~ **pa** a) 'wie' [= Verstärkung des Bezugswortes] b) 'was' [= 'kaj' in Verbindung mit 'pa'] ⊃ a) kakor pa b) kaj pa

a) 18 "Mòštə tūj knī bouə tək čúdnə ko pa záj" (Zda XX). 122 "təq je na světə q pa na zamlə" (Šb 116). b) SÖJ "Ko pa jē?" (Zdb 109).

tak/-a/-o ~ (pa) 'so beschaffen wie'

106 "zəj səm pa líχ tá:qa q pa ʊsà:qa drù:ha tú:ja žé:na!" (Ka 191). 122 "je táq q an rīqəl" (Šb 102).

tam ~ 'dort, wo' ⊃ *tam kjer*

106 "təm, q je ta már:tu ta ží:ʊha ʊbəʊ" (Ka 61).

več ~ 'mehr als' ⊃ *črez*

zato ~ 'deshalb, weil'

161 "Vovk se je spravu v hliev, zató kə je žinju, da ha šir ča bo narajmu." (Peb 35).

zmerom ~ 'immer, wenn' ⊃ **vselej ko*, **zmeraj ko*

123 "Môre se pa zmîram, qə se mēle, z wəlijam mázatə" (La 697).

L ad

▷ brž

kobacati -am impf "auf allen vieren kriechen/po vseh štirih laziti" (Šb) Δ **prikobacati* ∇ **kobac*, *kobaclej*, *kobaclja*, **prikobacati*, **skobacati se* ⊃ **po kobacu hoditi/lezti*, **kopavcati*

inf.: 122 qobacá:tə (Šb). – sg.1: 122 qobacá:m (Šb). – 3: 122 qobac'a: (ŠR).

○ 122 "Qə še pu wsáh štírah qobacá, dájějə utróqə jméne" (ŠR 43).

L ad

kobaclej -a m "auf allen vieren kriechendes Kind/otrok, ki po vseh štirih lazi" (ŠR), "auf dem Boden umherkriechendes Kind/otrok, ki se po tleh plazi" (Šb) Δ *kobaclja* ∇ s. *kobacati* ⊃ *kobaclja*
sg.n: 122 qobá:clī (ŠR) ~ qobá:clěj (Šb). – g/a: 122 qobá:clēja (Šb).

L Plet. kobacelj

kobaclja -e f "auf allen vieren kriechendes Kind/otrok, ki po vseh štirih lazi" (ŠR), "auf dem Boden umherkriechendes Kind/otrok, ki se po tleh plazi" (Šb) Δ *kobaclej* ∇ s. *kobacati* ⊃ *kobaclej*

sg.n: 122 qobá:cla (ŠR, Šb). – g: 122 qobá:cle (Šb).

L –

kobaliti -im impf "*schreiten/koračiti*" (Šb), '*mühsam gehen*' Δ *skobaliti se* ∇ *kobalja, prekobaliti, skobaliti se* ⊃ *koračiti, s. hoditi*

inf: 122 qobá:lətə (Šb). – sg.1: 122 qobá:ləm (Šb).

L ad

kobalja -e f "*gespreizte Schenkel/korača*" (Šb), '*Schritt*' ∇ s. *kobaliti* ⊃ *korača*

sg.n: 122 qobá:la (Šb). – g: 122 qobá:le (Šb).

L Plet. ad, SSKJ ad

Kobel -bla m "*Gabel*" (Sa), "*Ortschaft Gabel bei Ferlach/Bo-rovlje*" (Sc)

RT "Kóbov" (Sc), 119 "Kóbov" (Sa).

L –

kobert -a m "*Kuvert*" (No) Δ *kubér* ⊃ *kubér, pref*

53 "kobert" (No).

L –

kobidlica s. *kobilica*

kobila -e f a) "*Stute*" (Iča, Ka) b) "*starker Stuhl, Bock, beim Einsetzen von Radspeichen*" (Ka) ∇ *Kobilja jama, kobiljak, kobilica, kobilji, Kobilji graben* ⊃ a) *môra, žrebetnica, s. konj*

sg.n: JT kubí:wa (Iča), SÖJ kubí:wa (Zdb), P kubí:wa (Iča), D, V qobí:wa (Iča), "NO der Dravci/La partie nord-est du parler des Dravci" qəbí:wa (Ičb), RT "kobíva" (Sc), GT "kobidla" (Sa), 18 kubí:wa (Zda, Zdb), 74 qəbí:wa (Iče) ~ qubí:wa (Loh), 106 qubí:wa (Ka), 119 "obíva" (Sa), 122 qobí:wa (ŠR, Šb), 181 qəbí:wa (Neb). – g: 74 qubí:la (Loh), 106 qubí:le (Ka). – pl.n/a: 74 qubí:la (Loh), 122 qob'i:le (ŠR). – g: 18 kubí:w (Zda). – l: RT qobí:laχ (Ša).

○ a) 106 qubí:ya se póa:ja" (Ka 162). 122 "qobíva se štúta" (ŠR 106).

◇ **kovačeva ~ je zmeraj bosa** 'des Schmiedes Stute ist immer ohne Hufeisen' [= was man im Beruf macht, dafür hat man zu Hause keine Zeit] ⊃ kovaške kobile pa šušarske babe so vselej koj bose

18 "kuuóçoua qubíya je zmiǝrm búəsa" (Zda 213).

L ad

▷ bos, šošarski

kobilica -e f a) "Heuschrecke" (Ga, Pa) b) "Fieber" (Ga, Jb, Pa) c) "Schmetterling" (Pa) d) 'Libelle' e) 'ein Schluck Schnaps am Karfreitag' Δ kobilica ∇ s. kobila ⊃ a) kobilica, konjcelj, krtencelj, *travenski konj, travnični konj b) s. vročina c) s. metulj d) *kačji pastir

sg.n: GT "kobilca" (Ja) ~ "Kobilza" (Jb), R, F, S, Pg kəbí:dləca (Pa), E/G kəβ'idləca (Pa), E kəbídłca (Ga), 211 kəbí:dləca (Pa), 220 kəbí:dłica (Loi). – g: E kəbídłcě (Ga).

L ad

kobiljak -a m "Pferdeknecht bei den Rosentaler Poljanci/konjski (kobilji) hlapec na Poljih" (Šb) ∇ s. kobila ⊃ goliber, *konjar, *koliber, *konjski hlapec, *kobilji hlapec, škrančec

sg.n: Pol qoblá:q (Šb). – g/a: Pol qoblá:qa (Šb).

L –

kobilji -a -e a) "Pferde-" (Zda) b) 'Stuten-' ∇ s. kobila ⊃ a) konjski

sg.n/am: 18 kó:bli (Zda, Zdb), Pol qó:blə (Šb).

○ a) 18 "Iáz ga kòì [= gnǝr] nətər ɥ kǝbli fütər dǝm, nətər ɥ žǝkl" (Zda XIII).

□ ~ **gnoj** "Pferdemist/kobilji gnoj" (Šb) ⊃ s. pedel

Pol "qóblə hnúj" (Šb 38).

~ **hlapec** 'Pferdeknecht' ⊃ s. kobiljak

△ **Kobilja jama** "Stutenmulde" (Ka) [= Mikrotoponym]

106 qò:bla já:ma (Ka).

△ **Kobilji graben** 'Pferdegraben' [= Mikrotoponym]

sg.n: 18 kó:bli gró:bm (Zda). – l: 18 w kó:blem gró:bni (Zda).

○18 "kòji sə pa nètər pòdli, da sa še nəs prāui: Kòbli gròbm."
(Zda XIX).

L Plet. b), SP b), SSKJ b)

kobla -e f "Hügel, Gupf" (Ka) ∇ Kobla, Koblica ⊔ s. kogel
106 qò:bwa (Ka).

△ Na **Kobli** 'Kobla, Siedlungsteil von Zell/Sele'

sg.n: 109 qò:bwa (Ka). – l: 106 na qò:bəl (Ka).

L –

Koblahova peč -e -i f "Koblachfelsen" (Zab) ∇ s. peč
RT "Koblahova peč" (Zab 427).

L –

Koblica -e f 'Koblica' [= Mikrotoponym] ∇ s. kobla
109 qò:bəlca (Ka).

L –

koc I s. kotec

koc II -a m "Kotze, Decke" (Ka) △ koca, *kocen, kocna ⊔ s. dekna
pl.a: 107 qó:cε (Ka).

○ 107 "'tam sò nε tá:qε qó:cε sprustà:r:l" (Ka 255).

L ad

koca I s. kloca I

koca II -e f "Kotze" (No), "Decke" (No) △ s. koc ⊔ perdekna, s.
dekna

sg.n: 53 "»qoptsa" (No), 119 "óca" (Sa). – sg.l: 107 qò:c (Ka). –
pl.n/a: 122 q'ò:cε (ŠR).

○ 107 "da ná:ujə na qò:c 'hør hná:r šté:l" (Ka 256). 122 "na tãh
dérãh šãšijə túdã hvãnte, qóce, pudíže" (ŠR 67).

L Plet. ad, SSKJ ad

kocáti I -ám impf a) 'in großen Flocken fallen' [= Schnee] b) 'zotteln, schwerfällig gehen' Δ prikocati ∇ prikocati \sqsupset a) s. mesti b) klamati, tevhati, s. hoditi

inf: 122 qocá:tə (ŠR) ~ qocá:tə (Šb). – sg.1: 122 qocá:m (Šb). – 3: 122 qocà: (ŠR) ~ qocá: (Šb).

○ a) 122 "snih qocâ" (ŠR 107). b) 122 "madvəd qocá" (Šb 54).

L Plet. ad

kocáti II -ám impf "Schluckauf haben/kolcati" (Šb), 'unter Schluckauf leiden' Δ kolcati \sqsupset s. kolcati

inf: 122 qocá:tə (Šb). – sg.1: 122 qocá:m (Šb).

L –

kocina -e f a) "Haar am menschlichen Leibe mit Ausnahme des Kopfes" (Ka), "Körperhaar" (Ka) b) "Tierhaar" (Ka) c) "Schamhaar" (Ka) ∇ *Kocinej \sqsupset b) dlaka

sg.n: 106 qucí:na (Ka). – g: 106 qucí:ne (Ka). – a: 106 qucí:n (Ka). – pl.n/a: 106 qucí:ne (Ka).

○ b) 106 "j qój réə:p udréə:zu, je spèə:t sáme qucí:ne mèu u ròqax" (Ka 258). c) 106 "q ste jə za čú:d pərjèə:l pa ušè qucí:ne putərhà:l" (Ka 118).

L ad

kocna -e f "Decke, Kotze" (Ze) Δ s. koc \sqsupset s. dekna
130 qó:cna (Ze).

L Plet. B', SSKJ B'

kòč interj kinderspr. [= wenn das Kind auf dem Boden kriechen möchte]

122 q'oč (ŠR).

○ 122 "Qàqr šitrə utròq pusqúša márnəvatə, ha navájějə staréjšə na bīsīde, taqə: [...] qòč = al vóče na tlè líst" (ŠR 43).

L –

koč -a m 'ein abgesonderter Raum im Stall für Kälber, Schweine oder Hühner' Δ kotec \sqsupset kotec, hlevec

106 qòč (Ka), 107 q'òč (Ka).

○ 107 "Udpré: j dù:r 'hər 'nətər u 'qəč, jε tì:st mərqá:č ..." (Ka 254).

□ **kurji** ~ "Hühnerstall" (Ka), 'Raum für Hühner im Stall' ▫ s. kurnica

106 "qù:ri qəč" (Ka 99).

L Plet. ad, SSKJ ad

koča -e f "Hütte" (Pa), "Schutzhütte/nom d'une maison de refuge" (Ičb) ▫ uta, s. bajta

sg.n: JT "koča" (Ičb), R, F, S, Pg, E/G, 211 kó:ča (Pa).

L ad

Kočan -a m a) "Bewohner von Winkel (SN, Sittersdorf/'Žitara vas')" (Ksa) b) 'Bewohner von Zell-Winkel/Sele Kot' c) "Bewohner vin Winkel (SN, St. Jakob/'Št. Jakob v Rožu)" (Ksa) ▽ s. kot, s. Kot

pl.n: K qočá:ni (Ksa "a").

L –

kočej -a m a) "Ferkel" (Ka), "Ferkel/prûlínq, prašič (kn. manjšalno gàtschele)" (ŠR) b) "männliches Schwein/prasič (Brühling)" (Šb) c) 'Schimpfwort' Δ kočič ▫ a) bocej, bočej, *hótel, *hóteljč, hoteč, *kocle, kočič, nonej b) prase, prašič, s. prolenk c) s. svinja

sg.n: 106 qò:əči (Ka), 122 qò:čĭ ~ q'o:čĭ (ŠR) ~ qó:či ~ qò:čĕj (Šb). – g/a: 106 qò:əčija (Ka), 122 qò:čĕja (Šb). – pl.d: 58 qò:čejəm (Zda, Zdb). – a: 122 q'o:čĭje (ŠR).

○ a) 106 "Ta ná:jmè:jš qòə:čija ɥsə zajé:daj" (Ka 171).

□ ~, **sí, sí** 'Rufname für Schweine'

122 "Sviíné qlíčĕjə: [...] qóčĭ sí!" (ŠR 78).

L Plet. ad, SSKJ koček

kočič -a m 'Ferkel' Δ kočej ▫ s. kočej

187 kó:č'ič (Log).

L Plet. B', SSKJ B'

kočija -e f "Kutsche" (No, Sts), "Kutsche/kočija" (No, Sa) ∇ *kočijaž, *kočijica

sg.n: KB qəči:ja (Sts), 53 "»qtšja" (No), 119 "'čija" ~ "'čija" (Sa). – g: 93 qəči:je (Sts). – a: KB qəči:jə (Sts). – l: 97 qoči:jə (Sts). – pl.l: 122 qoči:jah (ŠR).

○ 97 "pa àna fráya nàtra u qoči:jə" (Sts 167–168). 122 "vozù se je w qoči:jah zmíram s cəlíndram na hvále." (ŠR 35).

L ad

Kočna -e f a) "Kotschna" (Zab) [= Barentaler Kotschna, über die der Sage nach die Türken und später die Franzosen ins RT kamen und von Gott gestraft samt Pferden in einen Abgrund glitten] b) 'Vellacher Kotschna'

RT "Kočna" (Zab).

L SP ad

Kočuha -e f 'Gotschuchen bei St. Margarethen im Rosental/Šmarjeta v Rožu' ∇ kočuhar, *Kočuhar, *Kočuharica

sg.g: 122 kočú:še (Šb).

○ 122 "sôd s kočú:še" (Šb 111).

L –

kočuhar -ja m "[Bienenstock], niedriger als der "Bauernstock"" (Ka) ∇ s. Kočuha ⊃ panj/sod iz Kočuhe, s. korito

sg.n/a: 106 qučù:ɣar (Ka), 122 qoči:ɣar (Šb). – g: 106 qučù:ɣarja (Ka).

L –

kodajskati -am impf "gackern/kokodakati" (ŠR, Šb) Δ *kodajškati ⊃ *kokodakati, s. darkati

inf: 122 qodà:jsqatə (ŠR, Šb) ~ qodá:jsqatə (Šb). – sg.1: 122 qodà:jsqam (Šb). – 3: 122 qodà:jsqa (ŠR, Šb).

○ 122 "qúra qodájsqa, q ajcè znasè" (Šb 54).

L –

kod(e) adv.lok *a)* interr 'wo herum' *b)* indef 'von irgendwo her' Δ
*koda ∇ *koda, koder, odkod, odkoda, odkoder, skod,
skoder ▷ *a)* kje I *b)* s. odkod

16 kó:de (Zda, Zdb), 18 kó:de (Zdb), 59 qó:t (Zda), 64 qó:d
(Zda), 106 qó:əd (Ka).

- a) 106 "Qóə:d pa jə dá:ješ təq dó:ux?" (Ka 118). 106 "Nð, qóə:d
pa zəj hréə:mo?" (Ka 259). b) 106 "Təq pa há:ms, me j né:suə
qòə:d" (Ka 218).

L ad

▷ odkod, odkoda, odkoder, skod, skoder

koder adv.lok.rel 'wo' ∇ s. kod

18 kò:dər (Zdb), 58, 59 qò:dər (Zda).

□ **od** ~ 'woher'

58, 59 "ut qõdər" (Zda 157).

L ad

koder s. čoder

kodranje -a n "unartiges Benehmen der Kinder/nagajanje" (Šb) ∇
s. kodrati ▷ *draženje, *nagajanje

sg.n: 122 qò:driñe (ŠR) ~ qò:drinjə (Šb). – g: 122 qò:drinja (Šb).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kodrati -am impf.refl "sich gegenseitig necken, spielen/dražiti se
medsebojno, igračkati" (ŠR, Šb) Δ pokodrati ∇ kodranje,
kodravec, pokodrati ▷ nagajati

inf: 122 qò:dratə se (ŠR) ~ qò:dratə se (Šb). – sg.1: 122 qò:dram
se (Šb). – pl.3: 122 se q'ò:drijə ~ q'ò:drijə (ŠR).

- 122 "Utrocə se rádə qódrijə, pusébnə pa púbə." (ŠR 45). 122
"Sanaséčə pa hráblowčínè so cíw dén dorè vóle, se qódrijə pa
drážijə" (ŠR 89).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kodravec -vca m "unartiges Kind/nagajiv otrok" (Šb) ∇ s. kodrati

sg.n: 122 qó:drowc (ŠR) ~ qò:drowc (Šb). – g: 122 qò:drowca
(Šb).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kofe -eta m a) "Kaffee" (Iča, No, Pa, Ze), "Kaffee/kava" (Sa) [= Kaffeebohnen] b) "Kaffee" (Iča, No, Pa, Ze), "Kaffee/kava" (Sa) [= Getränk] ∇ kofekangla, kofelefale, kofemlin, kofěšala, kofetnjak, *kofetar, *kofetarica

sg.n/a: JT qofá: (Iča), R, F, S, Pg, E/G kəf'ε (Pa), 8, 24 kufé: (Zda), 53 "»offəa" [Lf?] (No), 98 qufé: (Sts), 106 qufé: (Ka), 109 qufé:ə (Ka), 119 "»ofé" (Sa), 122 qofè: ~ qof'e: (ŠR) ~ qofé: (Šb), 130 qofé: (Ze), 211 kəf'ε (Pa). – l: 122 qof'e:tə (ŠR) ~ qofé:tə (Šb).

○ b) 24 "Puá sm pa ias šuá kufě kúhat nətər." (Zda XXI). 109 "Tá:q quféə: s mi sqù:χaua, qà:qər bə hənim mǎrlč rət uməu!" (Ka 133).

□ **črni** ~ 'schwarzer Kaffee'

122 "da bowníq puji al pa v črnòmə qofétə [...] pupijè." (ŠR 57).

L ad

▷ jesti, vaditi

⁴**kofekangla -e** f "Kaffeekanne" (No) ∇ s. kofe ▷ *kangla za kofe
53 "ufeə »aĩhə" (No).

L –

³**kofelefale -a** m "Kaffeelöffel" (No) ∇ s. kofe ▷ *ta mala žlica,
žličica
53 "»ufe lēfale" (No).

L –

³**kofemlin -a** m "Kaffeemühle" (La, No) ∇ s. kofe, s. mleti ▷ *mlin
za kofe
JT, RT kofé: mli:n (La), 53 "»ufe mlin" (No).

L –

kofer s. kufer II

⁵**kofešala -e** f "*Kaffeeschale*" (No) ∇ s. *kofo* ⊃ *pikej*, **pikelč*,
**pikele*, s. *šalica*
53 "›ufē šōla" (No).

L –

kofetnjak -a m "*Kaffeekanne*" (Ze) ∇ s. *kofo*
130 qəfē:tnjaq (Ze).

L –

kogel -gla m "*Hügel, Gupf*" (Ka), "*Hügel*" (Nec), "*Bergkuppe, Kogel*" (Ze) ∇ *Kogelnik, Koglar, Kogovska gora, Na Koglu* ⊃ *hriber, kepa*, **kobel, kobla, rob*
sg.n/a: 106 qò:hu (Ka), 130 qò:hl (Ze), 170 qò:hļ (Nec).

△ **Na Koglu** '*Mikrotoponym*' [= *ein Hügel*]

106, 107 na qò:hl ~ na qò:hļ (Ka).

L –

Kogelnik -a m a) "*Kogelnik (HN, Neuhaus/'Suha')*" (Ksa) b) "*Kogelnik (HN, Eberndorf/'Dobrla vas')*" (Ksa) c) "*Kogelnik (HN, Globasnitz/'Globasnica')*" (Ksa) ∇ s. *kogel*
K k'o:gownik (Ksa "a", "b") ~ q'o:hownq (Ksa "c").

L –

Koglar -ja m '*Koglar*' [= *Vulgoname*] ∇ s. *kogel*
103, 106 qò:hwar (Ka).

L –

Kogovnik s. *Kogelnik*

Kogovska gora -e -e f "*Kogelnikberg (BN, Leifling)*" (Ksa) ∇ s.
kogel
K k'o:gowska g'u:əra (Ksa).

L –

koh I -a m "*Koch*" (Ze)
sg.n: 130 kó:χ (Ze). – a: 107 qó:χα (Ka).

○ 107 "Qó:χα pa nha služà:bnika [...] j pa našti:mu" (Ka 240).

L –

koh II -a m "*Koch*" (No) [= *das Koch*], '*Brei*' ⊃ *kaša*, s. *jegliči*
53 "kq̄x" (No).

L –

⁵**kohla -e** f "*Kochlöffel*" (No) Δ *kuhla* ⊃ s. *kuhla*
53 "ox̄a" (No).

L –

⁵**kohlica -e** f "*Kochlöffel*" (No)
53 "»oxltsa" (No).

L –

¹**kohpuh -a** m "*Kochbuch*" (Ze)
130 kó:χpuχ (Ze).

L –

koj part a) "*nur*" (Ka, La, Zab, Zdb), '*bloß*', '*lediglich*', '*nichts weiter als*' [= *drückt aus, dass sich etwas nur auf das Genannte beschränkt*] b) "*nur*" (Ka, La, Zab, Zdb) [= *zum Ausdruck einer Ausschließlichkeit*] c) "*nur*" (Ka, La, Zab, Zdb), "*nur/kar*" (Šb) [= *drückt eine Aufforderung, Ermunterung aus*] d) "*nur*" (Ka, La, Zab, Zdb) [= *Ausdruck der Hervorhebung bzw. Intensivierung*] e) '*wohl*', '*eigentlich*' ∇ *kojkar*, *kojtja* ⊃ a) *komaj*, *le*, *samo* b) *le*, *samo* c) *kar*, *le* d) *le*, *pač*, *samo* e) *pravzaprav*

K *koj* (Zab), P *qoj* (Iča), RT *koj* ~ *ko* (Zab), 8 *kuj* (Zda), 18 *koj* (Zda) ~ *k'oj* (Zda, Zdb), 21 *q'oj* (Zdb), 24 *k'oj* (Zda), 25 *k'o* (La), 31, 48 *q'oj* (Zda), 93 *qo* ~ [s]qo ~ *q'o* (Sts), 94, 98 *qo* (Sts), 106 *qòj* ~ *qój* ~ *qoj* (Ka), 107 *qoj* (Ka), 108a, 109 *qòj* (Ka), 122 *q'oj* (ŠR, Šb), 123 *qu* ~ *q'u* ~ *q'oj* (La), 137 *q'oj* (Loo), 141 *q'o*: (Mat), 161 *ko* (Peb), 206 *ki* (Peb).

○ a) 8 "q̄sm̄-deuēt̄ m̄ētroū, bol pa kūj̄ desēt̄" (Zda XXXII). 18 "Št̄ibra sa ĭ koi_nbárt u l̄ēti pūq̄čōua" (Zda I). 106 "Pa t̄u: ni b̄oū q̄òj 'mb̀èrt" (Ka 269). b) 93 "sem hæsp̄uəd b̄iū tamqal̄éne. Q̄ò

zatûə qə sem soʊɛ̃ɣə znəu." (Sts 232). 122 "Čèr so nómə sɣlédəco z jédjə dālə, jo je qəj na qulínah dǝžu" (ŠR 35). 122 "Pastírjə qəj anəm ucəm jméne dájějə" (ŠR 76). 122 "trí ríhte na dên, pa vsè qəj núdálnə" (ŠR 114). c) 122 "Qəj sqočè santər, bo nam pa bəl tupú!" (ŠR 19). 122 "qəj ɣlėj, da dowsǝ qna pádaš!" (ŠR 36). d) 18 "Kráue s pəč kəj mǝhnə mlíəka mėjue" (Zda IV). 21 "mǝ tə mǝjode smə pa qəj učǝle sa" (Zdb 106). 106 "čú:uq ní:s qəj tá:q hən télə na sǝét!" (Ka 274). 122 "je zhanjáva pa noréva, da je qəj vrévə ž njê" (Šb 36). e) 18 "cǝáu zimə kəj, kədər je cǝjt biəu" (Zda VII).

□ ~ **eden** 'einzig' ⊃ s. *edini*

~ **naprej** 'immer weiter', 'dauernd' ⊃ s. *kíp*

122 "trúpə se navádə pa mórəš qəj naprēj rcnǝje mətə." (ŠR 56). 122 "qəj naprēj je navúlən" (Šb 77).

~ **tako** a) 'nur so' [= zur Verstärkung der Aussage] b) 'lediglich', 'nur' [= zur Abschwächung des darauffolgenden Ausdrucks bzw. Aussage]

a) 24 "sə sa kəj tək rólali prūəti nām." (Zda XXIII). b) 42 "Dərǝčǝ se pa qəj tǝq pǝbi qǝp zbərəj na ǝisi" (Zda L). 122 "qəj tǝq blaqá" (Šb 6).

dobro ~ "wirklich nur" (Ka), 'wohl nur' ⊃ **dro koj*

106 "dò:r qəj rè:uəž" (Ka 279).

L Plet. ad, SSKJ ad

▷ blizu I, gledati, glih

koj adv.temp "gleich" (Sts, Zdb), "sofort" (Ze), 'in relativ kurzer Zeit', 'unverzüglich', 'sogleich' ∇ *kojkar, kojta* ⊃ s. *brž*

D "oj" (Iča), KB q'oj (Sts), 18 k'oj (Zda, Zdb), 24 k'oj (Zda), 48 q'oi (Zda), 106 qəj (Ka), 119 "oj" (Sa), 122 q'oj ~ qoj ~ q'o:j (ŠR), 130 qəj (Ze), 141 q'oj ~ qoj (Mat), 206 ki (Peb).

○ a) D "Je pa zmirəm oj zat prišu." (Iča 102). 122 "Nət se je qəj sqončáva, qvančǝča ní bu vèč." (ŠR 6).

□ ~ **grede** 'sofort' ⊃ **mimogrede*

blizu ~ 'fast', 'beinahe'

18 "blízə kəj du hǝš je kəj grǝnt biəu." (Zda IV).

L Plet. ad, SSKJ ad

▷ blizu I, kar

kojkar adv a) 'sofort' b) 'unlängst' ∇ s. koj ⊃ a) s. koj

18 kukò:r (Zda), 25 kukò:r (Loo), 31 quqò:r ~ qoqò:r (Zda), 93
qoqà:r ~ qoqar (Sts).

- a) 25 "Pwá:le je š'wa li:əč, pa kukò:r zaspò:wa." (Loo 64). 93
"Sem pa qoqâr pèršu qə telefōnə" (Sts 232).

L –

kojtja adv 'geradewegs dorthin' ∇ s. koj

93 qù:əta (Sts).

- 93 "Səm pa hòr ustòu támqa na quǝpə pa qùəta šòu qə ríχtarjə
təq" (Sts 236).

L –

kojdovanje s. koledovanje

koka -e f a) kinderspr. "Schlange/kača" (Šb), 'Kriechtief' b) "Kä-
fer" (Ka) c) "Bezeichnung für ein heruntergekommenes Weib-
bild/vzdevek zanemarjeni ženski" (Šb) d) "schmuddeliger, ver-
gammelter Mensch/umazan, zanemarjen človek" (ŠR) e)
"Stammler/jecljáč" (ŠR) f) 'Bruthenne' Δ *kok, kokej ∇ s.
kokej ⊃ a) kača b) s. hrošč d) kola, *sredej, *šleva e) s.
čekljanja f) s. koklja

sg.n: Pol qò:qa (Šb), 106 qò:qa (Ka), 122 qò:qa (ŠR). – g: Pol
qò:qe (Šb).

- a) 106 "j léə:zua həna qò:qa dó:uta bèq ud Nà:cija!" (Ka 266).
106 "Bí:ca, bá:ca, qò:qa lè:ze, čà:r:ua né:se" (Ka 276).

□ **velika** ~ 'hohes Vieh' ⊃ *velik kokej, *velika živad, *velika
živina

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kokalj -a m 'Kornrade' [= ein Unkraut im Getreide] Δ kokelja ⊃
kokelja

220 kó:kal (Loi).

L ad

kokar s. kojkar

kokej -a m a) "Stammler/jecljač" (ŠR, Šb) b) "schmuddeliger, vergammelter Mensch/umazan, zanemarjen človek" (ŠR) c) 'Käfer'
△ koka ∇ *kok, koka, ko ko ko ▷ a) s. čekljanja c) s. hrošč
sg.n: 122 qò:qī (ŠR) ~ qó:qěj (Šb). – g/a: 122 qó:qēja (Šb).

L –

kokelja -e f "Kornrade/kokolj, agrostemma" (Šb) [= ein Unkraut
im Getreide] △ kokalj ▷ kokalj
sg.n: 18 kó:kela (Zda, Zdb), 19 kó:kola (Zda, Zdb), 24, 68
kó:kela (Zda), 69 kó:kela (Zdb), 71 qó:qela (Zda), 73 kó:kela
(Zda, Zdb), 75 qó:qela (Zda, Zdb), 76 qó:qela (Zda, Zdb), 122
q'ò:qala (ŠR) ~ qó:qala ~ qó:qala (Šb). – g: 122 qó:qale (Šb).
○ 122 "Hvotè w žitə so: sprédanəc, [...] qóqala" (ŠR 87).

L –

Kokež -a m 'Kokesch' [= Vulgoname in Leppen/Lepena] ∇ *Koke-
žev, *Kokežinja
101 qò:qež (Ka).

L –

koklja -e f a) "Bruthenne" (Iča) b) "Henne" (Pa) c) 'Schimpfwort
für ein Weibsbild' △ kloklja ∇ *kokljati ▷ a) kloklja, koka,
kruklja, krukljica, *kruplja b) s. kúra c) s. kavka
sg.n: P kò:kwa (Iča), R kó:kwa (Pa), F, S kó:kwa (Pa), Pg
kó:kwa (Pa), E/G k'okwa (Pa), 59 qò:âqwa (Zda, Zdb), 211
kó:kwa (Pa). – g: 56 qò:âqle (Zda, Zdb). – a: 56 qò:âqu (Zda).

L Plet. kokla, SP ad, SSKJ ad

ko ko ko interj 'beginnende Laute eines Stotterers' ∇ s. kokej
122 q'o-q'o-q'o (ŠR).
○ 122 "qóqěj se zaletí z bisído: qò-qò-qò!" (Šb 54).

L –

kokoš -i f "Huhn" (Pa), "Henne" (Pa) ▷ s. kúra
sg.n: R kakù:š (Pa), F, S kó:kəš (Pa), Pg kó:kəš (Pa), E/G kó:kəš
(Pa), E kó:kəš (Ga), 211 kó:kəš (Pa).

L ad

kòl -a m a) "Pfahl/kòl" (Ga), "Stecken, Pfahl" (Ka, Pa, Sts), "Pfahl" (La), "Pfahl/kol" (Iče, Ka, Raf, Sa) b) "Stange" (La, Sts) c) "scherzh. membrum pudendum virile" (Ka) ∇ kolej I ⊃ b) s. drega c) s. kurec

sg.n/a: KB q'ow (Sts), O qòw (Raf), R, F, S, Pg, E/G k'ow (Pa), E kòw (Ga), 18 kwá:w (Zda) ~ kwá:w (Zda, Zdb), 31 qwá:w (Zda, Zdb), 106, 108a qòw (Ka), 109 qòw (Iče), 119 "ov" ~ "òv" (Sa), 123, 128a q'ow (La), 211 k'ow (Pa). – g: 106 qówa (Ka), E kó:wa (Ga). – l: 106 qò:l (Ka). – pl.n: E kóalé (Ga), 18 k'oli (Neb), 31 q'oli (Zda, Zdb), 74 qó:lə (Zda), 106 qól (Ka), 109 q'ol (Iče), 137 "kolə" (Peb). – g: 122 qol'o:w (ŠR). – a: E kóalé (Ga). – dl.n/a: 122 qow'a (ŠR).

○ a) 31 "Qòli sə pa mərəcəsnəqi bili" (Zda XLII). 106 "Pa sedí:te hòr na na stò:l q pa srá:qa na 'nem qò:l" (Ka 227). 122 "Hradí pa se taqə, da se pu dbá qovà uštrít u zamlò zasadíta" (ŠR 86). c) 106 "Qòu pa tá:q pa ná:həl!" (Ka 127).

□ **plotni** ~ 'Zaunpfahl'
106 "pó:tən qəu" (Ka 127).

L ad

kól -a m "Kohl" (No, Ze) [= Wirsingkohl zur Zubereitung der dicken Krautsuppe] ⊃ s. kapus
53 "»òl" ~ "»òl" (No), 130 kó:l (Ze).

L –

kola -e f a) "Schlampe/nemarnež" (ŠR), "Schimpfname für einen schlampigen Menschen/vzdevek nemarnemu človeku" (Šb) b) 'Schimpfname für eine schlampige weibliche Person' c) 'Rappe', 'schwarzes Pferd' Δ kolej II ⊃ a/b) s. koka
sg.n: 122 qò:la (ŠR) ~ qó:la (Šb). – g: 122 qó:le (Šb).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kolacija -e f "Fastenspeise am heiligen Abend/postna jed na sveti večer (krapi, suhe češplje ...)" (ŠR, Šb), "süße Festspeise aus gedörrtem Obst und Fisolen (am heiligen Abend)" (Zab)

sg.n.: JT "kolacija" (Zab), 122 qol'a:cija (ŠR) ~ qolá:cija (ŠR, Šb). – g.: 122 qolá:cije (Šb).

- 122 "Na svét vačar pred mètèno se puji qolácija: anà postnà jít s grápow, qvóc, čvėšpəlnow, črišėn." (ŠR 81).

L –

kolafajka -e f "Bezeichnung für eine ungestüme, unverlässliche Person/vzdevek vihravemu, nezanesljivemu človeku" (Šb)

sg.n.: 122 qolafà:jqa (ŠR) ~ qolafá:jqa (Šb). – g.: 122 qolafá:jqe (Šb).

L –

¹**kolafater -tra m** "Kartoffelroder" (Zda) [= "Verballhornung zu "kultivator"" (Zda)] ⊃ *ródar

sg.n.: 48 qolafá:tər (Zda). – g.: 48 qolafá:tra (Zda).

- 48 "Prė še qolafátər nišm mėl pər nas, sm qòì na rǝqe tərħāl repič, či bòu qolafátra." (Zda LII).

L –

kolapati -am impf "schmieren" (Ka), 'unleserlich schreiben', 'kitzeln' Δ nakolapati ∇ kolape, nakolapati ⊃ čabati, krácati, pocati

inf.: 106 qulá:pat (Ka).

L –

kolape -ø pl.f "Gekritzelt" (Ka), 'schwer lesbare Schrift' ∇ s. kolapati ⊃ *krace, krvente

pl.n.: 106 qulá:pe (Ka). – g.: 106 qulá:p (Ka).

L –

kolaraba s. koleraba

kolavtra -e f "eine Person oder Sache, die eine radförmige Bewegung macht" (Jb) ∇ kolavtrati, s. kolo

GT "kolavtra" (Jb).

- GT "pifhzi, pifhzi torara / Da bode kolavtra rajala." (Jb 101).

L –

kolavtrati -am impf "in radförmiger Bewegung über einen Hügel oder Berg hinabgerollet werden, und zwar durch eigene Schwere ohne dieser Bewegung widerstehen zu können" (Jb), 'hinabrollen' ∇ kolavtra, s. kolo

l-p.sg.m: GT "kolavtral" (Jb).

○ GT "Nifi ga vidil, ki je zhés vfe kolavtral" (Jb 102).

L Plet. ad

kolaz -a m 'Gulasch' [= Fleischgericht]

109 qò:laš ~ qò:laš (Iče).

L –

kolba -e f a) "Kolbe" (Ze) [= Beule, Geschwulst] b) 'Keule' c) "Frau, die gerne Schläge austellt/ženska, ki rada tepe" (ŠR, Šb)

∇ s. kolbati ⊔ a) s. gumpa b) s. kij c) gumprna

sg.n: 122 qò:lba (ŠR, Šb), 130 qò:lba (Ze). – g: 122 qò:lbe (Šb).

L Plet. a), b)

kolbati -am impf "schlagen/tepsti" (ŠR) [= mit einem Stock] Δ na-kolbati ∇ kolba, nakolbati, *okolbati ⊔ s. tepsti

inf: 122 qò:lbatə (ŠR, Šb). – sg.1: 122 qò:lbam (Šb).

L Plet. B'

Kolbovec -vca m 'Kolbovec' [= Mikrotoponym] ∇ s. kolbati

sg.1: 106 w qò:lbuc (Ka).

L –

kolcati -am impf.(refl) "Schluckauf haben/kolcati" (Šb), 'unter Schluckauf leiden' Δ kocáti ⊔ kocáti, cukati, kljukec imeti

inf: 106 qò:wcat (Ka), 122 qowcá:tə (Šb). – sg.1: 122 qowcá:m (Šb). – 3: 122 se qowcá: (Šb). – l-p.sg.m: 122 qowc'ow (Šb).

○ 122 "napí se vodè, da qna boš tàq qovcòv" (Šb 56). 122 "χtù me ubrèqúje, da se mə qovcá?" (Šb 56).

L ad

kolčkaj s. količkaj

koleda -e f a) "[e]iner, der immer in einem Ton fortsingt, fortschreit" (Jb) b) 'ein nicht nach Hause Findender' ∇ s. koledovati ⊃ b) pretega, vegla, žvejsa
GT "Koleda" (Jb).

◇ **ti ~, ti!** "ein Sprichwort [...] welches einen sättigen Schreier bezeichnet" (Jb)

GT "tí koleda, tí!" (Jb 108).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kolednica -e f "Koledalied[]" (Zab) [= Neujahrslied, das von den Umgängern gesungen wurde] ∇ s. koledovati
pl.n: K "kolednice" (Zab).

L ad

kolednik -a m "Neujahrssinger" (Zda) ∇ s. koledovati

pl.n: 71 qowé:dnəqi (Zda) ~ qowé:dnəqjə (Zda, Zdb), 73a, 74 qowé:dŋqjə (Zdb).

L ad

koledovanje -a n a) "Neujahrssingen" (Zab) b) 'Singen im Chor' ∇ s. koledovati ⊃ b) koróruvanje

sg.n: JT "koledovanje" (Zab), GT "koledovanje" (Jb), 74 qó:jdwańĩ ~ qó:jdwańjə (Zda), 122 qolé:dwinje (Šb). – g: 122 qolé:dwinja (Šb).

L ad

koledovati -am/-ujem impf a) "zwischen dem 25.XII. und 6.I. von Haus zu Haus ziehen und mit Gesang und Musik Glück wünschen/koledovati" (Šb) b) "im Chor singen" (Jb) c) "das Drei-Königssingen" (Iča) d) 'plaudern', 'tratschen' ∇ koleda, kolednica, kolednik, koledovanje ⊃ a) koledovati, kralje peti, kraljevati b) koróruvati d) s. klepetati

inf: P kawá:dwat (Iča), GT "Koledovati" (Jb), 71 qawé:dwat (Zda, Zdb), 73a, 74 qawé:dwat ~ qowé:dwat (Zdb), 122

qolé:dwatə (Šb). – sg.1: 122 qolé:dwam ~ qoledú:jam (Šb). –
pl.3: 122 qolé:dwijə (Šb).

○ d) 122 "žanstvə qolédvijə" (Šb 54).

L Plet. a), SP ad, SSKJ ad

kolej I -a m '*kleiner Stecken*' ∇ *kòl*

sg.n/a: SÖJ kò:lej (Zdb), KB qò:li (Sts), 119 "ólöj" (Sa), 123
qò:li (La). – l: 122 q'o:lījə (ŠR). – dl.n/a: 122 q'o:līja (ŠR).

○ 122 "Cěpí májə dbá qólija" (ŠR 91). 123 "Tò j tàq an mîxən
qòli" (La 701).

L –

kolej II -a m "*Bezeichnung für eine schlampige [männliche]
Person/vzdevek nemarnemu človeku*" (ŠR), "*Schlampe/nemar-
než*" (Šb) Δ *kola* □ *kola*, **nemarnež*, *šleva*

sg.n: 122 qò:li (ŠR) ~ qó:lēj (Šb). – g/a: 122 qó:lēja (Šb).

○ 122 "qólēj načédnə!" (Šb 54).

L –

kolempra -e f "*langes Bein, Haxe/dolga noga, kraka*" (ŠR), "*langes
(zu langes) Bein/dolga (predolga) noga*" (Šb) Δ *klempra*,
klepra ∇ *kolemprast*, **kolemprnjak* □ **koleštra*, *s. noga*
sg.n: 122 qolè:mpra (ŠR) ~ qolé:mpra (Šb). – g: 122 qolé:mpre
(Šb).

L –

kolemprast -a -o "*langbeinig/na dolgih nogah*" (Šb) Δ *klemprast*
∇ *s. kolempra* □ *klemprast*, **klojast*

sg.nm: 122 qolè:mprast (ŠR) ~ qolé:mprast (Šb).

L –

kólen -lna m "*Kohle*" (No, Ze) □ *oglje*

53 "»oln" (No), 130 kó:ln (Ze).

L –

kolence -a n "*Fingergelenk*" (Ka) Δ *kolenec, koleno* ∇ s. *koleno* \square s. *člen*

109 quli:ənc (Ka).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kolenčati -am impf '*der Kuh ein vorderes Knie mit einem Strick abbiegen, damit sie, auf drei Beinen stehend, beim Melken nicht stoßen kann*' ∇ s. *koleno*

122 qolí:nčatə (Šb).

○ 122 "qolí:nčatə qrávo – al pr mónvžə štóqa, da nà tréχ nohàχ stojí" (Šb 54).

L Plet. ad

kolender -dra m "*Kalender*" (No, Sa, Ze), "*Kalender/koledar*" (Sa, Šb)

sg.n/a: 53 "»uléndr" (No), 106 qulé:ndar (Ka), 119 "«oléndér" (Sa), 122 qolé:ndr (Šb), 130 qolé:ndr (Ze). – g: 122 qolé:ndra (Šb). – l: 122 qol'e:ndrə (ŠR).

○ 122 "Pradóva se séje májnəqa, qə je w qolé:ndrə anə pradiwna róža" (ŠR 92).

L –

▷ Mohorjev

kolenec -nca m a) "*Fingerglied*" (Ka) b) "*Knöchel/členek*" (Loh), "*Knöchel*" (Sts), '*Fingerknöchel*' Δ *kolence* ∇ s. *koleno* \square a) s. *člen* b) s. *člen*

sg.n/a: KB qolí:ənc (Sts), 18 kuli:ənc (Zda, Zdb), 74 qolí:ənc (Loh), 109 quli:ənc (Ka). – pl.n: 74 quli:əncə (Loh).

L Plet. ad

koleno -a n "*Knie*" (Iča, Ka, Nec, Pa, Sts), "*Knie/koleno*" (Lok) ∇ *kolenec, kolence, kolenčati*

sg.n/a: JT kulé:nə ~ kulé:n (Iča) ~ kulé:nu (Raf), P kulé:nə (Iča), D qolé:anə (Iča), NJ kulé:n (Raf), V kolí:ənə [Lf?] (Iča), KB qolé:nə (Sts), O kulé:n (Raf), RT qolé:n(ə) (Raf), R kalé:na (Pa), F kalé:na (Pa), S kələ:nə ~ kələ:nə (Pa), Pg kələ:nə ~ kələ:nə (Pa), E/G kələ:nə (Pa), KT kalé:na (Lok), 74 qulé:anə

(Loh) ~ quleá:nə (Zda, Zdb), 75 qulé:n (Raf), 76 qoleá:nə (Zda, Zdb), 106 qulé:ən (Ka), 109 qólé:an (Iče), 122 qol'e:nə (ŠR), 128 qólé:n'o (Iče), 170 qolé:no (Nec), 187 kolé:n'o ~ kolé:no (Log), 210 kələ:na (Neb), 211 kələ:nə (Pa), 220 kələ:no (Loi). – g: 106 qulé:əna (Ka). – l: 103 qulé:ən (Ka), 122 qol'e:nə (ŠR). – i: 106 qulé:ənam (Ka).

pl.n/a: SÖJ kò:ləna (Zdb), RT qulé:ne (Iče) ~ qul'i:nə (Raf), KT kal'i:əne (Lok), 18 kul'i:əna (Zda, Zdb), 74 qul'i:əna (Loh), 93 qul'i:əne (Sts), 108a qòəlini (Ka), 122 qol'i:ne ~ qul'i:nə ~ qul'i:ne (ŠR), 187 kol'i:əne (Log), 220 kəli:əne (Loi). – g: JT kul'i:ən (Iča, Ičc) ~ qoliə:n (Iča), R, F, S, Pg, E/G kal'i:ən (Pa), 18 kul'i:ən (Zda), 122 qul'i:n (ŠR), 211 kal'i:ən (Pa). – l: 75 qul'i:ənaχ (Raf), 108a na qóəlinəχ (Ka), 122 na qul'i:nəχ (ŠR). – i: KT kal'i:əneχ (Lok).

○ 108a "jès səm qòj təqli qòəlini uqəp putéə:hnu" (Ka 228). 122 "Péhtra pa jomə je anò hójəncə zasadıva w qolénə" (ŠR 8).

□ **na** ~ **ih** 'auf den Knien', 'kniend' ▷ *kleče*
122 "na qulínah zatřjúje, da náhóva ləbězən bəl hori qəqr přěj" (ŠR 21).

◇ **ne segati do kolen** 'jmdm. das Wasser nicht reichen können'
v ~ **u biti** "verliebt sein" (Ka) ▷ *zaljubljen biti
103 "Tà: dʒà: sta pa ʒ quléə:n" (Ka 127).

L ad

▷ drkati

kolera -e f "Cholera" (No, Zab, Ze)

sg.n: JT "kolera" (Zab), RT "kolarà" (Sc), 24 kó:ləra (Zda), 53 "koléra" (No), 122 q'o:ləra (ŠR), 130 qó:ləra (Ze). – a: 122 q'o:ləro (ŠR).

○ 122 "Včásə je strašnà qóləra muríva lədí" (ŠR 30). 122 "se ha ubéna bulízən qna príme, še qóləra nàq." (ŠR 59).

□ **črna** ~ 'schwarze Cholera' [= wohl analog zu 'schwarze Pest']
24 "Mī smə ta čərna kóləra, pa sa ja ne bōte ʌbrǫnəli" (Zda XXIV).

L ad

koleraba -e f "Kohlrübe" (No, Ze) ∇ *kolerabica, kolerabin* ▷
*koraba

- sg.n: 53 "»orāba" (No), 130 qolrá:ba (Ze). – g: 122 qolará:be (Šb). – pl.n/a: 122 qolar'a:be (ŠR). – g: 122 qolar'a:p (ŠR).
○ 122 "pérje ut qápəsa, qolaráp, rón" (ŠR 77).

L ad

kolerabica -e f 'Kohlrübe' ∇ s. *koleraba*

pl.n/a: 122 qolar'a:pce (ŠR).

- 122 "Na qápəsjə se pupířějə qolarápce pa rónə" (ŠR 91).

L SP B', SSKJ B'

kolerabin -a -o 'Kohlrüben-' ∇ s. *koleraba*

pl.n/af: 122 qolar'a:bəne (ŠR).

- 122 "puqóplějə se qolarábəne [...] símənce." (ŠR 70).

L –

koles -a m a) "Rad" (La, Nec), "Rad/kolo" (Šb) b) "Mühlrad" (La)
c) pl 'Räder' [= im Gehirn], 'Vernunft' Δ s. *kolo* ▢ a) s. *kolo* b) *vodno kolo*, s. *bósarod* c) *pamet*

sg.n/a: RT qolàs (Raf), 122 qol'as (ŠR, Šb), 123, 128a qol'as (La), 170 qol'as (Nec). – g: 122 qol'ě:sa (Šb). – l: 123 w qul'ě:sə (La). – pl.n/a: 122 qol'ě:se (ŠR). – dl.n/a: 122 qol'ě:sa (ŠR).

- a) 122 "Vúz ma štíri qol'ése." (ŠR 71). 122 "qolàs vahvá na vozà" (Šb 139). b) 123 "Tí čěpə [...] w qul'ě:sə, so pa z jàsanowa lesá" (La 687).

□ **vodni ~ na kotce** 'Mühlrad mit Pferchen'

122 "vodnə qolàs na qčcè" (Šb 54).

L Plet. ad

▷ skočnik, vagovati

kolesce -a n 'kleines Rad', 'Dem. zu 'kolo' Δ *kolesej*, **koleslej* ∇ s. *kolo* ▢ *kolesej*, **koleslej*

119 "«olésce" (Sa).

L ad

kolesè -à m "Rad/kolo" (Šb) Δ s. *kolo* ▢ s. *kolo*

sg.n/a: 122 qolas'e (ŠR, Šb). – g: 122 qolas'a (Šb).

- 122 "Tī prve je γlíh qə svíča, potlè je uqróhvə qàqr qolasè" (ŠR 39).

L –

kolesej -a m "Rädchen" (La), "kleines Rad/malo kolo" (Šb) Δ s. *kolesce* ∇ s. *kolo* ⊃ s. *kolesce*

sg.n/a: SÖJ kolè:sej (Zdb), RT, 25 kòlè:si (La), 122 qol'è:sěj (ŠR) ~ qolé:sěj (Šb), 123 qulè:si (La). – g: 122 qolé:sėja (Šb). – pl.l: 123 qulè:sijaχ (La).

- 122 "vsáčə šqrpəc pa má qolésěj" (ŠR 95). 123 "Te quləsi je pa wə̀n zrízan" (La 700).

□ ~, **da ma zobe** "gezahntes Rädchen" (La), 'Zahnrad' ⊃ s. *conradel*

25 "koləsi da ma zòbe" (La 170).

lesen ~ "Holzrädchen" (La)

123 "je pa zwə̀rçə̀j an ləsén quləsi." (La 700).

L –

koleselj -na m a) "Kalesche" (No), "Kolessel" (No), "Kalesche/zaprvljivček" (Šb) b) 'Dummkopf', 'Trottel' ∇ s. *kolo* ⊃ b) s. *cekar*

sg.n/a: 53 "»olēβ" (No), 119 "«olésł" (Sa), 122 qolé:səl (Šb). – g: 119 "«olésłna" (Sa), 122 qolé:səlna (Šb).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kolesníca -e f 'Pfluggestell' ∇ s. *kolo*

pl.n/a: 122 qolěsn'i:ce (ŠR). – l: 122 qolěsn'i:cah (ŠR).

- 122 "Pridə mə [tópə̀ltnə̀ pə̀h] qolěsníce na dbá qolésa" (ŠR 71).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

koleso -a n 'Rad' Δ s. *kolo* ⊃ s. *kolo*

25 kòlè:sə (La), 74 qul'əsə (Loh).

□ **vodno** ~ "Mühlrad" (La) ⊃ s. *bósarod*

25 "wòdnə̀ kolésə̀" (La 178).

L –

koli s. nikoli, okoli

količkaj adv a) "irgendwie/količkaj" (Šb) b) 'einigermaßen' ∇ s.
káj, s. koliko

18 kò:lčke (Zda) ~ kò:lč(ə)ke (Zda, Zdb), 24 kò:lčke (Zda), 122
q'u:lčqěj (ŠR) ~ qú:lčqěj (Šb).

○ b) 18 "Kīər ĩe kōlčke še boṃə, ĩe še òṃ biəṃ" (Zda VIII).

L ad

kolik -i f "Kolik" (Ze) [= Anfall von Leibscherzen] Δ *kolika ▷
*kolika

130 kó:lik (Ze).

L Plet. kolika, SP kolika, SSKJ kolika

koliko a) adv.inter aa) "wieviel" (Iča, Pa), "wieviel/koliko" (Loh,
Sa), "wieviel/combien" (Ičc) [= zur Frage nach einer Zahl,
Größe oder Menge] ab) indef "wieviel" (Iča, Pa), "wieviel/ko-
liko" (Loh, Sa), "wieviel/combien" (Ičc) [= zum Ausdruck einer
großen Menge] b) als conj zur Einleitung von Fragesätzen ∇
količkaj, kolikobarti, kolikor ▷ aa) káj ab) kako I b) čoko

JT kέ:jku (Iča) ~ k'ejku (Ičc), WJ qò:lq (Zda), R, F, S, Pg, E/G
čó:kə (Pa), 8, 18 kέ:jkə (Zda, Zdb), 21 qέ:jqə (Zda), 24 kέ:jkə
(Zda), 31 qέ:jqə (Zda), 42, 48 qó:lq (Zda), 68 kέ:jkə (Zda,
Zdb), 69 kέ:jkə (Zda), 74 qulí:qə (Loh), 79 qulí:qə (Zda), 93
qulí:q (Sts), 97 q'òlq (Sts), 106 qó:lq (Ka), 109 qlí:q (Ka), 119
"q'ı'ı" ~ "q'ı'ı" ~ "q'ı'ı" (Sa), 122 qul'ı:qə ~ qol'ı:qə (ŠR) ~
qulí:qə (Šb), 123 qlí:qə ~ qlí:q (La), 206 "čokə" (Peb), 211
čó:kə (Pa).

○ aa) 18 "Kέjıkə pa bi krížou pót kyáštou?" (Zda XIV). 93 "qulíq
pa puhērata?" (Sts 246). 106 "Qó:lq pa bu ũtró:q?" (Ka 138).
122 "qulíqə je tíc pa qulíqə dravés?" (ŠR 39). 123 "Qlíq wéłəq
pa je tēle hròt?" (La 700). ab) 109 "Qlí:q tà:ṃžənt tà:ṃžənt
rò:marju j tè:qa miə:m šṃə" (Ka 195). 122 "qulíqə lít səm že
mòw to víst na sabè!" (ŠR 17). b) 48 "Qnə ṃiəm, qólq s nazéle"
(Zda LII). 123 "da se [...] regulíratə mórè, qlíqə je trība hortèj
zawítə" (La 700).

L Plet. kolik, SP ad, SSKJ ad

▷ koštáti

kolikobarti adv.interrog 'wie oft', 'wievielmal' ∇ s. *koliko*

93 qli:qbartə ~ qli:q bá:rtə (Sts), 106 qó:lq bá:rt (Ka).

- 93 "Qlîq bártə sə prəuələ âti tʊə." (Sts 258). 106 "Pa tû: ni bóu qòj 'mbərt, [...] qó:lq bá:rt!" (Ka 269).

L –

kolikor pron.rel "soviel als" (Sts), "soviel als/kolikor" (Sa, Sts) ∇ s. *koliko*

KB qoli:qər (Sts), 5, 8 kè:jkər (Zda, Zdb), 14 "kejkər" (Peb), 18 kè:jkər (Zda, Zdb), 31 qò:lqər (Zda, Zdb), 59 qò:lqər (Zda, Zdb), 93 qoli:qər (Sts), 97 q'ólq ~ qoli:qər (Sts), 106 qò:lqər ~ qò:lqər (Ka), 107 qò:lqər (Ka), 108a qli:qər (Ka), 109 qli:qər ~ qli:qər (Ka), 119 "'lí'r" (Sa), 122 qull'i:qər ~ qull'i:qr (ŠR) ~ qulí:qr (Šb).

- 14 "Ovca letí kejkər jə nuája niásejə" (Peb 27). 93 "Səm pa dāu jòm qolîqər jə núcu." (Sts 240). 109 "j zabí:qsu pa ʊəs ná:r, qli:qər ha j bóu, həl" (Ka 224).

- ~ **mogoče** 'wenn es nur geht' ⊃ *če le gre, *če se le da
122 "Q vožə̀nə se dáje [...] qulíqr mahóče vsáq dén qěj drjá." (ŠR 80).

~ **največ** 'so viel wie nur möglich' ⊃ *kar gre, *kar se da, *kar se le da, *kolikor gre, *kolikor se da

122 "pa pròw šítrə naróčjə qulíqər nájveč pijáče." (ŠR 52).

~ **toliko** "einigermaßen/kolikor toliko" (Šb) ⊃ s. *holbeks*

122 "qulíqr tqâj" (Šb 130).

antikaj/toliko/tolikanj – ~ "soviel wie" (Ka)

93 "Šrîbat səm ja tu qo antqáj učîu se qolîqər jə trèbə bú." (Sts 230). 108a "Li:χ tá:j, qli:qər bu mójijχ pèə:t otró:q jéduu, bu pa šè ta šéə:sta." (Ka 244).

L ad

kolina -e f a "Schlachten" (Ka) b) "Geschlachtetes" (Ka) ∇ s. *klati* ⊃ a) *klanje*

sg.n. 106 qulí:na (Ka), 119 "'olína" (Sa), 187 kolí:n'a (Log). – g:

106 qulí:nə (Ka). – a: 122 qull'i:no (ŠR). – l: 122 qull'i:nə (ŠR).

– pl.n/a: 122 qull'i:ne (ŠR).

- a) 122 "Q vlnahtam al u púste se p̄er vsáči híšə uprávijnə qulíne." (ŠR 80). b) 122 "Včásə so na púst pustavə̀lə na mízo w šíšə talír s fáncutə pa qulíno za baráče." (ŠR 81)

L ad

kolmež -a m "Kalmus/kolmež" (Sa), "Kalmus" (Sc, Ze), "Kolmež, Kalmus" (Šb) [= *acorus calamus*; *schilffartige Pflanze, deren Wurzeln als kräftigender Magenbitter verwendet werden*] Δ *kolmes ▷ *kolmes

sg.n/a: RT "kólmaž" (Sc), 119 "‘ólmaž" (Sa), 122 q'ó:lmaž (ŠR) ~ qó:lmaž (Šb), 130 qò:lmaž (Ze). – g: 122 qó:lmaža (Šb). – i: 122 s qó:lmažam (Šb).

- 122 "Za və̀hqó sápo se varí ánaž, čəmə̀na, qólmaž [...], smóle." (ŠR 57).

L ad

kolo kolesa n/m a) "Rad/kolo" (Iče, Ka, Loh, Lok, Pa, Sa, Sc, Sts, Šb), "Rad/kolô" (Iče) [= *beim Wagen, Spinnrad etc.*] b) 'Mühlrad' Δ *koles, kolesè, koleso* ▽ *kolavtra, kolavtrati, koles, kolesce, kolesè, kolesej, koleselj, *koleslej, kolesnica, koleso, kolovrat* ▷ a) *koles, kolesè, koleso* b) *s. bósarod*

sg.n/a: JT kó:wə (Iča), P qó:wə ~ "‘owə" (Iča) ~ qówə (Raf), KB "kón'" (Sc) ~ q'ow ~ q'owə (Sts), RT qowù: (Raf), UR "kovú" (Sc), MR qowù: (Sts), Pol "‘óv'" (Sa), F kú:ə (Pa), KT kó:o (Lok), 8 k'owə (Zda, Zdb, La), 18 k'owə (Zda), 74 q'owə (Loh), 106 qów (Ka), 109 qów (Iče), 119 "‘ovú" (Sa), 122 qow'u: (ŠR) ~ qowù: (Šb), 123 qowù: (La), 187 kowú: (Log), 218 kó:wo (Loc). – g: JT kolì:əsa (Iča), RT qolè:sa (Raf), KB qolé:sa (Sts), GT kó:wa (Raf), R kú:əlasa (Pa), F, S kəlè:sa (Pa), Pg kəlè:sa (Pa), E/G kəlè:sa (Pa), KT kù:əlasa (Lok), 8 kulì:əsa ~ kulì:əsə (Zda), 18 kulì:əsa (Zdb), 74 qulì:əsa (Loh), 109 qolì:əsa (Iče), 119 "‘olésa" (Sa), 122 qol'è:sa (ŠR) ~ qolé:sa (Šb), 187 kulé:s'a ~ kulé:s'a (Log), 211 kəlè:sa (Pa). – i: 8 kulì:əs (Zda) ~ kulì:əsə (Zdb), 74 qulì:əsə (Loh), 122 pr qolé:sə (Šb), 123 qolè:sə (La). – i: OR qolè:sam (Raf), 122 qol'è:sam (ŠR).

pl.n: JT kulì:əsə (Raf), 109 qolé:əs (Iče), 122 qol'è:sə (ŠR). – g: KT kù:əlasu (Lok), 59 qulì:əs (Zda, Zdb), 109 qolì:əs (Iče). –

a: RT qolè:se (Raf), 18 k'owa (Neb), 42, 59 qulí:əse (Zda, Zdb), 119 "olésē" (Sa). – l̄: 74 quli:əsaχ (Loh). – i: JT "koliəsami" (Iča), KB qoli:əsemə (Sts).

dl.n/a: JT "kuliəsa" (Iča), RT qolè:sa (Raf), 119 "dba 'olésa" ~ "dbi 'olés'" (Sa),. – i: RT qolè:sə (Raf), 122 z db'e:ma qol'è:sə (ŠR).

○ a) 122 "qàqr da bə se an qovú prútə nómə vrtévə" (ŠR 8). 122 "Qavówrat stojí na stávə, qtére drží ànu véčə qovú [...] s tá qolésa je anà žnúra napéta na špúlo" (ŠR 94). b) 122 "Pər nàs mámo dbí dēqəlcə: aná se wsáq dén umíva, je pa črna, ýuna pa nəč, je pa bíva? – Qolésə pər mlínə, zúněj pa znotrēj." (ŠR 39).

□ ~ **na zobeje** 'Zahnrad' ⊃ s. *conrod*, s. *conradel*

122 "z aním qolésam na zóbije" (ŠR 95).

mlinsko ~ "Mühlrad" (La) ⊃ s. *bósarod*

123 "mlínščə qowú" (La 178).

vodno ~ "Mühlrad" (La) ⊃ s. *bósarod*

8 "wòdnə kəwə" (La 178). 122 "χábe mâ túdə pəχ, vodnə qovú, rēpētníca" (Šb 45).

L ad

▷ ibržen, šmera

Kolomonov -a -o 'Kolomon-' [= Zauber-]

sg.nm: K "Kolomonov" (Zab), 122 q'o:lomonu (ŠR). – pl.nf: K "Kolomonove" (Zab).

□ ~ **e bukve** "Zauberbuch" (Zab) ⊃ s. *Kolomonov žegen*

K "Kolomonove bukve" (Zab).

~ **žegen** "Kolomonesege" (Zab) [= *ein im schlechten Kärntner Slowenisch verfasstes Zauberbuch; das Lesen darin soll vor allem die Soldaten vor dem Tode schützen*] ⊃ *črne bukve, *Kolomonove bukve*, s. *duhovna branva*

122 "Biričə so rájtělə, da je švíla-preroqíla pa so qólononu žéhən votlè métə ud né" (ŠR 14).

L Plet. kolomon, SP ad, SSKJ ad

kolovrat -a m a) "Spinnrad/kolovrat" (Log, Lok), "Spinnrad" (Sts)

b) 'Schimpfwort für eine ungeschickte Person' ∇ s. *kolo* ⊃ b) s. *kramoh*

sg.n/a: KB qawò:wrat (Sts), KT kó:rwat (Lok), 18 kawò:wrat (Zdb), 74 qawò:rat (Loh), 106 quwò:rat (Ka), 122 qaw'o:wrat (ŠR), 187 kò:rat (Log). – g: 5 kuwò:wrata (Zda), 122 qaw'o:wrata (ŠR). – l: 122 qaw'o:wratə (ŠR). – i: 122 qaw'o:wratam (ŠR).

pl.n: 21 qawò:wрати (Zda, Zdb), 122 qaw'o:wratə (ŠR). – g: 18 kawò:wratow (Zda, Zdb), 79 qawò:wratow (Zda). – i: 122 s qawó:wratə (ŠR).

○ a) 21 "Pə̀r nas sə tū̀j bəl tóqi unī̀ji, qauḏurati." (Zda XXXIX).
106 "Qdáj mà: pù: pí:zde nədə:ḡ? Qə̀dar bá:ba z həni nò:ji quuò:rat hó:n !" (Ka 140).

□ **kranjski** ~ 'Krainer Spinnrad' ⊃ *visoki kolovrat*

122 "Qavówrat je róščə (tī níšč) pa qráńščə (tī vsúčə)." (ŠR 94).

nizki ~ 'niedriges Spinnrad' ⊃ *roški kolovrat*

122 "Qavówrat je róščə (tī níšč)" (ŠR 94).

roški ~ 'Rosentaler Spinnrad' ⊃ *nizki kolovrat*

122 "Na róščam qavówratə se navádnə anà búlə prēja (fážə) spréde" (ŠR 94).

visoki ~ 'hohes Spinnrad' ⊃ *kranjski kolovrat*

122 "Qavówrat je [...] qráńščə (tī vsúčə)." (ŠR 94).

L Plet. ad, SP a), SSKJ a)

Kolparen -rna m "Kohlbarren (größere Hütte)" (Ka) [= *Mikrotoponym*] ∇ s. *kolparnik*

sg.l: 106 pər qó:lparn (Ka).

L –

kolparnik -a m "Holzhütte für erloschene Kohle/lesena uta za ugašeno oglje" (ŠR) Δ **kolparen* ∇ **kolparen*, *Kolparen* ⊃ **kolparen*

122 qó:lparnəq ~ q'o:lparnəq (ŠR).

○ 122 "Uhášanə vóhle se pu štírəndbájstə vúrah správə w qólparnəq" (ŠR 98).

L –

kolraba s. *koleraba*

kolter -tra m a) "Decke/odeja" (Šb), "Bettdecke" (Ze) b) 'gesteppte Bettdecke' ▽ nakoltrati ▫ a) s. dekna

sg.n/a: KB qó:wətər (Sts), 18 kó:wətər (Zda), 31 kó:wətər (Zda), 98 qó:wətər (Sts), 108a qó:wtar (Ka), 119 "óvter" (Sa), 122 q'ó:wətər (ŠR) ~ qó:wtr (Šb), 130 qó:wtr (Ze). – g: 122 qó:wtra (Šb). – i: 106 qó:wtram (Ka), 122 q'ó:wtram (ŠR) ~ qó:wtram (Šb). – pl.g: 108a qó:wtru (Ka), 122 qó:wtrou (Šb). – a: 31 qó:wtre (Zda), 122 q'ó:wtre (ŠR).

○ a) 108a "Čε ȳ Šà:jdō ȳ ȳèə:s pó:jdeš, / ȳzém qó:utar s seböə:j, / te šà:jdarsqe dé:čle / brez qó:utru lēžóə:j." (Ka 198). 122 "al v Brūdō ves pójdaš, vzēmō qóvtr səbó, brójšče daqléte brez qóvtrou lažó" (Šb 56). b) 31 "Púá ĩ pa za qóvtre bou za nabúlat." (Zda XLVI).

◇ ~ **vse pogliha** 'es wird besser, wenn die zerstrittenen Eheleute ins Bett steigen'

neroden kot brana pod ~om 'ungeschickt wie eine Egge unter der Decke' ▫ *neroden kot brana v žaklju

L ad

▷ žlahta

komaj adv a) "kaum" (Gc, Sa, Ze), "komaj/kaum" (Sa) [= nur mit Mühe, Anstrengungen] b) "kaum" (Gc, Sa, Zab, Ze), "komaj/kaum" (Sa) [= gerade (erst), in dem Augenblick (als)] c) 'nur', 'nicht mehr als' ▫ a) *glih toliko da c) s. koj

K "Kumej" (Zab), RT qù:měj (Raf), GT "Kumej" (Jc) ~ kù:ma (Gc), 5, 8 kù:me (Zda), 18 kù:me (Zda, Zdb), 97 qù:ma (Sts), 106 qù:mi (Ka), 107 qù:ma ~ qù:mi (Ka), 119 "úme" (Sa), 122 qù:měj ~ q'ù:měj (ŠR) ~ qù:mej ~ qú:měj (Šb), 130 qù:mi (Ze), 137 "kumöj" (Peb) ~ qù:mej (Loo), 141 q'ù:mə (Mat), 161 k'ù:me (Peb).

○ a) 106 "Nōž pə təq mi:χən, da j ši za qrəχ qù:mi bi:ȳ" (Ka 228). 107 "Qù:ma se j še pərylè:qu χdò:m." (Ka 238). 161 "Z vīlemə pa s krámpömə sə ha natrúpələ, da jəm je kúme všov." (Peb 36).

b) 97 "Qúma dou lēžəm, ĩe pa qo šùè pu huál: dárn, dərñ" (Sts 167). 107 "Tà:le ha j qù:mi nahlé:du, j že qà:r cár:qnu!" (Ka 262). 122 "Qrānc se qúměj rodí, že na Qqróřsqə nojê molí" (Šb 78). c) 5 "s pa kúme ne pūȳ bīrĳa ȳn natóȳkli, nī bou ȳrídñ, da

bi muǝtu." (Zda XXXVII). 122 "Čriz lájbəč so mántle nosíle an črn saqnén jopəč, [...] qə pa je qúměj du pása séhu." (ŠR 53).

◇ ~ **bi bilo** 'es wāre gut' ⊃ *dobro bi bilo*, **prav bi bilo*, **spodobilo bi se*

L ad

¹**komanda -e** f "*Kommando*" (Ka), 'Befehl' ∇ s. *komandirati* ⊃ *pefel*

sg.a: 106 qumà:nd (Ka).

○ 106 "Zaméə:rqu səm pa uəχq, tì:st qumà:nd səm líχ təq znəu à:js cúa:j." (Ka 218).

L SP ad, SSKJ ad

¹**komander -ja** m "*Kommandeur*" (No) Δ **komandant* ∇ s. *komandirati* ⊃ **komandant*

53 "kqmandeu" [Lʔ?] (No).

L Plet. ad, SSKJ B'

komandirati -am impf "*kommandieren*" (No, Ze) Δ *zacomandirati* ∇ *komanda*, **komandant*, **komandantov*, *komander*, *zacomandirati* ⊃ *pefelati*

53 "kqmandirat" (No), 130 qəmandi:ratə (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

komanderl -a m "*Gundermann*, *Gundelrebe/grenkoljica (glechoma)*" (Šb)

sg.n/a: 122 qom'a:ndrl (ŠR) ~ qomá:ndrl (Šb). – g: 122 qomá:ndrla (Šb).

○ 122 "za srcé pa zvaró báldrijan, qomá:ndrl, qropile." (ŠR 57).

L –

komar -ja m "*Stechmücke*" (Sts), 'Gelse' ∇ **komarjev*

sg.n: SÖJ kumó:r (Zdb), 18 kumó:r (Zda, Zdb), 74 qumó:ɤ (Loh), 119 "omár" (Sa), 187 komá:ɤ (Log). – g/a: KB qomá:rja (Sts), 18 kumó:rja (Zdb), 106 qumá:rja (Ka), 119 "omárja" (Sa).

○ 106 "še ud qumá:rja drèq ná:jdeš, ud tà:jfəla pa nà:q" (Ka 275).

L ad

komat -a m "*Kummet*" (No, Sa) [= *gepolsterter Ring um den Hals des Pferdes*]

sg.n/a: RT "kómat" (Sc), 53 "»qmæt" ~ "»q̄mæt" (No), 109 qó:mat [Lf?] (Iče), 119 "ómat" (Sa), 122 q'o:mat (ŠR), 187 kó:m'at (Log).

○ 122 "tùdə qoñàm prpnè navésta néqī rós na qómat" (ŠR 49).

◇ **pasati kot svinji** ~ '*so passen wie einem Schwein das Kummet*' [= *gar nicht*]

L ad

komela -e f "*Kamel*" (No, Sa, Ze) Δ *kamela* ⊃ *kamela*

sg.n: 53 "»qmeua" ~ "»qmēua" (No), 119 "oméva" (Sa), 130 qomè:wa (Ze). – pl.n/a: 122 qom'e:le (ŠR). – g: 122 qom'e:l (ŠR). – d: 122 qom'e:lam (ŠR).

○ 122 "túršče qoméle bójə Réno píle." (ŠR 10).

L –

komelica s. *komilica*

Komelj -lna m '*Kömmel bei Bleiburg/Pliberk*' ∇ **Komeljčan*, **Komeljčanka*, **komeljski*

sg.g: 18 kó:mļna (Zda).

○ 18 "ud Grencgrõbna pa du uõrh Kõmļna ģ boua buõška gmõļna." (Zda XVII).

L –

¹**komarad -a** m "*Freund*" (No), "*Kamerad*" (No) Δ *kamarat* ⊃ s. *frajnd*

sg.n: 53 "»qmrqd" (No). – pl.n: 98 qomarà:də (Sts).

○ 98 "Sə pa tàq trëjə ĩá qomarādə bələ." (Sts 203).

L –

²**komét -a** m "*Komet*" (No) ⊃ **repetica*

53 "»qmæt" (No).

L ad

¹**komgorn -a** m "Kammgarn" (Ze)

130 kó:mgørn (Ze).

L –

komilica -e f a) "Kamille" (Ka, No), "Kamille[]/komelic[a]" (Šb), "Kamille[]" (Ze) [= eine Art Kraut] b) 'Schafsname' c) euphem. "membrum pud. fem." (Ka) D a) s. kamilna b) malinica, roža, vijolica c) s. pizda

sg.n: 53 "»qomêltsa" (No), 106 qomé:lca (Ka), 122 qom'è:lca (ŠR), 130 qomè:lce (Ze). – d: 109 qomè:lci (Iče). – pl.n/a: 106 qomé:lce (Ka), 122 qom'è:lce ~ qomé:lce (Šb). – g: 106 qomé:lce (Ka). – i: 122 qomé:lcimə (Šb).

○ a) 122 "Za hrížo varíjə črníce [...], qrabəlco, qomélce, ánaž." (ŠR 57). b) "Pastírjə qòj anàm ucàm jméne dájějə [...]; prárvəjə jəm: [...] qomélca, malínca, vjólca, róža" (ŠR 76–77).

L Plet. kamilica, SP kamilica, SSKJ kamilica

komisjon -a m "Kommission" (Ze) [= Kommissionsgeschäft] Δ

komisjona D *komisija, komisjona

130 komisjò:n (Ze).

L –

⁵**komisjona -e** f "Kommission" (No) [= Kommissionsgeschäft] Δ

komisjon D s. komisjon

53 "»omiβjona" (No).

L –

komolec -lca m a) "Ellbogen" (Ka) b) "Längenmaß, Elle" (Ka) D

b) laket

sg.n/a: 106 qəmò:wɔ (Ka). – g: 106 qəmò:wca (Ka). – pl.a: 108a na qəmò:wci (Ka).

○ a) 108a "jès səm si qà:r na qəmò:uçi hør na pó:stu nasuó:nuuə." (Ka 271).

L ad

kompanija -e f a) "Kompanie" (Ka) [= mil.] b) 'Gemeinschaft'

sg.l: 93 per kompani:jə (Sts), 106 pər qumpani:j (Ka).

○ a) 93 "ĭe bĭəstuaŋtərdĕjstə mōž bu nas per kompanĭjə." (Sts 232).

◇ ~ **lumparija** 'in Gemeinschaft zahlt immer einer drauf'

L ad

kompava s. pumpava

³**kompf -a** m "Kampf" (No, Ze) ⊃ bitje, *bitka, *kempfanje
53 "»q̄mpf" (No), 130 kó:mpf (Ze).

L –

³**kompliment -a** m "Kompliment" (No, Ze)
53 "kompliment" (No), 130 komplimé:nt (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

komplja -e f "stacheliges Halsband für Hunde als Schutz gegen die Wölfe" (Ka) ⊃ grebenica

sg.n: 106 qù:mpla (Ka). – g: 106 qù:mplē (Ka). – pl.n/a: 106 qù:mple (Ka).

○ 106 "Uò:uĉjeqam smə qù:mplē uqò:l urà:ta djà:l" (Ka 171).

L Plet. ad

kompot -a m "Kompott" (No, Ze)

sg.n/a: 52 "»ompōt" (No), 98 kompò:t (Sts), 130 kó:mpot (Ze).

○ 98 "Pōla za uəžənə tâqe dōre ĭĕstə, müxgrias pa kompōt cúə." (Sts 204).

L ad

▷ čvešpeljnov

¹**kompradel -lna** m "Kammrad (in der Mühle)" (Ze) Δ komprat ⊃
s. conradel

130 qó:mpradl (Ze).

L –

komprat -a m "*Kamhrad*" (La) [= *Zahnrad*], "*Kamhrad (in der Mühle)*" (Ze) Δ *kompradel* \supset s. *conradel*

sg.n/a: JT kó:mprat (La), RT qó:mprat (La), 25 kó:mprat (La), 123 qú:mprat (La), 128a qó:mprat (La), 130 qó:mprød ~ qó:mprat (Ze). – g: 25 kó:mprata (La), 123 qó:mprada (La). – l: 123 qó:mpratə ~ qó:mprat ~ qú:mpratə (La).

○ 123 "Ta rič se prâw – tàq 'n qolàs wèn hléda, čapè mâ nótrè, qúmprat." (La 697).

◇ ~-i **komu ne ubirajo prav** '*die Kammräder greifen nicht richtig ineinander*' [= *von einer Person, die nicht richtig bei Troste ist*] \supset **jermen dol metati komu*

L –

▷ zob

komrat s. kamarat

komunist -a m '*Kommunist*' ∇ **komunistka*, **komunističen* \supset **komuna*, **komunajzar*

pl.n: 93 komuní:stə (Sts).

○ 93 "Qə sə komunístə bəl." (Sts 268).

L SP ad, SSKJ ad

kona -e f a) "*Schwein/sviña, prašəč*" (ŠR) b) "*kindersprachlich für Schwein/otroški izraz za svinjo*" (Šb) ∇ *konej, kónica* \supset a) s. *svinja* b) s. *kočej*

sg.n: 122 qò:na (ŠR) ~ qó:na (Šb). – g: 122 qó:ne (Šb).

L –

konal -a m "*Kanal*" (Ze) Δ *kanal* \supset *kanal*

130 qonà:w (Ze).

L –

konar -ja m '*Kanarienvogel*' Δ *konara* \supset s. *kanarček*

sg.g: 109 qoná:ɟja (Iče).

L –

konara -e f "Kanarienvogel" (Ze), "Kanarienvogel/kanarček" (Iče),
"Kanarie" (Sa) Δ konar \sqsupset s. kanarček
sg.n: 109 qoná:ka (Iče), 119 "onára" (Sa), 130 qoná:ra (Ze).

L –

Konavcev -a -o 'sich auf den Vulgonamen Konavec beziehend' ∇
*Konavec

122 qon'a:wcow (ŠR).

- 122 "Qonáwcow Pétər v Madvéđjam dovè se je w žəwłéñə hədú
prehríšu" (ŠR 16).

L –

²**koncentrirati -am** impf.refl 'sich konzentrieren'

l-p.pl.m: 53 "kontsentríərali" (No).

- 53 "mi βma si nqx ríkbərts kontsentríərali = Ausspruch eines
windischen Soldaten beim Rückzug im Ersten Weltkrieg" (No
12).

L SP ad, SSKJ ad

¹**koncert -a** m "Konzert" (Ze) ∇ *koncerten

130 kəncé:rt (Ze).

L ad

končati -am pf a) trans aa) "enden/končati" (Ga), 'beenden',
'beendigen', 'zu Ende führen' ab) 'vernichten', 'zu Grunde
richten' b) refl [mit 3. Ps.] 'enden', 'zu Ende gehen' ∇
dokončati, končej, konček, končič, končnica, končnik, konec,
pokončati, skončati (se) \sqsupset aa) s. dokončati ab) dodelati,
farderbati, fentati, konec napraviti, pokončati, *umendrati,
*uničiti, v klobase podelati, v kraj spraviti, *zamrgljati,
zonegati b) *avs biti, dol biti, gor herati, henjati, herati, ven
biti, konec biti

inf: R, F, S, Pg kənčá:tə (Pa), E/G kənčá:tə (Pa), E kənčá:tə
(Ga), 211 kənčá:tə (Pa). – sg.3: 122 se qonč'a: (ŠR). – l-
p.sg.m: E kóančəw (Ga). – n: 97 qončá:w (Sts). – pl.f: 122
qonč'ä:le (ŠR).

○ aa) 122 "Bábe bojə vojsqò začéle – pa jo bójə tudə qončále."
(ŠR 10). ab) 122 "svána páde pa pášo qončá" (ŠR 91). b) 97 "Tú
je bú tàda qə se je déu qončáu na pūələ" (Sts 169).

L ad

končej -a m a) '*Stück*' b) '*Stückchen*' Δ *konec* ∇ *s. končati* □ a) *s.*
kos II

sg.n/a: 122 q'o:nčěj (ŠR) ~ qó:nčěj (Šb). – g: 122 qó:nčėja (Šb).

○ b) 122 "Hospodíña pa wíže w vohèh tudə ut tí drújah jědí qàq
qónčěj" (ŠR 79).

L –

konček -čka m "*Knäuel*" (*Ka*) ∇ *s. končati* □ *s. klančič*
106 qò:nčq (*Ka*).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

končič -a m "*Knäuel*" (*Zda*) ∇ *s. končati* □ *s. klančič*

sg.n: 18 k'ončəč (*Zda, Zdb*). – pl.n: 5 kunčí:či (*Zda*). – g: 5
kunčí:čow (*Zda*), 8 kunčí:čow (*Zda, Zdb*). – a: 5 kunčí:če
(*Zda*).

○ 5 "puá tiste kunčíče sm pa druč u štréne preuili" (*Zda*
XXXVIII).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

končnica -e f "*oberschlächtiger Flügel*" (*La*), '*Wasserradflügel*'
[= *beim Mühlrad*] Δ *končnik* ∇ *s. končati* □ *s. dilica*
pl.n: 8 kənční:ce (*La*).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

končnik -a m a) "*oberschlächtiger Flügel*" (*La*) [= *beim Mühl-*
rad] b) "*Schufbrinne*" (*La*) Δ *končnica* ∇ *s. končati* □ a) *s.*
dilica

sg.n: 8 konční:k (*La*). – pl.n: 8 konční:ki (*La*).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

⁴**kondukter -ja** m "Kondukteur/kondukter" (Iče) Δ konvihter ▷ konvihter, šafnar
109 qondjqtè:κ (Iče).

L ad

konec -nca m a) "Ende" (Ka, Sts), "Ende/konec" (Šb), "Spitze" (Ka), 'Rand' [= das Äußerste eines Dinges] b) "Ende" (Ka, Sts), "Ende/konec" (Šb), 'Schluss' [= Zeitpunkt, an dem etwas nicht mehr weiter geht] c) "Stück" (Ka, La), 'Reststück', 'Teil' d) "Anfang" (Ka) e) [auch praed] "Untergang, Tod" (Ka), 'Vernichtung' Δ končej ∇ s. končati ▷ a/b) kraj c) s. kos II d) s. začetek e) *avs biti, kraj biti, ven biti

sg.n/a: KB q'ōnc (Sts), 43 q'ōnc (Zda), 71 q'ōnc (Zdb), 76 q'ōnc (Zda), 106, 109 q'ō:nc (Ka), 122 q'ō:nc (ŠR) ~ q'ō:nc ~ q'ō:nc (Šb), 123 q'ō:nc (La). – g: 106 q'ō:nca (Ka), 122 q'ōnc'a (ŠR, Šb) ~ q'ōnc'a (Šb). – l: 106 q'ō:nc (Ka), 122 q'ōnc'ə ~ q'ō:nc (ŠR). – i: 122 q'ōnc'am (ŠR). – pl.n: 122 q'ōnc'ə (ŠR). – g: 122 q'ōnc'ow (ŠR). – a: K konc'e: (Zab), 18 kōā:nca (Zda), 122 q'ōnc'e (ŠR). – l: 122 q'ōnc'i:h (ŠR). – dl.n/a: 106 q'ō:nca (Ka), 122 q'ōnc'a (ŠR).

○ a) 122 "na q'ōnc γníle se pəstí túdə antqáj trávəŋqa" (ŠR 87). c) 106 "j'j j prəuómu [= pù:qš] na duà: q'ō:nca." (Ka 216). 123 "han q'ōnc ləśā" (La 201). 123 "Qám pa tē žalézən q'ōnc slíšə?" (La 702).

□ ~ **npraviti** a) 'beenden', 'Ende bereiten' b) 'Selbstmord begehen' ▷ a) s. končati b) s. fentati se
122 "tomə pa vóče šítrə q'ōnc napràwtə" (ŠR 21).

~ **sveta** 'Weltuntergang'

106 "Zaté:hadé:l še ná:u sué:ta q'ō:nc." (Ka 127).

iti v ~ 'Ende nehmen', 'dem Untergang geweiht sein' ▷ h kraju iti, konec jemati, proti kraju iti, v kraj iti

122 "vsè hré v q'ōnc" (Šb 55).

na majhne ~e 'in kleine Stücke' ▷ s. na male konce

na male ~e 'in kleine Stücke' ▷ na drobne konce, *na majhne konce, *na majhne kose, *na majhne koselne

122 "və wsáči rócə je džžu aná utroqà pa jəh je w tohotə stfhu na mále q'ōncè." (ŠR 5).

na ~u 'am Ende', 'schließlich' ▷ s. nazadnje

122 "al víst ha je zmíram bòl težíva pa jèj je na qónc svojà sqrb rəzodòw." (ŠR 19).

na ~u nosa bití (komu) 'egal sein', 'einerlei sein' ⊃ *na špiku/kraju nosa bití, s. vseeno

106 "na qò:nc nò:sa" (Ka 127).

na ~u riti bití (komu) 'egal sein', 'einerlei sein' ⊃ *na špicu riti bití, s. vseeno

ne bití ~a 'nicht enden wollen' ⊃ ne bití konca boli kraja

122 "nítə pa ní bú qoncá" (ŠR 6).

ne bití ~a boli kraja 'nicht enden wollen' ⊃ ne bití konca

106 "Ní: bóu qó:nca bul qrá:ja" (Ka 127). 122 "žladrá pa pladrá, da qní qoncà bəl qrá:ja" (Šb 155).

od ~a do kraja 'vom Anfang bis zum Ende'

prednji ~ 'Vorderteil' [= z. B. eines Wagens]

122 "žrw, qə je na prídñomə qoncə s čətnò prpéta." (ŠR 89).

zadnji ~ 'Hinterteil'

122 "Vúz má prídñə pa zádñə qónc" (ŠR 71).

L ad

▷ droben, jemati, kraj

konej -a m a) "Schwein/svína, prašəč" (ŠR) b) "Schweinchen, Ferkel/pujsek" (Iče), "Ferkel" (Iče, Nec), "kindersprachlich für Schwein/otroški izraz za svinjo" (Šb) c) "Spanferkel/odojek" (Iče) d) 'schmutziges Kind' ∇ s. kona ⊃ a) hota, s. svinja b) s. kočej c) bocej, bočej, kočej

sg.n: OR ś:nij (Iče), 109 ś:anj (Iče), 122 q'o:nī ~ qò:nī (ŠR) ~ qó:něj (Šb), 170 qò:ni (Nec). – g/a: 109 ś:anjja (Iče), 122 q'o:nija ~ q'o:nija (ŠR) ~ qó:nėja (Šb). – pl.g: 122 q'o:nijow ~ q'o:niju ~ q'o:niju (ŠR) ~ qó:nijow (Šb). – d: 122 q'o:nijam (ŠR). – a: 122 q'o:nije (ŠR), 123 q'ənije (La).

○ a) 122 "Qájžlarjə rədijə navádnə anó qrávo, qáqo jničqo pa še qáče qónije" (ŠR 82). b) 122 "Qáj ha [= nóži] boš núcow? Qónija búcow!" (ŠR 46). c) 122 "S tačá qónija je potlə prašəč" (ŠR 77).

L –

¹**konglomerat -a** m "Konglomerat" (La)

128a kənglomerát (La).

L ad

kónica -e f a) 'Sau', 'Mutterschwein' b) "kindersprachlich für Schwein/otroški izraz za svinjo" (Šb) ∇ s. kona ⊃ a) s. svinja b) s. kočej

sg.n: qó:nca (Šb). – g: 122 qó:nce (Šb). – l: 122 q'o:nacə (ŠR).

○ a) 122 "Navádno pa že pər míhəni qónəcə hlédijə, al má vèč cízijow" (ŠR 77).

L –

konj -a m "Pferd" (Iča, Ka, Nec, Pa, Sts), "Pferd/kònj" (Ga), "Pferd/cheval" (Ičb, Ičc), "Pferd/konj" (Šb), 'Gaul' ∇ konjcelj, konjec, konjej, konjski ⊃ fuksa, gavel, gura, kljusa, konjec, mrha, žrebetnica, s. kobila

sg.n: JT "koaj" (Iča), P ko'aj ~ ko'aj (Iča) ~ qw'aj [Lf?] (Ičb) ~ kwá:j (Ičc), D k'ojn (Iča) ~ k'ón (Zdb), V k'ojn ~ "kojn" ~ ko'aj [Lf?] (Iča), KB q'čj (Sts), R k'ojn (Pa), F k'ejn (Pa), S, Pg k'ojn (Pa), E/G kw'ojn (Pa), E kwòjn (Ga), KT k'ajn (Lok), 8 kwá:j ~ kw'aj (Zda) ~ kwá:j (Zdb), 16 kwá:j (Zda), 18 kwá:j (Zda) ~ kwá:j (Zda, Zdb), 31 qwà:j (Loc) ~ qwá:j (Zda) ~ qwá:j (Zdb), 40 q'čj (Zda), 59 q'čj (Zda) ~ q'čj (Zdb), 68 k'čj (Zda), 71 q'čjn (Zda), 73 k'ón (Zda), 74 q'čjn (Loh) ~ q'čjn (Zda), 75 q'čjn (Zda), 76 q'čjn (Zda, Zdb), 87 q'čn (Iče), 93, 94, 97, 89 q'čj (Sts), "im östlichen Teil des Obir-Dialekts" qòn (Ka), 105 qčj (Ka), 106 qčj ~ qčj (Ka), 107 q'čj ~ q'čj (Ka), 109 q'čj ~ q'čj (Iče), "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega jezera" khòjn [Lf?] (Iče), 119 "onj" ~ "ònj" (Sa), 122 q'oń (ŠR) ~ q'oń (Šb), 170 q'čjn (Nec), 187 k'čín ~ k'čjn (Log), 210 k'ojn (Neb), 211 k'ojn (Pa). – g/a: JT k'oja (Iča), KB q'čja (Sts), MR qò:na (Iče), E kwójnja (Ga), KT kó:ńo (Lok), 8 k'oja (Zda, Zdb), 18 k'oja (Zda), 19 kwá:ja (Zda), 21 q'čja (Zda), 24 kwá:ja (Zda) ~ kwá:ja (Zdb), 31 qč:ja (Zda), 48 q'čja ~ q'čna (Zda) ~ q'čja (Zdb), 59 q'čja (Zda), 73 k'čna (Zda), 98 q'čja (Sts), "Im östlichen Teil des Obir-Dialekts" qó:na (Ka), 106 qó:ja ~ qč:ja (Ka), 122 qon'a (ŠR) ~ qonja (Šb), 128 qoná (Iče), 141 qonja: (Mat), 187 kó:ńa (Log), 206 "kuónja" (Peb), 220 kw'ajno (Loi). – d/l: JT k'oja (Iča), KB

q'ǝǰə (Sts), KT kó:ńo (Lok), 106 qój (Ka), 109 qǝǰ (Iče) ~ qǝ:ǰ (Ka), 122 qon'ə (ŠR) ~ qonj'ə (Šb), 187 kó:ń'a (Log). – i: RT s qǝ:ǰam (Iče), KB s q'ǝǰam (Sts), 8 s kwá:ǰm (Zda), 18 s kwá:ǰəm (Zda) ~ s kwá:ǰəm (Zdb), 31 s qwá:ǰm (Zda), 40 s q'ǝǰm (Zda), 48 s q'ǝǰəm (Zda), 74 q'ǝnim (Loh), 76 q'ǝńəm (Zda), 79 s q'ǝǰəm ~ s q'ǝǰəm (Zda) ~ s q'ǝǰəm (Zdb), 94, 97, 98 q'ǝǰam (Sts), 106 qǝ:ǰam (Ka), 109 s qǝ:ǰam ~ qǝ:anam [Lf?] (Iče), 187 s kó:ń'am (Loh).

pl.n: JT "konji" (Ja) ~ k'oj̃i ~ "koǰi" (Iča), P k'oj̃i (Iča) ~ k'oj̃i (Ičc), mP k'oj̃i ~ k'oj̃ə (Zda), D q'oj̃i (Iča), V q'oj̃i ~ k'oj̃i (Iča), RT "konji" (Ja), KT kó:ńe (Lok), 8 k'oj̃ə (Zda, Zdb), 18 k'oj̃i (Zda) ~ k'oj̃ə (Zda, Zdb), 21 q'ǝǰiə (Zda) ~ q'ǝǰə (Zdb), 68 k'ǝǰə (Zdb), 71 q'ǝńjə (Zda), 74 q'ǝni (Loh), 75 q'ǝńə (Zda), 106 qój (Ka), 109 q'ǝǰ (Iče), 187 koń'ə (Log). – g: JT "koǰ" ~ "koǰəw" (Iča), KB q'ǝǰu (Sts), R, F, S, Pg, E/G k'uəǰn (Pa), KT kó:ńu (Lok), 8 k'ojow (Zda, Zdb), 18 k'ojow (Zda), 21 q'ǝǰow (Zdb), 48 q'ǝǰou (Zda) ~ q'ǝǰow (Zdb), 74 q'ǝńjou (Loh), 79 q'ǝǰow (Zda), 106 qǝǰu (Ka), 109 qǝ:ǝǰ ~ qǝ:ǝǰ (Iče), 119 "uəǰn" (Sa), 122 qonǰó:w (Šb), 163 q'ǝńu (Zda), 211 k'uəǰn (Pa). – d: RT "koǰəm" (Iča), 122 qon'əm (ŠR). – a: mP kwá:ǰa (Zda), RT "konje" (Zab), 18 kwá:ǰa (Zda) ~ kwá:ǰa (Zdb), 31 qwá:ǰe (Zda) ~ qwá:ǰe (Zdb), 40 q'ǝǰe (Zda), 48 q'ǝǰe (Zda) ~ q'ǝǰe (Zdb), 62 q'ǝǰe (Zda), 64 za q'ǝǰe (Zda), 73 k'ǝńá (Zda) ~ k'ǝńá (Zda, Zdb), 93 q'ǝǰe (Sts), 106 qǝ:ǰe ~ qǝ:ǰe (Ka), 122 qon'ə (ŠR) ~ qonj'ə (Šb), 141 qonj'ə: (Mat). – l: 73 pər k'ǝńax (Zda), 74 q'ǝńjaχ (Loh), 106 qǝ:ǰax (Ka), 109 qǝǰax (Iče), 137 konj'a:h (Peb). – i: mP s kó:jə ~ s kó:ǰi (Zda), KT "ko:ńe" (Lok), 16 s kó:jə (Zda), 18 s kó:jə ~ kó:ǰi ~ kó:ǰi ~ kó:ǰi (Zda), 19 [s]kó:jə (Zda), 68 s k'ǝǰamə (Zda), 74 qonǰó:mə (Loh), 93 s qǝ:ǰə (Sts), 106 qǝ:ǰ (Ka), 109 qojmí: (Iče) ~ qǝ:ǰ (Ka).

dl.n/a: JT, P, k'oj̃a (Iča), 18 kwá:ǰa (Zdb), 68 k'oj̃a (Zda) ~ k'oj̃a (Zdb), 73 k'ǝńá (Zda) ~ k'ǝńá (Zdb), 122 qon'ə (ŠR). – i: 108a qǝ:ǰ (Ka), 119 "uəǰn" (Sa) ~ "uəǰn" (Teb).

○ 24 "tám ĩe n mǝǝǝi kǝǝǝ napǝǝou" (Zda XXII). 106 "pa qǝ:ǰa nahná:ua, pa zá:da za qǝ:ǰam leté:ua." (Ka 220). 122 "pa prímijə tí prǝvā qoná za vúzdo." (ŠR 50).

□ ~ **in furman** "Pferd und Fuhrmann (Kinderspiel)" (Ka)

106 ""Dèj, mà:ma, tòə:lə dé:h nà:ma, da ma qòj pa fù:rman!"
Jès səm se še dó:ɥχ brá:nɥa, nò, pò: j pa Nà:ci za qó:ja bè:ɥ,
Jò:χi pa za fù:rmana." (Ka 266).

štetik ~ "störrisches Pferd, das unerwartet stehen bleibt und
sich nicht vom Fleck rühren lässt/konj, ki se nepričakovano
ustavi in ga ni mogoče spraviti z mesta" (Šb)

122 "štétəq qòñ" (Šb 123).

travnični ~ "Heuschrecke" (Ka) ⊃ konjcelj, s. kobilica

107 "hən trá:ɥəñčən 'qəj sqò:č, se pa tù:d spuà:š" (Ka 261).

◇ ~ **a imeti** 'die Hose voll haben' ⊃ v hlače se podelati, v hlače
se usrati, *ga v hlače pokniti/narediti

~ **pijanca naredi** 'das Pferd macht Säufer' [= Fuhrleute
pflegen in Gasthäusern umherzusitzen]

122 "Qòñ pijánca nardí (fúrman pu tabérnah pusída)." (ŠR 41).

če bi ljudje ne mrli pa ~ev ne drli, bi pa svet podrli 'wenn
Leute nicht stürben und Pferde nicht eingingen, würde die
Welt untergehen'

106 "Čε bə lád qnə mərł pa qóju qnə dərł, bə pa sɥè:t pudərł"
(Ka 133).

iz muhe ~a narediti 'aus der Fliege einen Elefanten machen',
'übertreiben' ⊃ *narediti iz muhe slona

122 "z múχe qonjà nardô" (Šb 76).

ko ~ 'wie ein Pferd' [= so stark, schnell oder groß]

106 "hrè q hən qəj" (Ka 166). 106 ší:qan q hən qəj" (Ka 166).

106 "Tá:qe pər:s hən qəj!" (Ka 217).

na vseh ~ih jezditi 'alles zur Verfügung haben'

106 "Čε b jès q həni partà:j stóə:pu, b ɥəχq na ɥsέχ qò:jəχ
jé:zdu" (Ka 166).

prdeti ko ~ 'furzen wie ein Pferd' ⊃ srati ko konj

106 "Pərdí: q hən qəj" (Ka 143).

rincati ko ~ 'ausschlagen wie ein Pferd' ⊃ *brsati ko konj

122 "təq rínca q an qòñ" (Šb 102).

srati ko ~ meton. 'furzen wie ein Pferd' ⊃ prdeti ko konj

106 "Qdú: pa təq séə:rje q hən qəj?" (Ka 148).

šenkanemu ~u ne smeš v gobec gledati 'einem geschenkten
Gaul schaut man nicht aufs Maul'

122 "šénqanomə qonjə qna smiš v hóbəc hladət" (Šb 118).

▷ beseda, hantlovec, Kranjec, marnjati, podkev, prhati, rincniti, tebišen, uštetati se, vlaka, zašikati se

konjcelj -na m "*Heuschrecke*" (Pa) ∇ s. konj ▷ *strniščni konj, travnični konj, s. kobilica
R, F ku'əncəl (Pa).

L Plet. ad

konjec -jca m '*Pferd*' ∇ s. konj ▷ s. konj
sg.g/a: GT "kujnza" (Jc).

○ GT "Al lud otide, péjdi kujnza napajat." (Jca 104).

L Plet. ad, SSKJ B'

konjey -a m "*kleines Pferd*" (Sts) Δ konjič ∇ s. konj ▷ konjič
SÖJ kò:iej (Zdb), KB qò:ji (Sts).

L –

konjič -a m "*Pferdlein*" (Zab) Δ konjey ∇ s. konj ▷ konjey
sg.n: 119 "onj'č" ~ "onj'č" (Sa). – g/a: K "konjča" (Zab), 119
"onjíča" (Sa).

○ K "Ana konjča bom si kupou, / ana konjča šimlasta" (Zab 505).

L ad

konjski -a -o "*Pferde-/kónjski, kónjska, kónjsko*" (Ga), "*Pferd-*"
(Pa), "*des Pferdes*" (Pa) ∇ s. konj ▷ kobilji

sg.nm: KB qó:jščə (Sts), R kó:jnščə ~ k'ojnščə (Pa), F kó:jnščə ~
k'ojnščə (Pa), S kó:jnščə ~ k'ojnščə (Pa), Pg kó:jnščə ~
k'ojnščə (Pa), E/G k'ojnščə (Pa), E kójnščə (Ga), 53 "β'oi" (No),
106 qó:jsq (Ka), 122 qó:nščə (Šb), 211 kó:jnščə ~
k'ojnščə (Pa).– nf: E kójnska (Ga), 106 qó:jsqa (Ka), 122
qó:nsqa (ŠR, Šb). – n/an: E kójnskō (Ga).

□ ~a **figa** '*Rossapfel*'

~a **štala** '*Pferdestall*' ▷ konjski hlev

122 "qónsqa štáva" (Šb 123).

~ **hlev** "*Pferdestall*" (Sts) ▷ konjska štala

KB "qójščə χλίəυ" (Sts 54).

~ **rep** '*Ackerschachtelhalm*', '*Zinnkraut*' (*Equisetum*) ▷ s. hvošč

△ **Konjska raven** "Pferdeebene" (Ka) [= Mikrotoponym]
107 qó:jsqa rà:wən (Ka).

L ad

▷ čemina, figa, kumina, prha

¹**konkurs -a** m "Konkurs" (Ze)
130 kɔnkú:rs (Ze).

L Plet. ad

konopen -pna -o 'Hanf-' ∇ s. konoplja

sg.n/am: SÖJ knù:əpŋ (Zda), 18 knù:əpŋ (Zda, Zdb). – n/an: 31
knù:əpne (Zda). – pl.g: 122 qonopn'ah (ŠR). – af: 122
qonopn'e (ŠR).

○ 31 "Qnūəpne [= buəgə] iə bouə pa bəl òjstre." (Zda XLVII).

L Plet. ad, SP konopljen, SSKJ ad

▷ olje

konoplja -e f a) "Hanf/konóplja" (Ga), "Hanf" (Iča, Sts, Pa),
"Hanf/konopla" (Sa), "Hanfpflanze" (Zab) b) "Hanf/konóplja"
(Ga), "Hanf" (Iča, Sts, Pa), "Hanf/konopla" (Sa) [= aus den
Stängeln der Hanfpflanze gewonnene Faser] Δ konopnica ∇
konopen, konopnica □ a/b) konopnica

sg.n: SÖJ knwá:pla (Zda), GT "konopŋa" (Zab), R kanó:pwa ~
kənó:pwa (Pa), F kanú:əpwa (Pa), S kənó:əpwa (Pa), Pg
kənó:əpwa (Pa), E/G kən'oapwa (Pa), E kənóəpwa (Ga), 5
kynwá:pla (Zda), 12 knwá:pla (Zda), 18 knqá:pla (Zda) ~
knwá:pla (Zda, Zdb), 21 qnqá:pla (Zda) ~ qnwá:pla (Zdb), 31
qnqá:pla (Zda), 42 kynwá:pla (Zda), 68, 69 kn'ɔpla (Zda,
Zdb), 73 kn'ɔpla (Zda), 75 qn'ɔpla (Zda), 79 qn'ɔpla (Zda,
Zdb), 119 "ᶜ'nopvá" (Sa), 211 kənó:pwa (Pa). – g: E kənóəplē
(Ga). – a: P kunwá:plə (Iča). – l: 122 qonopl'ə (ŠR).

pl.n/a: KB qn'ɔple (Sts), 18 knqá:pla ~ knwá:pla (Zdb), 21
qnwá:ple (Zdb), 31 qnqá:ple ~ qnqá:ple (Zda) ~ qnwá:ple
(Zda, Zdb), 40 qn'ɔple (Zda), 41 qn'ɔple (Zdb), 42, 48 qn'ɔple
(Zda), 61 qn'ɔple (Zda, Zdb), 76 qn'ɔple (Zda), 98 qn'ɔple
(Sts), 122 qonopl'e (ŠR). – g: 5 kynù:əpu (Zda), 18 knù:əpł
(Zda) ~ knù:əpu (Zdb), 42 qnù:əpu (Zda, Zdb), 71, 76 qnù:əpu
~ knù:əpł (Zda). – i: 18 knwà:plami ~ knqà:plami (Zda).

○ a) 5 "za pàrt smų pa kòì nauõdnų uân, pa mòų kunũəpu sų tũj mėl" (Zda XXXVIII). 98 "ćir səm įaz dõma bùa, [smə] s̘âlə prêjə pa qnòple." (Sts 203). b) 5 "kunųápla – tiste į mòų bòl mòcņų pa bòl síue." (Zda XXXVIII).

L ad

konopnica -e f '*Hanfgewächs*' Δ *konoplja* ∇ s. *konoplja* □ *konop-
lja*

59 qnó:pņca (Zda, Zdb).

L Plet. ad, SSKJ B'

Konrad -a m "*Konrad*" (*Iča*) [= *Eigenname*] ∇ **Konradov*
31 qó:rat (*Iča*).

L –

Konsum -a m '*Konsum*' [= *Kaufhaus*]

93 konsù:m (Sts).

○ 93 "Sem pa Konsùm pũu s tíəm lĩasam." (Sts 248).

L –

konta -e f a) "*Burschenvereinigung/skupina fantov*" (*Šb, Zab*),
"*Zechburschenverein*" (*Zab*) b) '*Burschenvereinigung zum
Kirchtag*' [= *im GT*] ∇ s. *kontati*

sg.n: GT "konta" (*Zab*), 122 qó:nta (*Šb*). – g: 122 qó:nte (*Šb*).

○ a) 122 "cĩva qónta je qúpěj" (*Šb* 55).

□ ~o **glihati** '*sich vor dem Kirchtag ausreden, wer die Spesen
begleicht usw.*'

L Plet. B', SSKJ ad

kontar -ja m "*Mitglied der Burschenvereinigung*" (*Zab*) ∇ s.
kontati

GT "kontar" (*Zab*).

L Plet. B'

kontati -am impf a) "*Umgang haben/občevati*" (*ŠR*), "*freund-
schaflich mit jmdm. verkehren/prijateljsko občevati s kom*"

(Šb) *b*) refl 'mit jmdm. gemeinsame Sache machen' ∇ *konta*,
kontar ⊃ *b*) *s. dol dati*

inf: 122 qò:ntatə (ŠR) ~ qó:ntatə (Šb). – sg.1: 122 qó:ntam (Šb).
– 3: 122 qó:nta (Šb). – pl.3: 122 qó:ntijə (Šb). – l-p.sg.m: 122
q'o:ntu (ŠR).

- a) 122 "Hántowc se je žanə smějáv pa qòj naprěj zə
Smównəqam qóntu." (ŠR 12). 122 "púbə qóntijə med səbq" (Šb
55).

L –

kontrabant -a *m* "Schmuggel/tihotapenje" (Šb) ∇ *s. kontrabantati*
⊃ *šmuglanje, *trabant*

sg.n/a: 122 (q'on)trab'ant (ŠR) ~ qontrab'ant (Šb). – g: 122
qontrabá:nta (Šb).

- 122 "qontrabànt so včàsə čriz Vrtáčo trobálələ" (Šb 132).

L ad

kontrabantar -ja *m* 'Schmuggler' Δ *kontrabandovec ∇ *s. kon-*
trabantati ⊃ *kontrabandovec, *šmuglar

sg.n: 122 qontrabá:ntar (Šb). – g/a: 122 qontrabá:ntarja (Šb).

L ad

kontrabantati -am *impf* 'schmuggeln' ∇ *kontrabant*, *kontraban-
dovec, *kontrabantar* ⊃ šmuglati

inf: 122 qontrabá:ntatə (Šb). – sg.1: 122 qontrabá:ntam (Šb).

L SSKJ kontrabantiti

kontrola -e *f* "Kontrolle" (No, Ze) ∇ *s. kontrolirati*

53 "kqontròla" (No), 130 kòntro:la (Ze).

L ad

kontrolirati -am *impf* "kontrollieren" (No, Ze) ∇ *kontrola*, *kontro-*
lor, *kontrolorka

53 "kontrolieràt" ~ "kontrolírat" (No), 130 kòntroli:ratə (Ze).

L Plet. kontrolovati, SP ad, SSKJ ad

¹**kontrolor -ja** m 'Kontrollor' ∇ s. kontrolirati
119 "ontrolór" (Sa).

L ad

¹**konus -a** m "untere[s] Ende des Mühlsteins" (La)
128a kó:nus (La).

L SP B', SSKJ B'

⁴**konvihter -ja** m "Kondukteur/konduker" (Iče) Δ konduker ⊃ s.
konduker
109 qonwixtè:ɛ (Iče).

L –

konzerfna -e f "Konserve" (Ze) Δ *konzerva ⊃ *konzerva
130 kɔnzè:rfna (Ze).

L –

kop -a m a) "Schopf" (Pa) [= Haarschopf] b) "Schopf" (Pa)
[= Hühnerschopf] Δ čop ⊃ čoder
sg.n/a: R k'ɔp (Pa), F k'əp (Pa), S k'oəp (Pa), Pg, E/G k'oap (Pa),
211 k'ɔp (Pa). – g: Pg kó:apa (Pa), E/G k'oapa (Pa).

L Plet. ad

kopa -e f a) Meiler/kópa" (Ga), "Kohlenmeiler" (Ka), "Meiler/ko-
pa" (ŠR), "Kohlenmeiler/kopa za ogle" (Šb) b) "Schober" (Pa)
[= im Freien stehender Getreidehaufen zu 60 Garben], "eine
qòpa zählte 60 Garben" (Zda) [= "die Schnitterinnen werden
nach qòpe bezahlt" (Zda)] c) "Nummer sechzig/število
šestdeset" (Šb) d) "das Schock" (Ka), 'Hüfelstange mit darauf
gesteckten Garben' e) 'Haufen', 'Heuhaufen' f) meton.
'riesengroßer Ehepartner' g) 'vor dem 1. Weltkrieg zur
Weihnachtszeit 3 übereinander gelegte Brote anstelle des
jetzigen Christbaums' Δ kopíca ∇ s. kòpati ⊃ e) s. kùp g)
mižnjak

sg.n: KB q'ɔpa (Sts), R kó:pa (Pa), F kú:əpa (Pa), S kó:əpa (Pa),
Pg kó:apa (Pa), E/G k'oapa (Pa), E kóapa (Ga), KT kó:pa (Lok),
"östliche Mundartvariante [des JT]" kó:pa (Zdb), 48 q'ɔpa

(Zda), 53 "»āpa" (No), 79 q'ɔpa (Zda) ~ g'ɔpa (Zda, Zdb), 106 qó:pa (Ka), 119 "opá" (Sa), 122 qop'a (ŠR, Šb), 211 kó:pa (Pa).
– g: E kóapě (Ga), 93 q'ɔpe (Sts), 106 qó:pe (Ka), 122 qop'e (ŠR) ~ qopé: (Šb). – a: 106 qó:p (Ka), 122 qopò: ~ qop'o: (ŠR) ~ qopò: ~ qopó: (Šb). – i: 122 qop'ə (ŠR).

pl.n/a: 18 kó:pe (Zda), 40 q'ɔpe (Zda, Zdb), 42, 43 q'ɔpe (Zda), 48 kú:əpe (Zda, Zdb), 93 q'ɔpe (Sts), 122 qop'e: (ŠR). – g: KB qú:əp (Sts), 18 kú:əp (Zda, Zdb), 64 qú:əp (Zda, Zdb), 93 qú:əp (Sts), 106 qó:p (Ka), 122 qù:p (ŠR, Šb).

○ a) 106 "qó:pe pa nə smè:š pástet." (Ka 229). 122 "Qopà se začně pustáwlatə na qačám qopíšə na holì qopíšni zamlà." (ŠR 97). b) 79 "Ana qòpa i boua pa šīəstraḍ snòpou." (Zda LIII). 93 "sə pu dasēt pa pu bānest qúəp sə nažéle" (Sts 220). c) 122 "pét qùp snopón" (Šb 55). d) 106 "5 qó:p je hən uð:z ži:ta" (Ka 173). f) 106 "Pud qò:pi wbé:na məš ní: hí:n" (Ka 169).

□ **~o bokati** 'mit einer Stange in den Kohlenmeiler stoßen' ▫
kopo dregati

122 "qopə bəqatə z bəqávam" (Šb 6).

~o dregati 'mit einer Stange in den Kohlenmeiler stoßen' ▫
kopo bokati

~o kuhati 'den Kohlenmeiler brennen' [= durch langsames Verbrennen eines großen Holzstapels, der mit Rasenstücken zugedeckt ist, Kohle gewinnen] ▫ *oglje kuhati

106 "Frá:nc j pa qó:p qúxu." (Ka 229).

na ~e hoditi 'Getreide schneiden gehen' [= Haufen zu 60 Garben errichten] ▫ *žet hoditi

48 "Čās sə ja uð nàs na qūəpe hodíle na Dīəqəše" (Zda LI).

na ~e žeti 'Getreidehaufen, -schober zu je 60 Garben machen' ▫ s. kôpati

122 "Včásə so žėńice na qopé žéle, donàs pa se žitə navádno síče s qosó." (ŠR 89).

L Plet. a)–e), SP a)–e), SSKJ a)–e)

▷ pograsati, šterati

kopalo -a n 'dreizackiger Heuhaken' ▽ s. kopáti ▫ kavka, krevelj
sg.n/a: 122 qop'a:wə (ŠR).

○ 122 "Na pétərə se núca qopávə za sėnú qopátə." (ŠR 70).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kopanjelj -na m *"Garbenhaufen am Feld" (Ka), "Garbenhaufen am Feld/kopica (plast) snopov na njivi (kopanec)" (ŠR), "5-10 zum Trocknen aufgestellte Garben auf dem Feld/kopica (stavek) 5–10 snopov na njivi za sušenje" (Šb) ∇ s. kôpati ⊃ s. hekar*
sg.n/a: 109 qopá:ncəl (Ka), 122 qopá:ncəl (ŠR, Šb). – g: 122 qopá:ncəlna (Šb). – pl.a: 122 qop'a:ncəlne ~ qop'a:ncəlne (ŠR).
○ 122 "v qopáncəlne pu pét du desét snopów qúpěj pustávə" (ŠR 90).
□ ~ **e postavljati** 'Garben aufstellen' ⊃ s. kupčati
L –

kópanje -a n 'Baden' ∇ s. kôpati
sg.i: 122 q'o:pińam (ŠR).
○ 122 "Túdə qrěce prehánijə soljó, qópińam pa prewbvácińam" (ŠR 122).
L ad

kôpanje -a n 'Schneiden von Getreide und Errichten von Getreidehaufen' [= die Tagesleistung der Schnitterinnen betrug bis zu 12 Schober] ∇ s. kôpati
sg.n/a: 48 qù:əpajə (Zda). – g: 48 qù:əpajə (Zda). – l: 48 qù:əpajə (Zda).
○ 122 "Hanã ĵe prãuua, da ĵe hère na qũəpaiə bòua" (Zda LI).
L –

koparica -e f *"Schnitterin, die möglichst viele Getreidehaufen zu je 60 Garben errichtet/žanjica, ki žanje na kope" (Šb) ∇ s. kôpati*
sg.n: 122 qó:parca ~ qú:parca (Šb). – g: 122 qó:parce ~ qú:parce (Šb). – pl.n: 64 qù:əparce (Zda, Zdb).
○ 122 "anà dorà qóparca je du dbánist qûp vovsà nažéva za 'n dên" (Šb 55).
L –

kopast -a -o *"gehäuft voll" (Ka) ∇ s. kôpati ⊃ *kopat*
sg.nm: 106 qó:past (Ka). – nf: 106 qó:pasta (Ka), 122 qó:pasta (Šb). – af: 122 q'o:pasto (ŠR).

○ 106 "qó:past talí:r žú:pε" (Ka 127). 122 "je qópasto žlícó zajéw." (Šb 37).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kopáta -e f "*Schaufel*" (Ka) Δ *lopata* ∇ s. *kopáti* ⊃ *šavfla*, s. *lopata*

sg.n: 109 qwopá:ta (Iče). – a: 106 qupá:t (Ka). – i: 106 qupà:ti (Ka).

○ 106 "Je pa Francéa:ta hãdøn s tá:qi želéa:zni qupà:ti ží:ju uđært, Frãnce j pa qupá:t ujèa:u, dørhà:č ha bæ bè:u še ubèu." (Ka 230).

L –

kopáti kopljem/kopám impf a) "*graben/kopáti*" (Ga), "*graben*" (Iče, Pa, Sts, Ze) [= *Erde ausheben, um Vertiefungen wie Seitengräben, Gräber u. ä. zu machen*] b) "*graben/kopáti*" (Ga), "*graben*" (Iče, Pa, Sts, Ze) [= *im Bergbau nach Erzen suchen, unter der Erde suchen*], '*abbauen*' c) '*ernten*', '*ausgraben*' Δ *izkopáti* ∇ *izkopáti*, **kopánje*, **kopalčej*, *kopalo*, *kopáta*, *nakopati* (si), *odkopati*, *okopáti*, *okopovati*, *podkopovati*, *pokopati*, *pokopavati*, **prekopati*, **prekopovati*, **skopati*, **zakopati*, **zakopavati*, **zakopljevati* ⊃ a) *grebsti*

inf: KB q'opat (Sts), R, F, S, Pg kəpá:tə (Pa), E/G kəpá:tɛ (Pa), E kəpá:tè (Ga), 48 q'opat (Zda), 74 q'opat (Loh), 76 q'opat (Zda, Zdb), 106 qópat (Ka), 109 qó:pat (Iče), 119 "'opát'" ~ "'opáti" (Sa), 122 qop'a:tə (ŠR), 130 qopá:tə (Ze), 211 kəpá:tɛ (Pa). – sup: R kó:pat (Pa), F kú:əpat (Pa), S kó:əpat (Pa), Pg kó:apat (Pa), E/G k'oapat (Pa), E kóapat (Ga), 109 qò:pat [Lf?] (Iče) ~ qópat (Ka), 119 "'opàt" (Sa), 211 kó:pat (Pa). – sg.1: RT "kóplam" (Sc), 18 kó:pjem (Zda, Zdb), 106 qó:əpləm (Ka), 109 qó:pam (Iče), 119 "'óplam" ~ "'opám" (Sa). – 2: 18 kó:pješ (Zdb). – 3: 18 kó:pje (Zdb), 122 q'o:plə (ŠR). – pl.1: 106 qó:əpl'əm (Ka), 220 kó:plamo (Loi). – 3: 122 q'o:plějo (ŠR). – imp.sg: Pg kó:aplə (Pa), E/G k'oaplɛ (Pa), E kóaplɛ (Ga), 109 qópəl ~ qó:pəl [Lf?] (Iče).

l-p.sg.m: RT "kopòv" (Sc), R kó:pəw (Pa), F kú:əpu (Pa), S kó:əpu (Pa), Pg kó:apu (Pa), E/G k'oapə (Pa), E kóapəw (Ga), 74 q'əpaw (Loh), 109 qópu (Ka), 119 "'opón" (Sa), 122 qop'u (ŠR) ~ qop'ow (Šb), 211 kó:pə (Pa), 220 kwó:pəw (Loi). – n:

31 qupó:wə (Zda). – f: RT "kopáva" (Sc), 74 qupó:wa ~ qupò:wa (Loh), 119 "opáva" (Sa). – pl.m: 109 qupá:l (Ka), 119 "opál'" (Sa), 122 qop'a:lə (ŠR), 128 "kopeli" (Ja). – f: 74 qupó:la (Loh), 119 "opále" (Sa), 122 qop'a:le (ŠR).

- a) 106 "drá:h qópat" (Ka 70). 122 "Puqázu jəm je qráje [...], čer mórəjə qopátə, da bójə rúdo našlə" (ŠR 5). 122 "je Búh uqázu vsám tícam hrábne qopátə" (ŠR 30). b) 122 "zadržúje se pa [šqúbər] w jámah, čer rúdo qóplējə" (ŠR 9). 122 "An Vahón je w Tówstàm vrhə zvató rúdo qopù." (ŠR 35). c) 106 "repi:c [...] qópat" (Ka 175).

□ šac ~ 'nach einem vergrabenen Schatz suchen'

122 "je šac qopòv pa rějs narédu vqlə sabè, da ti xúdə qni móhu du njá" (Šb 101).

venkaj ~ 'ausgraben'

109 "s pa šlə pə Qalì:šəŋqə ɯəŋqə qópat" (Ka 223).

L ad

▷ grob

kópati-am impf *a*) trans "baden" (Iče, Sts, Ze) *b*) refl "sich baden/kopati se" (Iče, Šb) Δ *okópati (se)* ∇ *kópanje, kopel, kopele, *nakópati (se), okópati (se)* □ *a) umivati b) umivati se*
inf: KB qó:pat (Sts), 8 kò:ápat ~ kw'apat (Zda), 16 kó:pat sa (Zdb), 18 kó:pat sa (Zda), 19 kó:pat sa ~ kó:pat sa (Zda), 59 qó:pat (Zda, Zdb), 76 q'opat (Zda), 109 qó:apat (Iče), 122 qó:patə se (Šb), 130 qó:patə (Ze). – sup: 109 qò:apat (Iče). – sg.1: 109 qó:pam [Lf?] (Iče), 122 qó:pam se (Šb). – l-p.sg.m: RT "kópov" (Sc), 119 "ópov" (Sa), 122 q'o:pu (ŠR). – f: RT "kopavà" (Sc), 119 "ópava" (Sa). – pl.m: "kópöl'" (Sc), 41 qó:pali (Zdb), 58, 59 qó:pali (Zda), 119 "ópel'" (Sa). – f: 122 q'o:pale (ŠR).

- a) 122 "právəjə, da je w těj hvóbělə hədíč svojò bábo qópu." (ŠR 15). 122 "v mlícə pa so bábe utročè qópale" (ŠR 29).

L ad

kôpati-am impf *a*) 'Getreidehaufen zu je 60 Garben machen' *b*) "Getreide rollen" (Sts) ∇ *kopa, kopanjcelj, kôpanje, koparica, kopast, *kopat, kopíca, *kopicati, kopičati, kopišče, Na Kopišču, kopiščen, kopiščnica, kopiščnjak* □ *a) na kope žeti, žeti*

inf.: KB qó:pat (Sts), 48 qù:əpat (Zda, Zdb), 122 qop'a:tə (ŠR).

○ a) 48 "žet sə šlë hārta na Dīəqəše, se i pa qūəpaie rëqəə, qūəpat." (Zda LI).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kopel -pla m "*Opel*" (Ka) [= *hyperkorrekt für den glottalen Plosiv 'q'*] ⊃ **opel*

106 kó:pəl (Ka).

L –

kopel -i f "*Bad*" (Sts), "*Bad/kopel*" (Sa, Sc, Sts) ∇ s. *kópati*

sg.n/a.: KB qó:pu ~ "qópu" (Sts), RT "kópov" (Sc), 18 kó:pow (Zda), 119 "órov" (Sa). – g.: RT "kópale" (Sc), 18 kó:peli (Zda), 119 "ópale" (Sa). – d/l.: RT "kópöl'" (Sc). – i.: RT "za kópalo" (Sc).

L ad

kopele -ø pl.f "*Heilbad/zdravilišče, toplice*" (Šb) ∇ s. *kópati*

n.: RT "kópale" (Sc), 122 qò:pale (Šb). – g.: RT "kópal" (Sc). – d.: RT "kópalam" (Sc). – i.: RT "s kópalöm'" (Sc), 106 qopè:laχ (Ka).

L –

kopen -pna -o '*aper*', '*schneefrei*' ∇ *kopno, kopnica, *kopneti, skopneti*

sg.nf.: 122 qopn'a: (ŠR). – n/an.: 18 k'opnə (Zda), 31 q'opnə ~ q'opnə (Zda, Zdb). – pl.nm.: 122 qopn'i: (ŠR).

○ 18 "Tiste i jësen bouə, duklër ie kòpnə bouə." (Zda IX). 122 "Qə so trávəncə qopní, jəh putribijə." (ŠR 86).

L ad

¹**kopfherar -ja** m "*Kopfhörer*" (Ze)

130 kó:pfherar (Ze).

L –

kopíca -e f "Gras- oder Heuhaufen am Feld" (Ka), "Heuhaufen" (Sts), "Heuschober" (Sts) Δ kopa ∇ s. kôpati \square s. hekar
sg.n: mP kupí:ca (Zdb), KB qopí:ca (Sts), KT kapí:ca (Lok), 18
kupí:ca ~ kupí:ca (Zda, Zdb), 109 qupí:ca (Ka), 187 kopí:c'a
(Log). – pl.n/a: 122 qop'i:ce (ŠR).

○ 122 "sěnú se z vílēmə na qopíce qúpěj změče" (ŠR 89).

L ad

kopičati -am impf 'Heu- oder Grummethaufen machen (vor dem Regen)' Δ *kopicati, kupčati ∇ s. kôpati \square s. kupčati
sup: 122 qop'i:čat (ŠR).

○ 122 "al pa q hrdômə vreménə qáže, se hre qopičat" (ŠR 89).

L Plet. B'

kopišče -a n a) "pl.tt der Platz, wo die kuápe und ustârue standen" (Zda) b) "Kohlenmeilerstätte" (Ka) ∇ s. kôpati
sg.n/a: 106 qupí:še (Ka), 119 "opíšče" (Sa). – l: 122 qop'i:šə
(ŠR). – pl.n/a: 18 kó:pša (Zda, Zdb).

○ a) 18 "kôř sə se ustârue boŷe zasăiēna, da smə še gər skuđôli, sa ĭ řəákŷə kópša" (Zda III). b) 122 "Qopə se začně pustáwlatə na qačəm qopíšə na holĭ qopíšni zamlə." (ŠR 97).

△ **Na Kapišču** "Kohlenmeilerstätte" (Ka) [= Flurname]
106, 107 na qupí:š (Ka).

L ad

kopiščen -čna -o 'die Kohlenmeilerstätte betreffend' ∇ s. kôpati
sg.lf: 122 qop'i:šni (ŠR). – if: 122 qop'i:šno (ŠR). – pl.im: 122
qop'i:šnimə (ŠR).

○ 122 "pa da ti věčə vóhle s qopíšnimə řáblēmə vən puřábijə." (ŠR 98).

L Plet. ad

▷ prst, zemlja

kopiščnica -e f 'fruchtbare Erde' ∇ s. kôpati \square kopiščna zemlja,
kopiščna prst
sg.n: 106 qupí:šanca (Ka). – g: 106 qupí:šance (Ka).

L –

▷ mrtva, mrtvica

kopiščnjak -a m 'etwa 2 m lange aufgestellte Rundhölzer zur Errichtung eines Kohlenmeilers' ∇ s. *kôpati* ▷ *trkelj*

pl.n.: 122 qop'i:šnačə (ŠR).

○ 122 "puqóncə [se] pustávijə dbá métra dowjí trqlə (qopíšnačə)" (ŠR 97).

L –

kopititi -im impf.refl "nicht gelingen wollen" (Ka) ∇ *kopito* ▷ *braniti se, nagajati se, *špičiti se*
106 qupì:t se (Ka).

L Plet. B', SSKJ B'

kopito -a m "Huf" (Iča, Pa), "Huf/kopito" (Lok) ∇ *kopititi* ▷ *rog, šaft*

sg.n.: P kupí:tə (Iča), D, V qopí:tə (Iča), R, F, S, Pg, E/G kəpí:to (Pa), KT kapí:ta (Lok), 119 "opíto" (Sa), 211 kəpí:to (Pa).

L ad

kopno -ega sg.n a) 'Festland' b) 'schneefreier Boden' Δ *kopnica* ∇ s. *kopen* ▷ b) *kopnica*

g.: 122 qopn'a: (ŠR).

○ b) 122 "qàr na svéto Jéro (16./3.) súnce qopná upséje, tà m vsè míšje vúqne še sníh puqríje." (ŠR 85).

L SP ad, SSKJ ad

kopnica -e f "apere Stelle" (Ksa) Δ *kopno* ∇ s. *kopen* ▷ *kopno*

sg.n.: JT kopní:ca (Ksa), 18 kopní:ca (Zda, Zdb). – pl.n/a.: 122 qopn'i:ce (ŠR) ~ qopní:ce (Šb). – l.: JT na kopní:ceḡ (Ksa), 122 qopn'i:cah (ŠR).

○ 122 "al so qopníce put qápam za qúre, bóje q svetòmə Júrtə túdə qopníce pu brëyih za wcé." (ŠR 85).

L Plet. ad, SSKJ ad

kopriva -e f "Brennessel/kopriva" (Šb) Δ **kropiva* ∇ *Koprivna, Koprivška voda* ▷ **kropiva*

sg.n: 74 qɤurí:wa (Loh), 106 qruplí:wa (Ka), 122 qoprí:wa (Šb), 220 kerpí:wa ~ kərpí:wa (Loi). – g: 122 qoprí:we ~ qoprí:le (Šb). – d/l: 122 qropí:lə (ŠR, Šb). – pl.n/a: 74 qɤurí:la (Loh), 122 qrop'i:le (ŠR) ~ qoprí:le (Šb). – i: 122 qrop'i:wimə (ŠR).

○ 122 "Na qɤəsnə věčér putrósijə děčle qropíle zə soljó" (ŠR 65).
122 "qoprí:le so ha vžhále" (Šb 55).

◇ **tak, kakor bi na ~e scal**"gereizt/razdražen" (Šb) ▫ *slabe volje

122 "je táq, qáqr bæ na qopríle scáv" (Šb 55).

L ad

▷ ščemeti

Koprivna -e f a) 'Koprein/Koprivna' [= Teil von Zell-Mitterwinkel/Srednji Kot] b) 'Koprein/Koprivna' [= Toponym in der Gemeinde Bad Eisenkappel – Vellach/Železna Kapla – Bela] ▽ s. kopriva

sg.g: 122 qopr'i:wne (ŠR). – a: 122 qopr'i:wno (ŠR).

○ a) 122 "sta sləšáva túdə dbá Salána, Hríbrnəq s Qopríwne pa Hájnz zə Sridína qóta." (ŠR 35).

L –

Koprivška voda -e -e f a) "Kropiunabach (GewN, ÖK 201)" (Ksa)
b) "Lepenbach (GewN, ÖK 212)" (Ksa) ▽ s. kopriva

K krop'i:wška w'ɔ:da (Ksa "a") ~ kopr'i:wška w'ɔ:da (Ksa "b").

L –

kopše s. kopišče

kor -a m a) "Empore" (Ka), "Empore/kor" (Ka), Empore (in der Kirche)" (Ze), "Chor" (No, Sa, Ze) b) pl 'Engels-Chöre' [= Hierarchie der Engel] ▽ havptkor, koren ▫ a) porke, *porkle b) *angelski zbori

sg.n/a: 53 "»qɤr" (No), 106 qò:ər (Ka), 119 "ôr" (Sa), 130 qò:r (Ze). – pl.n: 108a qò:ər (Ka). – g: 106 qò:əra (Ka). – pl.d: 109 qò:əram (Ka).

○ a) 108a "Ṱsə qòə:r səj prá:zən, ɸbé:ni dú:ši tè:qa qnì:." (Ka 193). b) 109 "tə diu'éə:t hú:r se pripuručí:m diu'éə:tim qòə:ram há:jhəlcəm" (Ka 194).

□ na ~u peti 'im Kirchenchor singen'
veliki ~ 'Hauptchor' ⊔ havptkor

L ad

koraba s. koleraba

korabač -a m a) "Art Geißel aus der getrockneten Harnröhre des Stiers" (Ka), "Peitsche/bič" (Šb), 'Ochsenziemer' b) "Schlagstock/močna palica" (Šb) ⊔ a) gajžla, (suh) poscalo b) palica
sg.n/a: 106 qurabəč (Ka), 122 qorabá:č (Šb). – g: 106 qurabá:ča (Ka), 122 qorá:bača (Šb). – i: 122 s qorabá:čəm (Šb).

○ a) 122 "s qorabáčəm xódə uqûlə, qáqr bə na pratəp šòv" (Šb 55).

L Plet. korbač, SP korobač, SSKJ korobač

korača -e f a) "Grätsche, gegrätschte Beine/korač, razkoračene noge" (Šb) b) 'Schritt', 'Schamgegend' c) 'Gabelung' d) 'Astgabel' ∇ s. koračiti ⊔ a) kobalja

sg.n: 18 kuró:ča (Zda), 122 qorá:ča (Šb). – g: 122 qor'a:če (ŠR) ~ qorá:če (Šb). – a: 122 qor'a:čo (ŠR). – pl.g: 106 qurá:č (Ka). – i: 106 qurá:čəm (Ka).

○ b) 106 "Q je bò:χ žé:n ustúá:ru, se pa juò:uca med qurá:čəm ní: pusəší:uə" (Ka 148). c) 122 "spodə je na qoráčo prqován lasén pudvús" (ŠR 71). d) 122 "Qúmər se vodà prpéra, nàj ščí squs qoráčo na drévésə" (ŠR 65).

L Plet. ad, SSKJ ad

koračast -a -o 'große Schritte machend' ∇ s. koračiti

sg.nf: 137 "koračasta" (Peb).

○ 137 "Döčva koračasta" (Peb 28).

L –

koračen -čna -o 'die Schamgegend betreffend' ∇ s. koračiti

sg.n/an: 106 qurà:čən (Ka). – gn: 106 qurà:čənha (Ka).

□ ~o olje "vaginale Feuchtigkeit" (Ka)

106 "Dər̀hà:č j še zdrá:uá, qurà:čənhá uó:lja ji mè:jqa" (Ka 128).

L SP B', SSKJ B'

koráčiti -im impf.(refl) "*schreiten, große Schritte tun*" (Ka) Δ *prekoračiti (se), *razkoračiti (se) ∇ korača, koračast, koračen, korak, *koraški, prekoračiti (se), *razkoračiti (se), skoračeno, skoraško \sqsupset kobaliti, s. hoditi*

106 quráčt se (Ka), 122 qorač'ətə (ŠR).

- 122 "ht̀ur ubúje šqórənce, té móre tàq náhvə qorač'ətə, da ha nšir qna dójde" (ŠR 20).

L ad

korajžen -žna -o "*mutig*" (Zab, Ze) Δ *koražen ∇ *korajža, *korajžnost \sqsupset koražen, srčen*

sg.nm: K, RT "korajžən" (Zab), 18 kurá:jžŋ (Zda, Zdb). – f: 18 kurá:jžna (Zda, Zdb), 122 qor'a:jžna (ŠR).

- 122 "Tó je qàqa stárějša, zγovornà n qorájžna žanstvə" (ŠR 49).

L ad

korak -a m a) "*Schritt/korak*" (Sa) b) "*Schritt/korak*" (Sa) [= *Entfernung, die ungefähr die Länge eines Schrittes hat, ca. 80 cm*] ∇ s. *koračiti \sqsupset a) šret*

sg.n/a: SÖJ kurò:k (Zdb), JT kurà:k (Ičc), 18 kurò:k (Zda), 119 "órá" (Sa), 122 qor'aq (ŠR). – g: SÖJ kurò:ka (Zdb), 18 kurò:ka (Zda). – pl.n: mP kurò:ki (Zda). – g: 18 kurò:kow (Zda, Zdb), 106 qurà:qu (Ka).

- b) 106 "Pa leží:ma təq má:u narà:zən, qəqə tərdé:jst qurà:qu" (Ka 214).

□ **petelinov** ~ '*Hahnschritt*' [= *Geringfügigkeit*]

122 "du svetàh tréh qrálu je [dén] za n pětəlinu qoràq délə" (ŠR 85).

L ad

koralda -e f a) '*Perlenkette*' b) '*Koralle*' \sqsupset b) s. *gralica*

pl.n/a: 108a qurá:wde (Ka).

- a) 108a "uqol qrá:hna mà: qurá:ude" (Ka 198).

L Plet. b), SP a), SSKJ ad

koramoh -a m "Tolpatsch, ungeschickte Person" (Ka) Δ
*kramoh \square klama, kolovrat, *korevhelj, *kramoh, krmaza,
lazamaza, *neroda
sg.n: 106 quramòχ (Ka). – g/a: 106 quramòχα (Ka).

L –

korat s. kurat

korát -a m "jene Figur eines Mannes im Monde, der nach den verschiedenen Vertiefungen und Erhöhungen im Monde mit einem Wassergeschirr in der Hand gesehen wird, womit er immer hinzugießet, wovon der Mond aufzunehmen anfängt" (Jb)
GT "Kòrat" (Jb).

L Plet. ad

¹**koratel -na m** "Kuratel" (Ze)
130 qoraté:l (Ze).

L –

koráža -e f "Mut/kurajža" (Šb), "Mut" (Zab), "Mut, Courage" (Ze)
 Δ *korajža ∇ korážen, *koražnost \square *korajža, *korajžnost,
šnajd
sg.n: 109 qorà:ža (Iče), 122 qorá:ža ~ qurá:ža (Šb), 130 qorà:ža
(Ze). – g: 122 qorá:že ~ qurá:že (Šb). – a: RT "koražo" (Zab).

\square **imeti ~-ol-e** 'Mut haben'

RT "Radecki pa koražo ma, / kə dovolj mʉadah fantov ma."
(Zab 512). 122 "mâš quráže? – vèč q pa ti práže!" (Šb 55).

L ad

korážen -žna -o 'mutig', 'tapfer' Δ korajžen ∇ s. koraža \square s.
korajžen
sg.nm: 106 qurážən (Ka), 122 qor'a:žən (ŠR), 130 korá:žn (Ze).

L ad

Korčan -a m 'Trögerner' ∇ s. korito, s. Korte

sg.n: 106 qó:rčan (Ka). – pl.n: O qó:rčanə (Ka), 106 qó:rčan ~ qó:rčàn (Ka), 109 qó:rčàn (Ka). – g: 106 qó:rčànu (Ka).

○ 106 "Qó:rčan sɔ žə čí:st ʏ qrə̀j prə̀šl." (Ka 128).

L –

koreda adv.temp 'wie spät' ⊃ *koliko*

SÖJ kurí:əda (Zda, Zdb), RT qorí:da (Raf), 18 kurí:əda (Zda, Zdb), 21 qurí:əda (Zda), 122 qor'i:da (ŠR) ~ qorí:da (ŠR, Šb).

□ ~ **je?** "Wie spät ist es?/Koliko je na uri?" (ŠR, Šb)

21 "Záj bo ádnest – quríəda ĭ pa ži záĭ?" (Zda XL). 122 "Al ha báraš: qorída je?, udʎovori: antqáj qə pa včarə sorída!" (ŠR 46).

L –

▷ soreda

Korej -a m 'Koseform zu Karl' Δ s. *Korl* ∇ **Korejev*, *Korl* ⊃ **Karl*, **Karlej*, *Korl*

106 qə:ri (Ka).

○ 106 "j pa Qə:ri šòʏ ʏ Cəlò:ʏc." (Ka 270).

L –

koren -a m "Möhre/koren" (Raf, Sa) ∇ *Koren*, **Korenov*, *koreni-ca*, *korenina*, *korenjak*, *Pri Korenjaku*, *korenje* ⊃ *merelj*, **merlej*

sg.n/a: RT "kúeran" (Sc) ~ qù:ran (Raf), 18 kurí:ən (Zda), 109 qɔvè:an (Iče), 119 "úran" ~ "úeran" (Sa), 122 qor'e:n (ŠR) ~ qoré:n (Šb), 220 kó:ran (Loi).

○ 122 "qorén se naríba pa puĭj za qrí frišat" (ŠR 91).

□ **volčji** ~ 'Eisenhut' ⊃ *volkovec*

122 "vówčjə qorén" (ŠR 91).

L ad

▷ črn

Koren -a m "nom. propr. [...] Wurzén" (Sc) [= *Eigennamen*] ∇ s. *koren*

RT "Kúeran" (Sc).

L SP ad

kôren -rna -o 'Chor-', 'sich auf die Empore beziehend' ∇ s. kor
53 "»qorŋ" (No).

L SP ad, SSKJ ad

▷ stol

korenica -e f "Wurzel/korenina" (Loh) Δ korenina ∇ s. koren ▷
korenina

sg.n: 18 kurení:ca (Zda, Zdb), 74 qorëní:ca (Loh). – pl.g: SÖJ
kurenì:c (Zdb), 18 kurenì:c (Zda). – i: 18 kurenì:camì (Zda).

L –

korenina -e f a) "Wurzel/korenina" (Lok), 'Baumwurzel' b) 'eine in
der Volksgruppe tief verwurzelte Persönlichkeit' Δ korenica ∇
s. koren ▷ a) korenica b) *narodnjak

sg.n: KT karaní:na (Lok). – g: 137 "korenine" (Peb). – i: 122 s
qorëñ'i:no (ŠR). – pl.n/a: 122 qorëñ'ine (ŠR).

○ a) 122 "Šaj poznáš naše póte w Rawnè, qorëñíne čřiz ən čřís"
(ŠR 36).

◇ **od stare ~e biti** 'vom alten Schlag sein'

137 "aná dro doró pošácana šiša, lædí vod stare korenine."
(Peb 30).

L ad

korenjak -a m "starker Mensch, buchstäblich ein Wurzelmann, in
dem die Stärke Wurzeln geschlagen hat, der Wurzeln der Stärke
in sich hat" (Jb) ∇ s. koren ▷ *ajd, hrust, lavdan, *rukelj*

GT "korenjak" (Jb).

△ **Pri Korenjaku** 'Beim Korenjak' [= Vulgoname]

119 "pr 'orenjá'" (Sa).

L ad

korenje -a n a) "Wurzelwerk" (Sts) b) 'Karotte' ∇ s. koren ▷ b)
*merleji

n/a: KB qor'eje (Sts), 18 kur'eje ~ kuré:je (Zda), 31 qoré:je ~
quré:je (Zda), 122 qorëñ'e (ŠR), 187 kó:reñe ~ kó:reñ'e ~
kó:æeñ'e (Log).

○ b) 31 "smə tàq pléla qoréje pa màq!" (Zda XLIV). 122 "Pa je an qoréhè utqopáva" (ŠR 29).

L ad

▷ črn

koreta -e f a) "ausgeleierter Holzwagen/obrabljen voz" (Šb) b) "windschiefes Haus/vegasta hiša" (Šb) ▷ b) s. hiša
sg.n: 122 qoré:ta (Šb). – g: 122 qoré:te (Šb).

L SP a), SSKJ a)

korevhast -a -o "ungeschickt beim Gehen" (Ka) ∇ *korevhelj ▷ neroden, *šlebedrast, šlutast
sg.nm: 106 qurè:wχast (Ka). – nf: 106 qurè:wχasta (Ka).

L –

korita -ø pl.n "vorderer Schlittenteil" (Iče) ∇ s. korito ▷ rtiči
132 qù:ɛte (Iče).

L –

koritec -tca m a) 'kleiner Trog' b) "Bienenstock" (Iče), "Bienentrog" (Iče) ∇ s. korito ▷ b) s. korito
109 qorì:tac (Iče).

△ **Pri Koritcu** "koritec, hölzerner Wassertrog" (Ka) [= Flurname]
106 pər qurì:tc (Ka).

L –

Koritni rob -ega -a m 'Hügel mit einem Wassertrog an dessen Fuß' [= Flurname] ∇ s. korito, s. rob
107 qurì:tən rò:b (Ka).

L –

koritnjak -a m "Steinbier = Ausbruch" (Jb) ∇ s. korito
GT "Koritnjak" (Jb).

L Plet. ad

korito -a n a) "Trog" (La, Sts) b) "Brunnen" (Ksa) c) "Bienenstock" (Ka) d) 'Mulde', 'Bodenvertiefung' ∇ korita, *Korita, koritec, Koritni rob, koritnjak, Pri Koritcu, s. Korte ▢ b) studenec c) kočuhar, koritec, panj, sod, venar, žnidaršič d) s. jama

sg.n/a: JT kor'i:tu (Ksa), mP kuri:tə (Zdb), KB qor'i:tə (Sts), O quǎi:t (Raf), RT qəβi:t'ə (Neb), KT kari:ta (Lok), 8 kuri:tə (Zda) ~ kəri:tə (La), 18 kuri:tə (Zda, Zdb), 25 kəri:tə (La), 74 quǎi:tə (Loh), 75 quǎi:t (Raf), 106 qur'i:t (Ka), 109 quǎi:t (Ksa), 122 qor'i:tə (ŠR), 187 koβi:to ~ koβi:t'ə (Log), 210 kəri:to (Neb), 220 kəri:to (Loi, Neb). – g: JT kar'i:ta (Ksa), 74 quǎi:ta (Loh), 106 qur'i:ta (Ka). – l: MR qəβi:tə (Iče), 5 kuri:tǐ (Zda). – pl.n/a: JT kar'i:ta (Ksa), mP kuri:ta (Zdb), RT qó:rtę (Raf) ~ qəβi:t:ę (Iče) ~ qəβi'ite (Neb), 18 kuri:ta (Zda, Neb), 19 kuri:ta (Neb), 74 quǎi:ta (Loh), 106 qur'i:te (Ka), 210 kəri:te (Neb), 220 kəri:te (Loi, Neb). – g: 18 kuri:t (Neb). – l: 106 qur'i:taχ (Ka).

○ a) 8 "Kurítə ię bouə ne dōuęę, štək šròke pa štək guabòke" (Zda XXX). 210 "kəri:to ię z dil" (Neb 190). c) 106 Hù:rx ię pa zmì:ri qəqę qur'i:tę déə:yu" (Ka 275).

□ **ta nizki** ~ 'niederer Bienenstock' ▢ pavrško korito
106 "ta ni:zεq qur'i:t" (Ka 180).

ta pavrški ~ "Bauernstock" (Ka) ▢ ta nizko korito

ta veliki ~ 'hoher Bienenstock' ▢ žnidaršič

106 "ta uè:lεq qur'i:t" (Ka 180).

◇ **kaj boš v ~ gledal, prašiča poglej** 'Schau lieber das Schwein an als den Trog' [= Redewendung]

122 "Qáj boš v qorítə hlédu, prašiča puhléj." (ŠR 41)

L Plet. ad, SP ad, SSKJ ad

Korl -a m "Karl" (Iče) [= Männername] Δ *Karl, Korej ∇
*Korlov ▢ s. Korej

109 qó:ɛəl (Iče).

L –

koróruvanje -a n 'Singen im Chor' ∇ koróruvati ▢ koledovanje
GT "kororuvanje" (Jb).

L –

koróruvati -am impf "im Chor singen" (Jb) ∇ koledovati ⊃ koledovati
GT "koróruvati" (Jb).

L –

Korošec -šca m "Kärntner" (Sts) [= Bewohner Kärntens] ∇ s. Koroško

sg.g.: R, F, S, Pg, E/G, 211 kəró:šca (Pa). – pl.n.: 122 qor'o:šcə (ŠR). – g.: KB "qorošcu" (Sts), 93 qorò:šcuw (Sts).

○ 93 "Ie uēlqə bu qorōšcuu da qnīsə ználə nēmšqə tàdi, uēlqə." (Sts 270).

L SP ad

korošica -e f "'Kärntner' Birnen?" (Zda), 'Mostbirne' ∇ s. Koroško
pl.n/a: 40 qrò:šce (Zdb), 58, 59 qrò:šce (Zda).

L Plet. ad, SSKJ B'

koroški -a -o 'Kärntner-' ∇ s. Koroško

sg.gf.: 122 qor'o:šče (ŠR). – lf.: 31 kurò:ški (Zda).

○ 31 "da bi zdráua, uesīəua dóuğə hodíua / pu zèmlī kurōški ukrōk" (Zda XLIX).

L SP ad, SSKJ ad

Koroško -ega n 'Kärnten' Δ *Koroška ∇ Korošec, korošica, *Korošica, *Koroška, koroški ⊃ *Koroška, *Korotan

sg.n/a: 40 qorò:šqə (Zdb), 58, 59 qorò:šqə (Zda), 122 qor'o:šqə (ŠR) ~ qoró:šqə (Šb), 137 "Koroško" (Peb). – l: SÖJ na kurò:škem (Zda), 18 kūrōškem ~ kurò:škem (Zda) ~ kurò:škem (Zdb), 79 qurò:šqem (Zda, Zdb), 122 qor'o:šcam (ŠR), 137 "Koroščam" (Peb).

○ 122 "Qáča bó na Qoróšqə hvavó pumulíva" (ŠR 10). 137 "Ti naša zamlá na Koroščam, čör divamo pa trpimo žö več kakár tavžənt lit" (Peb 29).

□ **zgornje** ~ 'Oberkärnten'

18 "fabríke si boųe na zgūərjē Kurōškem tère" (Zda VI).

L SP ad

korp -a m "Korb" (No, Zda, Ze) [= aus biegsamem Material geflochtener offener Behälter mit Griff] ∇ korpar, korpček, korpič ⊂ s. cajna

sg.n/a: 21 qò:rp (Zda), 53 "»qðrp" ~ "»qrp" (No), 59 qò:ârp (Zda), 74 q'ðɤp (Loh), 98 qò:rp (Sts), 122 q'o:rp (ŠR), 130 kùr:p (No), 187 kó:rp (Log). – g: 73 kò:ârpa (Zda, Zdb), 122 q'o:rpa (ŠR). – d/l: 122 q'o:rpə (ŠR). – i: 93 s qò:rpam (Sts). – pl.a: 31 qò:rpe (Zda). – l: 31 qò:rpeχ (Zda).

○ 93 "Tēĭ pa cĭəu ðen mōru s qðrpam tētə rəpĭcə bəq nòsət" (Sts 278). 122 "Děqva je qórp détale na hválə mímə nasvà" (ŠR 65).

□ **travniški** ~ 'Graskorb'

122 "V hlívə se putrėbúje [...] trávənščə qórp" (ŠR 69).

L Plet. ad

korpar -ja m "Korbmacher" (La, No) ∇ s. korp

53 "»qðrpar" ~ "»qrp" (No), 123 qù:rpar (La).

L –

korpček -čka m 'Dem. zu 'korp', 'Körbchen' Δ korpič ∇ s. korp ⊂ korpič

106 qò:ərpčq (Ka).

◇ ~ **nabirati** "weinerliche Miene aufsetzen, dem Weinen nahe sein" (Ka) ⊂ *krape bulati, s. kisati se

106 "qòə:rpčq nabérat" (Ka 128).

L –

korpič -a m "Dem. zu "korp"" (Ka), "Körbchen" (No, Zab) Δ korpček ∇ s. korp ⊂ korpček

sg.n/a: K "korpáč" (Zab), 53 "»qrpitš" (No), 106 qò:ərpč (Ka), 122 q'o:rpáč (ŠR). – g: 106 qò:ərpča (Ka). – l: 122 w q'o:rpáčə (ŠR). – pl.a: 31 qò:rpáčə (Zda), 122 q'o:rpáčə (ŠR).

○ 122 "qtéra térica pa se vóče pusébnə sqázatə, póšle lúpčəqə túdə qórpáč, notrè pa rózəce" (ŠR 93).

◇ ~ **dati** "Tanzaufforderung zurückweisen" (Ka)

106 "qòə:rpč dət" (Ka 128).

~ **nabirati** 'dem Weinen nahe sein' ⊂ kisati se, s. korpček

122 "qə se [utròq] na véq prprávla, se račè, [...] da qórpəč nabíra" (ŠR 43).

L Plet. ad

korški -a -o 'zu Trögern/Korte gehörig' ∇ s. korito, s. Korte

sg.nm.: 106 qó:ršq (Ka). – nf.: 106 qó:ršqa (Ka).

△ **Korška voda** "Trögernbach (GewN, ÖK 212)" (Ksa) ⊃
*Korški graben

K k'o:rška w'ò:da (Ksa).

△ **Korške peči** "(FlN, Ebriach/'Obirsko')" (Ksa) [Trögerner Klamm]

K k'o:rškə peč'i: (Ksa)

L –

Korte -ø pl.f a) "Trögern (SN, GN; Eisenkappel)" (Ksa), "Trögern" (Ka) b) "Trögern (A[lm] N[ame], ÖK 199)" (Ksa) ∇ s. korito, Korčan, *Korčanka, Korška voda, Korške peči, korški, *Korški graben

n.: K k'o:rte (Ksa "a") ~ kor'i:te (Ksa "b") ~ q'ò:ɾte (Ksa), 106

qurì:te ~ 106 qó:rte (Ka). – g.: 106 qó:rt (Ka), 122 q'ò:rt (ŠR).

– l.: K w k'o:rteχ (Ksa "a"), 106, 107 w qó:rtaχ (Ka).

○ a) 106 "Ū Qó:rtaχ jə še žuí:na bò:l déuja q pa na Ūbì:rsqem" (Ka 185).

L SP ad

korvat s. kolovrat

kos I -a m a) "Amsel" (Iča, Pa, Raf, Sa, Zda), "Amsel/kos" (Iče, Šb, Zdb) b) 'membrum pud. vir.' ∇ kosec II, kosov ⊃ a) črni kos, kosec b) s. kurec

sg.n.: P kù:əs (Iča), V qù:əs (Iča), R, G, S, Pg, E/G kù:əs (Pa), 18

kù:əs (Zda, Zdb), 23 kù:js (Raf), 75 qù:əs (Raf), 106 qò:s

(Ka), 109 qù:əs (Iče), 119 "úes" (Sa), 122 qù:s (Šb), 183

qù:əs (Iče), 210 kù:əs (Neb), 211 kù:əs (Pa), 220 kò:s (Loi). –

g/a.: 122 qù:sa (Šb). – d/l.: 109 q'os (Iče). – pl.n.: 109 q'os (Iče).

– g.: 109 qù:əs (Iče G?).

○ a) 122 "mvadá [...] qúsa navčíš víže taqə, da špíhov pred njá držíš pa žvízhaš, on rájta, da těstə v špíhlə žvízha" (Šb 122).

□ **črni** ~ 'Amsel', 'Schwarzdrossel' ⊃ s. *kos I*

122 "ti črnə qûs dîva lpê vîže" (Šb 60).

sivi ~ 'Drossel' ⊃ s. *droz*

122 "ti sívə qûs [...] drsqłá: dr-dr-dr" (Šb 60).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kos II -a m "Stück" (Pa) ⊃ **komad, konec, končej, *kosle, krmalj, štikeljc*

sg.n/a: K "Kòs" (Ja), R, F, S, Pg, E/G kò:s (Pa), 18 kù:əs ~ kù:əs (Zda), 122 q'ò:s (ŠR), 211 kò:s (Pa).

○ 122 "potlè pa rəzríže [hospodár] an hlàb mížnaqa [...] pa dá vsáčomə pər šíšə an qòs jéstə" (ŠR 62).

L ad

kos praed "fähig" (Pa), "gewachsen sein" (Sts), "par essere alicui" (Zda), 'imstande sein, 'in der Lage sein' ⊃ s. *gvaltek*

GT, RT "kuos" (Zab), KB, qù:əs (Sts), R, F, S, Pg, E/G kù:əs (Pa), 18 kù:əs (Zda), 23 "kuos" (Iča), 119 "úes" (Sa), 211 kù:əs (Pa).

○ GT, RT "riəvež čisto nah, riəvež čisti buos, / sam pomagat si kni kuos." (Zab 572).

L Plet. ad, SSKJ ad

kosa -e f "Sense" (Iča, Nec, Pa, Sts), "Sense/kósa" (Ga), "Sense/kosa" (Iče), "Sense/faux" (Ičc) ∇ s. *kositi*

sg.n: "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega jezera" khó:sa [Lf?] (Iče), P kwá:sa (Iča, Ičc) ~ kw'asa (Zda), D q'osa (Iča) ~ k'osa (Zdb), V q'osa (Iča), KB q'osa (Sts), GT kósa (Rae), R kó:sa (Pa), F kù:əsa (Pa), S kó:əsa (Pa), Pg kó:asa (Pa), E/G k'oasa (Pa), E kóasa (Ga), KT kó:sa (Lok), 16, 18 kw'asa (Zda), 21 qóá:sa ~ qwá:sa (Zda), 41 q'osa (Zda, Zdb), 48 q'osa (Zdb), 68 k'osa (Zda, Zdb), 71 q'osa (Zda, Zdb), 73 k'osa (Zda), 74 q'osa (Loh), 79 q'osa (Zda, Zdb), 106 qó:sa (Ka), 109 qó:sa (Iče), 122 qos'a (ŠR), 132 qó:sa (Iče), 170 qos'a (Nec), 187 kos'a (Log), 210 kó:əsa (Neb), 211 kó:sa (Pa), 220 kw'asa (Loi). – g: E kóasě (Ga), 122 qos'e (ŠR). – d/l: 16 kwá:si (Zda), 74 q'osə (Loh). – a: 12 na kwá:sə (Zda),

18 kwá:sə (Zda), 21 qo'asə (Zda), 74 q'əsə (Loh), 106 qó:s (Ka), 122 qos'o (ŠR) ~ qosó: (Šb), 141 qos'o: (Mat), 218 k'əaso (Loo). – i: SÖJ s kusó: (Zda), KT s kasò: (Lok), 12, 16 s qwà:sə (Zda), 19 s kusó: ~ kųsó: (Zda), 48, 58, 71 s qosó: (Zda), 74 qosó: (Loh, Zda), 79 s qusó: ~ s qosó: (Zda, Zdb), 106 s qò:si (Ka), 122 s qos'o (ŠR), 141 qos'o: (Mat), 187 s kosó: (Log).

pl.n/a: KT kó:se (Lok), 21 qwá:se (Zdb), 31 qwá:se ~ qoá:se (Zda), 122 qos'e (ŠR), 137 kos'e: (Peb). – g: P kú:əs (Iča), V qú:əs (Iča), R, F, S, Pg, E/G kù:əs (Pa), 109 qú:əs (Iče), 210 kù:əs (Neb), 211 kù:əs (Pa).

○ 18 "Če si fājn meǰau nabrúšenə kųásə tistə, k je rǐəzuua, je še šuə." (Zda IV). 122 "[= sanasěčə] pa vřžějə qosé čříz rámo" (ŠR 88). 218 "Pa je zé:a flı̄k nə kóaso pa je š'wa fú:tər sí:əč." (Loo 61).

□ **na** ~-o seči 'händisch mähen' ⊃ s. na roke kosíti

21 "Īa pa usę na rǫqe sa ĭ síəquə, usė na qoásə, záĭ pa usė tráktar pusīəče" (Zda XXXIX).

ona s ~-o euphem. "Tod" (Ka), 'der mit der Sense' ⊃ *hitlarica, s. smrt

106 "hù:na s qò:si (Ka 137).

smrt s ~-o 'der Tod mit der Sense' ⊃ ona s koso, *ta kostena, s. smrt

141 "Smrt s qosó" (Mat 193).

L ad

▷ nabrusiti, sklepati

kosarna -e f "Kaserne" (Zab, Ze) Δ kasarna ∇ kosarnica ⊃ kasarna, kosarnica

sg.n: 130 qosà:rna (Ze). – a: RT "kosárno" (Zab).

○ RT "V Cəlövəc só pelálə mé, / v kosárno tám so djálə mé." (Zab 514).

L Plet. ad

kosarnica -e f "Kaserne" (Zab) ∇ kosarna ⊃ s. kosarna

sg.l: K, RT "kosarnci" (Zab).

○ K, RT "V kosarnci səm hodou korajžən, vaseu, / səm puško zahledou, səm jokat začeu ..." (Zab 542).

L Plet. B'

kosec I -sca m "*Mäher*" (Ka) ∇ s. *kositi* ⊃ **kosek*, **sékalec*, *senosek*, *zanosek*

sg.n.: "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega jezera" khù:əsəc [Lf?] (Iče), 106 qó:sc (Ka). – g.: 106 qó:sca (Ka). – pl.n.: 106 qósc (Ka). – g.: 106 qóscu (Ka).

○ 106 "S pa qósc bál pər Jerèa:b pa dé:čle" (Ka 229).

L ad

kosec II -sca m "*Amsel*" (Zab) ∇ s. *kos I* ⊃ s. *kos I*

GT "kuəsəc" (Zab).

○ GT "muadə kuəsəc" (Zab 519).

L Plet. ad, SSKJ ad

kosem -sma m a) "*eine Handvoll Flachsgespinst/pest preje*" (ŠR), '*ein Bund Flachs*', "*eine Handvoll weniger wertigen Flachsgespinstes/pest slabše preje*" (Šb) b) "*ein Büschel Haar/čop las*" (ŠR, Šb) ∇ s. *skošmati* ⊃ b) s. *čop I*

sg.n/a.: 122 qos'əm (ŠR, Šb). – g.: 122 qosm'a (Šb). – pl.n.: 122 qosm'ə (ŠR). – g.: 122 qosm'o:w (ŠR). – a.: 122 qosm'e (ŠR).

○ a) 122 "Pu zímščah věččerah [...] pa žanstvə přéjo (fáže n qosmè) pa wówno sprédijə." (ŠR 94).

L ad

kosilca -e f "*Frühstück*" (Nec, Raf, Sts), "*zajtrk/Frühstück*" (ŠR, Šb), "*Frühstück/kosilce*" (Sa), "*Frühmahl*" (Zab) ∇ s. *kosilčati* ⊃ s. *broštek*

sg.n.: RT "kosiauca" (Zab) ~ qosí:wca (Raf), 119 "osívca" (Sa), 122 qosi:wca (ŠR) ~ qosí:wca (Šb), 170 qus'iawca (Nec), 187 kosí:əwc'a (Log). – g.: 122 qosí:wce (Šb). – d/l.: KB pər qasi:əwcə (Sts), 122 qos'i:wce (ŠR). – a.: 122 qos'i:wco (ŠR). – dl.a.: 122 qos'i:wce (ŠR).

○ 122 "Puváblan sə w sváte qosíwce pər Rožánə ub osməh zjútrěj" (ŠR 49).

L Plet. kosilce

kosilčati -am impf "frühstücken/zaj[u]trkovati" (ŠR, Šb) Δ skosilčati ∇ kosilca, kosilo, skosilčati ⊃ *broškati, *fruškati
inf: 122 qosi:wčatə (ŠR) ~ qosi:wčatə (Šb). – sg.1: 122 qosi:wčam (Šb).

L Plet. ad

kosilo -a n a) "Frühmal" (Pa) [B?] b) 'Mittagessen' ∇ s. kosilčati ⊃ b) južina
211 kəsi:dwə (Pa).

L ad

kosir -ja m 'Sensenring' ∇ s. kositi

sg.n/a: 18 kuši:ər (Zda). – i: 122 s qos'i:rjam (ŠR).

○ 122 "Qosa je jaqléna, prtřjanà s qosirjam na lasénam qosiščə" (ŠR 88).

L Plet. ad, SP B', SSKJ ad

kosišče -a n "Sensenstiel" (Ka), "Sensengestell" (Sts) ∇ s. kositi

sg.n/a: mP kuši:še (Zdb), KB qosi:še (Sts), O qoší:šə (Raf), RT qoší:šče (Raf), GT kəsi:šče (Neb), 18 kuši:šə (Zda) ~ kuši:še (Zda, Zdb) ~ kuši:še (Zdb), 106 quši:še (Ka), 109 qoší:šĭ (Iče), 128 qosi:šče (Iče), 220 kəsi:šče (Loi). – g: 106 quši:ša (Ka). – d/l: 122 qoš'i:šə (ŠR) ~ qoší:ščə (Šb).

○ 122 "qosq [držiš] pa za qruqəlco na qošiščə" (Šb 59).

L ad

kositi -im impf 'mähen' Δ nakositi, pokositi ∇ co kositi, kosa, kosec I, kosir, kosišče, košnja, nakositi, pokositi ⊃ seči

inf: 5 k'ost (Zda), 8 k'osət (Zda), 18 k'ost (Zda, Neb), 31 q'osət (Zda, Zdb). – sup: mP kuši:t (Zdb), 5, 18 kuši:t (Zda). – sg.3: mP kuši: (Zdb), 18 kuši: (Zda). – pl.3: 23 "kusiju" (Iča). – l-p.sg.n: 8 kuši:wə (Zda), 18 kuši:wə ~ kuši:wə (Zda). – f: 18 kuši:wa (Zda) ~ kuši:wa (Zda, Zdb). – pl.m: mP kuši:li (Zdb), 5 kuši:li (Zda), 18 kuši:li (Zda, Zdb). – f: 31 qusi:lə (Zda) ~ qusi:le (Zda, Zdb).

○ 5 "Smų zjútra ųstóli ų šťėrięχ smų pa šli kusit." (Zda XXXVI).

- **na roke** ~ 'händisch nähēn' ⊃ *na koso seči, s koso seči*
5 "ni kīəri bārək kòst tūj na rōke." (Zda XXXVI).

L ad

▷ co

kosmat -a -o a) "behaart" (Pa), "behaart/kósmat und kosmät" (Ga), 'stark, dicht behaart', 'zottig' b) 'pelzig' c) 'rau' d) 'noch nicht abgebalgt' ∇ *kosmata, kosmateljice, Kosmatica, *kosmatija, kosmatinec, kosmatulja* ⊃ a) *cotast*

sg.nm: R kó:smat (Pa), F kú:əsmat (Pa), S kó:əsmat (Pa), Pg kó:asmat (Pa), E/G k'oasmat (Pa), E kóasmat (Ga), 31 qwá:smat (Zda, Zdb), 106 qósmat (Ka), 109 qosmá:t (Iče), 211 kó:smat (Pa). – nf: KT kasmá:ta (Lok), 122 qosm'a:ta (ŠR). – n/an: 122 qosm'a:tə (ŠR). – gm/n: 107 qusmá:tha (Ka). – pl.nm: 141 qosm'a:tə (Mat). – nf: 122 qosm'a:te (ŠR).

- a) 106 "Bóh se j zaré:quu, j rá:jtu réčt, da m bóhat, je pa qòj djà:u, da m qósmat." (Ka 157). b) 122 "s qóže [...] ud znótrěj [...] qosmáte" (ŠR 53). c) 122 "na qtérə vačar je shvájānə vóhle w písqrə nájbol qosmátə (je nájveč papéva nabrávə)" (ŠR 85). d) 107 "Tà: ha j pa pərnésu [...] qà:r qusmá:tha, apa qù:χanha!" (Ka 241).

□ **~a vest** 'schlechtes Gewissen'

- ◇ **tako ovco je treba striči, ki je ~a** 'nur ein Schaf mit Wolle kann man scheren' ⊃ **tako kuro moreš pipati, da ima perje*
122 "Táqo wcó móre stríčə qə je qosmáta." (ŠR 40).

L ad

▷ bog

¹**kosmata -e** f euphem. "anus" (Ka) ∇ *s. kosmat* ⊃ *prdanja, s. rit*
106 ta qusmà:ta (Ka).

L –

⁴**kosmateljice -ø** pl.f a) euphem. "membrum pud. fem." (Ka) b) "Handschuh" (Ka) ∇ *s. kosmat* ⊃ a) *s. pizda* b) *rokavice*
a/n: 106 qusmaté:lce (Ka). – g: 106 qusmaté:lc (Ka).

- a/b) 106 "Jès te ní:səm zatù: qú:pu, da te b lú:bu, jès səm te zatù: qú:pu, da te b nú:cu, da b mó:je želce u tuó:je qusmaté:lce dé:qu!" (Ka 128).

L –

Kosmatica -e f '*Kosmatica*' [= *Almname*] ∇ s. *kosmat*

sg.l: 122 na qosm'a:təcə (ŠR).

- 122 "Plájpáržanè so mēlə wčasə vēlčé pvaníne [...] na Qosmátəcə" (ŠR 33).

L –

kosmatinec -nca m a) '*der Behaarte*' b) '*Bartträger*' ∇ s. *kosmat* ⊃ b) **bradač*, **bradan*

sg.a: 122 qosmat'i:nca (ŠR).

- b) 122 "Na wsè učí so zəjálə w qosmatínca" (ŠR 4).

L Plet. B', SP b), SSKJ ad

⁴**kosmatulja -e** f "*membrum pud. fem.*" (*Ka*) ∇ s. *kosmat* ⊃ s. *pizda*

sg.n: 106 qusmatú:la (*Ka*). – g: 106 qusmatú:lə (*Ka*).

L Plet. B', SSKJ B'

kosov -a -o "*Amsel-*" (*Zab*) ∇ s. *kos I*

sg.nf: GT "kuəsava" (*Zab*).

- GT "kuəsava hoscejt" (*Zab* 518).

L Plet. ad, SSKJ ad

kost -i f a) "*Knochen, Bein*" (*Ka*), "*Knochen/kost*" (*Sa*, Šb), "*Knochen*" (*Pa*, *Sts*) b) '*Fischgräte*' c) meton. "*membrum pud. vir.*" (*Ka*) ∇ *kostén*, *kosnat*, **koščén*, *koščica* ⊃ c) s. *kurec*

sg.n/a: JT kù:əst (*Neb*), KB qù:əst (*Sts*), O qò:st (*Raf*), RT q'u:əst ~ qu'əst (*Neb*), R, F, S, Pg, E/G kù:əst (*Pa*), KT kù:əst (*Lok*), 8 k'ost (*Zda*), 18 kù:əst (*Zda*, *Zdb*), 23 kù:əst (*Raf*), 74 qù:əst (*Loh*), 101, 102, 103, 105, 106, 107 qò:st (*Ka*), 109 qù:əst (*Ičə*, *Ka*), 119 "uest" ~ "úest" (*Sa*), 122 q'u:st (ŠR) ~ qù:st (Šb), 187 kù:əst (*Log*), 211 kù:əst (*Pa*), 220 kù:əst (*Loi*). – g: JT k'osti (*Iča*) ~ kòsti (*Raf*) ~ k'əsti (*Neb*), P k'osti (*Iča*), D, V q'osti (*Iča*), 106 qóst (*Ka*), 119 "ostí" (*Sa*), 122 qostí: (Šb), 187 kostí: (*Log*). – d/l: KB na qú:əstə (*Sts*), 74 wə qù:əstə (*Loh*), 106 qóst (*Ka*), 122 na qost'ə (ŠR), 187 kó:st'ə

(Log). – i: KT s kastjò: (Lok), 74 s qostjò: (Loh), 106 qustjò:ə (Ka), 109 qostjò:a (Iče), 122 qostj'o: (ŠR), 187 s kostjò: (Log).
pl/dl.n/a: KT kó:stę (Lok), 106 qóst (Ka), 109 q'ost (Iče), 119 "ostí" (Sa), 122 qust'i: (ŠR) ~ qostí: (Šb), 187 kostí: (Log), 220 kó:stè (Loi). – g: JT kəstí: (Neb), mP kustí: (Zdb), KT kosti: (Lok), 18 kustí: (Zda), 106, 109 qustí: (Ka), 122 qust'i: (ŠR), 141 qost'i: (Mat), 187 kostí: (Log). – d: RT qostí'əm (Neb), 74 qosti:əm (Loh), 106 qustè:m ~ qusté:m (Ka), 187 kostí:əm (Log). – l: KB na qostí:əχ (Sts), KT u kastí:əχ (Lok), 74 qostí:əχ (Loh), 106 qusté:χ (Ka), 119 "v 'ostíeh" (Sa), 122 qust'i:h (ŠR), 141 w qost'i:h (Mat), 187 kostí:əχ (Log). – i: KT s kastmi: (Lok), 106 qustmí: (Ka), 109 qostmí: (Iče), 187 kostmí: ~ kostà:mə (Log).

- a) 106 "Səm mí:slu, da pəsi:ca qóst hrí:ze" (Ka 235). 109 "Bíə:ž, bíə:ž, šè:na tí:, uən s tiχ qustí:" (Ka 149). 122 "Qustí ut qáče so prútə sqrmínə" (ŠR 25). c) 106 "Če q həni lé:pi dòu sè:deš, pəs qò:st pərné:se" (Ka 128).

□ **dolga** ~ 'Überbein' ⊃ *morska kost

122 "Na qostə rástə včasə qomə tí dówha qúst. Utprávəš jó, al s čəvėšqo qostjó z britofa horə wdárəš" (ŠR 56).

mrtvaška ~ 'Knochen eines Toten (vom Friedhof)'

◇ **biti** ~ **in koža** 'nur noch Haut und Knochen sein'

iti do ~ **i** 'bis zu den Knochen durchdringen' [= von schrillen Tönen] ⊃ *skozi in skozi iti

122 "je ud délač pudóbno zažvížovə, samú ostréjšə, da je švə du qustí." (ŠR 27).

obradi do ~ **i** 'bis auf die Knochen abknabbern'

122 "mrtvó qáčo díš u mrawlínaq, mrawlè jo du qustí wbaró" (ŠR 25).

ta ~ **a** 'Tod' ⊃ *hitlarica, s. smrt

ti nesrečna ~! 'Unglücklicher', 'armer Kerl' ⊃ *ti nesrečna duša!

122 "ti nasrečna qúst!" (Šb 61).

žalost ~ **i lomi** 'Trauer bricht Knochen' [= analog nach 'sila kole lomi']

122 "žavost qostí vomə" (Šb 61).

L ad

kostaničje -a n "*Heckenhirsche bzw. Geißblatt/grmičje (Lonicera)*" (Šb)

sg.n/a: 122 qostaní:čje (Šb). – g: 122 qostaní:čja (Šb).

L SSKJ kosteničevje

kostanj -a m a) "*Kastanie*" (Sa) [= *Frucht des Kastanienbaums*] b) '*Kastanienbaum*' ∇ **kostanje*, **kostanjev*, s. *Kostanje*

sg.n/a: 18 kustò:j (Zdb), 119 "'ostánj" (Sa), 187 kost'ajń (Log). – g: 5 kustò:ja (Zda, Zdb), 24 kustò:ja ~ kustò:ja (Zda) ~ kustò:ja (Zdb), 59 qustò:ja (Zda) ~ qustò:ja (Zdb), 74 qostò:nja (Loh), 187 kostá:ń'a (Log).

○ a) 24 "gròzdię niãsejə pa kustò:ja" (Zda XXIII).

L ad

Kostanje -a n '*Köstenberg*' ∇ **kostanjski*, **Kostanjčan*, **Kostanjčanka*, s. *kostanj*

n/a: 187 kostá:ń'ę (Log).

L –

kôsten -tna m "*Kasten*" (Ka, Šb, Ze), "*Kasten/omara*" (Šb), "*Kleiderschrank*" (Ka), "*Kleiderkasten*" (Ze) Δ *kasten* ∩ *kantrč*, *kasten*, *kredenc*, *kredenca*, *omar*, **omara*

sg.n/a: 107 qó:stən (Ka), 122 qó:stən (Šb), 130 qó:stn (Ze). – g: 122 qó:stna (Šb). – l: 107 qó:stnə (Ka). – pl.n: 122 q'ò:stnə (ŠR). – a: 122 q'ò:stne (ŠR).

○ 107 "'Qe pa s pù:šo dò:bu?" J ré:qu: "Ū uá:šmò qó:stnə!" (Ka 241). 122 "Na vřhə (put strého) so [...] qó:stnə pa umátjə za hvánte" (ŠR 68).

L –

kostén -a -o '*beinern*', '*knöchern*', '*knochig*' Δ **koščén* ∇ s. *kost* ∩ s. *kostnat*

sg.nm: 18 kusti:ən (Zda, Zdb), 122 qosté:n (Šb). – n/an: 122 qosté:nə (Šb). – f: 122 qost'e:na (ŠR) ~ qosté:na (Šb). – gf: 122 qost'e:ne (ŠR).

- 122 "usahà səm mòw dovòl, qosténe míze səm sə še žalù, zdèj jo pa mám." (ŠR 35).

L Plet. ad, SSKJ ad

kostnat -a -o 'beinern', 'knöchern', 'knochig' ∇ s. kost ⊃ *kostén*, **koščén*

sg.nf.: 141 qosn'a:ta (Mat). – pl.i.: 141 qosn'a:tamə (Mat).

comp.: sg.nm.: 141 bol qosn'a:t (Mat).

- 141 "No, zdej je pa s trémə qosnátamə prstamə jomə je zaprséywa (Mat 193).

L Plet. ad, SSKJ ad

koš -a m a) "Korb/köš" (Ga), "Korb" (Sts) b) "Rückenkorb" (Pa) c) 'buschiger, dichtästiger Baum' d) "pathol. Auswuchs im Eichengeäst/bolezenska izrastlina na vejah hrasta" (Šb) Δ **košej* ∇ **košej*, *košič*, s. *košat* ⊃ a) s. *cajna* b) *krošnja*, *puklač*, *žrlin*, **žrlip* c) *krošnja* d) *hudobcevo gnezdo*

sg.n/a.: KB q'òš (Sts), R k'òš (Pa), F k'əš (Pa), S k'oəš (Pa), Pg, E/G k'oaš (Pa), E kòáš (Ga), 24 kw'aš (Zda), 107 'qòš (Ka), 119 "òš" ~ "oš" (Sa), 122 q'òš (ŠR) ~ q'òš (Šb), 187 k'òš (Log), 211 k'òš (Pa). – g.: Pg kó:aša (Pa), E/G k'oaša (Pa), E kóáša (Ga), 106 qó:ša (Ka). – i.: 107 qó:šam (Ka). – pl.a.: 122 qoš'e (Šb).

- a) 122 "prótje za qošè" (Šb 92). b) 107 "'Təm so 'bəl še tó:q za rò:bam, 'jəl, da so še dà:n s qó:šam nusí:l!" (Ka 254). c) 24 "pʷá səm pa nətər pud an smrėkou kʷáš pučánuʷa. (Zda XXII). d) 122 "qòš na dóbavaʷ véjaʷ (Šb 45).

□ ~ **za steljo** 'Wagenkorb für die Streu' ⊃ *steljni koš*

122 "lístje n šílowje se [...] u qòš za stélo nabáše" (ŠR 87).

steljni ~ 'Wagenkorb für die Streu' ⊃ *koš za steljo*

122 "Al je tríba žáhowno, listje, šílowje, vrís al méh vozítə, se dí na vús stélnə qòš" (ŠR 71).

L ad

košat -a -o a) "breitästig/košat" (Šb) b) 'mit breiten Kleidern' ∇ s. *koš*, *košatija*, **košatiti se*

sg.nm.: 122 qoš'at (Šb). – f.: 107 qušá:ta (Ka), 122 qoš'a:ta (ŠR) ~ qošá:ta (Šb). – n/an.: 18 kušó:tə (Zda), 119 "ošát" (Sa), 122

qošá:tə (Šb). – in: 119 "ošátiem" (Sa). – pl.n/af: 122 qoš'a:te (ŠR).

- a) 107 "tá:qə [sməré:qə] sə pəjsqá:l, da j ní:zq dó:ɥta ɥè:je mé:ɥa; qušá:ta j 'boɥa fè:jst" (Ka 255). b) 122 "Da so blé jáňče bəl qošáte, so žanstvə pu trí spúdné jáňče nosíle" (ŠR 55).

L Plet. ad, SP a), SSKJ a)

košatija -e f a) "*Überheblichkeit/prevzetnost*" (ŠR, Šb) b) '*Stolz*' ∇ s. *koš, košat* ⊃ a) *baharija, s. ajnpildinga* b) **hofart*
sg.n: 122 qošati:ja (ŠR) ~ qošatí:ja (Šb). – g: 122 qošatí:je (Šb).
– a: 122 qošatí:jo (ŠR) ~ qošatí:jo (Šb).

- ~o **uganjati** '*protzen*', '*prahlen*' ⊃ **baharijo počenjati, *bahati se, nositi se*
122 "qošatíjo uhaňàtə" (ŠR 107).

L Plet. a), SSKJ a)

koščica -e f a) '*Obststein*' b) '*Beinchen*' ∇ s. *kost*
sg.n: mP kuší:ca (Zdb), 18 kuší:ca (Zda), 122 qoš'i:ca (ŠR). –
pl.n/a: 110 quščí:ci (Ka), 122 qoščí:ce (Šb).

- a) 122 "Na məšír ubvéžvijə čvėšpəl, s qtėrā se qošíca vən vzéme." (ŠR 56). b) 110 "Jè:jš j na tə qrí:ž cəqrá:diq bì:ɥ, s ha putėə:hnl za nùə:ji 'h za ròə:či, ɥšə quščí:ci pupóqali" (Ka 190).

L ad

košič -a m '*Dem. zu 'koš'*' ∆ **košej* ∇ s. *koš*
119 "oš'`č" (Sa).

L Plet. ad

košmider -dra m "*ungekämmte Person/nepočesan človek*" (ŠR), "*Kind, Mann mit zerzaustem Haar/razkuštran otrok, moški*" (Šb) ∆ *košmidra* ∇ s. *skošmati* ⊃ *češmider, *jastran, *kasmuder, košmidra*
sg.n: 122 qošmí:dər (ŠR) ~ qošmí:dr (Šb). – g/a: 122 qošmí:dra (Šb).

L –

košmidra -e f "ungekämmte Person/nepočesan člověk" (ŠR),
"Kind, Mann mit zersaustem Haar/razkuštran otrok, moški"
(Šb) △ košmider ∇ s. skošmati ▷ s. košmider
sg.n.: 122 qošmí:dra (ŠR, Šb). – g.: 122 qošmí:dre (Šb).

L –

košnja -e f "Mahd" (Raf), "Mahd/košnja" (Raf) ∇ s. kosíti ▷ seča
sg.n.: JT kwášja (Raf), 18 kwá:šja (Zda, Zdb), 31 qwá:šja (Zda,
Zdb), 40 q'čšja (Zda, Zdb). – i.: 5 kwà:šjə (Zda, Zdb), 40 q'čšjə
(Zda).

○ 5 "Puã smų pa s kuãšjə fěrtjĭk bĭli" (Zda XXXVI).

L ad

kōšt -a m "große Truhe zur Aufbewahrung des Getreides" (Ka),
"Kasten" (La), "Kasten/kašča" (ŠR, Šb), "Getreidekasten"
(Ze) ▷ s. kašta

sg.n/a.: 25 kò:št (La), 106 qò:əšt (Ka), 122 qò:št (ŠR) ~ qò:št
(Šb), 130 qò:št (Ze). – g.: 106 qò:əšta (Ka), 122 qò:šta (Šb). –
pl.n.: 122 q'o:štə (ŠR). – a.: 25 kò:šte (Loo), 122 qó:šte (Šb).

○ 25 "Ží:ta je b'wə tē:ĭkə, da je napó:unu ūse kò:šte, pa 'še ga je
ustó:wə (Loo 64). 122 "Na vřhə (put strého) so qóštə pa sqríne
za žítə n móqo" (ŠR 68).

◇ **dober trošt na prazen** ~ 'man soll sich keine leere Hoffnung
machen' ▷ *trošt je prazen košt
122 "dóbr trôšt na prázən qôšt (Šb 56).

L Plet. ad

košta -e f "Kost" (Iče, No, Sts, Šb, Ze), "Kost/hrana" (Šb),
"Nahrung" (Ka), "Essen" (No) ∇ s. kóštati ▷ s. jed

sg.n.: KB qò:šta (Sts), 53 "»ošta" ~ »ošta" (No), 93 qò:šta (Sts),
106 qò:šta (Ka), 122 qó:šta (Šb), 130 qò:šta (Ze). – g.: 106
qò:šte (Ka), 122 qó:šte (Šb). – a.: 109 qò:št (Iče). – l.: 122
q'o:štə (ŠR).

○ 93 "Pa héjdaŋe žhánqe pa mlíəqə ĩe náša ta hūjšə qôšta bùŋa."
(Sts 216).

L ad

koštánje -a n "Kosten" (Sts), "Kosten/izdatek" (Šb), 'Ausgaben' ∇
koštáti

sg.n/a: KB qoštà:je (Sts), 122 qoštá:nje (Šb). – g: 122 qoštá:nja
(Šb).

◇ ~ **si delati** 'große Ausgaben auf sich nehmen'
122 "qna dévi sə antqáj qoštánja" (Šb 56).

L –

koštáti -am impf "kosten [...] im Sinne von teuer" (No),
"kosten/ceno imeti, veljati" (Šb), "kosten (Preis)" (Sa, Ze),
"kosten' (Frage nach dem Preis)" (Ze) ∇ koštanje ⊃ biti po
čem

inf: 53 "»qštat" (No), 119 "«oštáti" (Sa), 122 qoštá:tə (Šb), 130
qoštá:tə (Ze). – sg.1: 122 qoštá:m (Šb). – 3: 8 kəštó: (Zda), 94
qoštà: (Sts), 206 kašt'a: (Peb). – pl.3: 94 qoštà:jə (Sts).

l-p.sg.m: 18 kwá:štow (Zda), 93 qoštá:w (Sts), 206 "kuoštov"
(Peb). – n: KB qoštá:wə (Sts), 18 kuštó:wə (Zda), 93 qoštá:wə
(Sts), 122 qošt'a:wə (ŠR). – f: 93 qoštá:wa (Sts). – pl.m: 18
kəštó:li (Zda), 97 qoštá:lə (Sts).

○ 93 "Qrīəhəlc̄ uūəua iə qo pētred hrəšu qoštáu" (Sts 240). 122
"Pər jánčə so prídə [...] an blèq s hróbā prtá wštríqatə nále, da je
mèn qoštávə." (ŠR 55).

□ **koliko košta?** 'wieviel kostet es?' ⊃ po čem je?

18 "Kéjīkə pa bi krízou pót kuáštou?" (Zda XIV). 206 "pa bara
jə, čokə bə cizlá kuoštov." (Peb 35).

L ad

kóštati -am impf a) "[etwas] kosten [...] das Essen" (No), "kosten
(versuchen)" (Sa), "kosten (Essen)" (Sts), "Speise kosten/hrano
poskusiti" (Šb), "kosten, probieren" (Zda), "kosten' (eine
Speise)" (Ze), "kosten (eine Speise probieren)" (Ze) b) "[jmdn.]
ernähren/prehranjevati" (Šb) Δ pokoštati ∇ košta, pokoštati ⊃
a) s. pokusiti

inf: 8 kó:štat (Zda), 18 kó:štat (Zdb), 53 "»qštat" ~ "»qštát" (No),
119 "«óštati" (Sa), 122 qó:štatə (Šb), 130 qó:štatə (Ze). – sg.1:
122 qó:štam (Šb). – 3: KB qó:šta (Sts). – dl.1: 8 kó:štama
(Zda).

l-p.sg.m: 18 kwá:štow (Zda). – dl.m: 8 kó:štawa ~ kó:štaua (Zda).

○ a) 8 "Sma kóštaua uzəmīčēuega: Knī uèñč dóbər." (Zda XXXI).

L –

koštrun -a m "*Schöps, geschnittener Schafbock*" (Ka), "*Hammel/koštrun*" (Sa), "*mit einem Messer kastrierter Widder/z nožem rezan oven*" (Šb), "*Hammel*" (Ze) △ *kaštrun* ▽ *koštrunov* ▢ *kaštrun*

sg.n: 106 qəštrù:n (Ka), 122 koštrú:n (Šb), 220 kəštrù:n (Loi). – g/a: 106 qəštrù:na (Ka).

○ 122 "Mvadé mrqáčije [...] navádnə že rěžújějə (ájce vzémijə) al pa ub létə (lítñaq) tlíčějə t. j. žile pər módah pratísnějə pa pratlíčějə, da se ájcə wšəšíjə; tó so potlè qaštrúnə." (ŠR 76).

L ad

koštrunov -a -o '*Hammel-*' ▽ *koštrun*

sg.n/an: 122 qəštr'u:nowə (ŠR). – af: 122 qaštr'u:nawo (ŠR). – in: 122 s qaštr'u:nawim (ŠR).

○ 122 "Hospodíña [...] za vožəno [...] pustávə na mízo [...] nabúlano qaštrúnavo práto" (ŠR 99).

L ad

Košuta -e f '*Koschuta*' [= *Oronym*] ▽ *Košutica*, **Košutnik*, **Košutnikov*, *Košutnikov turn*

sg.g: 109 qošú:tj (Iče). – d/l: 122 qoš'u:tə (ŠR). – a: 109 qošú:t (Iče). – i: 122 qoš'u:to (ŠR).

○ 109 "Sta žj přěj [...] hòr léazua u Qošút dbā študěnta s Cəlōuca" (Iče 134).

L –

Košutica -e f '*Teil der Koschuta*' [= *Oronym*] ▽ s. *Košuta*

sg.a: 122 qoš'u:təco (ŠR).

○ 122 "Tújcə jmenújějə Qošútəco za Bábo." (ŠR 94).

L –

Košutnikov turn -ega -a m 'Koschutnikurm' [= Gipfel der Koschuta, 2133 m] ∇ s. Košuta
109 qušù:tə̀nqu tú:rn (Ka).

L –

kot -a m a) "Ecke" (Iča, Pa), "Winkel" (Ksa) b) 'stilles, abgelegenes Plätzchen', 'Schlupfwinkel' ∇ Gornji kot, s. Kot, kotec I, kotec III, kotej, kotnik, Kotnik, Srednji kot, V Kotu, *Na Kotu, Za Kotom, Zvrhnji kot

sg.n/a: K "kòt" (Ja), JT "kqt" (Iča) ~ kò:t (Ičc) ~ "kot" (Ksa), P kq̄:t (Iča), V qó:t (Iča), O kú:ot [Lf?] (Raf), RT qó:t (Iče) ~ "ot" (Ksa), GT "kot" (Ksa), 17 "kqt" (Tec), 42 qó:t (Zda), 73 kó:t (Zda), 74 qó:t (Loh), 75 q'q:t (Loc) ~ q̄q:t (Zda), 76 qó:t (Zda), 106 qó:ət (Ka), 107 qó:t (Ka), 109 qó:at ~ qò:at (Iče), 119 "ot" ~ "kòt" (Sa), 122 q'ò:t (ŠR), 137 qó:t (Loo), 187 kó:t (Log). – g: P kq̄:ta (Iča), V qó:ta (Iča), R, F, S Pg, E/G, 211 kó:ta (Pa). – d/l: SÖJ kq̄:ti (Zda), 18 kq̄:ti (Zdb), 19 kq̄:ti (Zda), 41 qó:tə̀ (Zda, Zdb), 58, 61 qó:tə̀ (Zda), 122 q'ò:tə̀ (ŠR). – pl.a: 109 qó:ate (Iče).

○ a) 107 "zà:jc se ulè:že za tist qó:t, je žè: dərjò:χu." (Ka 262).
122 "V anàm qótə̀ se shrańúje cěwh" (ŠR 66). b) 137 "Mad'wat pa či: p̄q̄'soū za qó:t." (Loo 63).

◇ **preмести vse ~e** 'alle Ecken und Winkel durchsuchen'

△ **Gornji kot** "Oberwinkel (SN Zell Pfarre/'Sele')" (Ksa) ▢
Zvrhnji kot

K h'ò:ɛ̀nə qot (Ksa).

△ **Srednji kot** "Mitterwinkel (SN Zell Pfarre/'Sele')" (Ksa)

K sɛ̀dnə qot (Ksa).

△ **V Kotu** 'im Winkel' [= häufiges Mikrotoponym]

106 w qó:ət (Ka).

△ **Za Kotom** 'hinter dem Winkel' [= Mikrotoponym]

106 "Za Qóə:tam" (Ka 86).

△ **Zvrhnji kot** 'Oberwinkel' ▢ Gornji kot

sg.l: 122 w zv'r:hnam q'ò:tə̀ (ŠR).

○ 122 "Túdə̀ t̄i stárə̀ Vóqownəq v Zvfhnam qótə̀ se je pu smrtə̀ puqázu" (ŠR 16).

L ad

Kot-a m a) "Winkel (SN, Feistritz ob Bleiburg/'Bistrica pri Pliberku')" (Ksa) b) "-", (FIN, St. Stefan/'Šteben')" (Ksa) c) "Winkel (SN, Sittersdorf/'Žitara vas')" (Ksa) d) "Winkel (SN, St. Jakob/'Št. Jakob')" (Ksa) e) "Zell-Winkel/'Sele Kot'" (Ka) ∇ Kočan, *Kočanka, s. kot ⊃ d) Na Lazah
sg.n/a: K "kot" (Ksa "a") ~ kət (Ksa "b") ~ "ʔot" (Ksa "c", "d").
– l: K u k'ɔ:tə (Ksa "a") ~ u k'ɔ:tə (Ksa "b") ~ u q'ɔ:tə (Ksa "c") ~ "u ʔotə" (Ksa "d"), 106 na q'ɔ:t (Ka "e").

L –

kot conj a) "wie" (Zab) [= bei Vergleichen von Ähnlichkeiten] b) 'als' [= bei Vergleichen von Unterschieden] ⊃ a/b) s. ko
K "kot" (Zab).

○ a) K "hud je kot Turk" (Zab 396).

L ad

kotavica -e f "Schlinge (wenn sich der Faden oder Strick verwickelt)/zanka (če se nit ali vrv skota)" (ŠR) ∇ s. skotati se
sg.n: 122 qotawí:ca (ŠR, Šb). – g: 122 qotawí:ce (Šb). – pl.n/a: 122 qotaw'i:ce (ŠR) ~ qotawí:ce (Šb).

○ 122 "hladətə móre, da nət qni čvèč tēñqà pa nàq čvèč dbéva, [...] da se qna presúče w qotavíce." (ŠR 94).

□ ~-e **delati** 'Schlingen bilden' [= vom Faden beim Spinnen]
122 "pr prējə presúqana nət dīva qotavíce" (Šb 56).

L –

kotec I-tca m "ein Verschlag im Stalle meist für junge Haustiere und die Muttertiere, besonders für Pferde und Schweine" (Ga), "eingeschlossener Raum im Stall für Kleinvieh oder Hühner/og-
raja v hlevu za drobnico ali kokoši" (ŠR), "eingeschlossener Raum im Stall für Schafe/ograjen prostor v hlevu za ovce" (Šb)
Δ koč ∇ s. kot ⊃ s. koč

sg.n/a: E kóatəc (Ga), KT k'ɔ:təc (Lok), 122 q'ɔ:c ~ q'oc (ŠR) ~ q'ɔc (Šb). – g: E k'ɔatəca, 122 qoc'a (ŠR) ~ qoc'a (Šb). – l: 122 qoc'ə (ŠR). – pl.n: 123 q'oc'ə (La).

○ 122 "Pu zímə májə ucé navádnə w howéjam hlívə v anəm qocə zadržanjə" (ŠR 76).

L Plet. ad, SSKJ ad

kotec II -tca m "Pferchen" (La) [= Radzelle eines oberschlächti-
gen Mühlrades] ▯ šoht

pl.a: 122 qoc'e (ŠR) ~ qoc'e (Šb).

○ 122 "al je pa vodà na vřh napělána, ma qovú qocè da vodó
vovijə." (ŠR 72). 122 "vodnə qolàs na qocè" (Šb 54).

L –

kotec III -tca m 'Dem. zu 'kot'', 'Winkelchen' Δ kotej ▽ s. kot ▯
kotej

119 "ot'`c" (Sa).

L Plet. ad

kotej -a m 'Dem. zu 'kot'', 'Winkelchen' Δ kotec ▽ s. kot ▯ kotec
137 qò:ti (Loo).

○ 137 "Bo pa jà: za mè: tù:də še an mì:χəñ qò:ti." (Loo 63).

L –

kotel -tla m a) "Kessel/kótəl" (Ga), "kótel "Kessel"" (Iča),
"Kessel/kotel" (Loi, Sc), "Kessel" (Pa, Sts) b) 'Mulde',
'Bodenvertiefung' ▽ *kotelc, *kotelč, kotlej, V Kotlih, V Kotlu,
Za Kotlom ▯ a) kesel, kestel b) s. jama, s. krnica

sg.n/a: SÖJ kwá:tu (Zda), P kwá:tu (Iča), KB q'otu (Sts), RT
"kotòv" (Sc) ~ qot'u: (Neb), GT kóatə (Raf), R kó:tə (Pa), F
kú:ətu (Pa), S kó:ətu (Pa), Pg kó:atu (Pa), E/G k'əatə (Pa), E
kóatə (Ga), KT kó:tu (Lok), 5 kwá:tu (Zdb), 71 q'otu (Zda), 74
q'otu (Loh), 106, 107 qó:tu (Ka), 122 qot'u (ŠR), 187 kot'u ~
kotú: (Log), 211 kó:tə (Pa), 220 kw'atə (Loi). – g: R kó:twa
(Pa), F kú:ətwa (Pa), S kó:ətwa (Pa), Pg kó:atua ~ kó:atwa
(Pa), E/G k'əatwa (Pa), E kóatwa (Ga), 187 kó:tw'a (Log), 211
kó:twa (Pa). – d/l: 18 u kù:ətlə (Zda, Zdb), 74 u q'ətlə (Loh),
122 q'o:tlə (ŠR) ~ qotl'ə (Šb), 187 u kù:ətle (Log).

pl.n: RT qu'ətlə (Neb), 18 k'otli (Zda), 71 q'ətlə (Zda), 74 q'ətlə
(Loh), 122 qotl'ə (ŠR). – g: 74 q'ətlow (Loh). – a: KB q'ətle
(Sts), RT "kotlè" (Sc). – l: 74 q'ətlax (Loh).

dl.n/a: 18 kwá:twa (Zda).

- a) 107 "Pētəržī:lčək pərletì:, ha zabà:šë – "pək" 'nət u qó:tu!" (Ka 241). 122 "qotlè na dbá ročà" (ŠR 68).
- **svinjski** ~ '*Dampfkessel zur Vorbereitung des Schweinefutters*'
▷ s. *dampfkessel*
122 "V qótə je svínščə qotù, [...] v tàm qótlə hospodína še donəš svínščə fütər qúha." (ŠR 67).
- ◇ **tako, kot bi se ~ iz ponovce norca delal** '*als würde sich der Kessel aus der Pfanne lustig machen*' ▷ kaj bo *kotel ponovco črnil*
106 "Tù: j li:χ təq q sɛ b qó:tu s panò:ɥcɛ nó:rca déə:ɥu" (Ka 136).
- △ **V Kotlih** [= *Mikrotoponym*]
106 "W Qótlaχ" (Ka), 108a "W Qó:tlaχ" (Ka).
- △ **V Kotlu** [= *Mikrotoponym*]
106 "W Qótł" (Ka).
- △ **Za Kotlom** [= *Mikrotoponym*]
106 "Za qó:twam" (Ka).

L ad

▷ ol, ponovca, variti

- koter -tra** m '*Pate/Patrinus*' (Jb), '*Pate/boter*' (Ka) ▽ s. *kotriti* ▷ s. *gotej*
sg.n: K "koter" (Jb), GT "koter" (Zab), 108a qó:tər (Ka). – i: 108a s qó:tram (Ka), 122 s qotr'am (ŠR). – pl.n: 122 qotr'ə (ŠR, Šb). – d: 122 qotr'am (ŠR). – a: 122 qotr'e (ŠR). – i: 122 qotr'ə (ŠR). – dl.n/a: 122 qotr'a (ŠR).
- 108a "Qətì:r qó:tər s qó:tram rišì:j, [...] za tèo: prò:ši qnì:" (Ka 115). 122 "Utrocə pa nèh staréjšə mórìjə qotrè víqatə pa nèm čést sqázatə." (ŠR 47).

L Plet. ad

▷ zibel

- kotlej -a** m '*kleiner Kessel*' ▽ s. *kotel* ▷ *kastrolica*

sg.n: 122 q'o:tlì (ŠR). – pl.n: 122 q'o:tlìjə (ŠR).

- 122 "na púzədə se je núcovə: žalézne qozé na trí nojé, da so se na né pustáwłəłə [...] qótlìjə" (ŠR 68).

L –

Kotmara vas -e -i f 'Köttmannsdorf' [= Ortsname] ∇ s. vas
sg.d/l: 122 qotm'a:rëwas'ə (ŠR). – i: 122 qotm'a:rowəs'j'o: (ŠR).
○ 122 "on jəh je [= putqáne] pa utpələw prútə Qotmárëvəsə." (ŠR 28).

L –

kotnik -a m "Stockzahn" (Jb), "Backenzahn" (Ka) ∇ s. kot ∅
*kočnjak
sg.n: GT "kotnik" (Jb), 106 qó:ətjeq (Ka). – g/a: 106 qó:ətjeqa (Ka).

L ad

Kotnik -a m a) "Kottnig (HN, St. Kanzian/'Škocjan')" (Ksa) b)
"Kotnik (HN, Feistritz ob Bleiburg/'Bistrica pri Pliberku')"
(Ksa) ∇ s. kot
sg.n: K q'ó:tnq (Ksa "a") ~ k'ó:tnik (Ksa "b"). – l: K pəɤ
q'ó:tɲiqə (Ksa "a").

L –

kotra -e f "Patin/bòtra" (Ga) ∆ kotrica ∇ s. kotriti ∅ s. gota
sg.n: E kótra (Ga). – i: GT "kotro" (Zab).
○ GT "Ana je koter s kotro grešija" (Zab 447).

L Plet. ad

kotrč -a m "Pate/boter" (Log) ∆ kotrej ∇ s. kotriti ∅ s. gotej
187 kó:təɤč ~ kó:t'əɤč (Log).

L –

kotrej -a m "Pate" (Ka), "Pate/boter" (Iče, Sa, Sc, ŠR), "Pate
(Tauf- oder Firmate)/boter (krstni ali birmanski)" (Šb) ∆
kotrč ∇ s. kotriti ∅ s. gotej
sg.n: K qó:trěj (Raf), RT "kótröj" (Sc), 109 ó:tɤj (Iče) ~ qò:tri
(Ka), 119 "ótröj" (Sa), 122 q'ó:trěj ~ q'ó:tri ~ qò:tri (ŠR) ~
qó:trěj (Šb). – g/a: 122 q'ó:trėja ~ qótrija (ŠR) ~ qó:trėja (Šb).
– i: 122 q'ó:trijam (ŠR). – pl.n: 122 q'ó:trijə ~ qotr'ə (ŠR).
○ 122 "Jmé utróqə duvóčə qótrěj." (ŠR 42). 122 "Véləq hríh je, al
htə udračə, qə je za qótrija napróšan" (ŠR 47). 122 "Tášqo

pósljə qótrijə q vélčī nočə [...] tēstàm utroqàm, qə so jəh pər qrstə dźžələ bəl so jəm bírmo zavézilə" (ŠR 81).

□ **ta večji** ~ '*der größere Pate*' [= *der das Kind bei der Taufe in den Armen hält*], '*Taufpate*'

122 "Tī véčə qótrěj je tēstə, qə wtroqà pər qrstə na roqàh drží" (ŠR 47).

◇ **za ~a biti** '*bei jmdm. Pate stehen*' ⊃ **za goteja biti*

122 "duqlídər htə za qótrija qni, má du vahtú ročé wmázane." (ŠR 47).

L –

▷ krsten

kotrejev -a -o '*Paten-*' ∇ *s. kotriti* ⊃ **gotejev*

sg.nm: RT "kotrijòv" (Sc). – f: RT "kotrijavà" (Sc). – n/an: RT "kotrijov'" (Sc).

L –

kotrica -e f "*Patin*" (Ka, Zab), "*Patin/botrica*" (ŠR), "*Patin/botra*" (Šb) ∇ *s. kotriti* ⊃ *gotica, s. gota*

sg.n: GT "kotərca" (Zab), 109 qótərca (Ka), 122 qot'rca (ŠR, Šb), 187 kó:tərc'a (Log). – g: 122 qot'rce (Šb). – a: 122 qot'rco (ŠR). – pl.n: 122 qot'rce (ŠR).

○ 122 "za bírmo pa [naprósi]ə qótrėja púbə, qot'rco pa déčlə." (ŠR 47). 122 "qot'ca se je sqázava pr qrstə z darílə" (Šb 109).

□ **birmska** ~ '*Firmpatin*' ⊃ *birmska gotica, *birmska gota*

122 "Cáwmar pa fénrih mórəta zapurédoma pəlátə rájat qrstnò pa bírmsqo qot'rco" (ŠR 52).

kotrej pa ~ '*Pate und Patin*' ⊃ **gotej pa gotica, *gotej pa gota*

122 "Staréjšə naprósi]ə qotrè: za qfst qótrėja pa qot'rco vsačomə wtróqə" (ŠR 47).

zakleta ~ "*die verzauberte Patin*" (Zab)

GT "zakleta kotərca" (Zab 467).

L –

▷ krsten

kotrina -e f a) "*Patenschaft/botersko razmerje*" (Šb) b) '*alle Patinnen u. Paten*' ∇ *s. kotriti*

sg.n: 122 qotr'i:na (ŠR) ~ qotrí:na (Šb). – g: 122 qotr'i:ne (ŠR) ~ qotrí:ne (Šb). – a: 122 qotr'i:no (ŠR). – pl.d: 122 qotr'i:nam (ŠR).

- b) 122 "Spét mórəta cǎwmar pa tatà z γócə se pusvovítə ut tí blízne žvǎhte pa qotríne." (ŠR 52).

L –

kotriti -im impf '*im Patenschaftsverhältnis zueinander stehen*' ∇ *koter, kotra, kotrč, *kotrčev, kotrej, kotrejev, kotrica, *kotričin, kotrina, *skotrinjen*
122 qotr'i:tə (ŠR).

- ◇ **čez goro ~ pa pred durmi ženiti** '*über dem Berg im Patenschaftsverhältnis stehen und vor der Tür heiraten*' [= *man darf mit den Paten nicht streiten*]
122 "Čris húro qotrítə pa pred dúrimə žénítə!" (ŠR 40).

L –

kovač -a m "*Schmied*" (*Iča, Pa, Sts*) ∇ *s. kovati*

sg.n: P kuwǎ:č (Iča) ~ kowǎ:č (Ičb), D qowǎ:č (Ičb), V kowǎ:č [Lf?] (Iča), KB qowǎ:č (Sts), R, F, S, Pg, E/G kəβǎ:č (Pa), KT kawǎ:č (Lok), 18 kuwǎ:č (Zda), 74 quwǎ:č (Loh), 106 quwǎ:č (Ka), 109 qowǎ:č (Iče), 122 qowǎ:č (Šb), 128 quwǎ:č (Iče), 141 qow'a:č (Mat), 187 kowǎ:č (Log), 210 kəwǎ:č (Neb), 211 kəβǎ:č (Pa), 220 kəwǎ:č (Loi). – g/a: 141 qow'a:ča (Mat). – d: KB qowǎ:čə (Sts), 141 qow'a:čə (Mat). – l: KB qowǎ:čə (Sts). – pl.n: KB qowǎ:čə (Sts). – a: 122 qow'a:če (ŠR).

- 122 "qovǎč ma vélqə podqlí" (Šb 87).

L ad

Kovǎč -a m "*Gasthaus Kovač in Ebriach/Obirsko*" (*Ka*) ∇ *Kovačev, Kovačica, s. kovati*

sg.g/a: 106 quwǎ:ča (Ka). – d/l: 106 quwǎ:č (Ka).

- 106 "Pər Quwǎ:č" (Ka 108). 106 "Čǎ:s səj šəndǎ:ri qòj du Quwǎ:ča prəšəl za qǎ:r se j tē:qi hudí:u." (Ka 229).

L –

kovačev -a -o 'zum Schmied gehörend' [= adj zu 'kovač'] ∇ s.
kovati

sg.nm: 18 kuwó:čow (Zdb), 122 qow'a:ču (ŠR). – nf: 18
kuwó:čowa (Zda, Zdb). – n/an: 18 kuwó:čowe (Zdb).

○ 122 "Búh vóni, pváču bo pa qováču qóni!" (ŠR 46).

L SP ad, SSKJ ad

▷ kobila

Kovačev -a -o 'zum Hausnamen 'Kovač' gehörend' ∇ s. *Kovač, s.*
kovati

123 qowá:ču (La).

○ 123 "qowáču mlín" (La 94).

L –

Kovačica -e f 'Besitzerin des Gasthauses Kovač' [= Eigennamen] ∇
s. *Kovač, s. kovati*

sg.n: 106 quwačí:ca (Ka). – a: 106 quwačí:c (Ka).

○ 106 "Qà:r j Quwačí:ca uè:du, tì:stè səj [= šəndà:ri] usè zuədè:l."
(Ka 229).

L –

kovačija -e f 'Schmiedehandwerk' ∇ s. *kovati*

sg.d/l: 141 qowač'i:jə (Mat).

○ 141 "Zató se je [= qowáč] pa šé bol poswétu qowačijə." (Mat
192).

L ad

kovačinja -e f "Schmiedin" (Sts) ∇ s. *kovati*

KB qow'ačijə (Sts), 119 "ováčinja" (Sa).

L Plet. ad

kovačnica -e f 'Schmiedewerkstatt' ∇ s. *kovati*

sg.n: 18 kuwó:čŋca (Zda, Zdb), 141 qow'a:čenca (Mat). – d/l:

141 qow'a:čencə (Mat). – a: 106 quwá:čənc (Ka), 141

qow'a:čenco (Mat). – pl.i: 18 kuwò:čŋcami (Zda).

- 106 "je šòu [quá:č] nót u quá:čənc" (Ka 260). 141 "Qoj amrt je pa qowáw aná qonjá – htu pa poyléda w qowáčenco?" (Mat 193).

L ad

Kovalinja -e f "Die Frau des Koval/Kováł-ova žena" (Sa) ▽

*Koval

119 "Kováł-inja" (Sa).

L –

kovanje -a n 'Schmieden' ▽ s. kovati

119 "ovánje" (Sa).

L ad

kovaški -a -o 'Schmiede-' ▽ s. kovati

sg.nm: 106 quwà:šq (Ka). – pl.nf: 122 qow'a:šče (ŠR).

- ◇ **pihati ko pa ~ meh** "stark atmen" (Ka) [= blasen wie ein Blasebalg]

106 "pí:χat q pa quwà:šq mè:χ" (Ka 139).

L ad

▷ bos

kovati kujem impf "schmieden" (Sa) △ skovati ▽ kovač, s. Kovač, kovačev, kovačija, kovačinja, kovačnica, kovanje, kovaški, okovati, podkev, podkovati, *Pri Kovaču, prikovati, skovati

inf: E kó:wati (Ga), 106 qówat (Ka), 119 "ovát" ~ "ováti" (Sa). – sup: E kó:wat (Ga), 119 "ovât" (Sa). – sg.1: RT "kújam" (Sc), 119 "újam" (Sa). – imp.sg: E kó:wěj (Ga). – l-p.sg.m: E kó:wów (Ga), 18 k'uwow (Zda), 141 kow'a:w (Mat). – f: 220 kəwá:a (Loi). – pl.m: 18 kuwól:li (Zda). – dl.m: 18 kuwól:wa (Zda). – ppp.sg.nf: 122 qow'a:na (ŠR).

- 122 "Tó je anà laséna qována štańya" (ŠR 71). 141 "[Qowáč] se je pa oddehnów in qoj napréj qowáw pa qowáw." (Mat 193).

L ad

kovčevski s. tkalčevski

Koviče -ø pl.f "Lukowitz (SN, FIN; Ludmannsdorf/"Bilčovs")" (Ksa)
K qowí:če (Ksa).

L –

kovorat s. kolovrat

kovter s. kolter

koza -e f a) "Ziege/kóza" (Ga), "Ziege/koza" (Sa, Šb, Zdb), "Ziege" (Iča, Ka, Nec, Pa, Sts) b) 'Rehgeiß' c) 'eisernes Gestell mit drei Füßen' [= auf dem offenen Herd] d) "Holzblock" (La) [= auch Holzblock mit Durchlochungen zum Hineinstecken der Flachsbrechen und zur Befestigung des Webstuhls] e) 'Sauschragen' [= viereckiges Holzgestell zum Auflegen des geschlachteten Schweines] f) 'Holzgestell für etwa 7 Laibe Brot' g) 'Schimpfname für eine jüngere Frau' h) pl 'Pocken' i) "Holzblöcke des Gerinnes" (La) [= Mühle] ∇ *kojzlej, *Kozamurnica, Kozamurnik, *Kozamurnikov, Kozanja, Kozanjak, *Kozanjakov, *kozar, Kozare, kozarič, kozáti se, kozel I, kozica, kozika, kozjak, Kozjak, kozji, Kozji rob, kozle, kozlič, kozličnjak, kozomulec, kozoprsk, Kožljak, *kožljaški ▯ a) boblja, črnica, *gamsara, gamzara, *hopsara, jagodica, *kajza, keza, *kezica, *kezika, kozika, meka, pasana, rogačica, šikana, špeglara b) *rehelnova koza d) lesena koza i) ta

sg.n: "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega jezera" khó:za [Lf?] (Iče), P kwá:za (Iča), D q'oz'a (Iča, Ičc), V q'oz'a (Iča, Ičc), KB q'oz'a (Sts), "in der Umgebung von Eisenkappel/v okolici Železne Kaple" qó:za (Rae), O qó:za (Raf), RT "kozà" (Sc) ~ qozà (Raf) ~ qoz'a (Sts), R kó:za (Pa), F kú:əza (Pa), Pg kó:aza ~ k'oaza (Pa), E/G k'oaza (Pa), E kóaza (Ga), 18 kw'aza (Zda), 71, 73 q'oz'a (Zda), 74 q'oz'a (Loh), 75 q'oz'a (Raf), 106 qó:za (Ka), 108a kó:za (Ka), 109 qó:za (Iče, Ka), 119 "ozá" (Sa), 122 qoz'a (ŠR, Šb) ~ qoz'a ~ qó:za (Šb), 123, 128a qoz'a (La), 170 qozà (Nec), 187 koz'a (Log), 211 kó:za (Pa), 220 kw'aza (Loi). – g: E kóazě (Ga), 18 kw'aza (Zdb), 106 qó:zē (Ka), 122 qoz'e (Šb), 187 koz'ē (Log).

– d/l: 122 qoz'ə (ŠR). – a: 18 kw'azə (Zda), 48 q'əz (Zda), 106 qó:z (Ka), 122 q'ó:zo ~ qoz'ó: (ŠR) ~ qó:zə (Šb), 183 khozó: [Lf?] (Iče), 187 koz'ə (Log).

pl.n/a: RT "kozé" (Sc) ~ qozé: (La), R kazè: (Pa), KT kó:ze (Lok), 18 kw'aza (Zdb), 73 k'əza (Zdb), 93 q'əze (Sts), 106 qó:ze (Ka), 122 qoz'e: (ŠR) ~ qozè: (Šb), 187 kozé: (Log). – g: JT kù:əs (Iča), P kú:əs (Iča), V qú:əs (Iča), KT kù:əz (Lok), 18 kú:əs (Zda, Zdb), 73 kú:əs (Zda), 75 qú:əs (Zda, Zdb), 109 qú:əz (Iče), 122 q'u:s (ŠR) ~ qù:z (Šb), 187 kú:əs (Log). – d: 106 qó:zam (Ka). – l: JT ká:zeh (Loj). – i: 122 qozá:mə (Šb).

dl.n/a: RT "kōzaè" (Sc).

- a) 93 "Ia ũi pa qòze qnīsta mēlə?" (Sts 224). 106 "Hnəu ta mòə:dar pà:st qó:ze" (Ka 237). b) 18 Ie pa ta rājni P. tūi nə kùəzə ũstrīəlu" (Zda XIX). c) 122 "žalézne qozé na trí nojé" (ŠR 68). d) 122 "Qozà má γlícēnce, [...] da se tflce notər vtéqniyə." (ŠR 92). i) 122 "čriz laséne vsočè qozé so pu déliivə puvóžane cesté" (ŠR 72). h) 122 "je vəs mőzast ud qūz" (Šb 72).

□ **lesena** ~ "Holzblock" (La) □ *koza*

123, 128a "lasēna qozà" (La 189).

miklavževa ~ 'Habergeiß' [= Dämon, der in K und der Stmk. als Erscheinungsform des Teufels gilt] □ *hobarmon*

mulasta ~ 'hornlose Ziege' □ *s. golica*

106 "mó:ɥasta qó:za" (Ka 167).

muzasta ~ 'hornlose Ziege' □ *s. golica*

109 "mú:zasta qó:za" (Ka 167).

◇ ~ **se prska** 'die Ziege ist brunftig'

122 "Qozà se ambīt na létə, na jésan [...] prsqə." (ŠR 75).

bog z vami kakor pok s ~ami 'Gott mit euch wie der Bock mit den Ziegen' [= scherzhafter Abschiedsgruß] □ *z bogom kakor koza z rogom

122 "būχ z vāmə, qáqr pòq s qozámə" (Šb 9).

L ad

▷ goniti, kezej, mekati, provesnica

Kozamurnik -a m "Kozamurnik" (Ka) [= Vulgoname; 1825 Kozamurnigg] ∇ *s. koza*, *Kozamurnica, *Kozamurnikov
sg.l: 106 pər quzamu:rnq (Ka).

L –

Kozanja -e f 'Kozanjak-Bäuerin' ∇ s. *koza*, s. *Kozanjak*
sg.n: 122 qoz'a:ña (ŠR). – a: 122 qoz'a:ño (ŠR).

- 122 "Anà Qozáña je vədöva, qə je bíva žanà trí rjúše zvatá šəšíva" (ŠR 15).

L –

Kozanjak -a m 'Kozanjak-Bauer' ∇ s. *koza*, *Kozanja*, **Kozanjakov*
122 qoz'a:ñaq (ŠR).

- 122 "Túdə Qozáñaq [...] je vídu žanə dnár šəšítə." (ŠR 15).

L –

Kozare -ø pl.f 'Kozare' [= *Alm unter dem Luschariberg*] ∇ s. *koza*
122 qoz'a:re (ŠR).

- 122 "Na pvanínə Qozáre pud Višárjəmə vídijə rómarijə večbártə trí vówqe" (ŠR 17).

L –

kozarič -a m 'Ziegenhirt' ∇ s. *koza* ⊃ **kozar*
GT "Kazárič" (Ja).

- GT "Kazárič mi kazice pase" (Ja 57).

L Plet. ad

kozáti -am impf.refl 'sich liederlich aufführen' ∇ s. *koza*

inf: 122 qozá:tə se (Šb). – sg.1: 122 qozá:m se (Šb). – 3: 122 se qozá: (Šb).

- 122 "dēcva se qozá s púbəmə" (Šb 56).

L –

kozel I -zla m a) "Ziegenbock" (Iča), "Ziegenbock/kozel" (Sc, Šb)
b) "Heuharfe/kozolec" (Šb) ∇ s. *koza* ⊃ a) s. *pok* b) s. *kozolec*
sg.n: P kwá:zu (Iča), RT "kozòv" ~ "kozl'" (Sc), 122 qoz'u (ŠR, Šb). – g/a: 122 qozw'a (Šb). – l: 122 qozw'ə (ŠR). – dl.n/a: 122 qozw'a (ŠR).

- a) 122 "Prqázu se je an qozù z voyńénimə učmí pa horéčim hóbəcam – bíw je tí húdə." (ŠR 13). b) 122 "Zrávən hlívow pa sqədňá má pávrseqà híša še adən bəl dbá qozvə pa stəh." (ŠR 70).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kozel II -zla m 'Erbrechen' ∇ s. kozlati ⊔ s. kozlanje

106 qó:zu (Ka).

□ **na ~ iti komu** 'übel sein', 'Breachreiz verspüren' ⊔ na kozel vleči (koga)

106 "na qó:zu [...] mə hrè" (Ka 128).

na ~ vleči (koga) 'übel sein', 'Breachreiz verspüren' ⊔ na kozel iti komu

106 "na qó:zu [...] mə ulé:čë" (Ka 128).

L –

kozica -e f 'Dem. zu 'koza'/Ziege' Δ kozika ∇ s. koza ⊔ *kezika, kezica, kozika

pl.n/a: GT "kazice" (Ja).

○ GT "Le jiete, kazice, travą" (Ja 57).

L ad

kozika -e f a) 'Dem. zu 'koza'/Ziege' b) "Rufname für die Ziege" (Ka) c) 'Schimpfname für eine jüngere Frau' Δ kozica ∇ s. koza ⊔ a) s. kozica b) s. koza c) s. koza

sg.n: 106 qò:zqa (Ka). – pl.n: 108a qò:ziqe (Ka).

○ a) 108a "Te šà:jgarsqe dé:čle / sɔ ɥse prə̀ ɫepé:, / čɛ bə̀ rò:žije méə:lɛ, / bə̀ pa qò:ziqe blè." (Ka 198). b) 106 "qò:zqa nè, nè" (Ka 162).

L –

kozjak -a m 'Ziegenmist' ∇ s. koza ⊔ kozja prha, *kozji drek

RT "kózzjak" (Sc).

L ad

Kozjak -a m 'Kozjak' [= Alm im Unteren RT] ∇ s. koza

sg.l: 122 w q'ò:zjacə (ŠR).

○ 122 "Drobnico pa je nāv pástə za Strúharco, qozé w Qózzjacə" (ŠR 34).

L –

kozji -a -e "Ziegen-/kózji" (Ga) ∇ s. koza

sg.n/am: SÖJ kó:zi (Zda), GT kúəzjɛ (Rab), E kúəzjɛ (Ga), 18 kó:zjə (Zda) ~ kó:zi (Zdb), 122 qó:zjə ~ q'o:zjə (ŠR). – nf: E kúəzja (Ga), 18 kó:zja (Zdb), 106 qó:zja (Ka), 122 qó:zja (ŠR, Šb). – n/an: E kúəzjə (Ga). – af: 106 qó:zi (Ka), 122 qó:zjo (ŠR, Šb).

○ 106 "Srò:ta j qó:zja rət, q stréə:χe néma" (Ka 146).

□ ~ **a prha** 'Ziegenmist' ⊃ s. kozjak

122 "qózja p̄rha" (ŠR 112).

~ **a repica** "Zyklame" (Ka) ⊃ s. ciklama

106 "qó:zja rɛpi:ca" (Ka 166).

~ **maslovnjak** "Rhododendron/rododendron" (ŠR) ⊃ rušje

122 "qózjə m̄sow̄naq" (ŠR 114).

~ **rog** 'Ziegenhorn' [= zum Blasen]

122 "Al je qaqà zvr̄ína pršvà, se je pastír zbúdu, začéw na dowh qózjə rúh tróbətə" (ŠR 28).

◇ ~ **na ~i/-o veri/-o živetí** 'in wilder Ehe leben'

106 "Teə: d̄uà: pa qòj na qó:zi uéə:r žəūi:ta" (Ka 128). 122 "na qózjo véro žəv̄ətə" (Šb 56).

△ **Kozji rob** "Geißrücken" (Ka) [= Flurname]

107 qó:zi rò:b (Ka).

L ad

▷ živetí

kozlanje -a n 'Erbrechen' ∇ s. kozlati ⊃ kozel, *gormetanje

106 quzwà:jɛ (Ka).

L ad

kozlati -am impf "sich erbrechen" (Ka) Δ *okozlati se ∇ kozel II, kozlanje, *okozlati se, *izkozlati, pokozlati ⊃ črez dajati, črez metati, gor metati, *kure fotrati, *urha klicati, *želodec ven obešati

inf: P kw'azwat (Zdb), D q'əzwat (Zdb), 18 kwá:zwat (Zda, Zdb), 48 q'əzwat (Zdb), 106 qózwat (Ka). – sg.1: 106 qəzwà:m (Ka). – l-p.pl.m: 18 kwazwó:li (Zda, Zdb). – dl.m: 106 quzwáwa (Ka).

○ 106 "quzúəua s̄əma" (Ka 59).

L ad

kozle -eta n "*junges Reh*" (Ka), "*Rehkitz*" (Ka) ∇ s. *koza* ⊃ **kajzle*
sg.n: 106 qózlɛ (Ka). – g/a: 106 quzlè:əta (Ka). – pl.n: 18
kó:zlati (Zdb).

L Plet. ad, SSKJ B'

kozlič -a m '*Geißkitz*' ∇ s. *koza* ⊃ **kajzle*, *kezej*, **kojzlej*
sg.n: 119 "ozl'č" (Sa). – g/a: 119 "ozlíča" (Sa). – pl.a: 122
qozl'i:če (ŠR).

○ 122 "Potlè pa nósə [qozà] štírə mísənce, da w postè ambìt aná
du trí qozlíče stórə." (ŠR 75).

L ad

kozličnjak -a m "*Uterus bei Ziegen*" (Ka) ∇ s. *koza*
106 qó:zəlčjɛq (Ka).

L –

kozolec -lca m "*Heuharfe/kozolec*" (Šb) ⊃ *harfna*, *kozel*, *stog*
sg.n/a: 18 kəz'owc (Zda), 122 qozó:wc (Šb). – g: 122 qozó:wca
(Šb). – pl.n: 18 kəz'owci (Zda).

○ 18 "Kīər jɛ stūəχ biəu, kōki kəzòuci, kōki stògi, tám sa jɛ dátela
usā zųóžuua nətər." (Zda V).

L ad

kozolja -e f "*halbfestes Gebilde im Walnusskern/napol trdo ogrodje*
med jedrom v orehu" (Šb), '*Nusskernhaut*'

sg.n: 122 qoz'ola (ŠR) ~ qozó:la (Šb). – g: 122 qozó:le (Šb).

○ 122 "Tudə tó bə vām móhu puvétə, qáj zamóre qozóla w uréšə"
(ŠR 5).

L –

kozomulec -lca m "*Bursch mit pockennarbigem Gesicht/fant s*
kozavim obrazom" (Šb) ∇ s. *koza*, s. *mulec*

sg.n: 122 qozomú:lc (Šb). – g/a: 122 qozomú:lca (Šb).

L –

kozoprsk -a m 'Oktober' ∇ s. koza, s. prskati ⊃ oktober, *vinotok
122 qozop'rsq (ŠR, Šb).

L ad

kozulj -a m "Körbchen aus Fichtenrinde/cajnica (korec) iz smrekove skorje" (ŠR, Šb) ⊃ s. cajna
sg.n/a: 122 qozú:l (ŠR, Šb). – g: 122 qozú:la (Šb).

L Plet. ad, SSKJ kozol

koža -e f a) "Haut" (Iča, Jb, Nec, Sts) [= Menschenhaut] b)
"Haut" (Iča, Jb, Nec, Sts) [= Tierhaut] ba) 'Haut bestimmter
Tiere als Rohmaterial für Leder', 'Fell' c) 'Baumrinde' d)
'Schale' [= Obst, Erdäpfel usw.] ∇ kožica ⊃ c) skorja d) s.
lupina

sg.n: "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des
Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega
jezera" khó:ža [Lf?] (Iče), P kó:ža (Iča, Ičc) ~ kó:ža (Raf) ~
kó:ža (Zdb), D kó:aža (Iča, Ičb, Ičc) ~ qó:ža (Raf), V q'oaža
(Iča) ~ kó:ža (Raf), KB qó:ža (Sts), O qó:ža [Lf?] (Raf), GT
"kosha" (Jb), R kó:ža (Pa), F, S kó:ža (Pa), Pg kó:ža (Pa), E/G
kó:ža (Pa), KT kó:ža (Lok), 18 kó:ža (Zda, Zdb), 31 qó:ža
(Zda), 68 koó:ža (Zda, Zdb), 73 koá:ža ~ kó:ža (Zda, Zdb), 74
qó:aža (Loh) ~ qoá:ža (Zda), 76 qoá:ža (Zda) ~ qoá:ža (Zdb),
106 qó:əža (Ka), 109 qó:aža ~ qó:aža (Iče) ~ qó:əža (Ka), 122
q'o:ža (ŠR), 128 qó:ž'a (Iče), 140 qó:ža (Iče), 170 qó:ža (Nec),
187 kó:ž'a (Log), 211 kó:ža (Pa), 220 kó:ža (Loi). – g: 18
kó:ža (Zdb), 106 qó:əže (Ka), 122 q'o:že (ŠR). – d/l: 18 kù:əžə
(Zda, Zdb), 74 qó:ažə (Loh), 109 qó:əž (Ka), 122 q'o:žə (ŠR).
– a: KB qó:žə (Sts), 18 kù:əžə (Zda, Zdb), 48 q'čž (Zda), 106
qó:əž (Ka), 122 q'o:žə (ŠR) ~ qó:žə (Šb). – i: KT pað kù:əža
(Lok), 18 kù:əžə ~ kò:žə (Zdb).

pl.n/a: V qó:ža (Ičc), 18 kò:ža (Zdb). – g: 122 q'o:š (ŠR). – l: KT
kó:žəχ (Lok).

○ a) 122 "qóža rdéča hráta [...] pa hējtrər vən tačè." (ŠR 58). b)
122 "S tí bilá drobá (pluče) pa s qóš [...] se narédjə jétne
qvobáse" (ŠR 80). ba) GT "kosha je lépo widélana" (Jb 125).
122 "búrnuš [...] s qóže ud zúněj hvatqú na lédər vdívané" (ŠR

53). c) 31 "Pṽá sa ḷ ta t̃əq tista sq̃ṽərija, tista q̃ṽa l̃əpə úpuṽa b̃əq." (Zda XLV). d) 122 "Zaqáj májə pudzamlénšče hrúšče qóžo? – Zató da májə tí búrnə túdə qohà udrítə." (ŠR 38).

L ad

▷ gledati, iti, kost, odréti

koželj -a m a) '*Stange am Spinnrad, an der das Spinnhaar befestigt war*', '*Spinnrocken*' b) "*Büchse*" (La) c) "*linker Sensengriff*" (Ka) ▷ c) s. *krukljica*

sg.n/a: 8 k̃oži:əw (La), 103 qužè:l (Ka), 122 qož'e:l (ŠR). – l: 122 qož'e:lə (ŠR).

○ a) 122 "Na víhə qavóvrata je natéqňan qožél, na qt̃érā se ubésə fāš al qosəm." (ŠR 94).

◇ **žvedrati ko en** ~ '*rattern wie ein Spinnrocken*'

L Plet. a), b), SSKJ a), b)

Kožentaverjan -a m '*Bewohner von Kirschentheuer/Kožentavra bei Ferlach/Borovlje*' ∇ **Kožentavra*, **Kožentavrinja*, **kožentavrski* 119 "*Kožentavrjàn*" (Sa).

L –

kožica -e f '*Häutchen*', '*Haut*' ∇ *koža*

sg.i: 122 qož'əco (ŠR).

○ 122 "Məšír nawstáne, al se upačəš al uháraš, da se anà súqrowca put qožəco nabarè." (ŠR 56).

L ad

Kožljak -a m '*Koschlak*' [= *Bezeichnung für eine Gegend mit dem gleichnamigen Bach; zu kozel, Geißbock*] ∇ s. *koza*, **kožljaški* sg.l: 106 w qužlá:q ~ w qužlá:c (Ka), 107 w qužlá:c (Ka).

L –

kožuh -a m "*Pelz/kóžuh*" (Ga), "*Pelz*" (Jb, Pa) ∇ *kožuhovina* ▷ *pelc*

sg.n/a: GT "*koshuh*" (Jb) ~ kóazəχ (Raf), R kó:žəh (Pa), F kú:əžəh (Pa), S kó:əžəh (Pa), Pg kó:ažəh (Pa), E/G k'oažəh (Pa), E kóazəχ (Ga), KT kó:žəχ (Lok), 109 qó:žəχ (Iče), 119

"ož'h" (Sa), 141 "qožəh" ~ kožəh (Mat), 187 kó:žəχ ~ kó:žəχ (Log), 211 kó:žəh (Pa), 220 kw'ažəχ (Loi). – g: R, F, S, Pg, E/G kəžú:ha (Pa), E kəžú:ha (Ga), GT kəžú:ha (Raf), 109 qožú:χα (Iče), 119 "ožúha" (Sa), 187 kožú:χ'a (Log), 211 kəžú:ha (Pa). – l: 122 w qož'u:hə (ŠR).

○ 141 "Tomó qowáčə se je te beráč təq w srcé zəsmílow, da je šów in jomə je dāv swoj te búlə qožəh." (Mat 192).

◇ **sveti Patrnuz pride v ~u** 'der Hl. Bartholomäus (23.VIII.) *kommt als erster Herbstheiliger bereits im Pelz*

122 "Svétə Pátrnúš [...] je tí pívə jěsénščə móš, prídə w qožúhə." (ŠR 90).

L ad

kožuhovina -e f 'Rauhware', 'Pelzwerk' ∇ kožuh

119 "ožuhovína" (Sa).

L ad

krabatel s. kravatel

krabeljica s. krebujica

krabeževati -ujem impf a) "Lärm machen/hrup delati" (ŠR, Šb) b) "streiten/kregati se" (ŠR), "streiten, schreien/kregati se, vpiti" (Šb), 'aufbegehren' ∇ krabeževac ⊃ a) s. ropotati b) s. kregati se, s. vpiti

inf: 122 qrabí:žwatə (ŠR) ~ qrabí:žwatə (Šb). – sg.1: 122 qrabí:žwam (Šb).

L –

krabeževac -vca m 'Bezeichnung für eine laute, streitsüchtige Person' ∇ krabeževati

sg.n: 122 qrabí:žowc (Šb). – g/a: 122 qrabí:žowca (Šb).

L –

krácati -am impf a) "kratzen" (No) [= mit spitzem Gegenstand, ev. Fingernägeln, reiben] b) 'unleserlich schreiben' Δ kracljati ∇

**kracanje*, *kracel*, *kracljati*, **nakracati*, **nakracljati* ▫ *a*)
kracljati, *šobati*, *praskati*, *s. krempati* *b*) *s. kolapati*
53 "»rqtat" (No).

L –

kracel -cla/-celna [cəl] *m* "*Schrubber*" (No), "*Kratzel*" (No),
"*Kratzel (zum Reinigen des Geschirrs)*" (Ze) ▽ *s. krácati* ▫
**rušeljč*

sg.n/a: 53 "»rātsl" (No), 122 qr'a:cəl (ŠR), 130 qrá:cl (Ze).

○ 122 "na tófəlnə pa [so se shrañəválə] qrácəl, víšə, žahtàr za
mówžo" (ŠR 68).

L –

kracljati -am *impf* "*kritzeln*" (Ze) △ *krácati*, **nakracljati* ▽ *s.*
krácati ▫ *s. krempati*
130 qraclá:tə (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kradek -dka -o *a*) "*kurz*" (Iča, Pa), "*kurz/kratek*" (Iče, Sa, Šb),
"*kurz/krátək*" (Ga) [= von *geringer räumlicher Ausdehnung*] *b*)
"*kurz*" (Iča, Pa), "*kurz/kratek*" (Šb), "*kurz/krátək*" (Ga) [= von
geringer zeitlicher Dauer] ▽ *cekradek*, **kradkočasen*, **pre-*
kradek, *s. prikrajšati*

sg.nm: K "krátək" (Zab), JT krà:dək (Iča) ~ kró:dək (Zda), RT
qrá:dəq (Raf), GT křdək ~ křdək (Raf), R, F, S, Pg krá:ðək
(Pa), E/G "kərðək" ~ k'ərðək (Pa), E křdək (Ga), 18 kró:dək
(Zda, Zdb), 74 kró:dək (Zdb), 109 qřá:dəq (Iče), 119 "rad'""
(Sa), 122 qr'a:dəq (ŠR) ~ qrá:dəq (Šb), 211 krá:ðək (Pa), 220
k'ərðək (Loi). – nf: GT křka (Raf), R, F, S, Pg, E/G k'ərka
(Pa), E křka (Ga), 74 kró:tka (Zdb), 122 qr'a:tqa (ŠR) ~
qrá:dqa (Šb), 211 k'ərka (Pa). – n/an: GT křko (Raf), R, F, S,
Pg, E/G k'ərko (Pa), E křkō (Ga), 122 qrá:dqə (Šb), 211 k'ərko
(Pa). – gm: RT qrá:čaha (Raf), 109 qřá:dqjha ~ qřá:dčjha
(Iče), 119 "ráčaha" (Sa), 122 qračà: (Šb). – am: 122 qrá:dəq
(Šb).

pl.nm: 109 qřá:dč (Iča). – n/af: 122 qr'a:če (ŠR) ~ qrá:če (Šb). –
if: 122 qr'a:tqimə (ŠR).

adv: JT krà:tkə (Iča), RT "kratko" (Zab), 122 qrá:dqə (Šb). –
comp: 122 qrá:čə (ŠR).

comp: sg.nm: 109 qvə:č (Iče), 119 "rác'" (Sa), 122 qr'a:čə (ŠR)
~ qrá:jšə (Šb). – nf: 122 qrá:jša (Šb). – n/an: 122 qr'a:čə (ŠR)
~ qrá:jšə (Šb). – gm: 119 "rácá" (Sa). – g: 122 qr'a:čah (ŠR).

○ a) 122 "Sléme je navádnə qráčə" (ŠR 68). 122 "qâvc má qrádəq pâvc" (Šb 57). b) 122 "bo qrátqa zíma." (ŠR 85). 122 "v féntə dên qrájšə 'n qrájšə hratúje" (Šb 57).

◇ ~e **roke imeti** 'kurze Arme haben' [= keine besondere Macht haben]

122 "ma qráče rəčé" (Šb 103).

~o **malo nak** 'glatt nichts' ▷ s. *klot*

122 "qrádqə mávə nàq!" (Šb 53).

v ~em 'bald' ▷ *kmalu*, s. *cajt*

L –

▷ *cajt*, *čas*, *hlače*

krafel-na [fəl] m "unnützes Zeug, Kram/manj vredne reči, ropotija" (Šb) ▷ s. *krama*

sg.n/a: 122 qr'a:fəl (ŠR) ~ qrá:fəl (Šb). – g: 122 qrá:fəlna (Šb).

○ 122 "vse sórte qráfəl" (Šb 57).

L –

⁵**kraft-i** f "Kraft" (No) ∇ *kraften*, *kraftibartragung* ▷ *moč*

53 "»rāft" ~ "»rəft" (No).

L –

²**kraften-tna-o** "kräftig" (No) ∇ s. *kraft* ▷ s. *močen*

53 "krəftn" ~ "»rəftn" (No).

L –

¹**kraftibartragung-o** f 'Kraftübertragung' ∇ s. *kraft*

123 kr'aftibartró:gung (La).

○ 123 "Pu nášəm se práwə "kräftibartró:gung" [...] – da se pój wsé qúpi wérti." (La 697).

L –

kragelc -a m "Kragen/kor. krogen" (Gc) Δ kragelč ∇ s. kragelč \sqsupset s. kragen
K krò:glc (Gc).

L –

kragelč -a m "Kragen an einem Kleid" (Ze) Δ kragelc ∇ kragen, kragnič \sqsupset s. kragen
130 qr'ahlč (Ze).

L –

kragen -gna m a) "Kragen" (No), "Kragen (am Hemd, Jacke)" (Ze) [= *halsumschließender Teil der Bekleidung*] b) "Hals" (No, Pa, Ze), "Hals (zu dt. "Kragen)") (Nec), "vrat (Kragen)" (Šb) c) "kurzer Schulterumhang/kratka pelerina preko rame" (Šb) d) 'Nacken' Δ *krogen ∇ s. kragelč \sqsupset a) grlica, *kolir, kragelc, kragelč, kragnič, ogrlica b) s. vrat d) *šinjak, s. zatilovec
sg.n/a: R, F, S, Pg, E/G krá:gən (Pa), KT krá:γən (Lok), 53 "krqgn" ~ "»rǫhn" (No), 122 qr'o:hən (ŠR) ~ qrá:hən ~ qró:hən (Šb), 130 qrá:hn ~ qró:hn (Ze), 170 qrá:hŋ (Nec), 187 křá:h'ən (Log), 211 krá:gən (Pa). – g: 93 qrá:hna (Sts), 108a qrá:hna (Ka), 122 qr'a:hna (ŠR) ~ qrá:hna ~ qró:hna (Šb). – l: 122 na qr'a:hna (ŠR).

o) b) 108a "uqol qrá:hna mà: qurá:ude" (Ka 198). c) 122 "se je nosù čris pfsə še an qróhən" (ŠR 53).

◇ **pasti komu okoli** ~-a 'jmdm. um den Hals fallen' \sqsupset *objeti
93 "Ie pa pâdu mə qûəla qráhna" (Sts 240).

L –

Kragljušče -a n "Brutstätte der Hühnergeier" (Ka) [= *Flurname; verm. kraguljevišče*]
pl.l: 106 na qrá:hlušaχ (Ka).

L –

kragnič -a m "Kragen/ovratnik pri suknjiču ali bluzi" (Šb) Δ kragelč ∇ s. kragelč \sqsupset s. kragen
sg.n/a: 122 qrahn'əč (Šb). – g: 122 qrahní:ča (Šb).

L –

¹**kraherl -a** m 'Kracherl' [= Limonade mit Kohlensäure]

l "kraherl" (Iča).

○ l "tam smə jédłə župə pa kraherl smə pili." (Iča 99).

L –

kraj -a m a) "Rand" (Ka, Sts), 'Äußerstes' ab) "Ackerrand" (Ka), "Feldrand, Böschung" (Ka) ac) auch pl 'Hutkrempe' b) "Ende" (Ka, Sts) ba) 'lokaler Endpunkt' bb) 'temporaler Endpunkt', 'Aufhören' c) "Ort" (Ka, Pa, Sts, Zab) [= Ortschaft, Dorf] d) "Platz" (Sts), 'Stelle' e) "Platz" (Sts) [= Raum, Unterbringungsmöglichkeit] f) pl "Gegend" (Iča, Ka, Sts), "Land" (Iča), "Gebiet" (Zda) g) "Seite" (Ka, La) ▽ kraj, *krajčec, krajček, krajčič, krajec, krajnik, Za Krajem ▢ a) konec ab) rob ac) krajec ba/bb) konec c) vas d) mesto e) prostor f) gegent, gepit g) stran

sg.n/a: P kr'aj (Iča), mP krá:j (Zda), V qr'aj (Iča), KB qr'aj (Sts), RT "krej" (Sc), R, F, S, Pg, E/G kr'e:j (Pa), 5, 8 krá:j (Zda, Zdb), 10 "kraj" (Iča), 18 krá:j (Zda, Zdb), 21 qrá:j (Zda, Zdb), 24 krá:j (Zda, Zdb), 31 qr'aj ~ qr'áj (Zda), 43 kr'aj (Zda), 48 qr'aj (Zda, Zdb), 62 qr'aj (Zdb), 71 qr'aj (Zda, Zdb), 73 kr'aj (Zda), 74, 76 qr'aj (Zda), 79 qr'aj (Zda, Zdb), 93, 94 qr'aj (Sts), 106 qrəj (Ka), 107 'qrəj ~ 'qraj (Ka), 122 "qraj" ~ qr'a:j (ŠR) ~ qr'aj (ŠR, Šb), 211 kr'e:j (Pa). – g: GT "kraja" (Zab), R, F, S, Pg, E/G krá:ja (Pa), 18 kró:ja (Zda), 42 qrá:ja (Zda), 106 qrá:ja (Ka), 122 qr'a:ja (ŠR) ~ qrá:ja (Šb), 123 qrá:ja (La), 137 qrá:ja (Loo), 211 krá:ja (Pa). – d/l: JT "kraja" (Iča), KB qrà:jə (Sts), RT qrà:jə (Raf) ~ qrà:jə (La), 5 krò:jə (Zda), 8, 18 krò:jì ~ krò:jə (Zda), 23 "[prə]kraju" (Iča), 24 krò:jì (Zda) ~ krò:ji (Zda, Zdb), 31 "raja" (Iča) ~ qrò:jə (Zda), 48 qrà:j (Zda, Zdb), 62 qr'aj (Zda), 79 qrò:jə (Zda), 94 qrà:jə (Sts), 106 qrà:j ~ qrá:j (Ka), 107 qrá:j (Ka), 109 qrà:j (Ka), 122 qr'a:jə (ŠR) ~ qrá:jə (Šb), 123 qrà:j (La), 137 "kraja" (Peb), 141 qr'a:jə (Mat). – i: 18 kró:jm (Zda), 106 qrá:jam ~ qrəj (Ka), 137 "krajam" (Peb). pl.n: 107 krá:ji (Ka). – g: 122 qraj'o:w (ŠR) ~ qrá:jow (Šb). – a: 24 kró:ja (Zda), 94 qrá:je (Sts), 106 qrá:je (Ka), 122 qr'a:je (ŠR), 137 "kraje" (Peb). – l: 18 u krò:jeχ ~ krò:jeχ (Zda), 31 w

- qrò:jex (Zda), 42 qrá:jex (Zda), 74 pər qrá:jax (Loh), 107 qrà:jax (Ka), 122 qraj'i:h ~ qr'a:jah (ŠR), 137 "krajah" (Peb).
- dl.n/a: 21 qró:ja (Zda), 73 krá:ja (Zda), 106 qrá:ja (Ka), 122 qr'a:ja (ŠR). – l: 122 qraj'i:h (ŠR).
- a) 106 "χuà:pc [...] j u sré:d lèə:hu, da j bá:ba na qrà:j ležà:ua." (Ka 243). ab) 106 "Za qrá:jam smə sé:qəl" (Ka 173). ac) 106 "Mú:za mà: puqà:jane qrá:je" (Ka 134). ba) 18 "Na krōjə je želēzŋ riŋk narādu gèr." (Zda X). 42 "sij pa du qrāja trāŋqa prišli" (Zda L). 122 "al té nítə qna bó že qrāj?" (ŠR 6). 122 "anà díla, qə má na nàm qrájə dbí nojè" (ŠR 90). bb) 122 "se hócit qončá / je pa vèsēla qrāj." (ŠR 53). c) 5 "u nōšem krōjə fərnōč ni ūenč." (Zda XXXVIII). 107 "Pri:dejo spè:t u drù:ho dólí:nə, spè:t drù:j 'qraj.'" (Ka 254). 122 "ví ste s tahà pa tahà qrāja, haltè?" (ŠR 13–14). d) 107 "'tlele j pa čú:dən tá:q neuá:rən 'qrəj bi:u" (Ka 255). 122 "zmíram na tēstə qrāj zát príde, čèr je že bíw." (ŠR 5). e) 93 "àne par àutiju ma támqa qrāj za bèq pustàut" (Sts 250). 122 "dáj mə qrāja" (Šb 57). 137 "'Qoĭ sən'təi pōĭ'də, za tē: bo še dól:qrá:ja." (Loo 63). f) 42 "tāq pu drūjex qrájex uqūəu" (Zda LI). 107 "tù: sə 'bəl tá:q planí:nski krá:ji." (Ka 254). 122 "Tədèj je Túrç narédu žaléznə písmə [...], da w tǎh qrájah qna bó vèč hodù." (ŠR 34). g) RT "štír štóle na wsáčum qrájə" (La 180). 10 "Morəm jiti sə čewníčəm na oni kraj da ga sem prəpelám." (Iča 99). 106 "Ū cí:rəqəl mó:štu sedí: na ta prà:uəm qrà:j, žéə:jstu pa na ta lé:uəm" (Ka 133).
- ~ **nedelje** "Wochenende/konec tedna" (Šb) ▷ *konec tedna, *kraj tedna
- 122 "qrāj nídale" (Šb 57).
- na vse** ~ **e a**) 'in alle Richtungen' b) 'auf alle erdenklichen Weisen' ▷ a) na vse roke, na vse strani b) s. furm
- a) 122 "Vádovəc hódə potlè na wsè qráje vábət žváhto, qotrè pa soséde." (ŠR 48). b) 106 "na ūsè qrá:je nauéə:zan" (Ka 136).
- nemški** ~ 'deutschsprachige Gegend' ▷ *nemški kraji
- 122 "nīmščə qrāj" (Šb 57).
- od** ~ **a** 'von Anfang an'
- 106 "Ud qrá:ja jèj!" (Ka 128). 122 "Sprelúbə tí žénən, / puhléj vqlè sabè, / ut qrāja vsə púbə / zapúščəjə tē." (ŠR 53).
- od vseh** ~ **ev** 'aus allen Richtungen', 'von allen Seiten' ▷ od vseh strani

- 122 "pa so ut vsàh qrajów hodíle q nêj" (ŠR 12).
polnočni ~ 'Norden' ⊃ *sever*
- 122 "na púnočnàm [...] qrájə" (ŠR 83).
spodnji ~i 'die unteren Gegenden' [= *der Süden*]
- 122 "U spúdnáh qrájah bó začéva anà hvawná tlétə" (ŠR 10).
večerni ~ 'Westen'
- 122 "Horínc al húrnaq je domá na večérnam qrájə" (ŠR 83).
v enih ~ih 'in einigen Gegenden' ⊃ *na žlakah, v enih žlakah, v krajih*
- 18 "Púá ũ anex krõieχ si pa še duáma žęánstuə práduə" (Zda VI). 122 "V anàh qrajíh upráwliĵə na səmėń túdə žėhińe" (ŠR 98).
v ~ih 'in einigen Gegenden' ⊃ *s. v enih krajih*
- 31 "Dòle spóda ĵ še ũ qrõieχ snĩəχ biəu." (Zda XLI).
vse od ~a 'alles der Reihe nach'
- zjutranji** ~ 'Osten'
- 122 "qríwc al dówc na zjútrnàm qrájə [...] vèn hré." (ŠR 83).
◇ ~ **biti** 'zu Ende sein', 'aus sein' ⊃ *s. dol biti*
- ~ **imeti** 'Platz haben' ⊃ **prostor imeti*
- 106 "Drėj né:mam qrá:ja, ũ mli:n, nət mà:m qrəj." (Ka 260).
do ~a **narediti** 'eine Arbeit fertig machen' ⊃ *s. dodelati*
- h** ~u **iti** 'dem Ende zu gehen' ⊃ *s. iti v konec*
- 106 "Mè:sənc χ qrá:j hré" (Ka 128). 122 "te mírnə létə χ qrá:jə hré" (Šb 156).
na dva ~a 'auf zwei versch. Weisen' ⊃ *posebej*
- 21 "sa na bõ qrõĵa sĕĵe: pròsə pa bār." (Zda XXXIX).
na ~u **biti** 'verzweifelt', 'niedergedrückt', 'am Ende sein' ⊃ *s. fertik*
- ne biti konca boli** ~a 'kein Ende nehmen (wollen)'
- 106 "Ní: bóu qó:nca bul qrá:ja" (Ka 127). 122 "žladrá pa pladrá, da qni qoncà bəl qrá:ja" (Šb 155).
pri ~u **biti** 'zu Ende sein', 'aus sein' ⊃ *s. dol biti*
- 23 "pa tək napre duačas da je vse prəkrájju." (Iča 100). 94 "ĵe pa púst pər qrāĵə bīū." (Sts 188).
proti ~u **iti** 'dem Ende zugehen' ⊃ *s. iti v konec*
- 122 "púst prutə qrájə hré" (Šb 64).
tja v en ~ **biti** "nicht wie die anderen sein" (Ka), 'trotzig sein' ⊃ *s. kljubeten*
- 106 "Tèə: čuó:uq je zmi:ri tà: ũ hən qrəj" (Ka 128).

- v ~ iti** 'dem Ende zugehen', 'ausgehen' ▫ s. *iti v konec*
122 "móqqa hré v qràj" (Šb 57).
- v ~ narediti** 'eine Arbeit fertig machen' ▫ **sfertigati, s. dodelati*
- v ~ postaviti/deti** 'auf die Seite stellen' ▫ **na stran postaviti/deti*
122 "Prántəl pa pustávijə qàm u qràj" (ŠR 63).
- v ~ priti** a) "dem Aussterben nahe sein" (Ka) b) "abmagern" (Ka) c) 'umkommen', 'sterben' ▫ a) *dol priti* b) s. *shujšati* c) s. *umreti*
c) 122 "v vojščè samû ti bûrnə ldí pridějə v qràj" (Šb 57).
- v ~ spraviti** "beiseite schaffen, umbringen" (Zda) ▫ s. *umoriti*
24 "Dèklč je šuá lĩč, òna dbõ sta se pa skúšaṽa u kuhĩji, kèk bi deklíča ũ krái sprauĩṽa" (Zda XXVII).
- v ~ u biti** "am Ende sein, schwer krank sein" (Ka)
106 "Táda j Hè:la tèq u qrá:j bóṽa, sə drú:j dèə:n j pó: təq umór:ṽa." (Ka 273).
- △ **Za Krajem** "unterer Ackerrand; entlang des unteren Acker- oder Feldrandes" (Ka)
106 "Za Qrá:jam" (Ka).

L ad

▷ dati, do, dol, dravski, iti, jesti, konec, oženiti

- kraj** praep mit gen a) temp 'Ende' b) lok 'Ende' ∇ s. *kraj* ▫ a/b) **konec*
8 krá:j (Zda), 31 qr'aj (Zda), 73 kr'aj (Zda), 79 qr'aj (Zda, Zdb), 122 qr'aj (ŠR, Šb).
- a) 8 "Na iṽesen, krái aṽgũsta smə pa začälə ži sjàt." (Zda XXX).
73 "Seá:ča sa pa krái ĩuniija (zàčnə)." (Zda LIV). b) 79 "qràj Drájä" (Zda 138).

L ad

- kraja I -e** f "Stehlen" (Sts) ∇ s. *krasti*
sg.n: KB qrá:ja (Sts), 18 kró:ja (Zda, Zdb), 106 qrá:ja (Ka).

L ad

kraja II s. *krenja*

krajcar I-ja m "*Kreuzer (Geld)*" (No), "*Kreuzer (Münze)*" (Ze)
sg.n/a: 53 "krâitsar" (No), 119 "râjcar" (Sa), 122 qr'a:jcar (ŠR),
130 qrà:jcar (Ze), 137 qvâ:jcar (Loo). – d/l: 122 qr'a:jcarjə
(ŠR). – pl.n: 122 qr'a:jcarjə (ŠR). – g: 93 qrà:jcarjow (Sts),
122 qr'a:jcarjow (ŠR). – a: RT "krajcarje" (Zab), 106
qrà:jcarje (Ka). – i: 122 qrà:jcarjə (Šb). – dl.n/a: 122
qr'a:jcarja (ŠR).

○ 122 "Písəl je pər qnápah dévu pa na dén štíradí qrájcarjow
zasúžu." (ŠR 37).

L ad

▷ groš

¹**krajcar II-ja** m "*Kreuzer (Kriegsschiff)*" (Ze)

130 krá:jcar (Ze).

L –

³**krajcbeq -a** m "*Kreuzung*" (Sts) ▷ *razpot, s. razpotje

98 krà:jcbeq (Sts).

○ 98 "ie pa qríž bîu, tám táq krâjcbeq – ràzpotje, nàq." (Sts 198).

L –

³**krajcotar -ja** m a) "*Kreuzotter*" (Ze) b) "*alle Giftschlangen*" (Ze)

▷ a) s. gad

sg.n/a: RT kvâ:jcqó:təv (Iče), 109 kvajcqò:tər (Iče), 130
krá:jcqotar (Ze).

L –

krajček -čka m "*Brotscherzel*" (Ka) Δ krajčič ∇ s. kraj ▷ krajčič

sg.n/a: 106 qrà:jčq (Ka). – g: 106 qrà:jčqa (Ka).

L Plet. ad

krajčič -a m a) "*Scherzel*" (Zab), '*Brotscherzel*' b) '*Stück
Reindling*' c) '*Stück Reindling als Ostergeschenk des Mädchens
an den Burschen*' Δ krajček ∇ s. kraj ▷ a) krajček b)
krajec c) medved

sg.n/a: GT "krajčəč" (Zab), E kràjčəč (Ga), 122 qr'a:jčəč (ŠR), 220 kràjčəč (Loi). – pl.n: 122 qr'a:jčəčə (ŠR). – g: 122 qr'a:jčəčow (ŠR). – a: 122 qr'a:jčəče (ŠR).

- a) 122 "hospodár al hospodiňa [...] s qórpa tála štrúce al qrájčəče hléba ti búrnám" (ŠR 79). b) 122 "hospodiňa da vsáčomə an šártlēj al an qrájčəc puháče" (ŠR 99). c) 122 "Daqléte póšlījə q vélčī nočə svojəm púbam qrájčəče" (ŠR 81).

L Plet. a)

▷ iti

krajec -jca m a) '*Stück Reindling*' b) '*Stück Reindling als Oster-geschenk des Mädchens an den Burschen*' c) pl '*Hutkrempe*' d) '*Mondviertel*' (Ka) ∇ s. kraj ▷ a) krajčič c) kraj

sg.n/a: E krà:jəc (Ga), 106 qrà:jc (Ka), 122 qr'a:jc (ŠR). – g: 31 qrò:jca (Zda), 106 qrà:jca (Ka). – pl.n: 122 qrá:jcə (Šb). – a: 31 qrò:jce ~ qrò:jceç (Zda). – i: 122 qr'a:jcə (ŠR).

- a) 31 "sa uęłqeį nòči tąq – deqlíči pūəbḡm qrōjice dōjī." (Zda XLIX). c) 122 "so začélə moštṽə nosítə túdə [...] qvobúče z mihənímə qrájca" (ŠR 54). d) 122 "pú mísəncə [váha] pú fúnta, qrájca pə nò úncə" (ŠR 23).

L Plet. c), SP c), SSKJ c)

krajnik -a m "*Schwartenbrett*" (Ka) ∇ s. kraj ▷ *žbarc

sg.n/a: 106 qrà:jnq (Ka), 119 "rájn" (Sa), 122 qr'a:jnəq (ŠR). – g: 106 qrà:jnqa (Ka). – d/l: 122 qr'a:jnəqə (ŠR). – pl.n: 122 qr'a:jnəčə ~ qr'a:jənčə (ŠR). – g: 122 qr'a:jnəqow (ŠR). – a: 122 qr'a:jənče (ŠR). – i: 122 qr'a:jənčə (ŠR).

- 122 "Hradí pa se [pút] taqə, da se pu dbá qovà uštrít u zamlò zasadáta, vmís se puvóžə qrájneq" (ŠR 86).

L ad

¹**krajs -a** m "*Kreis*" (Ze) ▷ s. krog

130 krà:js (Ze).

L –

Krajski -ja m '*Kreisky*' [= *ehem. Bundeskanzler*]

106 krà:jski ~ qrà:jsqi (Ka).

○ 106 "Dó:ns j pa Krà:jski pré:dhu" (Ka 143).

L –

krajtlej -a m "*Kräuter (für Tee)*" (No) ▫ **krajtleh, roža*
pl.n: 53 "»rajtlej" (No).

L –

krakati -am impf "*schreien/krakati, kričati*" (ŠR, Šb) ▫ **krakelati, s. vpiti*
inf: 122 qrá:qatə (ŠR, Šb). – sg.1: 122 qrá:qam (Šb). – l-p.pl.m: 122 qrá:qələ (ŠR, Šb).

○ 122 "pəjánə pübə so qráqələ" (Šb 57).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kralj -a m a) "*König*" (Iča, Pa, Sts), "*König/kralj*" (Sa) b) "*König*" [= *beim Kartenspiel*] ▽ s. *kraljevati*

sg.n: K "kralj" (Zab), JT "krol" (Ja), P krá:l (Iča), V qrá:l (Iča), KB qrá:l (Sts), RT qrá:l (Raf), R, F, S, Pg, E/G krà:l (Pa), KT krà:l' (Lok), 74 qkó:l (Loh), 106, 108a qrá:l (Ka), 109 qká:l ~ krá:l' (Iče), 119 "ral" (Sa), 122 qr'a:l (ŠR) ~ qrá:l (Šb), 128 qká:l (Iče), 211 krà:l (Pa). – g/a: R, F, S, Pg, E/G krá:la (Pa), 108a qrá:la (Ka), 122 qr'a:la (ŠR), 211 krá:la (Pa). – d/l: 122 qr'a:lə (ŠR).

pl.n: E krá:lə (Ga), 18 kró:li (Zda, Zdb), 109 qká:l (Iče). – g: RT qrà:lu (Raf), 8 kró:low (Zda), 27 kró:low (Zdb), 119 "ralov" (Sa), 122 qr'a:lu (ŠR). – d: 122 qr'a:lam (ŠR). – a: RT "krále" (Sc), 122 qr'a:le (ŠR), 137 "krale" (Peb). – l: 122 qr'a:lah (ŠR). – i: OR qrá:lī (Raf).

○ a) 108a "Je pa šòu pu sùì:t hən qrá:l" (Ka 243). 122 "Čėjqděj je bíw an qrál, qə je mòw trí síne" (ŠR 21). b) 122 "qvárte so: [...] spúdnjaq, húnjaq, qrál pa svínja" (Šb 61).

□ ~ **Matjaž** "*König Mathias*" (Zab) [= *Sagengestalt des gerechten und beliebten Königs Matjaž, eig. Mathias Korvinus, † 1490*]

122 "Qə bo pa casàr lè antqáj žunírjow še mòw, da bə se w lípavo sínco pustàvələ, bo qrálə Matjážə pərrástəva bráda tribártə wqlè míze" (ŠR 10).

sveti trije ~i a) 'Dreikönigstag [6./I.]' b) 'die heiligen drei Könige'

a) 122 "Hospodár na dópəst [...] q svetàm trém qrálam qadí" (ŠR 85). b) E "Svétè tríja králè – sō zùtra zgūəda stálè – sō Jēžəša iəskalè" (Ga 217).

◇ ~-e **peti** 'sternsingen' ⊃ *kraljevati, s. koledovati*
RT "hodíl' sm' krále pàt" (Sc 13).

L ad

³**kraljestvo -a** n "Königreich/kraljestvo" (Sa, Sts) ∇ s. *kraljevati*
sg.n/a: GT "kraléftvo" (Jb), 97 qralè:stwə (Sts), 109 qəalè:stu ~ qəalè:stu (Iče) ~ qralè:stu (Ka), 119 "raléstvo" (Sa).

○ 97 "príd qnàm tųòje qraləštųə" (Sts 169).

□ **nebeško** ~ 'Himmelreich' ⊃ s. *nebesa*

109 "də b pilá:l nəs ũ nibé:šč qralè:stu" (Ka 195).

L ad

kraljev -a -o 'Königs-' ∇ s. *kraljevati*

sg.nm: 18 kró:low (Zda). – nf: 106 qrá:lawa (Ka).

□ ~-a **kapa** "Haube des Rindmagens; Verdauungsorgan, aus dem die Nahrung in den Dünndarm geht" (Ka)

106 "qrá:laŷa qá:pa" (Ka 166).

L ad

kraljevati -ujem impf a) 'herrschen' b) 'von Gasthaus zu Gasthaus ziehen' c) 'Sternsingen' ∇ *kralj, kraljestvo, kraljev, kraljica, kraljič, kraljična* ⊃ a) *heršati, regirati, *vladati* b/c) s. *koledovati*

l-p.sg.f: 110 qrəlwà:wa (Ka).

○ a) 110 "Oná: bu tàm qrəluà:ŷa" (Ka 192).

L ad

kraljica -e f a) 'Königin' b) 'die Oberste schlechthin' ∇ s. *kraljevati*

sg.n: K "kraljica" (Zab), 18 kralí:ca (Zda, Zdb), 108a qralí:ca (Ka), 122 qral'i:ca (ŠR). – g: 122 qralí:ce (Šb). – a: 108a qralí:c (Ka).

- a) 108a "ti: buš qralí:ca té:ha qrá:la ut téə: dežé:le!" (Ka 243–244). b) 122 " Bíva qáča je qralíca [...] vsàh qáč." (ŠR 26).

L ad

▷ kačji

kraljič -a m a) "*Prinz*" (Zab), "*Königsprinz*" (Zab) b) '*Dem. zu 'kralj*' ∇ s. *kraljevati*

sg.n: K, RT "kralič" (Zab), 119 "ral'č" (Sa), 122 qral'əč (ŠR).

- a) RT "Jes tə dam kralič Nežo / iz barčəce moje" (Zab 466). b) 122 "najménšə qraləč se bo wzíhnu pa qrís zanítu čríz ən čríz" (ŠR 10).

L Plet. ad, SSKJ a)

kraljična -e f '*Königstochter*', '*Prinzessin*' ∇ s. *kraljevati*

sg.n: 122 qral'i:čna (ŠR). – a: 122 qral'i:čno (ŠR). – i: 122 qral'i:čno (ŠR).

- 122 "Z máriína lədí je qmávə pusnéw, da se qralična wdája" (ŠR 20).

L ad

⁴**kram -a** m "*Kram*" (No) Δ *krama* ∇ s. *krama* ▷ s. *krama*
53 "»rām" (No).

L Plet. ad

krama -e f a) "*Kram/krama*" (Šb) b) "*Krämerstand*" (Ze) c) "*Geschäft/trgovina*" (Šb) Δ *kram* ∇ *kram*, *kramar*, *kramovec*, **kramati*, **nakramati*, *kramnija* ▷ a) *avsšus*, *kladje*, **klump*, *kram*, *krempelj*, **povodje*, **rafuda*, *ropotija*, **slabo blago*, **borno blago* b) *štant* c) s. *loden*

sg.n: 122 qrá:ma (Šb), 130 qrà:ma (Ze). – g: mP krò:me (Zda), 122 qrá:me (Šb). – a: 122 qrá:mo (Šb). – d/l: 122 qrá:mə (Šb). – pl.a: 122 qrá:me (Šb).

- a) 122 "qrámo nosítə" (Šb 57). b) 122 "létarjə pustávijə svojə qráme na sémənj pr cérqlə" (Šb 64). c) 122 "v qrámə qúpətə" (Šb 57).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kramar -ja m "*Krämer*" (No, Zab, Ze) ∇ s. *krama* ⊃ *kramovec*, *lecatar*

sg.n: GT "kramar" (Zab), 53 "kramar" ~ "krāmar" (No), 106 qrà:mar (Ka), 109 qʁà:məʁ ~ qʁà:maʁ ~ qʁá:maʁ (Iče), 122 qrá:mar (Šb), 130 qrà:mar (Ze). – g/a: 122 qrá:marja (Šb).

○ GT "Ne hodə, kramar, v Pergame" (Zab 550).

L ad

kramnija -e f "*Gewürz/začimba*" (ŠR, Šb) ∇ s. *krama* ⊃ *gebirc*

sg.n: 122 qramnì:ja ~ qramn'i:ja (ŠR) ~ qramnì:ja (Šb). – g: 122 qramnì:je (Šb). – i: 122 s qramn'i:jo (ŠR). – pl.n/a: 122 qramn'i:je (ŠR).

○ 122 "Plečè pa ti véče qoncè mäsá [...] s qramnijo (smólave hrálce, popèr, ímbarh) putrósə" (ŠR 80).

L –

kramovec -vca m '*Krämer*' ∇ s. *krama* ⊃ s. *kramar*

sg.n: 122 qrá:mowc (Šb). – g/a: 122 qrá:mowca (Šb).

L –

kramp -a m a) "*Krampen*" (Ga, No), "*Spitzhacke, Krampe*" (Ze) b) "*Haue*" (Pa) c) '*ungehobelter Mensch*', '*Flegel*' ∇ *krampizar*, *krampizlje* ⊃ b) *motika* c) s. *cepec*

sg.n/a: R, F kr'əmp (Pa), S, Pg, E/G kr'amp (Pa), E kràmp (Ga), 53 "»ramp" (No), 130 qràmp (Ze), 211 kr'amp (Pa). – g: R, F, S, Pg krá:mpa (Pa), E/G kr'ampa (Pa), E krámpa (Ga), 211 krá:mpa (Pa). – pl.n: 122 qr'a:mpə (ŠR). – i: 161 kr'a:mpömə (Peb).

○ a) 161 "Z vílemə pa s krámpömə sə ha natrúpələ" (Peb 36).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

krampizar -ja m "*Fußeisen*" (Jb), "*Steigeisen*" (Ka), "*Steigeisen/dereze*" (ŠR, Šb), "*Steigeisen/krampeži, dereze*" (Šb) Δ *krampizlje* ∇ s. *kramp* ⊃ *zareze*, **žareze*, s. *dereze*

sg.n/a: "Unterkärnten" "krampishar" (Jb). – pl.n: 122 qrampì:žarjə (ŠR) ~ qrampì:žarjə (Šb). – g: 122 qrampì:žarjow (Šb). – a: 106 qrampì:žarjə (Ka).

○ 106 "tá:q hó:lcarsq pú:nčǵə za qrampì:žarje" (Ka 228).

L Plet. ad, SSKJ ad

krampizlje -želj pl.f "Fußeisen" (Jb) Δ *krampizar* ∇ *s. kramp* ⊃
s. dereze

K "krampishle" (Jb).

L Plet. krampizle (s. krampižəlj)

¹**kran -a** m "Kran" (La)

25 krà:n (La).

L –

⁵**kranc -a** m 'Kranz' Δ *krenec* ∇ *krancelj*, *kranceljč* ⊃ *s. krenec*

42 qr'anc (Zda).

L –

krancelj -na m *a) "Kranz" (Pa, Zab) b) 'Brautkranz' ∇ s. kranc* ⊃
s. krenec

sg.n/a: R, F, S, Pg krá:ncəl (Pa), E/G kr'ancəl (Pa), KT krá:ncļ
(Lok), 187 křá:ncļ (Log), 211 krá:ncəl (Pa). – g: R, F, S, Pg
krá:ncəlna (Pa), E/G kr'ancəlna (Pa), 211 krá:ncəlna (Pa). – l:
GT "kranclnə" (Zab).

○ b) GT "v najliəpšem kranclnə" (Zab 463).

□ ~ **dobiti** 'beim Kufensteichen als Sieger den Kranz bekommen'

L SP ad, SSKJ ad

kranceljč -a m "Kränzlein" (Zab) [= als Symbol der Jungfräulich-
keit] ∇ *s. kranc* ⊃ *krenček*, *krenec*

GT "krancəlc" (Zab).

○ GT "Ti boš pa tuoj krančəlc zǵəbiŷa / kə_boš stopŷa u tə
zakonščə stan" (Zab 270).

L –

Kranj -a m *a) "Krain/Kranj" (Sts) [= Stadt in Oberkrain] b)*
*"Oberkrain/Gorenjsko" (Šb) ∇ Kranjcevjə, Kranjčevjə, *Kranj-*

čan, *Kranjčanka, Kranjec, Kranjica, Kranjola, Kranjska, kranjski, Kranjsko, Kranjsko mesto ⊃ a) Kranjsko mesto
sg.n/a: 106 qrà:ȷ (Ka), 122 qrà:ń (Šb). – g: 101 qrà:na (Ka), 122
qrà:nja (Šb). – l: KB pər qrà:ȷə (Sts).

○ a) 101 "səm pa qó:na s Qrà:na pélu." (Ka 43).

L SP a)

Kranjcevsje -a sg.n "pej. für Oberkrainer/zaničljiv izraz za
Gorenjce" (Šb) Δ Kranjčevsje ∇ s. Kranj ⊃ s. Kranjci
sg.n/a: 122 qrańćó:wje (Šb). – g: 122 qrańćó:wja (Šb).

L –

Kranjčevsje -a sg.n 'pej. für Oberkrainer' Δ Kranjcevsje ∇ s.
Kranj ⊃ s. Kranjci
106 qreńćó:wje (Ka).

L –

Kranjec -jca m a) "Oberkrainer/Gorenjec" (Šb), "Oberkrainer"
(Ka) b) "Krainer/Krànjac" (Ga), "Krainer" (Ka, Pa) [= südl.
der Karawanken lebende Slowene, oft mit neg. Konotat] ∇ s.
Kranj ⊃ Kranjcevsje, Kranjčevsje

sg.n: R, F, S, Pg krà:jnc (Pa), E/G kr'ajnc (Pa), E krájnc (Ga),
106 qrènc (Ka), 122 qr'ajnc ~ "Qrajnc" (ŠR) ~ qrà:ńc ~ qr'ańc
(Šb), 211 krà:jnc (Pa). – g/a: E krájnc'a (Ga), 106 qrénca ~
qrènc'a (Ka), 122 qrajnc'a (ŠR) ~ qrà:ńca (Šb). – pl.n: 93
qr'encə (Sts), 109 qɤajncə (Iče), 122 qrajnc'ə (ŠR). – d: 122
qrajnc'am (ŠR).

○ a) 122 "Qrajncə so dálə sú, Štájrcə vína" (ŠR 34). b) 106 "Qrènc
je tá:q pa Jəd" (Ka 183). 122 "Váh pa Qrajnc sta fəžòw jédva."
(ŠR 37).

◇ a je ~ **strd prinesel?** "Ist der Krainer mit der Honig
gekommen?", 'ist alles wieder gut? [= Frage an ein Kind, das
zu weinen aufgehört] ⊃ *a je muca čez Dravo šla?

106 "A j Qrènc stər:d pərnéə:su?" (Ka 183).

**bika se moraš od predaj ahtati, konja od zadaj, ~a pa okoli
in okoli** "einen Stier soll man von vorne fürchten, ein Pferd
von hinten, den Krainer rundherum" (Ka) [= Ktnr. Lokal-
patriotismus]

106 "Bóqa se mò:ərš du pré:da há:χtat, qó:ja du zá:da, qrénca pa ɥqò:l 'n qò:l" (Ka 183).

vsak po svoje, ~ pa s cvedrom 'jeder auf seine Weise' [= bezogen auf einen Oberkrainer, der eigenen Ochsen mit einem Bohrer das Fell abzog]

106 "Ūsà:q pu sùó:je, Qrènc pa s cùé:dr̥am" (Ka 183).

L SP B'

Kranjica -e f 'Oberkrainerin' ∇ s. Kranj ⊃ Kranjola

sg.n: 122 qrań'i:ca (ŠR) ~ qranjí:ca (Šb). – g: 122 qranjí:ce (Šb).

– d/l: 122 qrań'i:cə (ŠR). – pl.n: 93 qrení:ce ~ qrejí:ce (Sts).

○ 93 "sə še qreĩice pəršle qnām s̥ɥuqa hārž ž̥t̥." (Sts 214). 122 "Túdə tí stárə Vóqownəq [...] se je pu smrt̥ə puqázu svojĩ přéjšňĩ déqlə, anĩ Qrańícə" (ŠR 16).

L SP B'

Kranjola -e f 'Oberkrainerin' [= pej.] ∇ s. Kranj ⊃ Kranjica

sg.n: 122 qranjó:la (Šb). – g: 122 qranjó:le (Šb).

L –

Kranjska -e f 'Krain' [= meist Ober- und Unterkrain zusammen] Δ Kranjsko ∇ s. Kranj ⊃ Kranjsko

sg.g: 12 s kró:jske (Zda) ~ s kró:jske (Zdb), 122 qra:n'šče (ŠR).

L SP ad

kranjski -a -o a) 'Oberkrainer-', 'Krainner-' b) 'auf die Stadt Kranj bezogen' ∇ s. Kranj

sg.nm: 122 qr'a:ńščə (ŠR). – nf: 122 qr'a:ńsqa ~ qrá:jnsqa (ŠR) ~ qrá:ńsqa (Šb). – gf: 122 qr'a:ńšče (ŠR). – lm: 122 qr'a:ńščam (ŠR). – pl.nf: 106 qrá:jsqe (Ka).

○ a) "Qristjánə s tréh dežew, s qoróšče, štájršče pa qrańšče" (ŠR 34).

□ ~ a **burja** "Übersetzung des dt. Kranawetter/prevod nemškega kránawëttar" (ŠR), "Kranawëttar" (Šb), 'Kranewitter', 'Wacholderschnaps' ⊃ smolovec, smrlinje
122 "qrájnsqa burja" (ŠR 115).

~**a nedelja** 'Krainer Sonntag' [= Sonntag vor Pfingsten im Unteren RT]

122 "Pred bínqəštə ta ndéla je qránsqa, so Qrajncə prhajèlə na čérfat u Hlíñənə" (ŠR 64).

~**e bajže** "Krainer Humor, grober Spaß" (Ka)

106 "qrá:jsqə bə:jžε" (Ka 183).

△ **Kranjsko mesto -ega -a** n "Krain/Kranj" (Šb) [= Stadt in Oberkrain] ▷ Kranj

122 qrá:nsqə méstə (Šb).

L SP ad

▷ kolovrat

Kranjsko -ega m 'Krain' [= meist Ober- und Unterkrain zusammen] △ Kranjska ∇ s. Kranj ▷ Kranjsko

sg.a: 122 qr'a:jnsqə (ŠR). – l: 79 na qrč:jsqem (Zda) ~ na qrč:jsqem (Zdb), 122 na qrà:n'ščam (ŠR).

○ 122 "Švà je na Qrájnsqə" (ŠR 13).

◇ **s ~ega še veter ni dober** 'aus Krain ist nicht einmal der Wind gut' [= bringt im GT schlechtes Wetter]

L SP ad

¹**krankenkaša -e** f "Krankenkasse" (Sts) ∇ s. kasa

sg.n: KB qró:nqənkasa ~ kró:nkənkasa (Sts), 94 krá:nkənká:sa ~ krá:nkənkasa (Sts). – g: 93 qronqənq'ase ~ qronqənq'ase (Sts).

○ 94 "Kránkənkása je žə tàq uəsòqə, uq̃n mòrš pa an háuḡ dət, da qna fòlhaš uèč za táqe ləñə dàuat." (Sts 190).

L –

krap -a m a) "Krapfen" (Iče, Ka, No, Zab) b) "eine Art Nudel, Dampfnudel" (Ze) ∇ *krapič ▷ a) fancat, fancolt, *francat b) s. kuglej

sg.n/a: 18 krá:p (Zda), 53 "»rāp" ~ "»rāp" (No), 73 kr'ap (Zda), 75 qr'ap (Zda), 107 qr'ap (Ka), 109 qə̀ap (Iče), 130 qrāp (Ze).

– g: 18 kró:pa (Zda, Zdb). – pl.n: JT "krapì" (Zab), 18 kró:pi (Zdb), 31 qró:pi (Zda), 98 qrà:pə (Sts). – g: 122 qr'a:pow ~ qr'a:pu (ŠR). – a: mP kró:pe (Zda, Zdb), 69 kró:pa (Zda), 122 qr'a:pe (ŠR).

○ a) 31 "Tàq mǒčnate íadi sə bíla pa duãre, pa pəgõça, pa qrǒpi sə ušele bili." (Zda XLV). 107 "Pulá:nc je tráp, j za cì:zi pušúá:tu, j pa mí:slu, da j qráp" (Ka 187).

□ **klocni** ~i 'Kletzennudel' ⊃ s. *kločni krapí*

122 Tí drúje dní pa prprávə hospodíña qěj válěña (ud móče): qnédəlne, qrápe (qvócne, sírne, šćiple, na sápo al u qrǒpə qúhane)" (ŠR 80).

kločni ~i 'Kletzennudel' ⊃ *kločni kugleji, klocni žriklofi, kločni žriklofi*

122 "túdə se sáma qáša zabílə, dí w [...] qvócne qrápe al za γódlo." (ŠR 79).

sirni ~i 'Topfennudel' ⊃ *skutni krapí, skutni žriklofi*

skutni ~i 'Topfennudel' ⊃ *sirni krapí, skutni žriklofi*

◇ ~e **bulati** 'kurz vor dem Weinen sein', 'sich sauer halten' ⊃ s. *kisati se*

L ad

krapljevati -pljujem impf "nieseln/narahlo škropi[ti]" (ŠR) ∇ s. *kropiti*

inf.: 122 qrapləwá:tə (Šb). – sg.1: 122 qraplú:jam (Šb).

L –

krasta -e f a) "Krätze" (Pa), 'Krätze' b) "Schorf/krásta" (Ga) c) 'extrem lästiger Mensch' ⊃ b) s. *garje* c) *maselnjak*, s. *hajzel*
sg.n.: GT kr'asta (Rad, Raf), R, F, S, Pg krá:sta (Pa), E/G kr'asta (Pa), E krásta (Ga), 211 krá:sta (Pa). – g.: E krástě (Ga). – pl.n/a: 122 qr'a:ste (ŠR) ~ qrá:ste (Šb).

○ a) 122 "Qráste qna smíš prehañátə, al qár bulízən, qə vèn qna móre, notər udárə." (ŠR 56).

L ad

▷ grinta

krasti kradem impf "stehlen/krásti" (Ga), "stehlen" (Pa) Δ *ukra-sti* ∇ *kraja I*, **nakra-sti*, **okra-sti*, *ukra-sti*

inf.: GT krá:stě (Raf), R, F, S, Pg krá:stə (Pa), E/G kr'astə (Pa), E krá:stě (Ga), 18 krá:st (Zda), 71 qr'ast (Zda, Zdb), 74 qǽ'ast (Loh), 106 qrəst (Ka), 109 qǽá:st (Iče), 119 "rásť" ~ "rásti"

(Sa), 122 qr'a:stə (ŠR), 211 krá:stę (Pa). – sup: 106, 107 qrà:st (Ka), 119 "ràst" (Sa), 161 "krast" (Peb).

sg.1: "NÖ Gebiet der Dravci/La partie nord-est du parler des Dravci" krá:ðəm (Ičb), RT "krádám" (Sc), GT krà:dan (Raf), R krá:dam (Pa), F, S, Pg, E/G krá:dan ~ krá:ðan (Pa), 74 krà:ðim (Iče) ~ qɤð:dɨm (Loh), 106 qrá:dəm (Ka), 109 qɤà:dɨm (Iče), 119 "rádám" (Sa), 211 krá:dan (Pa). – 2: 74 qɤð:dəš (Loh). – 3: P krá:də (Iča), V qrá:də (Iča), 18 kró:de (Zda, Zdb), 74 qɤó:ðə (Loh), 107 qrá:de (Ka), 122 qrà:de ~ qr'a:de (ŠR) ~ qrá:de (Šb). – pl.1: 106 qrá:dəm (Ka).

imp.sg: R, F, S, Pg krá:ðə (Pa), E/G, 211 krá:ðę (Pa).

l-p.sg.m: P krá:du (Iča), RT "krádov" (Sc), 18 krò:du (Zda, Zdb), 74 qɤò:du (Loh), 109 qɤà:du (Iče), 119 "rádov" (Sa), 122 qr'a:du (ŠR), 163 qɤà:du (Zda), 220 krà:dò (Loi). – f: JT krá:wa [Lf?] ~ krá:dwa (Iča), "NÖ Gebiet der Dravci/La partie nord-est du parler des Dravci" krá:dwa (Ičb), P krá:dwa (Iča), R, F, S, Pg krá:dwa ~ krá:ðwa (Pa), E/G kr'adwa ~ kr'aðwa ~ krá:ðwa (Pa), E krá:dwa (Ga), 74 qɤó:dwa (Loh), 119 "rádva" (Sa), 211 krá:dwa ~ krá:ðwa (Pa). – pl.m: KB qrá:dlə (Sts), 18 kró:dli (Zda, Zdb), 74 qɤó:dlə (Loh), 106, 107 qrá:dəl (Ka). – f: 74 qɤó:dla (Loh), 106 qrá:dle (Ka).

○ 106 "Hódən je réə:qu : "Jès 'm šòu uré:ɣe qrà:st!" (Ka 234). 107 "Tè:le marè:lice mə 'nɛxt qrá:de" (Ka 240).

◇ **Bogu cajt** ~ 'faulenzen' ⊃ s. *favlencati*

L ad

kratek s. *kradek*

krava -e f a) "Kuh" (Iča, Ka, Pa, Sts), "Kuh/kráva" (Ga) b) meton. "scherzh. [fūr] Langschläfer" (Ka) c) "Ausdruck der Überraschung" (Ka) ▽ *kravar, kravarica, kravica, kravjak, kravji, Kravji graben, Kravji vrh, *kravščica, nakraviti se* ⊃ a) *buža, činkljica, čola, črnulja, helma, hirša, lisa, mavra, môra, morina, naglja, rehlja, *špegla* b) **poležuhar*

sg.n: SÖJ krá:wa (Zda), P krá:wa (Iča, Ičc) ~ qrá:wa (Iča), D qrá:wa (Iča) ~ krá:wa (Iča, Ičc), V krá:wa ~ qrá:wa (Iča), KB qrá:wa (Sts), RT qrá:wa (Raf), GT krá:(w)'a (Rad) ~ krá:a (Raf), R, F, S krá:wa ~ krá: (Pa), Pg, E/G krá: (Pa), E krá:a

(Ga), KT krá:wa (Lok), 18 krá:wa (Zda) ~ krá:wa (Zda, Zdb), 31 qrá:wa (Zda) ~ qrá:wa (Zda, Zdb), 73 krá:wa (Zda, Zdb), 73a qrá:wa (Zdb), 74 qṣá:wa (Loh) ~ qrá:wa (Zda, Zdb), 75 qrá:wa (Zda, Zdb), 79 qrá:wa (Zda, Zdb), 85 krá:wá (Iče), 87 qrá:wa (Iče), 106, 107 qrá:wa (Ka), 109 qṣá:wa (Iče), 122 qr'a:wa (ŠR) ~ qrá:wa (ŠR, Šb), 128 qṣá:w'a (Iče), 187 kṣá:w'a (Log), 210 krá: (Neb), 211 krá: (Pa), 218 krá:a (Loo), 220 krá:a ~ krá:à (Loi). – g: mP krá:we (Zda, Zdb), KB qrá:we (Sts), 24 krá:we (Zda, Zdb), 68 krá:ja (Zda, Zdb), 69, 73 krá:ja (Zdb), 73a, 74, 75, 79 qrá:ja (Zdb), 106 qrá:wε (Ka), 122 qr'a:we (ŠR). – d/l: 74 qṣá:jə (Loh), 106 qrá:w (Ka), 122 qr'a:wə (ŠR), 218 krá:βε (Loo), 220 krá:bè (Loi). – a: JT kró:wu (Raf), "in einigen Teilen des JT und im östl. RT/ponekod po Podjuni in vzhodnem Rožu" krá:w (Loj), "andernorts in JT/drugod po Podjuni" krá:wə (Loj), mP krá:wə (Zda), , WJ qrá:w (Zda), KB qrá:wə (Sts), RT "krávo" (Sc), "in der Umgebung von Tainach/v Tinjskem okrajji" "ráv'" (Sa), 18 krá:wə (Zdb), 24 krá:wə (Zda), 31 qrá:wə (Zda), 48 qrá:w (Zda), 74 qṣá:wə (Loh), 98 qrá:wə (Sts), 106, 109 qrá:w (Ka), 119 "ráv'" ~ "rávo" (Sa), 122 qr'a:wo (ŠR) ~ qrá:wo (ŠR, Šb), 187 kṣá:w'ɔ (Log). – i: mP s krá:wə (Zda), KB s qrà:wə (Sts), 18 krà:wə (Zdb), 74 zə qṣawɔ: (Loh), 106 qrà:wi (Ka), 187 s krà:wo (Log).

pl.n/a: KB qrá:we (Sts), KT krá:βε (Lok), 8 krá:we (Zda, Zdb), 16 krá:we (Zda), 18 krá:we (Zda), 21 qrá:we (Zda, Zdb), 31 qrá:we (Zda), 68 krá:ja (Zdb), 69 krá:ja (Zda, Zdb), 73 krá:ja (Zda, Zdb), 73a qrá:ja (Zda, Zdb), 74 qṣá:ja (Loh) ~ qrá:ja (Zda, Zdb), 75 qrá:ja (Zda, Zdb), 79 qrá:ja (Zda, Zdb), 93, 94 qrá:we (Sts), 106, 107 qrá:wε (Ka), 122 qr'a:we (ŠR) ~ qrá:we (Šb), 180 "kráve" (Sb), 187 krá:w'ε (Log), 210 krá:we (Neb), 220 krá:be (Loi). – g: 18 krá:w (Zda) ~ krá:w (Zdb), 68 krá:w (Zda, Zdb), 73 qrà:w (Zda), 73a qrà:w (Zda, Zdb), 106, 107 qrà:w (Ka). – d: 31 qrá:wɪ (Zda, Zdb), 106 qrá:wam (Ka), 122 qr'a:wam (ŠR), 187 kṣá:w'am (Log). – l: 73a pər qrá:jaχ (Zda, Zdb), 106 qrá:wax (Ka), 122 qr'a:wah (ŠR) ~ qrá:wax (Šb), 187 krá:w'aχ (Log), 220 krá:wax (Loi). – i: RT krá:wimə (Loj), 16 krá:wami (Zda), 48 s qrá:wām (Zda) ~ s qrá:wām (Zdb), 74 z qṣá:j'am (Loh), 93 s qrá:wemə (Sts), 106, 107 qrá:wam (Ka), 220 krá:wam (Loi).

dl.n: 106 qrá:w ~ qrá:we (Ka), 107 qrá:w (Ka), 119 "ráv'" (Sa).
– g: 106 qrà:w (Ka). – d: JT krà:wama (Zda), 18 krà:wama (Zdb), 68 krà:wam (Zdb), 69 krà:wama (Zda), 73 krà:wam (Zda), 106 qrá:wam (Ka). – l: 106 qrá:wax (Ka). – i: 68 krà:wama (Zda, Zdb), 106 qrá:wama (Ka).

- a) 24 "mərta pa dūəmə prit, ias kráue knè mōrəm pumlēást, da uš tī kráue pumózu." (Zda XXVIII). 93 "Pa [smə] qōje uozilə pa prad qrāuemə xodilə, qə sa urālə s qrāuemə." (Sts 214). 218 "Pa je dá:a krá:ḃe fù:tər, pa je krá:a dá:a γnù:ī" (Loo 61). b) 106 "Če b ti: qrá:ua bè:u, bæ te mò:h] ležéə: mlè:st" (Ka 166). c) 106 "Hó:, qrá:ua!" (Ka 166).

□ ~ **je storila** 'die Kuh hat gekalbt' ⊃ *krava je imela*
106 "Qrá:ua je stó:rua" (Ka 170).

~ **pijana** 'du Kuh betrunkene' [= *Beschimpfung*]

122 "qráva pəjána, al tə qnísəm raqvà, da samú mlíqə pí." (ŠR 4).

kot pa (ena) ~ 'wie eine Kuh' [= *in großen Mengen*]

106 "Təq pi:je q pa qrá:ua. Tò:lq pujé: q həna qrá:ua" (Ka 166).

molzna ~ 'milchgebende Kuh' ⊃ **mlečna krava, molznica*

106 "mó:uzna qrá:ua" (Ka 167).

stelna ~ "Kuh mit Kalb" (Ka), 'Kuh, die gekalbt hat'

106 "sté:una qrá:ua" (Ka 170).

železna ~ "Kuh des Altbauern, die er bis zum Tode haben darf" (Ka)

106 "želéə:zna qrá:ua" (Ka 171).

- ◇ ~ **pri gobcu molze** 'die Kuh milkt beim Maul' [= "soll gut gefüttert werden/se mora dobro krmiti" (Šb)]

122 "qráva pr hóbəə móvze" (Šb 38).

ena osrana ~ **še ta druge okoli sebe oserje** 'eine dreckige Kuh macht auch die anderen dreckig' [= *böse Zungen*]

122 "anà usrána qráva še ti drúje usérje vqlè sabè" (Šb 112).

imeti snega za eno ~ **o** 'eine Menge Schnee haben'

takele ~ **imajo naše roge/takele roge imajo naše** ~ 'solche

Kühe haben unsere Hörner [= *Versprecher*] ⊃ *se še kanclju na farju zareče*

122 "táče le qráve májə naše rojê (prav: táče le rojê májə naše kráve)" (Šb 148).

L ad

▷ čerfelj, dol vzeti, gnati, ho, Hrvaška, jezditi se, jezik, kolenčati, mleko, pojati se, pričenjati, zvreči

³**kraval -a** m a) "Krawall" (Ze), 'Unruhe', 'Aufruhr' b) 'Lärm', 'Krach', 'Geschrei' ▷ a) polom, *rebuka b) polom, rompot, ropot, ropumt, vpitje, vojska
130 krabá:l (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kravar -ja m 'Kuhhirt', 'Kuhknecht' ∇ s. krava
KT krawà:r (Lok).

L ad

kravarica -e f 'Kuhmagd' ∇ s. krava

sg.n: SÖJ krawarí:ca (Zdb), GT "Krararíza" (Jc), 18 kråwarí:ca (Zda) ~ krawarí:ca (Zda, Zdb), 122 qrawar'i:ca (ŠR) ~ qrawarí:ca (Šb). – pl.n: 122 qrawar'i:ce (ŠR). – g: SÖJ krawarí:c (Zdb), 18 krawarí:c (Zda). – i: 18 krawarí:camí (Zda).

○ GT "Krararíza je v' hlieve na ſtolzhi ſedéa" (Jcb 102). 122 "Mlíqə pumówze qrawaríca w žahtàr" (ŠR 79).

L ad

³**kravatel -na [təl]** m "Krawatte" (No) ▷ *pintelc, pintelč
53 "»rabāt!" ~ "»rabātl" (No).

L –

kravica -e f "kleine Kuh/kravica" (Ka), 'Dem. liebevoll für Kuh' Δ *kravščica ∇ s. krava ▷ *kravščica, *kulica

sg.n: 106 qré:wca (Ka), 119 "‘rávca" (Sa). – pl.n/a: 122 qr'a:wce (ŠR).

○ 122 "Dérqə, dérqə Bóštija! / qráwce pásu Za vrhàm" (ŠR 46).

L ad

kravjak -a m a) "Kuhfladen" (Ka) b) "Kuhstall" (Ka) c) 'Herrenpilz' ∇ s. krava ⊃ a) kravji drek, *kravlja pledra b) goveji hlev, kravji hlev c) *kufnjak, s. hermpilc

sg.n/a: RT "krávjak" (Sc), 18 krà:wjak (Zda), 106 qrà:wjeq (Ka), 109 qɤawjá:q (Iče), 119 "rávja" (Sa). – g: 106 qrà:wjeqa (Ka). – l: 106 qrà:wjeq (Ka). – pl.g: 5 krà:wjakow (Zda, Zdb), 21 qrà:wjakow (Zda) ~ qrà:wjaqow (Zdb).

○ b) 106 "Na qrà:uieq smɔ pléə:ue rè:jtal" (Ka 166).

L Plet. a), b), SP a), SSKJ a)

kravji -a -e "Kuh-/krâvji" (Ga), "Kuh-" (Ka, Pa) ∇ s. krava

sg.nm: R, F, S krà:βjə (Pa), Pg krà:βjə (Pa), E/G kr'aβjə (Pa), E kràwjè (Ga), 106 qrà:wi (Ka), 187 kɤá:wjə (Log), 211 krà:βjə (Pa). – nf: SÖJ krà:wja (Zdb), 106 qrà:wja (Ka). – n/an: SÖJ krà:wje (Zdb), 106 qrà:wje (Ka).

□ ~ **a stezda** "Kuhsteig" (Ka), 'ein von Kühen ausgetretener Pfad' 106 "qrà:uja stózda" (Ka 91).

~ **dan** "düsterer Tag" (Ka), 'bewölktter Tag' ⊃ kravje vreme 106 "qrà:ui dèə:n" (Ka 166).

~ **drek** "Kuhfladen" (Ka) ⊃ s. kravjak

106 "Če b ɤsè hənù: boɤ, bə qrà:ui drèq pú:tar bèɤ, je tù:d ud qrà:ue" (Ka 166).

~ **e vreme** "trübes Wetter" (Ka) ⊃ kravji dan

106 "qrà:uje ɤréme" (Ka 60).

△ **Kravji graben** "Kuhgraben" (Ka) [= Flurname]

106 qrà:wi hrá:bən (Ka).

△ **Kravji vrh** "Kuhberg" (Ka, Ksa) [= Flurname]

K qɤawə wɤχ (Ksa), 106 qrà:wi wə:r:χ (Ka).

L ad

⁵**kravžan -a -o** "gekraust" (No), "lockig" (No) △ *skravžan ∇ s.

kravžati ⊃ *skravžan

53 "»raɤžan" (No).

L –

kravžati -am impf "kräuseln, krausen" (Ze) △ *skravžati ∇ kravžan,

*kravžanje, *nakravžati, *skravžan, *skravžati

130 qrà:wžatə (Ze).

L Plet. ad

krč -a m '*Krampf*' ∇ **krčēn*, **krčēv*

106 qə:rč (Ka), 119 "rč" (Sa).

◇ ~ **koga vije/vlačī** '*einen Krampf haben*'

106 "Ū méə:č me qə:rč ūi:je." (Ka 132).

L ad

▷ žila

Krčanje -ø pl.f "*Greutschach*" (Iča), "*Greutschach/Krčanje*" (Raf)

[= *Ortsname*] ∇ **Krčanjčan*, **Krčanjka*, **krčanjski*

sg.n: 73 "*Kərčənje*" (Iča), 74 *kərčò:ńa* (Zda), 75 *qəčò:ńa* (Raf).

L –

krebīževati s. *krabeževati*

krebulja -e f "*Roßkümmel (Kerbelart)*" (Ze) Δ *krebuljica* ∇

krebuljica ▷ *divja kumina*, *konjska čemina*, **kraguljica*,
krebuljica

130 *qrabú:la* (Ze).

L Plet. ad

krebuljica -e f "*Krebuljica, Käferfil*" (Šb), "*Kerbel*" (Ze), '*Kerbel-*
kraut' Δ *krebulja* ∇ *krebulja* ▷ s. *krebulja*

sg.n: 122 *qrab'əlca* (ŠR, Šb), 130 *qrabólca* (Ze). – g: 122
qrab'əlce (Šb). – a: 122 *qrab'əlco* (ŠR, Šb).

○ 122 "*Za hrížo varjə čníce [...], qrabəlco, qomélce, ánaž.*" (ŠR
57). 122 "*qə bə qrabəlco qna jəmáva, bə že dávnə pud dńam*
lažáva" (Šb 56).

L ad

kreca -e f a) "*Krätze*" (Iče), "*Krätze/garje*" (Šb), '*Räude*' b) '*Per-*
son, die ständig kränkelt und wehklagt' ∇ s. *krecati* ▷ a) s.
garje b) *jamrovec*, s. *krecavec*

sg.n: 106 *qré:əca* (Ka). – g: 106 *qré:əce* (Ka). – pl.n/a: 109
qřé:cj ~ qřé:cj (Iče), 122 *qr'ě:ce* (ŠR) ~ *qré:ce* (Šb). – d: 122
qr'ě:cam (ŠR).

○ a) 122 "prútə qrécam sqúhijə túdə qáčje črišne." (ŠR 56).

L –

krecati -am impf a) "krächzend sprechen" (Ka) b) "jammern" (Ka), "ächzen" (Sa), "jammern/tožiti na bolečini" (Šb) c) "marodieren" (Ka), "kränkeln/krecati" (ŠR), "kränkeln/bolehati" (Šb), 'nie völlig gesund sein' d) 'quietschen' ∇ kreca, krecav, krecavec, *krecelj, kreclej, kreclja ⊃ b) s. jamrati c) s. bolehati d) s. škripati

inf: 106 qrécát (Ka), 119 "rácati" (Sa), 122 qrāc'atə (ŠR) ~ qrac'atə (Šb). – sg.1: 106 qrè:əčem (Ka), 119 "rěčam" ~ "racám" (Sa), 122 qrè:čam (ŠR) ~ qracá:m ~ qré:čam (Šb). – 3: 106 qrè:əče (Ka). – l-p.sg.m: RT "krécov" (Sc), 106 qrè:əcu (Ka). – f: RT "kracavà" (Sc), 106 qrè:əcawa (Ka).

○ a) 106 "Jès bum pa təq má:u qré:cu nət u trú:j" (Ka 221). b) 106 "Zmì:ri né:qi qrè:če (Ka 128). c) 106 "Cé:u zí:m səm qré:cu" (Ka 128). d) 106 "Təq sta sē fū:qau, da j pó:stu qrè:cau" (Ka 121).

L Plet. a), b)

krecav -a -o "kränkelnd" (Ka) ∇ s. krecati ⊃ bolehen, s. slab
sg.nm: 106 qrè:əcu (Ka). – nf: 106 qrè:əcawa (Ka).

L Plet. B'

krecavec -vca m 'Jammerer', 'Person, die ständig kränkelt und wehklagt' Δ kreclej, *krečevac ∇ s. krecati ⊃ jamrovec, kreca, kreclej, kreclja, *krečevac

122 qr^le:cowc (ŠR) ~ qré:cowc (Šb).

◇ ~ **je gveravec** 'wer lange jammert, lebt lange' ⊃ kdor dolgo kašlja, dolgo živi

122 "Qrécowc je hvérov." (ŠR 41).

L Plet. ad

kreclej -a m 'Jammerer', 'Person, die ständig kränkelt und wehklagt' Δ s. krecavec ∇ s. krecati ⊃ s. krecavec

sg.n: 122 qrè:clī (ŠR) ~ qrè:clēj (Šb). – g: 122 qré:clēja (Šb).

L –

kreclja -e f 'weibl. für Jammerer' ∇ s. *krecati* ∩ s. *krecavec*
sg.n: 122 qrè:cla (ŠR) ~ qré:cla (Šb). – g: 122 qré:cle (Šb).

L –

kreda -e f a) "Kreide" (No, Sa, Ze) b) "Brennholzlage/sklad drv"
(ŠR, Šb), 'Zeile' ∩ b) **drvnica*, s. *cila*

sg.n: 53 "»rída" (No), 119 "rída" (Sa), 122 qré:da (ŠR, Šb), 130
qrì:da (Ze). – g: 122 qré:de (Šb). – a: 93 qrì:də (Sts), 122
qré:do (Šb). – l: 122 qr'e:də (ŠR). – i: 122 s qr'ë:jdo (ŠR). –
pl.a: 122 qr'e:de (ŠR).

○ a) 122 "na svéte trí qrále pa [hospodár] s qréjdo zašríba na wsè
dúrá + M + B + G pa lítəncə" (ŠR 62). b) 122 "naravnòv je
qrédo, da še məš qna príde sqûz" (Šb 57).

◇ ~o **delati** 'Schulden machen' ∩ s. *dolg*

93 "Sə usə mesáriə dùžnə ostálə pa qrída dāuelə." (Sts 218).

hudo v ~i biti 'schwer verschuldet sein' ∩ **raco imeti*, **v
žlahti biti*

na ~o (z)ravnati 'Brennholz zu einem Stapel aufschichten' ∩
**na kaščo (z)ravnati*

122 "trqlè pa [...] na qréde zrównijə" (ŠR 88).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

kredenc -a m 'Kredenz' ∆ *kredenca* ∩ s. *kòsten*
53 "»rèdents" (No).

L –

kredenca -e f "Kredenz" (No, Ze) ∆ *kredenc* ∩ s. *kòsten*
53 "»rèdentsa" (No), 130 kredè:nca (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kredit -a m a) "Kredit" (No) b) 'Glaubwürdigkeit' ∇ *krediten* ∩
a) *lehen*

53 "»rədīt" ~ "»r'dīt" (No), 93 kredí:t (Sts).

○ a) 93 "sə nam dóbər qûp kredít dël" (Sts 218).

L ad

krediten -tna -o a) "interessant" (Ka) b) 'seltsam', 'komisch', 'eigenartig' ∇ kredit ⊃ a) *interessant, interesanten, *zanimiv* b) *čuden, *hecen, špases*

sg.nm: 106 qərdi:tən (Ka). – nf: 106 qərdi:tna (Ka). – adv: 106 qərdi:tən (Ka).

○ a) 106 "Qərdi:tən je bəu!" (Ka 128).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

krefelč -a m "Rotkehlchen/taščica" (Šb) Δ *krefelč* ⊃ s. *krefelč* 122 qré:fəlč (Šb).

○ 122 "qréfəlč [...] pa je tədəj qri vovív, qə je s qri:ža padàva, anà qápla jomə je na hívə qanəva, zató ma rdéče hívə" (Šb 59).

L –

⁴**kreftik** adj.indecl "kräftig" (No) ∇ **pokreftati* (se) ⊃ s. *močen* 53 "»rəftə»" ~ "»rēftə»" (No).

L –

kreg -a m "Streit" (Ka), "Streit, Zank/prepir, kreganje" (ŠR, Šb) ∇ s. *kregati* (se) ⊃ **kreganje, polom, prekarjanje, štrit, *štritanje* sg.n/a: 106 qre:χ (Ka), 122 qri:h (ŠR) ~ qri:χ (Šb). – g: 106 qre:ha (Ka), 122 qr'i:ha (ŠR) ~ qri:ha (ŠR, Šb).

○ 106 "Ué:čən qre:χ je pər bà:jt" (Ka 128). 122 "med záqonce se qna smî qriχ zanəstə" (Šb 58).

L ad

kregati -am impf a) trans "rügen" (Ka), "rügen/kregati" (Šb), "schimpfen" (Iče, Ze), "schelten" (Ze) b) refl ba) "streiten" (Ka), "mit Worten streiten" (Ze) bb) "schimpfen" (Zab), 'sich ärgern' bc) ⁵"sich bekriegen" (No) Δ **okregati* ∇ *kreg, *kreganje, krevati, *okregati, skregati* (se) ⊃ a) *biti črez koga, *usuti se nad koga* ba) *dajati se, kapovsati se, krabeževati, pričkati se, prekarjati se, prepirati se, *prerekati se, štritati se* bb) s. *jeziti se*

inf: SŌJ kri:əgat (Zda), 18 kri:əgat sa (Zda, Zdb), 53 "kriəgat se" (No), 106 qre:hat (sε) (Ka), 109 qri:əhat (Iče), 122 qr'i:hatə (ŠR) ~ qri:hatə (Šb), 130 qri:hatə (Ze). – sup: 18, 24

kri:əgat (Zda). – sg.1: 119 "ríeham" (Sa), 122 qri:ham (Šb). – 3: RT "se kriəha" (Zab), 18 kri:əga sa (Zdb), 106 qrè:ha (Ka), 122 se qri:ha (ŠR) ~ qri:ha se (Šb). – pl.3: RT "kriəhajo" (Zab), 122 qri:hějə (ŠR). – dl.1: 106 se qrè:hama (Ka).

l-p.sg.m: 122 qri:hu (ŠR). – pl.m: 18 sa kri:əgali (Zda), 106 qrè:hal se (Ka).

○ a) 122 "An Stráh u Brodíh je svojá sína hədú qrihu, qə se je prútə náhóví vólə [...] ustríhu" (ŠR 54). ba) 24 "sə sa [dədə] iəli tam tēpsti pa kriəgat pa šrójat" (Zda XXII). bb) RT "se pa kriəha cele osem dni, / po nočə ən po dni." (Zab 538).

◇ **Bogec se krega** kinderspr. 'es donnert' [= "Beim Donnern; Kindersprache" (Ka)] ▷ grmi
106 "Bò:χc se qrè:ha!" (Ka 114).

L ad

▷ enbart

kregelj -glja m "Krug" (No), "Krügel (Bier)" (No) Δ kregeljč ▽ kregeljč ▷ s. vrč

sg.n/a: SÖJ kri:əgl (Zda), D "rihəl" (Iča), 18 kri:əgl (Zda, Zdb), 53 "»riəhl" (No), 73 kri:əgl (Zda), 109 kxi:gəl [Lf?] (Iče).

○ 73 "je ʊsəjk məru an kriəgl məštə mət." (Zda LIV).

L Plet. B'

kregeljč -a m *a)* "Krüglein" (La) [= "kleinstes Mehlmaß" (La)] *b)* "Krügel" (Ze) *c)* ⁵"Kriecherln" (No) Δ kregelj ▽ kregelj ▷ *a)* s. maseljč *b)* s. vrč

sg.n/a: 25 kri:əgəlč (La), 53 "»riəhlts" (No), 93 qri:əhəlč ~ qri:əhləč (Sts), 130 qri:hlč (Ze). – pl.g: 93 qri:əhəlču (Sts).

○ a) 93 "Qriəhəlč uūəua je qə pētred hrəšu qoštəu" (Sts 240).

L –

kremenovec s. klemenovec

Kremljica -e f "Kremljica" (Zab) [= ehemalige Festung im Bereich der Türkenschanze (Bad Eisenkappel/Železna Kapla)]

K "Kremljica" (Zab).

○ K "oj ti preljuba Kremljica, / ti si naša zabranica!" (Zab 399).

L –

krempast -a -o 'hinkend' ∇ s. *krempati* ⊃ s. *šantav*

sg.nm: E krémpast (Ga). – nf: E krémpasta (Ga). – n/an: E krémpastō (Ga).

L –

krempati -am impf a) "kratzen/praskati" (Šb), "kratzen" (Ze) [= mit etw. Spitzem, Scharfem, Rauem, bes. mit Nägeln oder Krallen ritzen oder schaben] b) "kratzen" (Ze) [= aufgrund seiner rauhen o. ä. Beschaffenheit bei jmdm. einen Juckreiz verursachen] c) "hinken" (Ga) Δ *okrempati* ∇ **krempač*, *krempast*, *krempelj*, *krempeljči*, *krempljač*, *krempljati*, *okrempati*, **pokrempati*, *skrempati*, **vkrempati* ⊃ a) *čohljati*, *praskati* b) *praskati* c) s. *krevljati*

inf: E krémpatè (Ga), 122 qré:mpatə (Šb), 130 qrè:mpatə (Ze). – sg.1: 122 qré:mpam (Šb). – l-p.sg.n: 18 krè:mpowə (Zda).

○ b) 18 "Kíkli si pəč mōuə uòjstri bəli, puá k je bəl stár biəu, puə j ži būəli biəu, [...] dərgōči je pa mōuə krēmpouə." (Zda VI).

L Plet. *krampati*, SP *krampati*, SSKJ *krampati*

krempelj -na/-plja m a) "Kralle" (Ka, Ze), "Kralle/krempelj" (Šb) b) "expr. Fingernagel" (Ka) c) 'Schweinhaxe' d) "expr. Schimpfwort" (Ka), "Schuft" (Ka), 'Schurke' e) 'nichtsnutziger Gegenstand' Δ **krampelj* ∇ s. *krempati* ⊃ b) s. *noht* c) s. *heškeljc* d) **zevelj* e) s. *krama*

sg.n/a: mP kr'empl (Zda), 106 qré:mpļ ~ qré:mpəl (Ka), 119 "r'empl" (Sa), 122 qré:mpəl (Šb), 130 qré:mpļ (Ze), 187 křé:mpļ (Log). – g: 106 qré:mpļna ~ qré:mpəlna (Ka), 119 "rémpla" (Sa), 122 qré:mpəlna (Šb). – pl.n: SÖJ kr'empli (Zda), 18 kr'empli (Zdb), 106 qré:mpəl (Ka), 141 qr'e:mplə (Mat). – a: 109 qrémpli (Ka), 122 qr'e:mple (ŠR). – l: 119 "rémplah" (Sa).

○ a) 122 "Vəndər pa so [hədičə] cveč naróдне qrémple mēlə" (ŠR 25). b) 109 "Tá:či qrémpli j méə:uə 'n hó:ru!" (Ka 166).

◇ v ~e **dobiti** 'in die Krallen bekommen'

122 "bom usè wqəp jès u qrémple dubíw." (ŠR 13).

L ad

▷ brusiti

krepeljči -ev pl.m a) "*Rapenwurzel (phyteuma)*" (Šb), '*Teufelskralle*' [= *Blume*] b) '*zitronengelbe Koralle*' [= *essbarer Pilz*] ∇ s. *krempati*

n: 122 qré:mpəlčə (Šb). – g: 122 qré:mpəlčow (Šb).

L –

krempljač -a m '*zweizackige Jäthau*' ∇ s. *krempati* ▷ **kopalčej*
18 *krempló:č* (Zda).

L –

krempljati -am impf "*harken*" (Sts) ∇ s. *krempati*

KB, 94 qr'amplat (Sts).

○ 94 "Pò pa žə pída spət qèi drūiha : za qramplat pa za obárijat"
(Sts 186).

L –

⁵**krena -e** f "*Krone*" (No) ▷ *krona*

53 "*krēna*" (No).

L –

krenčati -am impf '*bekränzen*', '*mit Kränzen ausschmücken*' Δ
okrenčati ∇ *krenček*, *krenec*, *okrencati*, *okrenčati*, v *krencu*

inf: 122 qrì:nčatə (Šb). – sg.1: 122 qrì:nčam (Šb).

L –

krenček -čka m a) '*kleiner Kranz*' b) "*Kränzchen als Symbol der Jungfräulichkeit*" (Ka) ∇ s. *krenčati* ▷ b) s. *kranceljč*

sg.n/a: 106 qrè:nčq (Ka). – g: 106 qrè:nčqa (Ka). – pl.a: 106
qrè:nčqe (Ka).

○ b) 106 "Tà: mà: še qrè:nčq" (Ka 129).

◇ ~ **nesti** euphem. '*deflorieren*' ▷ s. *krenček vzeti*

106 "Qrè:nčq [...] nést" (Ka 129).

~ **vzeti** euphem. '*deflorieren*' ▷ *krenček nesti*, *krenec vzeti*

106 "Qrè:nčq ɥzè:t" (Ka 129).

~**e imeti** 'einen Kranz als Zeichen der Unschuld um die Totenbahre haben' [= ehemaliger Brauch]

106 "Hən tá:q [j umə:r:u], da bu qrè:nčqɛ mɛ̀u, čà:s, jəl, stá:rem pa ɥžè:jenem qnı:s dâ:l qrè:nčqa, qòj, čɛ j qı:r muà:d bè:ɥ" (Ka 275).

L –

¹**krendel** -[ə]lna m 'Kröndel', 'Grindel' [= Hammer zum Schärfen der Mahlsteine] ⊃ *grendel, kladivo za kamne klepat, kladivo za klepanje

25 kré:ndəl (La).

L –

krenec -nca m a) "Kranz" (Ka, No, Sa, Sts, Ze), "Kränzchen/venček" (Šb) b) "Kreis" (Ka, Ze) c) "Radkranz" (La), 'Felge' d) 'Kranz als Symbol für Jungfräulichkeit' Δ kranc ∇ s. krenčati ⊃ a) kranc, krancelj, krona b) s. krog d) s. kranceljč

sg.n/a: K "kriənc" (Zab), SÖJ qriə:nc (Zdb), KB qri:ənc (Sts), RT qri:nc (La), 42 qriə:nc (Zda), 53 "kriənts" (No), 98 qri:ənc (Sts), 106 qrè:nc (Ka), 119 "rienc" (Sa), 122 qr'i:nc (ŠR) ~ qri:nc (Šb), 123 qri:nc (La), 130 qri:nc (Ze). – g: 122 qri:nca (Šb). – l: 122 u qr'i:ncə (ŠR), 123 w qri:ncə (La). – pl.g: 122 qr'i:ncu (ŠR). – a: 106 qri:nci (Ka), 122 qr'i:nce (ŠR). – dl.n: 123 qri:nca (La).

○ a) 98 "Ie [cáɥmar] tàq mòu taq líəp quòbəq, taq qriənc qūəla" (Sts 201). 122 "An dén pret póraqo póšle navésta žénənə [...] n míhan qrínc z róš" (ŠR 50). b) 106 "tàq dé:jč u ti:st qrè:nc nə bə̀: ɥèč qàč!" (Ka 268). 122 "Pu tlíh se puvóžijə tráqəlnə (pówštrə) w tàq véləq qrínc" (ŠR 97). c) 123 "W qulə̀sə je pà: qâr je w qríncə qū̀lə̀, tò je búquwə" (La 697).

□ ~ **spletati** 'einen Blumenkranz winden'

108a "Súé:ta Katarı:nca pu dulı:nc ɥudı:ɥa, róšči nabı:raɥa, qri:nci spliə:taɥa" (Ka 194).

za ~ **rajati** "Kranzel abtanzen" (Zab)

K "za kriənc rajatə" (Zab 283).

◇ ~ **vzeti** 'die Jungfräulichkeit nehmen' ⊃ s. krenček vzeti

122 "pū̀b je qrínc vzév déčlə̀" (Šb 58).

v ~u stati 'im Kreis stehen'

L –

▷ dol, iti

kreniti -em pf a) 'aufbrechen', 'sich auf den Weg machen' b) 'in eine Richtung abbiegen' ∇ okreniti se ▷ a) mahnniti, pomaknniti se, *ucvreti jo, s. spraviti se
sg.1: RT "krönam" (Sc).

L ad

krenja -e f "Kinnbacke" (Sts) Δ skrenja ▷ s. skrenja
KB qrá:ja (Sts).

L –

Krenjec s. Kranjec

krenkati -am impf.refl "sich kränken" (Ze) ▷ *hudo deti (komu)
130 kré:nkatə se (Ze).

L –

krepeličiti -im impf "prügeln" (Ka) Δ nakrepeličiti ∇ nakrepeličiti
▷ kolbati, s. tepsti
106 qrepełi:čt (Ka).

L –

krepfelč -a m "Rotkehlchen" (Iče) Δ krefelč ▷ krefelč, malinica, rotkrepfelč
109 qreëpfälč (Iče).

L –

krepniti -em pf "krepieren" (Ka, Ze), "eingehen" (Ka) Δ *krepati
∇ *krepati, krepnjak, pokrepati ▷ s. crkniti
inf: 106 qrépənt (Ka), 130 qrépmtə (Ze). – sg.1: 106 qre:əpnem (Ka).

L ad

krepnjak -a m 'Krepierling' [= iron. Benennung eines Bauern, dem ein Pferd eingegangen sein soll] ∇ s. krepniti

sg.n: 106 qrè:əpjεq (Ka). – g/a: 106 qrè:əpjεqa (Ka).

○ 106 "Xri:barηq qró:fəl je rudi:υ Pehri:na qrè:əpjεqa" (Ka 188).

L –

Kreps -a m 'Krebs' [= Eigennamen] ∇ *Krepsinja, *Krepsov
98 kr'εps (Sts).

○ 98 "səm prāuua dàj te krèps usè uàn – sè zrótu." (Sts 198).

L –

kres -a m a) "Johannesfeuer" (Pa), "Sonnwendfeuer/kres" (Sa),
"Sonnwendfeuer" (Zab) b) "Sommersonnenwende (24.VI.)/kres
(24. VI.)" (Šb), "Johannisfest" (Zab), "Sommersonnenwende"
(Zab) c) 'Bergfeuer' ∇ s. kresati

sg.n/a: K "kriəs" ~ "kris" ~ "kres" (Zab), R, F, S, Pg, E/G kri:əs
(Pa), 18 kri:əs (Zda, Zdb), 31 qrəs (Zda), 48 qrì:əs (Zda, Zdb),
106 qrè:s (Ka), 109 qkì:əs (Iče), 119 "ries" (Sa), 122 qr'i:s
(ŠR) ~ qrì:s (Šb), 145 kbi:s (Iče) [starejši rod], 211 kri:əs (Pa).
– g: 56 qrì:əsa (Zda), 122 qrì:sa (Šb). – d/l: K "kriəse" (Zab),
122 qr'i:se (ŠR) ~ qrès'ə (ŠR, Šb) ~ qrì:se (Šb) ~ qrì:sə (Šb). –
i: 122 pret qr'i:sam (ŠR). – pl.n: 106 qrés (Ka), 109 qk'ēs (Iče),
137 "krisə" (Peb). – a: 122 qr'i:se (ŠR).

○ a) 122 "Qrís nítijə na svetá Jánaza." (ŠR 64). b) 122 "Létə se
začnè u qríse" (ŠR 88). 122 "q qrísə žanq žəvíno v pvaníno" (Šb
58). c) 122 "Ldí bo tàq mávə, da bójə na horàh qríse pržihèlə pa
taqə za adən drújā zvadələ." (ŠR 10).

□ ~ **netiti** "das Sonnwendfeuer entzünden" ∇ s. kresiti

122 "Qrís nítijə na svetá Jánaza." (ŠR 64).

~ **prižgati** "das Sonnwendfeuer entzünden" ∇ *kres zanetiti

122 "Ldí bo tàq mávə, da bójə na horàh qríse pržihèlə pa taqə
za adən drújā zvadələ." (ŠR 10).

~ **žgati** "das Sonnwendfeuer entzünden" (Zab) ∇ s. kresiti

K "kriəs žgatə" (Zab 208).

L ad

▷ goreti

kresadlo s. kresalo

kresalo -a n "Zeug zum Feuerschlagen/kresálo" (Ga), "Instrument zum Feuerschlagen" (Pa) Δ *kresadlo ∇ s. kresati \square *kresadlo

sg.n/a: GT "kresadlo" (Ja, Sa), R, F krəsá:dwa (Pa), S krəsá:dwə (Pa), Pg krəsá:dwə (Pa), E/G krəs'adwə (Pa), E krsádwö (Ga), 119 "rasávo" (Sa), 211 krəsá:dwə (Pa). – g: E krsádwa (Ga).

L ad

kresati krešem impf "Feuer, Funken schlagen/kresáti" (Ga, Sc), "(Feuer)-schlagen" (Pa) Δ izkresati ∇ izkresati, kres, kresalo, kresen, kresišče, kresiti, kresnica, kresnik, *krešelj, Na Kresišču inf: mP krjá:sat (Zda, Zdb), RT "krasáti" ~ "krasát'" (Sc), E křsatè (Ga). – sup: Pg kré:asat (Pa), E/G kr'easat (Pa), E kréasat (Ga). – sg.1: RT "kröšam" ~ "krasám" (Sc). – 1-p.sg.m: RT "krasòv" (Sc), E kréasow (Ga). – f: RT "krasáva" (Sc).

L ad

kresen -sna -o 'zum Johannisfest gehörig' ∇ s. kresati

sg.n/amb: 122 qrěsn'ə (ŠR). – n/an: RT qrěsnè (Raf), 122 qrěsn'è (ŠR).

\square ~i večer 'Abend der Sommersonnenwende'

122 "Na qrěsnè večer se děčle wmívějə w vodə put qačím mústam" (ŠR 64).

~o jutro 'Morgen der Sommersonnenwende'

122 "na qrěsnè jútrə se squha za qosiwco čəpénca" (ŠR 82).

L ad

kresišče -a n "Stelle, wo aus verschiedenen Anlässen Feuer angezündet wurde/kresišče" (Ka), "wo das Sonnwendfeuer entzündet wird/kjer se kuri kres" (Sa) ∇ s. kresati \square gorišče

sg.n/a: 106 qrěsí:še (Ka), 119 "rešišče" (Sa). – g: 122 qrěs'i:šča (ŠR).

\circ 122 "S qrěsíšča vsáčə anò hvawńò vzéme" (ŠR 64).

\triangle Na Kresišču 'Sonnwendfeuerstelle' [= Mikrotoponym]

106, 107 na qrěší:š (Ka).

L Plet. ad, SSKJ ad

kresiti -im impf 'Sonnwendfeuer oder Feuer als Zeichen eines Festes oder einer Gefahr auf Bergen entzünden' ∇ s. *kresati* ⊃ *netiti/žgati kres*

inf: 18 *kri:əs(ə)t* (Zda, Zdb), 48 *qri:əst* (Zda, Zdb).

L Plet. ad

kresnica -e f a) "myth. Naturwesen" (Zab) b) "Glühwürmchen/kresnica" (ŠR), 'Johanniskäfer' c) 'Wucherblume', 'Margerite' d) "Lämpchen mit Docht/lučka na stenj" (ŠR) e) "Nachtfalter" [B*] (Iče) ∇ s. *kresati* ⊃ e) *veha*

sg.n: mP *kresni:ca* (Zdb), 18 *kresni:ca* (Zda), 122 *qrēsni:ca* (ŠR). – a: 122 *qrēsni:co* (ŠR) 128 *qrēsni:c* (Iče). – pl.n/a: K "kresnice" (Zab).

○ c) 122 "Čríz núč puvóžijə za vsáčā zmèt ti blížne žváhte pu anò qrēsničo na vóqne: róža, qə nájbol védnə, pumínə, da bo tēstə, za qtérā je biva puvóžana, še w tām létə umrw." (ŠR 64).

L Plet. b), c), SP c), SSKJ b), c)

kresnik -a m 'Juni' ∇ s. *kresati* ⊃ *junij*

122 *qrēsni:q* (ŠR, Šb).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kreša -e f "Brunnenkresse" (Gc), "Kresse" (Sa, Ze), "Kresse/kreša" (Sa) Δ **krešica* ∇ **krešica* ⊃ **krešica*

sg.n: GT *kərə:ša* (Gc), 109 *qré:ša* [Lf?] ~ *qré:ša* (Iče), 119 "rēša" (Sa), 122 *qr'e:ša* (ŠR), 130 *qré:ša* (Ze). – a: 106 *qré:əš* (Ka).

○ 106 "pər drá:j qréə:š nabérat" (Ka 70).

L ad

krevati -am impf "tadeln" (Jb), 'schelten', 'rügen' ⊃ s. *kregati*
GT "Krevati" (Jb).

L Plet. B'

krevelj -na m a) "Krummfuß" (Ka) [= *pej*. Bezeichnung für einen Hinkenden], 'Hinkebein' b) 'Mistkerl' c) 'dreizackiger Mist-

kräuel' Δ *krevlja* ∇ *s. krevljati* \supset *a) krevlja, kripelj, krumpelj, krumplja, *pohabljenec* *c) kavka, s. kopalo*
sg.n: 106 *qrëwəl* (Ka), 119 "rövel" (Sa). – g/a: 106 *qrewəlna* (Ka).

L Plet. ad, SSKJ a)

krevljice -ø pl.f "Rodel/male sani" (ŠR), "Rodel/otroške sani" (Šb) ∇ *s. krevljati*
122 "qrëwəlce" (ŠR) ~ *qrë:wəlce* (Šb).

L –

krevlja -e f *a) "Bugholz (beim Schlitten)/krevlja (pri saneh)"* (ŠR) *b) "etwas Krummes, ein Stock/kaka zakrivljena reč, palica"* (Šb) *c) "Spotname für einen Krumpfuß/vzdevek pohabljenca"* (Šb) *d) pej. 'Fuß' Δ krevelj ∇ s. krevljati \supset a) krventa b) krventa c) s. krevelj d) s. klepra, s. kloja*
sg.n: 122 "qrëwla" (ŠR) ~ *qrë:wla* (Šb). – g: 122 *qrë:wle* (Šb). – pl.n: 122 *qrë:wle* (ŠR). – dl.n/a: 122 *qrë:wlə* (ŠR).

○ a) 122 "Rtíčə májə dbí močné qrëwla" (ŠR 71). 122 "Samútažně saní so ɣlích táče qə pa rtíčə, samú da so qrëwle drobnějšə" (ŠR 72).

◇ ~ **se zgoda krivi** 'früh übt sich'

122 "qrëwla se zahodà qrví" (ŠR 108).

L ad

krevljast -a -o *a) 'hinkend' b) 'krumm' ∇ s. krevljati \supset a) s. šantav b) kriv*
sg.nm: 119 "rövlást" (Sa).

L ad

krevljati -am impf *a) "hinken" (Ka) b) "expr. gehen" (Ka), 'müh-sam gehen' c) 'beim Gehen nach außen treten' ∇ krevelj, krevljice, krevlja, krevljast, *skrevljan \supset a) *humpati, kinkati, krempati, kruljavo hoditi, krumpati, šantati b) s. hoditi*
inf: 106 *qrëwlat* (Ka). – sg.1: 106 *qrewlà:m* (Ka). – 2: 106 *qrewlà:š* (Ka).

○ b) 106 "Qá:m pa qreulà:š?" (Ka 129).

L ad

krež praep.lokal mit acc a) 'über', 'hinüber', 'herüber' [= Bewegung über eine Fläche bis zur Erreichung ihres jenseitigen Randes] b) 'über' [= Bewegung über eine Fläche] Δ črez ▫ s. črez

8 qreš (Zda), 18 krež (Zda), 31 qrez (Zda).

○ a) 31 "Hudič je müəjst dëu qrez Dráuə." (Zda XLIII). b) 18 "smə čøsi usè krež dráuški kráj müášť uozíli." (Zda XX).

L Plet. ad

kreželj -na m a) 'Halskrause' b) 'feine Falten an Rücken oder Schürzen/drobne gube na ženskem krilu ali predpasniku' (Šb) c) "Bauchfett/lojeva koža, na kateri se držijo čreva" (Šb) Δ kreželj ▫ s. nakrežljati ▫ kreželj
sg.n/a: 122 qr'ezəl (Šb). – g: 122 qr'ezəlna (Šb).

L Plet. a)

krezozob -a -o "zahnlückig" (Ka), "zahnlos/brezzob" (Sc) Δ *razozob ▫ s. zob ▫ s. brezzoben
sg.nm: RT "krazazób" (Sc), 109 qərzò:əb (Ka), 119 "Krazazób" (Sa), 122 qrazazó:b (Šb). – nf: 109 qərzò:əba (Ka).

L –

krezozobec -bca m a) 'Kratzdistel' b) 'Zahnloser' ▫ s. zob ▫ a) s. gladež
122 qrazaz'o:bəc (ŠR).

○ a) 122 "Rade [ucé] pupásějə qrazazóbəc" (ŠR 76).

L –

kreželj -žlja m "der Kres" (Jb), 'Kreis um den Hals', 'Halskrause' Δ kreželj ▫ s. nakrežljati ▫ kreželj
GT "Krèshel" (Jb).

L Plet. s. kreželj, Guts. ad

krežvarji -ev pl.m "Steigeisen/krampeži, dereze" (Šb) ▫ krampižar, s. dereze

n: 122 qré:žvarjə (Šb). – g: 122 qré:žvarjow (Šb).

L –

krhelj -hlja m 'Stückchen vom Obst, Erdapfel und dgl.', 'Spalt'

sg.n/a: 106 qár:χəl (Ka), 119 "rhél" ~ "rhl'" (Sa). – g: 119 "rhlà" (Sa).

L ad

kri krvi/krji f a) "Blut" (Iča, Ka), "Blut/kri" (Sa, Šb) b) 'Abstammung', 'Herkunft' ∇ s. krvaveti ⊃ b) rod

n/a: JT "kri" (Iča), RT qri: (Raf), E kri: (Ga), 18 kri: (Zda), 74 "qri" (Loh), 106 qri: (Ka), 109 qri: (Iče) ~ qri: (Ka), 110 qri: (Ka), 119 "ri" ~ "r" (Sa), 122 qri: (ŠR) ~ qri: (Šb), 187 kři: (Log). – g: K "krvi" (Zab), RT qjji: ~ qri: (Raf), GT křβe (Raf), E křvè (Ga), 74 qři:jə (Loh), 106 qřó:j (Ka), 109 qř:u (Iče), 119 "r" (Sa), 122 qrw'i: ~ qrj'i: (ŠR) ~ qrj'i: ~ qrw'i: (Šb), 187 kři:j'ə (Log). – d: RT qri: (Raf), 106 qřó:j (Ka), 109 qř:u [Lf?] (Iče), 187 kři:j'ə (Log). – a: JT k'ərw ~ "kəru" (Iča), 106 qri: (Ka). – l: RT qjžə (Raf), 109 qř:u (Iče) ~ qřó:j (Ka), 119 "v 'rj'" ~ "'rj'" (Sa), 122 qrj'ə (ŠR), 187 u kři:j'ə (Log). – i: RT qjžó: ~ qřwjó: (Raf), KT s kərβj'ə (Lok), 18 s kərwjó: (Zda, Zdb), 24 kərwjó: (Zda) ~ kərwjó: (Zda, Zdb), 73, 73a s qərjó: (Zda, Zdb), 109 qřwó:a (Iče), 119 "s 'rvjó" (Sa), 122 s qrvj'o: (ŠR) ~ s qrjó: (Šb), 187 s kəřwjó: (Log).

○ a) K "V kelhə so pa tri kaple krvi, / tri kaple ləpé kə so Ježəšave." (Zab 475). 24 "s kəruj'ə je pa gər našřibóuə na grōt" (Zda XXVI). 109 "Naj ūstà:ni qri: pər qřó:j" (Ka 158). 122 "Cíva dolína bo s qrvj'ə zalíta." (ŠR 10). 122 "Prtaqvə je mlíqə, al je pa pròw dówhə vlíqu, tùdə qri." (ŠR 11). b) 122 "me je hospodà že bārava, al səm francóšče qrj'!" (ŠR 36).

□ ~ **frišati** 'Blut auffrischen'

122 "qorén [rabárbare] se naríba pa pují za qri frišat" (ŠR 91).

~ **gre na blato/možgane/v glavo** 'Blut im Stuhl/Gehirn haben'

106 "Qri: na bu:t hrè" (Ka 163). 122 "Al qri čvēč v hvávo pa na možháne hré, se čəvēqə zmiša" (ŠR 59).

~ **loviti** 'Blut auffangen' [= z. B. beim Schlachten oder als heilige Handlung auf der Golgota in der Volksdichtung] ⊃ kri ujemati

- 122 "qréfəłč [...] pa je tədëj qrí vovív, qə je s qríža padàva" (ŠR 59). 106 "qri: uó:ut" (Ka 129).
- ~ **prescati** "Rindenkrankheit" (Ka) [= größere Blutmenge im Harn ausscheiden]
106 "Če žuí:na qri: prešči:, se j dá: hà:šqərca" (Ka 125).
- ~ **pljuvati** 'Blut spucken' ⊃ *kri gor metati
- ~ **spuščati** a) 'das Blut beim Schlachten auslaufen lassen' b) 'zur Ader lassen'
a) 106 qri: [...] spú:šat" (Ka 129).
- do krvi** 'bis zum Blut'
122 "Htùr šivanco al nòš šéñqa, se móre prëj du qrví bæcnítə" (ŠR 65).
- kristjanska** ~ 'Christenblut'
122 "Qristjásqa qri za prehnátə qní" (ŠR 32).
- pasja** ~ 'Hundeblut' [= iron. für demütiges Blut] ⊃ *ta ponižna kri
106 "péə:sja qri:" (Ka 168).
- pregrešna** ~ 'sündhaftes Blut' [= Syntagma in der Beschwö-
rungsformel gegen Rotlauf]
106 "Šè:na, šè:na, prèhré:šja qri:" (Ka 149).
- rešnja** ~ 'das erlösende Blut (Christi)'
106 "riə:šja qri: j χù:jš pa ti:!" (Ka 149).
- slabe krvi** 'blutarm'
106 "súá:bə qró:j (Ka 129).
- sveta** ~ 'das heilige Blut (Christi)'
110 "súé:ta qri: té:či dòu ud jé:ha pu rímaχ, pu žuà:t!" (Ka 191).
- zasedena** ~ 'gestocktes/geronnenes Blut'
122 "se zəsédana qri hnojítə začnè" (Šb 70).
- žleht** ~ 'unreines Blut'
122 "Turí udárjə na qóžə vèn, qə se žlàht qri čístə." (ŠR 57).
- ◇ ~ **ni voda** 'Verwandtschaft zählt' ⊃ *naše kure niso race
- ~ **zagovarjati** "Blut beschwören, besprechen, damit es aufhört zu rinnen" (Ka) ⊃ kri zapovedovati
106 "qri: zahuà:rjat" (Ka 129).
- ~ **zapanati** 'Blut beschwören, damit es nicht rinnt' ⊃ kri zapovedati
122 "qri zapánatə" (Šb 147).

~ **zapovedati** "Blut beschwören, damit es nicht rinnt/zagovoriti, da kri ne teče" (Šb) ⊃ kri zapanati

122 "qri zapuvěta" (Šb 97).

~ **zapovedovati** 'Blut beschwören, damit es aufhört zu rinnen' ⊃ kri zagovarjati

109 qri: zapuúíø:dúat" (Ka 129).

L ad

▷ napeti, žlahta

krida s. kreda

krig -a m "Krieg" (Loi) ⊃ s. vojska

220 kri:əg (Loi).

L –

krigla -e f "Heiserkeit" (Sa), "Heiserkeit/hripavost" (ŠR, Šb) ∇ kri-
glast ⊃ *škripljica

sg.n: 119 "ríhva" (Sa), 122 qri:hwa (ŠR, Šb). – g: 122 qri:hle
(Šb). – a: 122 qri:hwo (ŠR, Šb).

□ **imeti** ~o 'heiser sein' ⊃ biti kriglast/*škripav

122 "mám qríhvo" (Šb 58).

L Plet. ad

▷ medved

kriglast -a -o 'heiser' ∇ krigla ⊃ *škripav, zamolkel

122 qri:hwast (ŠR, Šb).

L –

▷ medved

¹**kriht -a** m "Gericht" (Iča) Δ geriht, grift, *kriht ⊃ s. geriht

JT kri'χt (Iča).

L –

krilec -lca m "Dachdecker" (Sts), 'Strohdecker' ∇ s. kriti ⊃
dohdekar, *krovec

KB qri'əwc (Sts), 18 kr'iwc (Zda), 93 qri'əwc (Sts).

○ 18 "Kriūc iε puále pa [suómə] rəzgórnu gère." (Zda XI).

L SP B', SSKJ B'

▷ slammast

krilo -a n a) "Rock/*krilō*" (Ga), "Rock/*krilo*" (Jc, Sa) [= Frauenbekleidungsstück] b) "Schoß" (Ka) [= Oberschenkel beim Sitzen] c) "Flügel" (Pa) [= Körperteil der Vögel] ▷ a) *janka, kikelj, kikla* c) s. *haba*

sg.n/a: GT "kridlo" (Ja, Jb, Sa) ~ "kridvo" (Jc) ~ *krídwō* (Raf), R *krí:ðwa* (Pa), F *krí:ðwa* ~ *krí:dwa* (Pa), S *krí:dwə* (Pa), Pg *krí:dwō* ~ *krí:ðwō* (Pa), E/G *kr'ídwō* ~ *kr'íðwō* (Pa), E *krídwō* (Ga), 8, 18 *krí:əwə* ~ *qrí:əwə* (Zda), 106 *qré:w* (Ka), 119 "riev" ~ "rivo" ~ "riev" (Sa), 211 *krí:dwō* ~ *krí:ðwō* (Pa). – g: 119 "rieva" (Sa). – l: 106 *qrí:w* (Ka).

○ b) 106 "pó: j pa h̄r na qrí:ū sèə:du jej." (Ka 229).

□ **na** ~ **vzeti** 'auf den Schoß nehmen'

L ad

krinc s. *kre nec*

⁵**kripa -e** f "Krippe" (No) ▷ *jaslice*
53 "»rīpa" (No).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kripelj -na m "Krüppel" (No, Ze) ▷ s. *krevelj*
53 "»rīpl" (No), 130 *qrí:pl* (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

krispam -a m "Christbaum" (Iče)
109 *qrí:əspam* ~ *qrí:spam* (Iče).

L –

¹**kristal -a** m "Kristall" (Ze)
130 *kristá:l* (Ze).

L ad

¹**kristir -ja** m "Klistier" (Ze) Δ **klistir* ▷ **ajnlavf*, **klistir*

130 qristi:r (Ze).

L –

kristjan -a m "*Christ*" (Zab) [= *Anhänger des Christentums*] ∇ *kristjanski*, **Kristus*, **Kristusov* ⊃ *krišt*

sg.n: GT "kristjan" (Zab), 122 qristj'a:n (ŠR), 137 krəstj'a:n (Peb). – g/a: 137 "krəstjana" (Peb). – pl.n: 122 qristj'a:nə (ŠR).
– a: 122 qristj'a:ne (ŠR).

○ GT "zakaj bæ jes kristjan besiḡ na biḡ" (Zab 192). 137 "votrók je biv Turk, vočá pa krəstján." (Peb 30).

L ad

kristjanski -a -o 'von den Christen stammend' ∇ s. *kristjan* ⊃ *kristlih*, *krištlih*, *krščanski*

sg.nf: 122 qristj'a:nsqa (ŠR).

L Plet. ad, SSKJ ad

▷ kri

³**kristlih** adj.indecl "*christlich*" (No) Δ *krištlih* ∇ s. *Krišteš* ⊃ s. *kristjanski*

53 "»rištləx" (No).

L –

Kristus s. *Krišteš*

Kristusov s. *Krištešev*

⁴**krišt -a** m "*Christ*" (No) [= *Anhänger des Christentums*] Δ **krist* ∇ s. *Krišteš* ⊃ *kristjan*, **krišt*

53 "»rišt" (No).

L –

Krišt -a m '*Christus*' ∇ s. *Krišteš* ⊃ *Krišteš*

106 qri:št (Ka).

L –

▷ *Krišteš*

Krišteš -a m a) "Christus" (No) b) "Gott" (No) ∇ *krist, kristlih, krišt, Krišt, Krištešev, kristlih ⊃ a) Krišt b) Bog

sg.n: 53 "»rištəš" (No), 106, 108a, 110 qri:šč (Ka), 122 qri:štəš (ŠR). – g/a: K "Krištəša" (Zab), 122 qri:štəša (ŠR). – d/l: 122 qri:štəšə (ŠR). – i: 122 qri:štəšam (ŠR).

○ a) 122 "je Marija s Qrištəšam uqúlə hodíva" (ŠR 59). 122 "so Qrištəšə dálə jésəh pa žòwč za pítə." (ŠR 81).

□ ~a iskati "Christus suchen" (Zab) [= in der Osternacht fanden Fackelzüge statt, deren Rauch alles Unheil abwehrte]

K "Krištəša jiskatə" (Zab 177). 122 "Pravíjə, da je to spomín, qə so Qrištəša pu wstajěhə túdə z báqlēmə jėsqálə." (ŠR 64).

Jejš ~ 'Jesus Christus'

108a "Jè:jš Qri:šč j hār 'n dòu pu nibéə:sax χódu" (Ka 192).

L –

▷ Ježeš

Krištešev -a -o 'Christus-' ∇ s. Krišteš

122 qri:štəšow (ŠR).

○ 122 "Qrištəšow prhòd u Jerúzalem." (ŠR 63).

L –

⁵**krištlīh** adj.indcl "christlich" (No) Δ kristlih ∇ s. Krišteš ⊃ s. kristjanski

53 "»rištləx" (No).

L –

Krištof -a m a) 'Hl. Christoph' [= legendäre Gestalt des Hl. Christophorus, der am Ursulaberg thronte und den Bauern zum Erntesegen verhalf] b) "Christofberg bei Ottmanach" (Ka) [= unweit von Brückl]

sg.n: K "Krištof" (Zab). – d/l: 106 qri:štuf (Ka).

○ b) 106 "Səj šlə χ Qri:štuf" (Ka 272).

□ Šent ~ "Sankt Christof" (Zab)

K "Šent Krištof" (Zab 382).

L SP B'

kriti krijem impf "decken/kriti" (Sa), 'bedecken' [= das Dach mit Ziegeln, Brettern bzw. Stroh decken] Δ pokriti, zakriti ∇ krilec, kritje, pokriti, pokrivati, pokrov, pokrovček, pokrovec, zakriti, s. skriti

inf.: mP, 8 kr'it (Zda), 18 kr'it (Zda, Zdb), 109 qɤət (Iče), 119 "rít'" (Sa). – sup.: mP kri:t (Zda, Zdb), 119 "it" ~ "rt" (Sa). – sg.1.: 119 "ríjam" (Sa). – imp.sg.: mP krí:j (Zda). – l-p.sg.m.: RT "kròv" (Sc), R, F, S, Pg, E/G [(pə)]kr'iw (Pa), 18 kr'iw (Zda, Zdb), 119 "rov" (Sa), 211 [(pə)]kr'iw (Pa). – pl.m.: 18 krí:li (Zda), 93 qrí:lə (Sts).

- 8 "Fäin dɛuə je bòu, suq̄mnatə stréhə krit." (Zda XXXI). 93 "smə z suāmə krílə" (Sts 222).

L ad

kritje -a n 'Decken' [= vom Dach] ∇ s. kriti

18 kr'itje (Zda, Zdb), 119 "rtjè" (Sa).

L Plet. ad, SSKJ ad

kriv -a -o a) adj "uneben, krumm" (Ka), "uneben/kriv" (Sa, Šb), 'gekrümmt', 'gebogen' b) adj u. praed "schuld, schuldig/kriv" (Šb) c) "falsch" (Ka), 'Irr-' ∇ s. kriviti \square a) krevljast, upognjen b) uržah, kavža c) folš

sg.nmb.: mP ta kri:wí (Zdb), 18 ta kri:wí (Zda). – nm.: mP kri:w (Zdb), 18 kri:w (Zda), 106 qrí:w (Ka), 119 "riv" (Sa), 122 qrí:w (Šb). – nf.: mP krí:wa (Zdb), 18 krí:wa (Zda), 106 qrí:wa (Ka), 119 "ríva" (Sa), 122 qrí:wa (Šb). – n/an.: 8 kr'iwe (Zda), 18 kr'iwe (Zda, Zdb), 119 "rvú" (Sa), 122 qrí:wə (Šb). – gm/n.: 106 qrí:wha (Ka). – pl.n.: 122 qrí:wə (ŠR).

adv.: RT "krivo" (Zab), 18 kr'iwə (Zdb), 122 qrw'u: (ŠR) ~ qrwù: (Šb). – 106 pu qrí:wem (Ka), 122 pu qrí:wam (Šb).

- a) 106 "qrí:u nòs" (Ka 129). b) RT "Kaj je vojske krivo" (Zab 426).

□ ~-a vera 'falscher Glaube', 'Irrglaube', 'Häresie'

◇ ~-o pere 'gekrümmte Feder', 'Birkhahnfeder' [= am Hut Zeichen der Stärke]

122 "qrívə parətə" (Šb 83).

~ **prst pokazati** meist kinderspr. 'jmdm. einen krummen Finger zeigen' [= als Zeichen der Provokation]

106 "Še qri:uħa p̄r:sta jem n̄a smè:š puqá:zat" (Ka 129).

~**o prisegati** 'Meineid schwören' ⊃ *po krivem prisegati

122 "priče bojo qrou prsahàle" (ŠR 13).

po ~em dolžiti 'fälschlich beschuldigen'

106 "pu qri:uħem [...] dó:ušt" (Ka 129).

po ~em priseči 'Meineid schwören' ⊃ *krivo priseči

122 "pu qrivam prséči" (Šb 58).

△ **ta krivi -ega** m "Ostwind/veter od vzhoda" (Šb), 'Talwind' ⊃ krivec, s. dolec

sg.n: 122 tí qri:wə (ŠR) ~ ti qri:wə (Šb). – l: 122 ti qri:wam (Šb).

○122 "pu ti qrivam nči súnca" (Šb 58).

L ad

krivec -vca m "Ostwind/veter od vzhoda" (Šb), 'Talwind' ∇ s. kriviti ⊃ s. dolec

122 qri:wc (ŠR) ~ qri:wc (Šb).

○122 "qriwc al dówc [je domá] na zjútrnàm qrájə" (ŠR 83).

L ad

krivica -e f "Unrecht/krivica" (Sa) ∇ s. kriviti

sg.n: 18 kriwí:ca (Zda), 119 "rvíca" (Sa). – g: 24 kriwí:ce (Zda, Zdb).

L ad

kriviti -im impf 'krümmen', 'biegen' Δ skriviti ∇ kriv, krivi, krivec, krivica, krnožej, okriviti, skriviti, zakriviti, zakrivljen ⊃ upoginovati, *upogovati

sg.3: 122 qrwí: (ŠR, Šb). – l-p.sg.m: 18 kriwì:əw ~ kriwì:əw (Zda).

○18 "šína je Uàṗpotičou kuṗóç [...] kriwíəw" (Zda XIV).

L ad

▷ krevlja

kriza -e f 'Krise' ⊃ *krizen

93 kri:za (Sts).

○93 "kríza bùuà tàda" (Sts 238).

L ad

križ -a m a) "Kreuz/križ" (Ja), "Kreuz" (Ka, Sa, Sts) [= Kreuzung von sich rechtwinklig überschneidenden Dingen] b) "Kreuz/križ" (Ja), "Kreuz" (Ka, Sa, Sts) [= Kreuz Christi und davon abgeleitetes christliches Symbol] c) "Kreuz/križ" (Ja), "Kreuz" (Ka, Sa, Sts), 'kreuzähnliches Gebilde' ca) "Kreuz/križ" (Ja), "Kreuz" (Ka, Sa, Sts) [= Kreuzzeichen beim Gebet] d) 'kleine Kapelle', 'Bildstock' e) "Wirbelsäule, Rücken" (Ka) f) "Schwierigkeit" (Ka) g) "Arme d. Kamrades" (La), "Radkreuz" (La) h) 'Zehner beim Kartenspiel' ∇ s. križati (se) ⊃ b) bridka martra d) kapelica f) s. težava h) cenar, *desetka

sg.n/a: JT kri:ž (La), KB qri:ž (Sts), RT "riž" (Ja) ~ qri:ž (La), KT kri:ž (Lok), 18 kri:š (Zda, Zdb), 21 qri:š (Zda), 24 kri:š (Zda), 31 qri:š ~ qri:ž (Zda), 74 qri:š (Loh), 93 qri:ž (Sts), 106, 107, 110 qri:ž (Ka), 119 "riž" (Sa), 122 qri:š ~ qri:ž (ŠR) ~ qri:ž (Šb), 187 kví:ž (Log). – g: RT "križa" (Zab), 18 kri:ža (Zda, Zdb), 106, 110 qri:ža (Ka), 122 qri:ža (ŠR) ~ qri:ža (Šb). – d/l: 18 kri:ži (Zda), 24 kri:žə (Zda), 98 qri:žə (Sts), 106 qri:ž (Ka), 122 qri:žə (ŠR). – i: 31 "s 'rižəm" (Iča), 109 qri:žam (Ka), 122 qri:žam (ŠR).

pl.n: RT "križə" (Zda), 21 qri:ži (Zda), 122 qri:žə (ŠR) ~ qri:žə (Šb). – l: 122 qri:žah (ŠR).

○ a) 21 "puá sa pa puqropi pa qriži zatáqnejə pu pūəli qūəle" (Zda XL). b) 110 "Móni ti qri:ž cəuéliq bəə:!" (Ka 190). c) 122 "hospodína [...] na vsáčə hləp [...] zariže qriš, přěj da ha w pějč dí." (ŠR 62). 122 "Na vohníšče se móre zvěčěr z drvámə qriž nardítə, da je pred vohňam várnə" (ŠR 65). d) 24 "Tám je še nəš an kriš spūəuan, [...] tám je kóləra řəuə." (Zda XXIV). 93 "Je pa qriž bīu, tám sə məsə žənuál." (Sts 198). e) 106 "na qri:ž uperi:ran" (Ka 129). 122 "zahorévə rdéča žəvína z bílim pásam pu qrižə" (ŠR 74). f) 106 "Ušə:q mə: sʉò:j qri:ž" (Ka 129). 122 "Zaqónšče čríwle / dro vóhqə ubúje, / al póle pa pridějə / qrižə, nadlúje." (ŠR 53). g) RT "štír štóle na vsáčum qrəjə, to se je práwəwə qriž" (La 180).

□ **npraviti** ~ 'Kreuzzeichen machen', 'sich bekreuzigen' ⊃ s. po-križati (se)

122 "zapurét so se [dǣqle] zmúznæle zə šiše, qár da bæ napravæle qríža" (ŠR 9).

na rediti ~ a) 'Kreuzzeichen machen', 'sich bekreuzigen' b) 'etw. in Form eines Kreuzes tun' ⊃ a) s. pokrižati (se)

a) 122 "Prěj da prǣdice spát hrǣjə, mórəjə s qavówrata vrǣčə nət pa narǣdítə qríž" (ŠR 9). b) 122 "S trúhvo narǣdó na práhə tribártə qríž." (ŠR 60).

na ~ ravnati 'kreuzförmig zusammenlegen' [= z. B. Brennholz] 122 "Zaqáj drvé v qrédə na qríž rovnájə? – Da se qna zəsújǣjə." (ŠR 38).

storiti ~ 'Kreuzzeichen machen', 'sich bekreuzigen' ⊃ s. pokrižati (se)

RT "Tə prve raje rajajo, / pa križa nəč ne storijo" (Zab 464).

sveti ~ 'heiliges Kreuz' [= in sakralen Texten]

110 "Huspù:d Jè:jš Qrì:šč, qəti:r sə ti: na driuì:s sué:tiha qrí:ža pərstəu" (Ka 192).

šmarni ~ 'Schwan', 'Nördliches Kreuz' [= Sternbild]

122 "šmárnə qríž" (Šb 149).

ta težki ~ "das schwere Kreuz (Jesu)/težki križ" (Ka)

110 "s Jè:jša uǰjè:l, s ha ũ Jirú:zaləm polá:l, təm s jihó:ū ta tǣ:šč qrí:ž dǣuəl." (Ka 190).

△ **Pod Križem** "križ, kleine Kapelle" (Ka) [= Flurname]

106 pud qrí:žam (Ka).

△ **Pri Križih** "bei den Kreuzen" (Zab) [= Flurname]

RT "Pri Križih" (Zab).

△ **Pri Križu** "križ, Kreuz, kleine Kapelle" (Ka) [= Flurname]

106, 107 pər qrí:ž (Ka).

△ **Za Križem** "križ, kleine Kapelle" (Ka) [= Flurname]

106 za qrí:žam (Ka).

L ad

▷ bog, božji, cerkev, stan, stran

križati -am impf a) 'ans Kreuz schlagen' b) 'quälen', 'ärgern' c) refl 'sich kreuzen' △ pokrižati (se) ▽ križ, križec, križem, križema, križev pot, križevnik, križevo, križpot, navzkriž, pokrižati (se), prekrižati (se), Pod Križem, Pri Križih, Pri Križu, skrižema, Za Križem ⊃ b) martrati
pl.3: 122 se qri:žǣjə (ŠR).

○ c) 122 "těstò šqátəlco puvožiš na méstə, čěr se pótə qrižējə" (ŠR 29).

L ad

▷ bog

križec -žca m '*kleines Kreuz*' ∇ s. *križati (se)*

sg.n/a: 119 "r'íž'c" (Sa). – pl.a: 122 qr'i:šce (ŠR).

○ 122 "Ut cvítja s prántəlna nardó na qrstəncə [...] qrišce" (ŠR 63).

L ad

križem adv '*kreuz und quer*', '*überallhin*' Δ *križema* ∇ s. *križati (se)* ▷ s. *skrižema*

122 qr'i:žam (ŠR).

○ 122 "Al oná je bíva prēj u jézə zə svojím hospodárjam pa je raqvà, da rájšə qrižam svít prehódə, qàqr da bə za ná qèj storíva." (ŠR 17).

L ad

križema adv '*kreuzweise*' Δ *križem* ∇ s. *križati (se)* ▷ s. *skrižema*
RT "križama" (Sc), 122 qr'i:žama (ŠR).

○ 122 "Tród vsě qrižama zvlíče čəvėqa" (ŠR 57). 122 "se [...] qrižama prvéže" (ŠR 75).

L Plet. ad, SSKJ ad

križev pot -ega -a m a) '*Leidensweg Christi nach Golgatha*' [= 14 *Kreuzwegstationen vor Kirchen oder Darstellung des Passionsweges in Kirchen*] b) '*gleichnamiges Gebet*' ∇ s. *križati (se)*, s. *pot*

18 krí:žow pót (Zda).

○ a) 18 "Križou pót mōte tōk būərn." (Zda XV).

L ad

križevnik -a m "*Stoff als Geschenk zur Taufe/prt kot darilo otroku na zibelko*" (ŠR), "*weißer Stoff/bel prt*" (Šb), ∇ s. *križati (se)*

122 qr'i:žownəq ~ qri:žownəq (ŠR) ~ qri:žownəq (Šb).

○ 122 "Tī vēčə qótrēj [...] móre qrižownəq pa nēqī dnárja dátə"
(ŠR 47).

L Plet. ad, SSKJ ad

križevo -ega n "*Christi Himmelfahrt*" (Ka) ∇ s. *križati (se)* ⊃
*šentavfarče, *vafarški dan, *vnebovhod*
106 qri:žùw (Ka).

L SP ad, SSKJ ad

križma -e f "*Geschenk des Taufpaten zur Taufe/darilo botrov
otroku za zibel*" (Šb) [= *im RT der weiße Stoff, 30 Eier, 30
Semmeln und 1 Liter Wein*]

sg.n: 122 qri:žma (Šb). – g: 122 qri:žme (Šb). – a: 122 qri:žmo
(ŠR).

○ 122 "Ósəm dní pu rojstvè prídējə qotrè na zību pa prnasó v
anàm qórpə za qrižmo trdējstə ájc, trdējstə žéməl pa n líter
vína." (ŠR 42).

L Plet. ad

križpot -a m '*Wegkreuzung*' ∇ s. *križati (se)*, s. *pot* ⊃ s. *razpotje*
141 "križpot" (Mat).

○ 141 "Pride na križpot pa požínja: »Ja, qám [...]«?" (Mat 194).

L ad

Krka -e f "*Gurk/Krka*" (Ja, Sa) [= *Ort und Fluss in K*]
RT "'R'a" (Ja), 119 "č'a" (Sa).

L SP B'

krkniti -em pf a) "*einen bestimmten Laut von sich geben/nedo-
ločen glas izpustiti*" (Šb) b) '*mucksen*' ⊃ b) **črhniiti*

inf: 122 qri:qnətə (Šb). – sg.1: 122 qri:qnəm (Šb). – l-p.sg.m: 122
qri:qnu (Šb).

○ b) 122 "sápo jòm je vzévə, da qni qfqu vèč bisíde" (Šb 58).

L Plet. b), SSKJ b)

krma -e f "*Heu*" (Pa) ⊃ *foter, mrva*

R, F, S, Pg, E/G, 211 k'ərma (Pa).

L ad

Krmajnik -a m 'kleine Ebene mit einer Almhütte' [= Mikrotoponym]

sg.n/a: 106 qərmá:jnq (Ka). – l: 106 na qərmá:jnq (Ka).

L –

krmalj -a m "großes Stück Brot, Apfel u. Ä./velik kos kruha, jabolka, ipd." (Šb) ⊃ s. kos II

sg.n/a: 122 qrm'al (ŠR) ~ qrmá:l (Šb). – g: 122 qrmá:la (Šb).

L –

krmaza -e f a) "langsamer, tolpatschiger Mensch" (Ka) b) "nörglerische Person/pust človek" (ŠR) c) "lästiges Kind/siten otrok" (ŠR), "verwöhntes, lästiges Kind/razvajen, siten otrok" (Šb) d) 'Jammerlappen' Δ krmaza ∇ krmazenje, krmazlenje, lazamaza ⊃ a) s. kramoh b) s. šisa c) s. vamp d) s. krecavec

sg.n: 106 qərmá:za (Ka), 122 qrm'a:za (ŠR) ~ qrmá:za (ŠR, Šb).

– g: 106 qərmá:ze (Ka), 122 qrmá:ze (Šb).

○ c) 122 "Q še pu wsáh štírah qobacá, dájějə utróqə jméne, qàqr: qrmáza, qrmáža, péqa, máwžəl, qróšná" (ŠR 43).

L –

krmazenje -a n "Quengeln der Kinder/sitnarija otrok" (Šb) Δ

krmazlenje ∇ s. krmaza ⊃ krmazlenje, pustovanje, *sitnarjenje

sg.n/a: 122 qrmá:zənje (Šb). – g: 122 qrmá:zenja (Šb).

L –

krmazlenje -a n "Quengeln der Kinder/sitnarija otrok" (Šb) Δ

krmazenje ∇ s. krmaza ⊃ s. krmazenje

sg.n: 122 qrmá:zlənje (Šb). – g: 122 qrmá:zlənja (Šb).

L –

krmáža -e f 'lästiges Kind' Δ krmaza ∇ s. krmaza ⊃ s. vamp

122 qrm'a:ža (ŠR).

○ 122 "Q še pu wsáh štírah qobacá, dájějə utróqə jméne, qàqr:
[...] qrmáža, péqa, máwžəl" (ŠR 43).

L –

krmelj s. krmalj

krmežljav -a -o "*triefäugig/krmežljav*" (Šb) Δ **krmežljiv, krmu-
žljav* ∇ **krmežljiv, *krmežljivec, *krmežljivka, *krmíželj,
krmuželj ⊃ **krmežljiv, krmužljav*
sg.nm: 122 qrməžl'ow (Šb). – nf: 122 qrməžlá:wa (Šb). – n/an:
122 qrməžl'owə (Šb).

L Plet. ad, SSKJ ad

▷ vreme

krmol -a m "*Felsenvorsprung*" (Be) ∇ *krmulja*
K "krmol" (Be).

L Plet. ad

krmulja -e f "*Felsenvorsprung*" (Be) ∇ *krmol*
K "krmulja" (Be).

L Plet. ad, SP krmolja, SSKJ krmolja

krmužljav -a -o "*triefäugig/krmežljav*" (ŠR, Šb) Δ s. *krmežljav* ∇
**krmíželj* ⊃ s. *krmežljav*
sg.nm: 122 qramù:žlow (ŠR) ~ qramú:žlow (Šb). – nf: 122
qramú:žlawa (Šb). – n/an: 122 qramú:žlowə (Šb).

L –

krnezlj -na m '*Hasardspiel mit Karten*' ∇ s. *krnezljati*
sg.n/a: 122 qrné:zəl (Šb). – g: 122 qrné:zəlna (Šb).

L –

krnezljanje -a n '*Spielen mit hohem Einsatz*' ∇ s. *krnezljati*
sg.n/a: 122 qrné:zlinje (Šb). – g: 122 qrné:zlinja (Šb).

L –

krnezljati -am impf "mit Karten Hasard spielen/igrati v karte hazardno igro" (Šb) ∇ *krnezelj, krnezljanje*
inf.: 122 qrné:zlatə (Šb). – sg.1: 122 qrné:zlam (Šb).

L –

krnica -e f "größere Eintiefung im Boden, Bodensenke/večja kotlina v zemlji, vrtača" (Šb) ∇ *Karničar, *Krničar, *krniški ⊃ s. jama
sg.n: 122 qrní:ca (Šb). – g: 122 qrní:ce (Šb). – l: 122 w qrn'i:cə (ŠR).

○ 122 "Hovéjjo žəvínjo je pásu w qrnícə" (ŠR 34).

△ **V Krnici** 'Senke', 'Mulde', "bezieht sich nur auf die Bodenform" (Ka) [= häufiges Mikrotoponym in den Karawanken]
106 w qərní:c (Ka), 122 w qrn'i:cə (ŠR).

○ 122 "an sám pávər [...] je hóvjo žəvínjo w Qrnícə pásu" (ŠR 75).

L ad

krniti -im impf a) 'beeinträchtigen', 'schmälern' b) 'in der Entwicklung zurückbleiben' Δ *odkrniti* ∇ *krniški, *odkrniti, prekrniti, *zakrniti*
122 qrní:tə (Šb).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

krnjohati -am impf a) "grunzen" (Šb) b) "mit offenem Mund schnarchen/smrčati z odprtimi usti" (Šb) Δ *pokrnjohati ∇ *krnjohanje, *krnjohavec, *nakrnjohati se, *pokrnjohati, *zakrnjohati ⊃ a) s. kruliti b) s. drnjohati
inf.: 122 qrnjó:χatə (Šb). – sg.1: 122 qrnjó:χam (Šb). – pl.3: 122 qrnjó:χijə (Šb).

○ a) 122 "svinjê qrnjóχijə" (Šb 59).

L –

krnožej -a m 'liebvolle Anrede für einen kleinen Buben; verm. aus 'krivonožej', der Krummbeinige' ∇ s. kriviti, s. nož ⊃ s. čmrček
122 qrn'bo:žī (ŠR).

- 122 "puzněje je dēqəlca [...] v samàm čiqlə [...] číqla Néža, púp pa: púbi, qrńóži" (ŠR 43). 122 "Józi qrńóži, čěj maš tvój nóži?" (ŠR 46).

L –

³**Kroacija -e** f 'Kroatien' ⊃ *Hrvaška*

sg.g.: 93 kroà:cije (Sts).

- 93 "sə pa tēste bŭže s Kroàcije hòrsa pərpràuələ v Plŭbərq." (Sts 224).

L –

krød adv "gerade" (Loi) ⊃ s. *glīh*

220 krò:d (Loi).

L –

krōf -a m a) "Kropf" (No, Pa, Sa, Ze), "Struma" (Ka) b) "Hals" (Ka, No) c) meton. "Stimme" (Ka) ∇ **krofač*, *krofast*, *krofej*, *krofelj*, *kroflja*, **krofóvec* ⊃ b) *grlo*, *gurgel* c) s. *glas*

sg.n/a.: R kr'òf (Pa), F kr'əf (Pa), S kr'oəf (Pa), Pg, E/G kr'oaf (Pa), E krəaf (Ga), 18 króá:f (Zda), 53 "»ròf" ~ "»rəf" (No), 74 qɛ'òf (Loh), 93 qr'òf (Sts), 106 qròf (Ka), 109 qɛòf (Iče), 119 "ròf" (Sa), 130 qròf (Ze), 211 kr'òf (Pa). – g.: Pg kró:afa (Pa), E/G kr'oafa (Pa), E króafa (Ga), 106 qró:fa (Ka). – d/l.: 74 qɛù:əfə (Loh), 106 w qrò:f (Ka). – pl.n.: 106 qróf (Ka), 109 qɛóf ~ qɛóĭ (Iče). – a.: mP króá:fe (Zda), 103 qró:fe (Ka).

- a) 103 "q mè:sənc hòr jéə:mle, se hlèə:da prot jém, dərží: za qró:fe" (Ka 130). b) 106 "ŭ qrò:f bó:let" (Ka 129). 106 "jə j təq stí:sqnu za qròf." (Ka 244). c) 106 "Tà: bá:ba mà: qròf!" (Ka 129).

◇ **dreti se na ves** ~ "expr. singen" (Ka)

106 "Na ŭəs qròf se j dər:ŭa 'na bá:ba" (Ka 119).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

krōfast -a -o "kropfig" (Ka, No) ∇ s. *krof*

sg.nm.: 53 "»rəfəst" (No), 106, 109 qró:fast (Ka). – nf.: 106 qró:fasta (Ka).

- ◇ ~ **ko en Obiršan** "kropfig wie ein Ebriacher" (Ka)

109 "qrò:fast q hən Ûbì:ršan" (Ka 186).

L SSKJ ad

krofej -a m '*kleiner Kropf*' ∇ s. *krof*
mP krò:fej (Zdb).

L –

krofelj -na m "*der Kropfige*" (Ka), "*der Kropfate*" (Ka) ∇ s. *krof*
▷ **krofač*
sg.n.: 106 qrò:fəl (Ka). – g/a.: 106 qrò:fəlna (Ka).
○ 106 "Xrì:barŋq qrò:fəl je rudì:ŷ Pehrí:na qrèə:pjεqa" (Ka 188).

L –

kroflja -e f "*die Kropfige*" (Ka) ∇ s. *krof*
sg.n.: 106 qrò:fla (Ka). – g.: 106 qrò:flε (Ka).

L –

kroft s. kraft

kroften s. kraften

krog -a m '*Kreis*' ∇ *kroglica*, *okrog*, *okrogel*, *Okrogljica* ▷ *krajs*,
krenec
KT krò:γ (Lok).

L ad

kroglica -e f '*Kügelchen*' ∇ s. *krog* ▷ *kuglica*
pl.n/a.: GT "kroglize" (Jc).

□ **mesnaste ~e** "*Bratwürste*" (Jc) ▷ s. *pečena klobasa*
GT "meŋnaŋte kroglize" (Jcb 104).

pratnaste ~e "*Bratwürste*" (Jc) ▷ s. *pečena klobasa*
GT "Pratnaŋte [...] kroglize" (Jcb 104).

L Plet. ad, SP a), SSKJ a)

krohati -am impf a) refl "laut lachen/krohovati (se)" (ŠR, Šb) b) 'grunzen' ∇ *krohanje, *krohovati ⊃ a) s. smejati se b) s. krukuti

inf: 122 qrohá:tə se (ŠR) ~ qrohá:tə (Šb). – sg.1: 122 qrohá:m (Šb). – pl.3: 122 qrohá:jə (Šb).

○ b) 122 "svinjê spvášanə qrohájə" (Šb 59).

L Plet. ad

krompir -ja m "Erdäpfel" (No) ∇ *krompirjev ⊃ čompa, gruška, hruška, podzemeljske/podzemljenske/*podzemne hruške, repa, repica, *zemeljca

53 "krumpīr" ~ "krumpir" (No), 107 qrupi:r (Ka).

L ad

krona -e f a) "Krone" (No, Ze) [= Goldreif mit Zacken als Zeichen der Majestät] b) 'etw. Kronenförmiges' c) 'Kopfschmuck', 'Kranz' d) 'Krone' [= Währung] ∇ s. kronati ⊃ a) krena c) s. krenec

sg.n: 53 "»rɔpna" (No), 93 qrò:na (Sts), 110 qrò:əna (Ka), 119 "ròna" (Sa), 122 qr'o:na (ŠR), 130 qrò:na (Ze). – a: 109 krò:nə (Ka), 110 qrò:əno (Ka), 122 qr'o:no (ŠR). – i: 122 s qr'o:no (ŠR). – pl.g: 93 qrò:n ~ qró:n (Sts).

○ b) 122 "Zató má vsáqa smólava králca qróno." (ŠR 59). c) 122 "Al wtròq wmrjè še lédəq, jomə tí věčə qótrěj dá qróno na hvávo" (ŠR 48). d) 93 "Za bīəstuə qrōn ĩe qúpu ànə parcēl za trí hektárĳe." (Sts 244).

□ **Jejševa** ~ 'Krone Jesu', 'Dornenkrone' ⊃ (sveta) trnasta krona, *trnjeva krona

110 "Jè:jšəva qròə:na bóə:d mó:ja stréə:xa" (Ka 192).

(sveta) trnasta ~ 'Heilige Dornenkrone' ⊃ Jejševa krona, *trnjeva krona

110 "Nisóə: tár:jastə qròə:nə" (Ka 191). 122 "Svéta trínasta qróna, / tí bódə mojə stréha!" (ŠR 45).

zlata ~ 'goldene Krone'

122 "Na hválə má [qáca] rəmàn hrabén, tú je zváto qróno." (ŠR 26).

L ad

▷ kačji

kronanje -a n 'Krönung' ∇ s. *kronati*

18 krò:naje (Zda).

○ 18 "ie pa līəp mōϣ: Marījine krōnaje." (Zda XIV).

L ad

▷ Marijin

kronati -am impf 'krönen' ∇ *krona, kronanje*

ppp.sg.nm: 109 qrò:ənan (Ka), 122 qr'o:nan (ŠR).

○ 109 "Jè:jš s tər:jim qrò:nan" (Ka 195).

◇ ~ **ga** 'Dummheiten machen', 'Fehler machen' ▷ s. *lomiti*

L ad

▷ trnje

kronenkasa s. *kranenkasa*

krop -a m "siedendes Wasser/krop" (Sa), "siedendes Wasser" (Pa, Sts)

sg.n/a: mP krwá:p (Zda), KB qr'əp (Sts), R, F, S, Pg, E/G kr'əp (Pa), 18 krwá:p (Zdb), 31 qrwá:p (Zdb), 68 kr'əp (Zda, Zdb), 73 kr'əp (Zda), 74 qɤ'əp (Loh), 76 qr'əp (Zda), 106 qrəp (Ka), 119 "rop" (Sa), 122 qr'əp (ŠR) ~ qr'əp (Šb), 187 kɤ'əp (Log), 211 kr'əp (Pa), 220 krwəp (Loi). – g: mP kró:pa (Zda), R kró:pa (Pa), F, S kró:pa (Pa), Pg kró:pa (Pa), E/G kró:pa (Pa), 16 kró:pa (Zda), 18 kró:pə (Zda) ~ kró:pa (Zda, Zdb), 59 qró:pa (Zda, Zdb), 68 kró:pa (Zda, Zdb), 73 kró:pa ~ kroá:pa (Zda), 211 kró:pa (Pa). – l: 18, 73 u krù:əpə (Zda, Zdb), 122 u qr'o:pə (ŠR). – i: 122 s qrop'am (ŠR).

○ 122 "se tēstú zə cvěč vrěčim qropəm zamísə" (ŠR 78). 122 "qrəp svapí" (Šb 115).

◇ **nak ~ boli voda** 'weder Fisch noch Fleisch'

L ad

▷ slapíti, vrelen, vrkláti

kropilo -a n 'Sprengwedel' [trat zusammen mit 'kadidlo' auf] Δ

**kropidlo* ∇ s. *kropiti* ▷ **kropidlo*

GT "kropidlo" (Ja).

L ad

kropiti -im impf a) "besprengen" (Ka), "besprengen/kropiti" (Lok) [= durch Wasser feucht machen] b) "besprengen" (Ka), "besprengen/kropiti" (Lok) [= Räume, Felder, Vieh u. a. mit Weihwasser besprengen] Δ pokropiti ∇ krapljevati, kropilo, *kropidlo, *kropljenje, nakrapevati, nakrapljevati, pokropiti

inf: SÖJ kr'op(ə)t (Zda), RT "kropitə" (Zab), KT krapì:tə (Lok), 8 kropì:t (Zda) ~ kropì:t (Zdb), 74 qɛ'əpət (Loh), 106 qrópt (Ka), 187 kɔropì:tə ~ kɔropì:tə (Log). – sup: 106 qrupì:t (Ka), 122 qrup'ì:t (ŠR). – sg.1: 106 qrupì:m (Ka). – 3: 122 qrop'ì: (ŠR). – pl.1: 8 kropì:mə (Zda). – 3: 122 qrop'ì:jə (ŠR). – dl.1: 74 qɔrupì:wa (Loh). – l-p.sg.m: 8 kropì:əw (Zda), 18 kropì:əw (Zda) ~ kropì:əw (Zdb). – pl.f: RT "kropile" (Zab), 12 krupì:we (Zda, Zdb).

○ a) 18 "Pυά υìgrat sa ì pa druč pərt plēhou, rəspruštərt pu trāunci, pa kropīəu" (Zda X). b) 8 "Təda səm ìás [...] dúəbu anə skledīcə nətre pa žəgnane uāde, ùnta, səm pa tək kropīəu." (Zda XXXIII). 122 "Prútə hədēj vúre qropìjə pu púlə túdə zə žėhnanə vodó" (ŠR 63).

□ ~ **in kaditi** 'Räume mit Weihwasser besprengen und ausräuchern' [= vor allem am Vorabend der drei Raunächte] 122 "navésta pa puwsót qropì n qadì." (ŠR 52).

◇ ~ **(iti)** 'einen Toten besprengen (gehen)' ▷ žəbrat (iti) RT "Zvonitə bom uɔkazoɔ, / kropitə pa ne, / kropile jo bojo / le moje souzė." (Zab 535).

L ad

▷ iti, priti

kropiva s. kopriwa

kropovec -vca m 'klapperndes Ei' ▷ s. klompovec

122 qró:puwc (Šb).

○ 122 "qrópuvc plúnqa" (Šb 87).

L –

kročca s. korošica

krošnja -e f a) "Rückentragkorb/nahrbtni koš" (Šb) b) "Rückentrage für Bienenstöcke/nahrbtne nosilke za panje čebel" (Šb) c) "Baumkrone/vrh listnega drevesa" (Šb) d) 'Bezeichnung für ein lästiges Kleinkind' ∇ krošnjica ⊃ a) s. koš c) koš d) s. vamp
sg.n.: 122 qr'o:šña (ŠR) ~ qró:šnja (Šb). – g.: 122 qró:šnje (Šb).
○ d) 122 "utróqə [dájějə] jméne, qàqr: qrmáza, qrmáža [...], qróšña" (ŠR 43).

L Plet. b), c) SP b), c), SSKJ b), c)

krošnjica -e f 'Dem. zu 'krošnja' ∇ krošnja
sg.n.: 122 qróšnj'əca (Šb). – g.: 122 qróšnj'əce (Šb).

L –

krota -e f a) "Kröte" (Iča, Ka, No, Sa, Sts, Ze) b) "Frosch/grenouille" (Ičb), "Frosch" (Ka, Nec, Pa) ⊃ a) ržiščnica, *ržiščna krota, *strniščna krota, *strniščnica b) s. žaba
sg.n.: SÖJ kró:ta (Zdb), P kró:ta (Iča) ~ kró:ta (Zdb), D kró:ata (Iča, Ičb, Ičc), V qro'ata (Iča), KB qró:ta (Sts), R, F, S, Pg, E/G kəró:ta (Pa), KT kró:ta (Lok), 18 kró:ta (Zda, Zdb), 53 "»rota" (No), 74 qkró:ata (Loh), 106 qró:əta (Ka), 109 qkró:ata (Iče) ~ qró:əta (Ka), 119 "róta" (Sa), 130 qró:ta (Ze), 170 qró:ta (Nec), 180 "króta" (Sb), 187 kkró:ta (Log), 211 kəró:ta (Pa). – pl.g.: RT "kruət" (Zab).

○ a) RT "pa daj jəmə ano skledo pačanah kruət." (Zab 186).

L Plet. a), SP a), SSKJ a)

krovec s. krilec

krož -a m 'im Schweinefett abgebratene Innereien'

sg.n/a.: 122 qr'o:ž (ŠR) ~ qrò:ž (Šb). – g.: 122 qrò:ža (Šb). – i.: 122 qr'o:žam (ŠR).

○ 122 "puhustjə jəh [= sváte] s frišno žúpo, mėsam pa prážo al gróžam." (ŠR 50).

L Plet. B'

krpelj -plja m a) "Schuhe aus schlechtem Leder und Holzsohle"
(Zda) b) 'Schneereifen' [= rahmenartige Netzvorrichtung für
Schneeschuhe] ▷ a) coklač
pl.n: 18 k'ərpli (Zda).

○ a) 18 "Pa tək za ū līās si še tōke cəkuōča deūōli, kərpli sa ĭ
rəákυə" (Zda VI).

L Plet. B', SP B', SSKJ b)

krst -a m 'Taufe' ∇ s. *krstiti*

sg.n/a: mP kà:rst (Zda), 122 q'r:st (ŠR), 187 "krist" (Log). – g:
122 qrst'a (ŠR). – d: 122 q'r:stə (ŠR). – l: 122 qrst'ə (ŠR, Šb).

○ 122 "Tī véčə qótrěj [...] wtroqà pər qrstə na roqàh drží" (ŠR 47).

□ **živ ~ nak** 'überhaupt niemand' ▷ s. *živ človek*

L ad

▷ držati

krsten -tna -o 'Tauf-' ∇ s. *krstiti*

sg.nmb: 106 qér:rstən (Ka). – nf: 106 qér:rstna (Ka). – af: 122
qrstn'o (ŠR).

□ **~a gotica** 'Taufpatin' ▷ *krstna kotrica*

106 "qér:stna [...] hò:ca" (Ka 122).

~a kotrica 'Taufpatin' ▷ *krstna gotica*

122 "Cáwmar pa fénrih mórəta zapurédoma pèlátə rájat qrstnò
pa bírmsqo qotřco" (ŠR 52).

~e bukľe 'Taufbuch'

~i cedel 'Taufschein' ▷ s. *tavšsajn*

~i gotej 'Taufpate' ▷ **krstni kotrej*

106 "qér:stən hò:ti" (Ka 122).

~i kamen 'Taufstein'

~i kotrej 'Taufpate' ▷ *krstni gotej*

~i list 'Taufschein' ▷ s. *tavšsajn*

L ad

krstiti -im pf 'taufen' Δ **krščevati* ∇ *Janez Krstnik, krst, krsten,*
*krstnica, krščanski, krščanstvo, *krščevati*

l-p.sg.m: 106 qér:ršu (Ka). – ppp.sg.nm: JT kərščá:n (Ičc) ~
kà:ršen (Raf), RT qrščán (Ičc), 106 kà:ršen ~ qà:ršen ~

qé:ršen (Ka), 109 qé:ršin (Ka), 122 q'r:ščan (ŠR). – pl.nm: P kərščǎ:ni (Iča).

- 106 "Sélan je za mi:zi rójen, za pò:tam qér:šen, pa xù:jš q pa sér:šen" (Ka 184). 122 "Je qřščan, pa qni qristján [...] – (Zvún)" (ŠR 38).

□ **krščeno vino** 'Wein mit Wasser'

L ad

▷ duš

krstnica -e f a) "Karsamstag/velika sobota" (ŠR, Šb) *b)* 'Pfungst-samstag' ∇ *s. krstiti* ▷ *a)* *velika krstnica*, **velika sobota*, *velikonočna krstnica* *b)* **binkoštna sobota*, *binkoštna krstnica*

sg.n: 18 kó:rstŋca ~ kó:rsŋca (Zda), 109 qǎ:stəncə (Iče), 122 qrst'əncə (ŠR, Šb). – g: 122 qrst'ənce (Šb). – a: 5 na k'rsŋcu (Zda), 18 kó:rstŋcə ~ kǎ:rstŋcə (Zda), 21 qé:rsŋcə (Zda), 48 na qé:rstŋc (Zda), 122 qrst'əncə (ŠR, Šb).

- a) 21 "Na qǎrstŋcə ū deυèteχ sə sa zgòni uduǎzali" (Zda XL). 122 "Ut cvítja s prántəlna pa nardó na qrstəncə [...] qřščē" (ŠR 63). b) 122 "Túdə za bínqəštə (na qrstəncə puděňə) pustávijə pər vsà dúrah [...] máje" (ŠR 31).

□ **velika** ~ 'Karsamstag' ▷ *s. krstnica*

122 "na vélqə qrstəncə pr cérqlə vohěň žěhnújějə" (Šb 59).

velikonočna ~ 'Karsamstag' ▷ *s. krstnica*

122 "Na vélqənočnə qrstəncə na vsè prhódňe pər cérqlə vohěň žěhnújějə" (ŠR 64).

L Plet. b)

▷ binkošten

Krstnik *s. Janez*

krščanski -a -o 'christlich' ∇ *s. krstiti* ▷ *s. kristjanski*

sg.nm: K "krščanski" (Zab), 106 qəršâ:jsq (Ka). – dm/n: 122 qřš'a:nščom'ə (ŠR). – af: 122 qřšč'a:nsqo (ŠR).

- K "Tu je bŋa, tu je ni / krščanski duh dəši" (Zab 402).

□ ~ **nauk** "Religionsunterricht" (Ka)

106 "Ū pò:st j ūsól təq qəršâ:jsq náuq bè:ŭ." (Ka 226).

L ad

krščanstvo -a n *'Christentum'* ∇ s. *krstiti*
GT "karšhanftvo" (Jb).

L ad

kršelj -šlja m *'Filzlaus'* ⊃ uš
sg.n/a: 119 "ršl'" (Sa). – g: 119 "ršlà" (Sa).

L Plet. ad, SSKJ ad

krt -a m a) *"Maulwurf"* (Ka, Sts), *"Maulwurf/krt (Sa) b) "scherzh. membrum pud. vir."* (Ka) ∇ *krtov, krtovec, krtovina* b) s. *kurec*
sg.n: KB q'ært (Sts), 106 qært (Ka), 119 "rt" (Sa). – g/a: 106 qô:rta (Ka).

○ b) 106 "A qært še qěj ri:je?" (Ka 130).

L ad

krtače -ø pl.f *'Wollkamm aus Draht'* ∇ *krtačara, *krtačiti* ⊃ *karte*
106 qartá:če (Ka).

○ 106 "qartá:če napí:rt" (Ka 135).

L Plet. krtača, SSKJ krtača

▷ naperiti

krtačara -e f *"Frau, die Wollkämme (Kardätschen) repariert/ženska, ki qárte popravlja"* (Šb) ∇ s. *krtače*
sg.n: 122 qrt'a:čara (ŠR) ~ qrtá:čara (Šb). – g: 122 qrtá:čare (Šb).

○ 122 "Žanstvè, qə qárte pupráwla, se práwə qrtáčara." (ŠR 94).

L –

krtencelj -na m *"Heuschrecke"* (Pa) ⊃ *konj, s. kobilica*
F, 211 kərt'iəncəl (Pa).

L –

krtiči s. rtiči

krtov -a -o *'Maulwurfs-'* ∇ s. *krt*

sg.nf.: 122 qřt'awa (ŠR) ~ qř:tawa (Šb). – lf.: 122 qřt'awi (ŠR) ~ qř:tawi (Šb).

◇ ~-a **dežela** 'Grab' ⊂ s. *grob*

122 "on je že v qřtavi dežélə" (Šb 122).

L ad

krtovec -vca m "*Maulwurfshügel*" (Ka) Δ **krtovec* ∇ s. *krt* ⊂ *krtovina*, **krtovec*

106 qé:rtuc (Ka).

L –

krtovina -e f "*Maulwurfshügel/krtovina*" (Loi) ∇ s. *krt* ⊂ s. *krtovec*

220 kərtəbí:na (Loi).

L Plet. ad

kruc kruc interj 'kruz' [= *Nachahmung des Froschgequakes*] ∇ *pokruculja* ⊂ *kvak kvak*

122 qřù:c-qřù:c (Šb).

L –

krucelj -[ə]na m "*Eiszapfen*" (Ga) Δ *kruncelj* ⊂ s. *cegelj*

E krúcl̩ (Ga).

L –

kručiti -im impf.refl "*sich zusammenziehen/křčiti se*" (ŠR, Šb),

'*sich bücken*' Δ **skručiti se* ∇ **kručenje, skručen, *skručiti se*

inf.: mP krù:čət sa (Zda), 122 qřù:čətə se (ŠR) ~ qřù:čətə (se)

(ŠR, Šb). – sg.1.: 122 qřù:čəm se (Šb). – 3.: qřù:čə (ŠR, Šb).

○ 122 "ha tríbəh bulí, da se qřúčə" (ŠR 108).

L –

▷ dan

kruh -a m a) "*Brot*" (Iča, Nec, Pa, Sts), "*Brot/kruh*" (Iče, Lok, Sa)

b) "*Brot*" (Iča, Nec, Pa, Sts), "*Brot/kruh*" (Iče, Lok, Sa)

[= *Arbeit, Erwerbsmöglichkeit*] c) "*Brot*" (Iča, Nec, Pa, Sts),

"Brot/kruh" (Iče, Lok, Sa) [= Lebensunterhalt] ∇ kruhec, kruhej, *krušej, krušen, krušnica ⊃ b) delo

n/a: JT kr'uχ (Iča, Ičc), SÖJ kr'uχ (Zda), P kr'uχ (Iča), V qr'uχ (Iča), KB qr'əχ ~ qr'uχ (Sts), RT "krəh" (Zab) ~ qṣəχ (Iče), "nördlich der Drau und am nördlichen Ufer des Wörthersees/severno od Drave in severni breg Vrbskega jezera" khṣəχ [Lf?] (Iče), GT "kruh" (Jc), R, F kr'əh (Pa), S, Pg, E/G krú:ha (Pa), KT kr'aχ (Lok), 18 kr'ųχ (Zda, Zdb) ~ kr'uχ (Zda, Zdb, Neb), 24 kr'uχ (Zda), 31 qr'uχ (Zda), 74 qṣ'ųχ (Loh) ~ qr'uχ (Zda), 93 qr'əχ (Sts), 97 qr'uχ (Sts), 106 qrəχ (Ka), 109 qṣəχ (Iče), 110 qrəχ (Ka), 119 "rḥ" ~ "r'h" ~ "r'h" (Sa), 122 qr'əh (ŠR) ~ qr'əχ (Šb), 163 qr'əχ (Zda, Zdb), 170 qr'əχ (Nec), 181 qṣ'əχ (Neb), 187 kṣ'əχ (Log), 211 krú:ha (Pa). – g: SÖJ krú:ha (Zdb), P krú:χa (Iča), mP krú:ha (Zda), D, V qrú:χa (Iča), R, F, S, Pg, E/G krú:ha (Pa), 18 krú:ha (Zda, Zdb), 21 qrù:ha (Zda, Zdb) ~ qrú:ha (Zdb), 74 qṣú:χa (Loh), 93 qrú:χa (Sts), 106, 107 qrú:χa (Ka), 109 qṣú:χa (Iče), 119 "rúha" (Sa), 122 qr'u:ha ~ qrú:ha (ŠR) ~ qrú:χa (Šb), 187 kṣú:χ'a (Log), 210 krùχa (Neb), 211 krú:ha (Pa), 220 krú:ha (Loi). – d/l: SÖJ, mP krù:hə (Zda), 18 krù:hə (Zda, Zdb), 31 qrù:hə (Zda), 93 qrù:χə (Sts), 122 qrù:hə (ŠR) ~ qrú:χə (Šb). – i: 107 krú:χəm ~ qrú:χam (Ka), 122 qr'u:ham (ŠR).

○ a) 18 "mó:ti sə krú:χ sp'ekli" (Neb 114). 93 "pútər namāzan hōrta pu qrūhə" (Sts 226). 122 "Nájveč se puji na páwrah qrúha." (ŠR 78). b) 93 "ud nàs bəq teqa dōṽta je qrəχ, tə hōrta je mīχnə hà." (Sts 232). 107 "Drə:j ní: 'boṽ qrú:χa pa pər ti:stəχ hrəfò:ųjaχ" (Ka 238). c) RT "sə pa s težkimi rokamə / svoj krəh pərdeųjam" (Zab 539).

□ **ovseni** ~ 'Haferbrot'

122 "Včásə [...] so túdə owsén qrəh jédłə" (ŠR 78).

pričen ~ 'frisches Brot' ⊃ *frišen kruh

GT "Prizhen kruh" (Jcb 103).

rženi ~ 'Roggenbrot'

122 "hlàb ržéna qrúha" (ŠR 52).

◇ ~ **a stradati** a) "hungern" (Ka) b) "[an einem Ort] nicht anwesend sein" (Ka) ⊃ a) gladoven/lačen biti

b) 106 "Dó:ma qòj qrú:χa strá:da" (Ka 130).

~ **vsajati** 'Brot in den Ofen schieben'

do ~ **a pomagati** 'jmdm. zum Brot verhelfen'

107 "Zəj hré:mə pa χdò:m, da ʊta hà:ti pa mà:ma tù:d má:ʊ
mé:ʊa ud té:ha, da m jè:ma du qrú:χα pumá:hal." (Ka 256).

iz zarečeneg ~a se **velike mavžine režejo** 'vom verred'ten
Brot schneidet man die größten Stücke' [= sag niemals nie] ⊃
*zarečeneg kruha je največ snedenega/se največ poje,
*zarečena pogača se rada zagača

122 "Zə zaràčanā qrúha se vèlčé máwžəne rížəjə." (ŠR 40).

muha ne da ~a 'von der Imkerei lässt sich nicht leben'

122 "Múha nča dá qrúha" (ŠR 39).

za ~a **prositi** 'um Brot bitten' ⊃ *za kruh(a) žugati

122 "ha prósə za qrúha, hospodár pa račè: „nòč“!" (ŠR 23).

za štruco ~a **delati** 'um einen Wecken Brot arbeiten'

106 "jès səm sé:dəm lè:t déə:ʊu za štrú:c qrú:χα!" (Ka 260).

L ad

▷ gnada, iti, rod, špintast, živetí, žugati

kruhec -hca m kinderspr. 'Dem. zu 'kruh' Δ kruhej ∇ s. kruh ⊃
kruhej, *krušej

119 "rúh'c" (Sa).

L Plet. ad, SP kruhek, SSKJ kruhek

kruhej -a m 'Dem. zu 'kruh' Δ kruhec ∇ s. kruh ⊃ s. kruhec

119 "rúhøj" (Sa).

L Plet. ad, SP kruhek, SSKJ kruhek

kruklja -e f a) "verbogene Stange/zakrivljena palica" (ŠR, Šb),
'verbogener Griff' b) "rechter Sensengriff" (Ka) c) 'Ofen-
krücke' d) "Bruthenne" (Nec), "Bruthenne/kvočka, koklja" (Šb)
∇ s. krukljati ⊃ a) kloklja b) s. krukljica c) s. greblja d) s.
koklja

sg.n: 106 qrù:qwa (Ka), 122 qrù:qwa (ŠR, Šb), 170 qrù:qwa
(Nec). – g: 106 qrù:qlè (Ka), 122 qrù:qwe ~ qrù:qlè (Šb). – a:
122 qrù:qwo (ŠR, Šb).

○ a) 122 "hamréva ma qrùqvo" (ŠR 108).

L Plet. a)

krukljati -am impf "glucken/kvočkati" (ŠR, Šb), "glucken/kljunca-ti" (Šb) ∇ kruklja, krukljica ⊃ s. klokljati

inf: 122 qrù:qwatə (ŠR, Šb). – sg.1: 122 qrù:qwam (Šb). – 3: 122 qrù:qwa (ŠR, Šb).

- 122 "qə qúra qrûqva, se pětělinə qna ná jarčətə" (ŠR 106). 122 "qúra qrûqva, qə na ájcah sědí" (ŠR 108). 122 "al qúra qrûqvətə začnè, jo nasadjə na ájce" (Šb 54).

L –

krukljica -e f a) 'Sensengriff' b) "Bruthenne/koklja" (ŠR) ∇ s. krukljati ⊃ a) grif, koželj, kruklja, mucelj b) s. koklja

sg.n: 122 qrù:qəlca (ŠR). – a: 122 qr'u:qəlco (ŠR) ~ qrú:qəlco (Šb).

- a) 122 "Qosà j [...] prtřjana s qosırjam na lasénam qošiščə, qə má anò qrúqəlco" (ŠR 88).

L –

kruiliti -im impf a) 'grunzen' b) 'girren' [= von Tauben] Δ *zakruliti ∇ *kruljenje, *zakruliti, *pokruliti ⊃ a) krnjohati, krohati

sg.3: 122 qr'u:lə (ŠR). – pl.3: 122 qrú:lijə (Šb).

- a) 122 "Sviñà se [...] ýúqqa; tədèj qnóče jěstə, néma puqója, qrúlə" (ŠR 77).

□ želodec ~i 'der Magen knurrt'

L ad

kruljav -a -o a) "lahm/hrom" (Jb) b) 'hinkend' ⊃ b) humpast, krevljast, krumpast, s. šantav

sg.nm: SÖJ krú:low (Zdb), mP krú:low (Zda), 5 krú:low (Zda, Zdb), 18 krú:low (Zdb). – nf: GT "krulova" (Jb), 18 krú:lowa (Zda, Zdb), 24 krú:lawa (Zda). – n/an: 18 krú:lowe (Zdb). – adv: 18 krú:lowə (Zda).

- a) GT "Kako bom jas stara fróta rajala, kér fim moje shíve dni krulova [...] bila?" (Jb 128). b) 18 "krúlouə je hòdu nə pa trúcoṽ" (Zda XIII).

L ad

▷ hoditi

krumpast -a -o "hinkend/šepav" (ŠR), "hinkend/šantav" (Šb),
"krumm, humpelnd" (Zda) ∇ s. *krumpati* ⊃ *kruljav*, s. *šantav*
sg.nm: SÖJ krú:mpast (Zda), 8 krú:mpast (Zda), 18 krú:mpast
(Zdb), 74 qú:mpast (Loh), 122 qrú:mpast (ŠR, Šb). – nf: 122
qrú:mpasta (Šb). – n/an: 122 qrú:mpastə (Šb).

○ 8 "je biəu an tōq krúmpast mōžej" (Zda XXXIV).

◇ ~ **pes**, ~ **pes** [= *Taktangabe beim Dreschen des Getreides mit 3 Dreschern*]

L Plet. ad, SSKJ ad

krumpati -am impf "hinken/šepati" (ŠR), "hinken/šepati, šantati"
(Šb) ∇ *krumpast*, *krumpelj*, *krumpla*, *krumšnobel* ⊃ *šantati*, s.
krevljati

inf: 122 qrú:mpatə (ŠR) ~ qrú:mpatə (Šb). – sg.1: 122
qrú:mpam (Šb).

L –

krumpelj -na m "hinkende [männl.] Person/šantav človek" (Šb),
"Hinkbein" (Ka) ∇ s. *krumpati* ⊃ s. *krevelj*

sg.n: 106 qrú:mpəl (Ka), 119 "rumpl" (Sa), 122 qrú:mpəl (Šb).
– g/a: 106 qrú:mpəlna (Ka), 119 "rumplna" (Sa), 122
qrú:mpəlna (Šb).

○ 106 "Jerè:b qrú:mpəl je rudì:u Perú:ča ší:ntarja" (Ka 189).

L –

krumplja -e f "hinkende [weibl.] Person/šantav človek" (Šb) ∇ s.
krumpati ⊃ s. *krevelj*

sg.n: 122 qrú:mpla (Šb). – g: 122 qrú:mple (Šb).

L –

krumšnobel -na m "Kreuzschnabel/krivokljun" (Šb),

'Krummschnabel' [= *Finkenvogel*] ∇ s. *krumpati*, s. *šnobel*

sg.n: 122 qrú:mšnobəl ~ qrumšnó:bəl (Šb). – g: 122
qrú:mšnobəlna (Šb).

○ 122 "qrumšnóbəl sə je qlún sqrívov, qə je žrablè z Jéžəšava
gríža vən vlíqov" (Šb 59).

L –

kruncelj -na m 'Eiszapfen' Δ *krucelj* ⊃ **ledena sveča*, s. *cegelj*

pl.n.: 170 qru:ncɫnə (Nec).

□ **leden** ~ "Eiszapfen" (Nec) ⊃ s. *cegelj*

170 "ladè:nə qru:ncɫnə" (Nec 110).

L Plet. ad, SSKJ ad

kruplja -e f 'in der Hirse versteckte Birnen und Äpfel, um welche am Abend nach getaner Feldarbeit gerauft wurde'

sg.n.: 98 qru:pwa (Sts). – a.: 98 qru:pwə (Sts).

○ 98 "Pðla sə na qrûpʷə pèrʃlə, tûə jə qrûpʷa ràqʷə se, znótra, hrûʃqə pa àʷbəqə" (Sts 204–205).

L –

krušen -šna -o 'Brot-' ∇ s. *kruh*

sg.nm.: mP krù:ʃn (Zda, Zdb).

△ **krušna peč -e -i** f 'Backofen' ⊃ *krušnica*

sg.n.: 122 qr'u:šna p'ějč (ŠR). – a.: 24 krù:šnə pì:əč (Zda), 31

qrù:šnə pì:əč (Zda), 122 qr'u:šno p'ějč (ŠR).

○ 122 "V γúnam qótə ud dúru je qrúšna pějč" (ŠR 67).

◇ **taka kot** ~ 'so wie ein Backofen' [= *fettleibig*] ⊃ **taka kot kajžlarski pozad*

L ad

krušnica -e f a) 'Backofen' b) 'Brotsuppe' ∇ s. *kruh* ⊃ a) *krušna peč*

sg.a.: 93 qru:ʃncə (Sts).

○ a) 93 "je pa qo u qrúʃncə tètər zlízu" (Sts 246).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

krva -e f "Ruhr/griža" (Šb) ∇ s. *krvaveti* ⊃ s. *griža*

sg.n.: 122 qr:wa (Šb). – g.: 122 qr:we (Šb).

L –

krvav -a -o a adj *aa* "blutig" (Sts), 'voller Blut' *ab* 'aus Blut' *ac* 'verflucht' *b* adv "blutig" (Sts), 'sehr', 'äußerst' [= zur semantischen Verstärkung des nachfolgenden Wortes] ∇ *s. krvaveti* ▷ *ab*) **krvast* *ac*) *s. kleman* *b*) *presneto*, *s. čuden*, *s. zelo*

sg.nm: D "rwaw" (Iča), 18 kərũa:w (Zda) ~ kərũa:w (Zdb), 73 kərũa:w (Zda), 74 qərũa:w (Zda), 75 qərũa:w (Zda, Zdb), 106 qərũa:w ~ qərũa:l (Ka), 119 "rváv" (Sa), 122 qrw'a:w (ŠR) ~ qrwá:w (Šb). – nf: 18 kərũa:wa (Zda, Zdb), 24, 31 kərũa:wa (Zda), 106 qərũa:wa (Ka). – n/an: KB qərũa:wə (Sts), 106 kərũa:l (Ka). – gm/n: 110 qərũa:lija (Ka). – in: 122 qrw'a:wim (ŠR). – n/af: RT qərũa:le (Raf), 106 qərũa:le (Ka), 122 qrw'a:le (ŠR) ~ qrwá:le (Šb). – g: 106 qərũa:lɛχ (Ka), 108a qərũa:liχ (Ka). – d: 109 qərũa:lim (Ka).

adv: KB, 93 qərũa:wə (Sts), 106 qərũa:w (Ka).

○ aa 24 "pa sekíra usà kərũàa" (Zda XXIX). 110 "Jè:jša pelà:j, usé:ha qərũa:lija" (Ka 191). ab 122 "qrvále qvobáse" (ŠR 81). ac 106 "Kərũa:l cù:qaje." (Ka 116). ba 93 "iãz dõt uíam qai sə dauãucə, mǎj tũdi za qərũàə za pərdãuat te nárje." (Sts 262). 106 "s pa qərũà:ũ hró:b pú:nčə bál." (Ka 228).

◇ ~ **i pot potiti** *a*) 'Blut schwitzen' *b*) 'das erste der fünf schmerzhaften Geheimnisse des Rosenkranzes: ki je za nas krvavi pot potil'

b) 122 "qə [je] za nàs qrváv pót potív" (ŠR 60).

L ad

▷ duš, duša, klobasa, rana, žuljek

krvavičje -a n "eine Art Fingerkraut/vrsta petoprstnika, potentilla erecta" (Šb), 'Blutwurz' ∇ *s. krvaveti* ▷ **srčna moč*, **pretrgani koren*

sg.n/a: 122 qrwawí:čje (ŠR) ~ qrwawí:čje (Šb). – g: 122 qrwawí:čja (Šb).

○ 122 "Nabíra se té-le zéli: [...] həbəd, qrvavičje, šqrpàc" (ŠR 91).

L –

krvaveti -im impf 'bluten' Δ **izkrvaveti* ∇ **izkrvaveti*, *kri*, *krva*, **krvast*, *krvav*, *krvavičje*

l-p.sg.m: 119 "rvavív" (Sa). – f: 119 "rvavíva" (Sa).

L ad

krventa -e f a) 'Bugholz beim Schlitten' b) 'etw. Verbogenes, z. B. pl. schwer lesbare Buchstaben' ▫ a) krevlja b) s. kolape
sg.n: 122 qrwé:nta (ŠR, Šb). – g: 122 qrwé:nte (Šb).

L –

krž -a m "kleiner Brotlaib/štruca" (ŠR), "Weckerl/hlebček" (Šb), 'Striezel' ∇ kržar, kržej, kržič, kržičej ▫ *krapič, s. hlebčič
sg.n/a: 122 q'rš (ŠR) ~ q'rž (ŠR, Šb). – g: 122 qrž'a (Šb). – pl.a: 122 qrž'e (ŠR, Šb).

○ 122 "qržè so wčásə hólcarjə pu dbá qrájcarja za q'rš puqúpələ" (ŠR 82). 122 "premózne χíše so [...] tri qržè dajále: ovsénā, ržénā pa pšenícñā" (Šb 60).

L Plet. ad

▫ pobirati

kržar -ja m 'armes Kind' [= Sammler von Striezeln vor Allerheiligen] ∇ s. krž ▫ *božec, sirotej
pl.n: 122 qrž'a:rjə (ŠR) ~ qržá:rjə (Šb).

○ 122 "na Hûraχ so včásə qržárjə (= rívnə utrqcə) dba dní pred svínsvatə χodílə qržè pubérat" (Šb 60).

L –

kržej -a m "kleiner Brotlaib" (Sts), 'Striezel' Δ kržič ∇ s. krž ▫ s. hlebčič

sg.n/a: KB qə:rži (Sts), 122 q'r:žej ~ q'r:ži (ŠR) ~ q'r:žej (Šb). – g: 122 q'r:žėja (Šb). – pl.a: 122 q'r:žije (ŠR). – dl.n/a: 122 q'r:žija (ŠR).

○ 122 "Tī prívə q'rži ud ané péqe se móre prevomítə, nàq prerazàtə" (ŠR 79). 122 "Starěšína tála [...] tī drújam svátam [...] qržè n qržiče." (ŠR 51).

L –

kržič -a m "Brotstrützel" (Sa) Δ kržej ∇ s. krž ▫ s. hlebčič

sg.n/a: 119 "rž'č" ~ "rž'č" ~ "ržíč" (Sa), 122 qrž'əč (ŠR, Šb).
– g: 119 "ržíča" (Sa), 122 qrží:ča (Šb). – pl.a: 122 qrží:če (ŠR).

○ 122 "Micka s Tržíča, boš dava kržíča" (Šb 60).

L Plet. ad

kržíčej -a m *'Dem. zu 'kržíč" ∇ s. krž ∩ s. hlebčič*
119 "ržíčöj" (Sa).

L –

⁵**ksecel -na** m *"Strophe" (No) ∩ *kitica, štrofa, *štrofna*
53 "ksetsl" (No).

L –

¹**ksel -a** m *"Geselle" (No, Ze), "Gesell" (Sa)*
sg.n/a: 53 "βel" (No), 119 "söl" (Sa), 130 ksé:l ~ qsé:l (Ze).

L –

²**kselšoft -i** f *"Gesellschaft" (Ze) ∩ s. družba*
130 ksé:lšoft (Ze).

L –

ksiht -a m *"Gesicht" (Ka, Nec, No, Pa, Ze)*
sg.n/a: SÖJ ksi:χt (Zda), R, F, S, Pg, E/G ks'iht (Pa), 53 "kβixt" (No), 106 qsi:χt (Ka), 130 ksí:χt (Ze), 170 ks'iχt (Pa), 211 ks'iht (Pa). – d/l: 106 qsi:χt (Ka). – pl.l: 106 qsi:χtax (Ka).

○ 106 "Tá:q uqróə:hu qsi:χt mà: q hən mè:snc" (Ka 137). 106 "qà:r təq je té:quu dòu pu qsi:χtax." (Ka 219).

L –

³**ksindel -na** m *"Gesindel" (No, Sa, Ze) ∩ s. folk*
sg.n/a: 53 "ksīndl" (No), 119 "sīndl" (Sa), 130 ksí:ndl (Ze).

L –

³**ksonksfarajn -a** m *"Gesangverein" (Ze) ∩ gesangfarajn, *pevsko društvo*

130 ksò:nksfarajn (Ze).

L –

kšajt adj.indecl "gescheit" (No), "schlau" (No) ⊃ brihten, s. pameten
53 "kšajt" (No).

L –

kšeft -a m a) "Geschäft" (Sa, Sts, Ze) [= Kaufladen] b) "Geschäft" (Sa, Sts, Ze) [= eine mit Geld verbundene Tätigkeit], 'Handel' c) 'Gewinn', 'Erlös' Δ šaft ⊃ a) s. loden b) s. hantel c) s. dobiček

sg.n/a: SÖJ kšé:ft (Zda, Zdb), KB kš'eft ~ qš'eft ~ qš'eft (Sts), 94 kš'eft (Sts), 119 "šéft" (Sa), 130 kšé:ft (Ze). – i: 122 qš'e:ftam (ŠR).

○b) 122 "Bíw je zvə za qšéftam, pa je ambřt u Cəlónvəc néqěj másva [...] švércu" (ŠR 34).

L –

²**kšihlt -i** f "Märchen" (Zda), "Erzählung" (Zda, Ze), "Geschichte" (Ze) ⊃ basem, *storija, s. povest

sg.n: SÖJ, 24 kš'iχt (Zda), 130 kšəχt (Ze). – g: 130 kš'i:χtə (Ze).

– pl.a: 73 "kšixtə" (Iča).

○24 "Pa nī kšixt, štūə je ríəsnə bouə." (Zda XXIII). 73 "Čəsa təkja kšixtə prepuwjeđələ w jesiona" (Iča 102).

L –

¹**kšir -a** m a) "Geschirr" (Iče) [= Pferdegeschirr], "Bauchlederlatz (beim Pferd)" (No), "Pferdegeschirr" (No, Ze) b) "Küchengeschirr/sodje" (Ze) ⊃ a) *oprega b) sodje

sg.n/a: 53 "»šir" ~ "»šir" (No), 109 qši:ə ~ qši:r (Iče), 130 qši:r (Ze).

L –

³**kšpenst -a** m "Gespenst" (No) ⊃ strah, strašilo, s. duh
53 "»špenst" (No).

L –

¹**kštel -a/-i** m/f "Gestell" (La, Sa), "Untergestell zur Bahre" (No),
"Vorder- oder Hinterteil beim Wagen, Gestell" (Ze) ⊃
*trogpora
sg.n/a: 53 "»štel" (No), 119 "«stöl" (Sa), 128a kšté:l (La), 130
kšté:l (Ze).

□ **ta spodnji** ~ "Holzblöcke d. Gerinnes" (La) ⊃ s. koza
128a "tə spûdnjə kštél" (La 161).

L –

⁴**kštolt -i** f "Gestalt" (No) ⊃ podoba, *štalt
53 "kštolt" (No).

L –

²**kubér -a** m "Kuvert" (Ze) Δ kobert ⊃ s. kobert
130 kubé:r (Ze).

L –

kucati -am impf "aus einem Versteck herausgucken/pogledovati iz
skrivališča" (ŠR, Šb) Δ pokokucati ∇ pokokucati ⊃ kukati,
*kukrati
inf: 122 qú:catə (ŠR, Šb). – sg.1: 122 qú:cam (Šb).

L Plet. B'

⁴**kučer -ja** m "Kutscher" (No) ⊃ *kočijaž
53 "kutšar" ~ "»utšar" (No).

L –

kufa -e f a) "Kniescheibe" (Ka) b) "Karo (Kartenspiel)" (Ka),
"Karo bei Spielkarten/karo v igralnih kartah" (Šb) c) "Frau, die
gerne sitzt/ženska, ki rada sedi" (ŠR), "Frau, die gerne
sitzt/ženska, ki rada posedava" (Šb) ∇ kufni, *kufnjak, s.
pokufati se ⊃ c) s. čičara

sg.n: 106 qù:fa (Ka), 119 "úfa" (Sa), 122 qú:fa (ŠR, Šb). – g:
106 qù:fə (Ka), 122 qú:fe (Šb). – a: 106 qú:f (Ka). – pl.l: 106
qù:faχ (Ka).

- a) 106 "Hòr na qú:f səm sɛ údá:ru" (Ka 130). b) 122 "qvárte so:
síca, zéla, žavòd pa qúfa" (Šb 61).

L Plet. b)

kufér I -fra m "*Kupfer*" (Iče, Sa, Ze) ∇ *kufrast*

sg.n/a: 109 qú:fəɕ (Iče), 119 "úfr" (Sa), 122 q'u:fər (ŠR). – g:
122 q'u:fra (ŠR).

- 122 "bára móž, al vòče za vón žáqəl zvatá, srabrà al qúfra." (ŠR
24).

L Plet. ad

kufér II -fra m "*Koffer*" (Ka, Ze)

sg.n: 106 qú:fər (Ka), 130 qú:fr (Ze). – pl.a: 106 qù:frɛ (Ka).

- 106 "qú:fər səm təq té:žɛq mè:ɥ, čà:s s tá:qɛ lɛsè:nɛ qù:frɛ mé:l"
(Ka 217).

◇ ~e **napokati/spokati** '*die Koffer packen*'

L SP ad, SSKJ ad

kufni -a -o '*Karo-*' [= *beim Kartenspiel*] ∇ s. *kufa*

sg.nf: 106 qù:fna (Ka).

□ ~a **baba** '*Karo-Ober*'

106 "qù:fna [...] bá:ba" (Ka 112).

~a **svinja** '*Karo-As*'

L –

kufrast -a -o '*Kupfer-*', '*aus Kupfer*' ∇ *kufer I*

sg.gm/n: 122 q'u:frastā (ŠR).

- 122 "Jomè puqáže trí žaqle pa bára: „qterā vòč, zvatā, srabrnā al
qúfrastā?“" (ŠR 24).

L Plet. ad

kuga -e f "*Pest*" (Ka, No), "*Pest/kuga*" (Sa)

sg.n: KT kú:ɣa (Lok), 18 kú:ga (Zda, Zdb), 53 "»ūxa" [Lf?]
(No), 106 qú:ha (Ka), 119 "úha" (Sa).

L ad

¹**kugelloġar -ja** m "Kugellager" (La)

sg.n/a: 123 kú:hllò:har (La). – pl.a: 128a kú:həllò:harje (La).

○ 128a "jès mâm na kúhllòharje naštímano" (La 189).

L –

kugla -e f a) "Kugel" (Ka, No, Ze), "Kugel/kuglja" (Sa), "kroglja (Kugel)" (Šb) b) "Kugel (Gewehr)" (Ka) c) 'Beule' ∇ s. kuglati ∩ c) s. gumpa

sg.n: 53 "»úh_ua" (No), 106 qù:hwa (Ka), 119 "»úhva" (Sa), 122 qù:hwa (Šb), 130 qù:hwa (Ze). – g: 122 qù:hle (Šb). – pl.n/a: 106 qù:hle (Ka). – i: 106 qù:hli (Ka).

○ b) 106 "Ššš..., təq s šlè qù:hle." (Ka 214).

L Plet. ad

▷ osmoditi

kuglanje -a n 'Kegeln' ∇ s. kuglati ∩ kegljanje

sg.n: 122 qù:hwinje (Šb). – g: 122 qù:hwinja (Šb).

L –

kuglati -am impf "Kugel schießen, schieben" (No), "kegeln/kegljati" (Šb) ∇ kugla, kuglanje, *kuglavec, kuglej, kuglica, kuglišče, Na Kuglišču ∩ s. kegljati

inf: 53 "»uh_uat" ~ "»ux_uat" [Lf?] (No), 106 qù:hwat (Ka), 122 qù:hwatə (Šb). – sg.1: 122 qù:hwam (Šb).

L –

kuglej -a m 'gekochte und gefüllte Nudeln' [= Teig, gefüllt mit Kletzen u. a.] ∇ s. kuglati ∩ krap, kuhelj, štrukelj, *žriklof

pl.n: 98 q'uhliġə (Sts). – a: 98 qù:hliġe (Sts).

○ 98 "Tàm ċir smə tərle smə táq dõre iġestə dūəbələ. Qùhliġe za m̄aḡžənə, zabíəlane s pútram." (Sts 204).

□ **kločni** ~i 'Kletzennudeln' ∩ s. kločni krapí

98 "Tam sə m̄aīstḡs quḡčnə qùhliġə bəl" (Sts 206).

L –

kuglica -e f a) "Kügelchen" (Zda), "kleine Kugel" (Ze) b) 'Koralle', 'Kunstperle' c) pl 'Farferl' [= Suppeneinlage] ∇ s. kuglati ⊔ a) kroglica b) s. gralica c) s. farfeljči

sg.n.: 122 qú:həlca (Šb), 130 qù:hlca (Ze). – g.: 122 qú:həlce (Šb). – a.: 122 qú:həlco (Šb). – pl.n.: 31 qù:gļce (Zda).

○ 31 "sə rifļe tiste qūgļce gəre, qə je sēme bouə." (Zda XLV).

◇ ~o **gnati** 'kegeln' ⊔ s. kegljati

122 "vúštnə je špílat pa qúhəlco hnat" (Šb 60).

L –

kuglišče -a n "Kugelstatt" (No), 'Kegelbahn' ∇ s. kuglati ⊔ s. kegljišče

sg.n/a.: JT, 18 kuglí:še (Zda, Zdb), 53 "»uhlíše" (No), 106 quhlí:še (Ka).

△ **Na Kuglišču** "Kegelbahn im Freien, errichtet für die Hirten" (Ka) [= Mikrotoponym]

106 na quhlí:š (Ka), 107 na qù:həlš (Ka).

L –

kuha -e f "Kochen" (Ka) ∇ s. kuhati

sg.n.: 106 qú:χα (Ka). – a.: 122 q'u:ho (ŠR).

○ 122 "pólmel túdə za qúho pa qrəh vzémijə." (ŠR 73).

L ad

kuhanje s. noterkuhanje

kuharica -e f 'Köchin' ∇ s. kuhati

sg.n.: 18 kù:harca (Zda), 106 qù:χarca (Ka), 161 k'u:harəca (Peb). – a.: 106 qù:χarc (Ka).

○ 106 "Fá:jmuštar je mè:ṽ pa dṽè: dé:qəl pa 'n qù:χarc." (Ka 236).

161 "je násva kúharəca pratə v hišə" (Peb 35).

L ad

kuhariti -im impf 'den Kochberuf ausüben' ∇ s. kuhati ⊔ s. kuhati

inf.: 109 qoχá:ɛt (Iče). – sg.1.: 109 qoχá:ɛjɪm (Iče).

L Plet. ad, SP B', SSKJ B'

kuhati-am impf "kochen/kuhati" (Sa) Δ skuhati ∇ kuha, *kuhan-je, kuharica, kuhariti, kuhelj, s. Kuheljnov, kuhinja, kuhla, *kuhlica, *kuhovati, nakuhati (se), noterkuhanje, pokuhati, prekuhati, prikuha, skuhati, zakuhan \square čmažiti, čražiti, kuhariti, pražiti, *šmorati

inf: SÖJ k'uhat (Zda), O qəχat (Ka), 18 k'uhat (Zdb), 24 k'uhat (Zda), 53 "»úxat" ~ "»ūxat" (No), 106 qəχat (Ka), 109 qú:χat (Iče G?), 119 "»'hati" (Sa), 122 qəh'atə (ŠR), 135 qəχatə (Rie), 181 qəh'atə (Nec). – sup: 18 kú:hat (Zda, Zdb), 24 kú:hat (Zda), 97 qú:χat (Sts), 106 qú:χat (Ka). – sg.1: 18 kù:ham (Zda), 122 qú:χam (Šb), 135 qú:χam (Rie). – 2: 122 q'u:haš (ŠR). – 3: 18 kù:ha (Zda, Zdb), 106 qù:χα (Ka), 122 q'u:ha (ŠR), 170 qù:χα (Nec). – pl.3: RT qù:hějə (Raf), 122 q'u:hějə (ŠR). – imp.sg: 18 kú:hej (Zda).

l-p.sg.m: 18 kú:how (Zda), 93 qú:χu (Sts), 106, 107 qú:χu (Ka), 135 qú:χow (Rie). – f: 18 kù:howa (Zda, Zdb), 24 kù:hawa (Zda), 135 qəχawa (Rie). – n: 122 qəh'owə (ŠR). – pl.m: O, 106 qəχà:l (Ka), 107 qú:χal (Ka), 109 qəχəl (Ka), 122 qəχé:lə (Šb), 135 qəχalə (Rie). – f: mP kuhò:we (Zda), 18 kuhò:we (Zdb).

ppp.sg.nm: 106, 107 qù:χan (Ka), 122 q'u:han (ŠR). – n/an: 53 "»uxano" (No), 122 q'u:hanə (ŠR). – gm: 107 qù:χanha (Ka). – am: 122 q'u:han (ŠR). – pl.am: 122 q'u:hane (ŠR).

○ 24 "Púá sm pa jas šúá kufé kúhat nətər." (Zda XXI). 93 "laborànt dàj tète žâube qúχu pa táqe rěčə." (Sts 256). 122 "rájšə dasatəm sanaséqam qúχam vozəno, qáqr pa trém ženjícam" (Šb 107).

□ **kuhan hren** 'Semmelkren' [= mit Semmeln gekocht] \square hrenova župa, *hrenovec

kuhano vino "Glühwein" (No) \square prekuhano vino, *zakuhano vino

53 "»uxano ūin" (No 53).

noter ~ "einkochen" (No)

53 "nəqr »úxat" (No 51).

◇ **rilec** ~ "schmollen, sich ducken" (Ka), "beleidigt sein" (Ka) \square s. kujati se

106 "rìuq qəχat" (Ka 153).

nekaj se kuha 'etw. braut sich zusammen', 'etw. ist im Gange'

kuhan pa pečen bití "ständig zu Gast" (Ka), 'ein und aus gehen'

106 "Qà:r qù:χan pa péčēn je tàm" (Ka 130).

L ad

▷ jeza, kipenica, kopa

kuhelj -na m "gekochte und gefüllte Nudeln/štrukelj" (Šb) ∇ s. kuhati ▷ s. kuglej

sg.n/a: 122 qú:χəl (Šb). – g: 122 qú:χəlna (Šb). – pl.a: 122 q'u:həlne (ŠR).

○ 122 "Tī drúje dní pa prprávə hospodíña [...] qúhəlne" (ŠR 80).

L Plet. ad

Kuheljnov -ega m 'zum Vulgonamen Kuhelj gehörend' ∇ s. kuhati, *Kuhelj

122 q'u:həlnow (ŠR).

○ 122 "Qúhəlnow hvápəc je ambřt tàm lís séqu" (ŠR 16).

L –

kuhen -hna m 'Kuchen' [= Gebäck aus Mehl, Fett, Zucker und Eiern]

53 "kuxn" (No).

L –

kuhinja -e f a) "Küche" (Iča, Ka, No, Pa, Sts), "Küche/cuisine" (Ičb), Küche/kuhinja" (Ka, Rie) b) "Verpflegungstruppe, Troß" (Ka) ∇ s. kuhati

sg.n: P kuχi:ja ~ kú:χija (Iča) ~ qú:χija (Ičb), D qú:χija (Iča), V qú:χija ~ kuχi:ja (Iča), KB qəχi:ja (Sts), RT qəhiña (Raf), R, F, S, Pg, E/G kú:hənja (Pa), KT kú:χíña (Lok), 18 kuhì:ja (Zda, Zdb), 31 quhi:ja (Zda), 48 quhi:ja (Zda), 53 "»uxĩa" ~ "»uxĩa" ~ "»uxĩa" (No), 68 kuhì:ja (Zda) ~ kuhì:ja (Zdb), 71 quhi:ńja (Zda), 73 kuhì:ña (Zda, Zdb), 73a quhi:ña (Zda), 74 quχi:nja (Loh) ~ quhi:ña (Zda), 75, 76 quhi:ña (Zda), 106 qəχi:ja (Ka), 107 qú:χja (Ka), 109 qú:χi:ja [Lf?] ~ qəχi:ja ["mlajše" (Iče)] (Iče) ~ qəχija (Ka), 122 qəh'íña (ŠR), 135 q'əšəna (Rie), 187 k'əχin'a (Log), 211 kú:hənja (Pa), 220 kú:həña (Loi). – g: KB

qəxi:je (Sts), GT "kuhinje" (Jc). – a: 18 kuhì:jə (Zda), 24 u kuhì:jə (Zda), 106 qəxi:j (Ka), 122 qəh'íno (ŠR), 161 k'ə:hinjə (Peb). – l: RT u qəh'íni (Raf), 5 u kuhì:j (Zda), 8 u kuhì:j (Zda) ~ u kuhì:ji (Zda, Zdb), 18, 19 u kuçi:ji (Neb), 24 u kuhì:ji (Zda), 31 u kuçi:ji (Neb), 106 pər qəxi:j (Ka), 122 qəh'íno (ŠR) ~ qəxi:njə (Šb). – pl.n/a: KB qəxi:je (Sts).

- a) 18 "Spódaĭ pa na ũáda boĭa, táĭm s pa kuhĭĭə mĕli." (Zda XIX). 122 "V qəh'ínə na hrádə je začéva prprávlatə věčĕrjo." (ŠR 18). b) 106 "Jĕs sĕm pər qəxi:j bĕ:ŭ, sĕm qĕ:səle ũmí:ŭu" (Ka 212).

□ **svetla** ~ *'Küche im Unterschied zur Rauchküche'*

122 "Ud vějžĕ na lívo se prĭde w [...] věžówno qámro, qə je donĕs sqorĕ puwsód za svĕtvó qəh'íno prprávlanà." (ŠR 66).

L ad

▷ črn, ispa

kuhla -e f a) "Holzlöffel" (Ka), "Kochlöffel" (La), "Kochlöffel/kuhálnica" (Šb) *b)* "kleine Mehlschaufel" (La) Δ kohla ∇ s. kuhati □ a) kohla, *vesla

sg.n: 8 kù:χla (La), 106 qù:χwa (Ka), 122 qú:χwa (Šb), 123 qù:χwa (La). – g: 122 qú:χle (Šb). – a: 122 q'u:hwo (ŠR).

- a) 122 "Qə žĕnĕn navĕsto q dúmĕ prpĕle, prnasĕ jĕj prĕšĭna hospodĭna [...] qúhvo pa qlúč věžównah dúru" (ŠR 52).

□ **tako kot ena** ~ *"Rührnagel" (La), "wie ein Kochlöffel" (La)* □ cvek, čep

123 "Tô j tàq an míhĕn qôli, pu našām ràčanĕ, da j tàq 'na qúχwa zrâwĕn" (La 701).

L Plet. kuhlja, SSKJ kuhlja

kujati -am impf.refl "schmollen" (Sa), "sich beleidigt weigern/ užaljeno se obotavlĭati, vstran držati" (Šb) Δ *skujati se ∇ kujavec, kujlej, kujlja, nakujati se, Na Kujavcu, skujan, *skujati se □ klompati, muliti se, *mulo držati, *mulo pasti, rilec kuhati, tukati se, pokati se

inf: 119 "újati se" (Sa), 122 qú:jatə se (Šb). – sg.1: 119 "újam se" (Sa), 122 qú:jam se (Šb). – 3: 122 q'u:ja (ŠR) ~ qú:ja (Šb).

- ◇ **kdor se kuja, svojo rit zamuja** kinderspr. 'wer schmollt, kommt beim Essen nicht auf seine Rechnung'

122 "Htùr se qúja, svojò rèt zamúja." (ŠR 39).

L ad

kujavec -vca m "weinerlicher Mensch/jokav človek" (ŠR) ∇ s. *kujati se* ⊂ *kujlej*, s. *cmevkelj*

sg.n.: 122 qú:jowc (ŠR, Šb). – g/a: 122 qú:jowca (Šb).

△ **Na Kujavcu** "Es wird berichtet, daß die Hirten von dem Almabtrieb nicht nach Hause durften und an dieser Stelle ins Tal hinunter schauten und weinten (Schmollwinkel)" (Ka) [= Mikrotoponym]

106 na qú:juc (Ka).

L ad

kujlej -a m "weinerlicher Mensch/jokav človek" (ŠR) ∇ s. *kujati se* ⊂ *kujavec*, s. *cmevkelj*

sg.n.: 122 qù:jlī (ŠR) ~ qú:jlēj (Šb). – g: 122 qú:jlēja (Šb).

L –

kujlja -e f "weinerlicher Mensch/jokav človek" (ŠR) ∇ s. *kujati se* ⊂ s. *cmevkelj*

sg.n.: 122 qù:jla (ŠR) ~ qú:jla (Šb). – g: 122 qú:jle (Šb).

L –

kukalica -e f "Kuckuck" (Ka), "Kuckuck/kukavica" (Loh) △ *kukavica* ∇ s. *kukati* ⊂ *kukavica*

sg.n.: 74 qú:qelca (Loh), 106 qú:qəlca (Ka), 122 q'u:qəlca (ŠR). – g: 106 qú:qəlce (Ka).

○ 122 "tičəce pojó w hrmówjə, qúqəlca pa w buqówjə." (ŠR 86).

△ **V Kukalici** "kukljica oder kukavica, Kuckuck (Anger)" (Ka) [= Mikrotoponym]

106 w qúq|c (Ka).

L –

kukati -am impf a) "rufen (von Kuckuck)/kukati" (Sa) b) 'hinter etw. hervorschauen', 'gucken' △ *kukovati*, **pokukati*, **zakukati* ∇ *kukalica*, *kukavica*, **kukljica*, *kukovati*, *kuku*, **pokukati*, **zakukati* ⊂ a) *kukovati* b) s. *kucati*

inf.: 119 "ú'ati" (Sa), 122 q'u:qatə (ŠR). – sg.3: 119 "ú'a" (Sa).
○ a) 122 "Qúqowca [...] pa potlè začnè qúqatə." (ŠR 29).

L ad

kukavica -e f a) "Kuckuck/kukavica" (Loi, Lok, Sa, Zab), "Kuckuck" (Nec) b) 'Knabekraut' Δ kukalica ∇ s. kukati ⊔ a) kukalica b) Janezova roka

sg.n: K "kukovca" (Zab), JT kukù:jca (Iča), KT kú:kaβca (Lok),
18 kú:kowca (Zda), 119 "ú'ovca" (Sa), 122 q'u:qowca (ŠR),
170 qù:quca (Nec), 220 kú:kapca (Loi).

○ a) 122 déli qúqowca čris qris pojè, déli bo jèsén." (ŠR 88).

L ad

Kuker -kra m "kuk; felsige Gegend entlang eines Baches mit spärlichem Baumwuchs" (Ka) Δ *Kokra

sg.l: 106 w qù:qəŕ (Ka).

L –

kukovati -ujem impf "rufen (von Kuckuck)/kukati" (Lok) Δ s. kukati ∇ s. kukati ⊔ kukati

KT kú:kwate (Lok).

L Plet. ad

kuku interj 'kuckuck!' [= auch Zuruf beim Versteckenspiel] ∇ s. kukati

K, GT "kuku" (Zab), 106 kùku (Ka).

○ GT "Kuku, kuku, Ježəš se je v / čmrčək skru!" (Zab 438).

L SP ad, SSKJ ad

kultivator s. kolafater

Kule -ja m 'Kule' [= Familienname]

93 kù:le (Sts).

○ 93 "žə čřřəz šřřərstuə lřət [jē] žə ta famǐlija Kùle hòra na tǝj χřšə" (Sts 230).

L –

kumarica -e f 'Gurke' Δ *kumer* \supset *kumer*, **kumerc*, **kukumer*,
murka, **murkna*

pl.n/a: 122 q'u:marce (ŠR).

○ 122 "za tī drúho preqúho pa [se dájə] qúmarce pər mlícə." (ŠR 80).

L ad

kumer -mra m "Gurke" (*Nec*) Δ *kumarica* \supset s. *kumarica*
170 qú:mər (*Nec*).

L Plet. B'

kumrn -a -o a) "mager/slaboten" (ŠR, Šb) b) "verkümmert/kumrn"
(ŠR) ∇ *zakumran* \supset a) s. *slab* b) s. *slab*

sg.nm: 122 qú:mrn (ŠR, Šb). – nf: 122 qú:mrna (Šb). – n/an:
122 qú:mrnə (Šb).

L ad

kumina -e f 'Kümmel' Δ s. *čemina* ∇ **kuminov* \supset *kamin*, **komna*
18 kəmi:na (Zda), 106 qəmi:na (Ka).

□ **divja** ~ 'Rosskümmel' \supset *čemina*, **konjska kumina*

L ad

¹**kunčoft -i** f "Kundschaft" (*No*, *Ze*)

sg.n: 53 "kundšqft" ~ "»untšqft" (*No*), 130 kú:nčoft (*Ze*).

L –

³**kunst** adj.indecl 'Kunst-', 'künstlich' ∇ s. *kunštovati* \supset *umeten*
25 kù:nst (La).

L –

\supset mlin

¹**kunstdingar -ja** m "Kunstdünger" (*Zda*) ∇ s. *kunštovati* \supset *umet-*
ni gnoj

sg.n/a: 18 kunzdi:ŋgar (*Zda*). – g: 18 kunzdi:ngarja (*Zda*).

○ 18 "kunzdīngarja knī puáznoŋ dū." (*Zda* VIII).

L –

kunšt -i/-a f/m a) "*Kunst*" (Iče, No, Ze), "*Kunststück*" (Sa), "*Kunstfertigkeit*" (Ze) b) "*Durchtriebenheit, List/prebrisanost, prefri-ganost (Kunst)*" (Šb) ∇ s. *kunštovati* ⊃ a) *fortelj, kunštnost, kunštik* b) **prebrisanost, s. zvijača*

sg.n: 21 q'unšt (Zda), 53 "»unšt" (No), 97 q'ənšt (Sts), 109 qəmšt (Iče), 119 "«mšt" (Sa), 122 q'əmšt (Šb), 130 qənšt (Ze). – g: 109 qú:mšta (Iče), 119 "«úmšt'" (Sa), 122 qú:mštə (Šb), 130 qú:nštə (Ze). – i: 161 k'u:nštjə (Peb).

- a) 97 "òuce pa uòle qúpa hnàt pu céstə je pa še qənšt." (Sts 168).
b) 161 "Ták se je lesica riéšəva s kúnštjə." (Peb 36).

L SSKJ a)

kunšten -tna -o a) "*geschichte, erfinderisch*" (Ka), "*erfinderisch/iz-najdljiv*" (Šb), "*gescheit*" (No, Ze), '*pfiffig*' b) '*fachmännisch*' c) "*kompliziert*" (Ka) ∇ s. *kunštovati* ⊃ b) *fohmeniš, *mojstr-ski* c) **zamotan*

sg.nm: 53 "»unštn" (No), 93 qú:nštŋ (Sts), 106 qú:jštəŋ (Ka), 122 qú:mštəŋ (Šb), 130 qú:nštn (Ze). – nf: 106 qú:jštna (Ka), 122 qú:mštna (Šb). – n/an: 122 qú:mštnə (Šb). – pl.g: 106 qú:jštneχ (Ka). – adv: 18 kú:jšnə (Zda).

- a) 106 "Tlè ŋ pa še qú:jštneχ bà:b tréba!" (Ka 130). c) 106 "həna čú:dəŋ qú:jštna rè:č" (Ka 130).

L SP a), SSKJ a)

⁵**kunštlar -ja** m "*Künstler*" (No) Δ *kinštlar* ∇ s. *kunštovati*
53 "»unštlar" (No).

L –

kunštnost -i f "*Kunststück*" (No) ∇ s. *kunštovati* ⊃ s. *kunšt*
53 "»unštnost" (No).

L –

kunštovati -vujem impf "*etw. Künstlerisches erzeugen/kaj umetne-ga izdelovati*" (Šb) ∇ *kunst, kunstdingar, kunšten, kunštlar, kunštnost, kunštik*

inf: 122 qəmštwa:tə (Šb). – sg.1: 122 qəmštvú:jam (Šb).

L –

kunštik -a m "*Kunststück*" (Ze) ∇ s. *kunštovati* ⊃ s. *kunšt*
130 kú:nštik (Ze).

L –

kúp -a m a) "*Kauf*" (Ka), "*Einkauf*" (Sts), "*kup* (*Kauf*)" (Šb) b)
'*Preis*' ∇ s. *kupiti* ⊃ a) *kupčija* b) **prajz*, s. *cena*

sg.n/a: KB, 97 qù:p (Sts), 106 qù:p (Ka), 122 q'u:p (ŠR) ~ qù:p
(Šb). – g: 106 qù:pa (Ka), 122 qù:pa (Šb). – l: 122 qù:pə (Šb).

○ a) 122 "al pr qûpə zməščiš, zapádaš, qàr sə na njû dāv" (Šb
70). b) 122 "tó bə nə na šlíne an táq qúp nanasvə, da nšír
qněme antqáj dnárja." (ŠR 37).

□ **boren** ~ '*schlechter Kauf*'

106 "bù:rən qù:p" (Ka 130).

iti na ~ '*sich auf Kauf begeben*'

97 "Na qûp sə šlə, dab čèj qúplə jəχ, al bôd pər pāurə bôl na
jārmərqə." (Sts 166).

skleniti ~ '*einen Handel eingehen*' ⊃ *skleniti kupčijo*, **skleniti
hantel*

122 "polè pa [prodajáwc pa qəpəc] na šlíne qúp sqłénata." (ŠR
99).

△ **dober kup** "*billig/poceni*" (Iče), "*billig*" (ŠR), '*wohlfeil*' ⊃ s.
cenen

pos: 93 dó:bər qù:p (Sts), 109 dó:r qù:p (Iče), 122 d'o:br q'u:p
(ŠR), 170 dó:bər qù:p (Nec). – comp: 93 bù:əleš qù:p (Sts),
109 bù:el q[ù:]p (Iče).

○93 "Tèstə sə pòla maŷ bùəleš qûp mašíne pərprāulə [...], pa da
sə nam dóbər qûp kredít dël" (Sts 218).

L ad

▷ dober

kùp -a m "*Haufen*" (Ka, Pa), "*Haufen/kup*" (Loi, Sa) ∇ s. *kup-
čati* ⊃ *gruča*, *havfen*, *kupec*, *kopa*, **šop*

sg.n/a: KB q'əp (Sts), R, F, S, Pg, E/G k'əp (Pa), 18 k'up (Zda,
Zdb), 31 q'up (Zda), 48 q'up (Zdb), 73 k'up (Zdb), 74 q'up
(Loh), 106 qəp (Ka), 119 "up" (Sa), 211 k'əp (Pa), 220 kəp

(Loi). – g: 18 kú:pa (Zda), 106 qú:pa (Ka). – l: 18 na kù:pə (Zda, Zdb), 106 qù:p (Ka). – pl.n: 5 kú:pi (Zda). – a: 18 kú:pe (Zda).

○ 18 "sa ĭ pa na pũæle zuòzu [qnũæĭ], usè na kúpe" (Zda VI). 106 "Tá:q qəp səm nasrəu, da b pəs zaúá:ju" (Ka 148). 106 "həne hó:səms̀tò: mé:tru lé:sa smə mé:l na qù:p" (Ka 265).

~ **se podre** "aufstoßen, Luft aus dem Magen stoßen" (Ka)

106 "qəp se j pudəru" (Ka 130).

L ad

▷ cel

kup adv a) "zusammen" (Sts) b) 'gemeinsam', 'miteinander' c) zum Ausdruck der semantischen Intensivierung von Verben Δ kupaj ▷ a/b/c) vkup, vkupaj, skup

KB q'up ~ q'əp (Sts), 5, 8, 18 k'up (Zda), 21 q'up (Zda), 24 k'up (Zda), 42 q'up ~ q'əp (Zda), 73 kup (Zda), 79 q'up (Zda), 93 q'əp (Sts), 94 q'up (Sts), 98 q'əp (Sts), 109 qəp (Iče), 122 q'əp (ŠR), 123 q'əp (La), 128a k'up (La).

○ a) 24 "kə smə mī dòu̯ta prišli, sə ukléjəni bəli, nuája pa rəke kùp." (Zda XXIII). 98 "Pa ustāua hōrta ta žàna, ĩe pa diāua tàq ròče tàq qəp" (Sts 198). c) 5 "sa kùp zužėjė púšli" (Zda XXXVIII).

□ ~ **iti** a) 'gemeinsam gehen' b) 'zusammengehen', 'gerinnen' c) 'enger werden' ▷ a) vkup iti b) s. skisati se

a) 109 "sma pa qəp šua hōrta." (Iče 134). c) 123 "Je zwórçėj šĩrjə, [...] potlè hré pa qəp." (La 700).

~ **leteti** 'zusammenlaufen', 'zusammenrennen' [= hier das Mehl in der Mùhlade] ▷ *vkup leteti

123 "da qəp leti" (La 700).

~ **nositi** 'zusammentragen' ▷ vkup nositi

93 "pa qəp nosílə otròcə snòpe" (Sts 214).

~ **přiti** 'zusammentreffen' ▷ kupaj přiti, vkup přiti

18 "Smə [...] pa gère pər kríži kùp prišli" (Zda XVIII).

~ **spokati** "zusammenpacken" (Iče) [= für die Abreise einpacken] ▷ *vkup spokati

109 "qəp spòqat" (Iče).

~ **stakniti** 'zusammenstecken' ▷ *vkup stakniti

123 "to so díle qəp stéqjane" (La 159).

- ~ **zadletiti** 'zusammenmeiβeln' ⊲ **vkup zadletiti*
123 "ti pârwe je qèp zæhlíčanə" (La 698).
- ~ **zašravbati** 'zusammenschrauben' ⊲ *vkup zašravbati*
123 "poj se pa tê dbâ tâlá qèp zæšrâwbata" (La 699).
- ~ **zmešati** 'zusammenmischen' ⊲ *vkup zmešati*
18 "da ĭ kùp sa zmíəšoʊə h sʊómi cūə." (Zda IV).
- ~ **zonegati se** 'sich zusammentun', 'sich zusammenschließen' ⊲
**vkup zonegati se*
18 "sə sa pāuri kùp z unĭəgali" (Zda XVIII).
- vse** ~ 'alles zusammen', 'alles miteinander' ⊲ *s. vse vkup*
94 "Sĕĭs pa tâq sĭdlinhə narĕdələ sə pa ũsĕ qùp ũrhlə ĭe pa
ũsĕ qúpa ũása ũĕs." (Sts 190).

L –

▷ držati, trahtati, žlahta

- kupaj** adv a) 'zusammen' b) 'gemeinsam', 'miteinander' c) zum
Ausdruck der semantischen Intensivierung von Verben Δ
kup ⊲ a/b/c) *s. kup*
93, 94, 97, 98 qú:pa (Sts), 122 q'u:pěj ~ q'u:pĭ (ŠR) ~ qú:pěj
(Šb), 123 qú:pi (La).
- a) 93 "No pa tâq pâršlə pūəbə qúpa" (Sts 206). 122 "Véže se an
sám vòw [...], dbá qúpĭ pa w jəhú za pâr" (ŠR 75). b) 122
"navádno [má] pu vèč híš àn mlín qúpěj." (ŠR 72).
- ~ **burati** 'zusammenrennen' [= von Personen] ⊲ **vkup leteti*
122 "vsè je qúpěj búravə" (ŠR 4).
- ~ **deti** 'zusammengeben' ⊲ **vkup deti*, **vkup dati*
122 "Pu dbí tĕricə dísta pĕstí prĕje qúpěj" (ŠR 92).
- ~ **ležati** 'zusammen schlafen' ⊲ *vkup ležati*, **vkup spati*
122 "Čřívəlce púcava, / póstəl postílava, qúpěj lažáva!" (ŠR
47).
- ~ **naonegati** 'hier: zusammentragen' [pf zu 'onegati' 'etw. tun,
was man nicht genauer benennen will oder kann]
93 "Te prūe smə qúpa naŭnĕhelə" (Sts 206).
- ~ **postaviti** 'zusammenstellen' ⊲ **vkup postaviti*
122 "v qopáncəlne pu pét du desét snopów qúpěj postávə" (ŠR
90).
- ~ **priti** a) 'zusammentreffen' b) 'zu Käse werden, gerinnen' ⊲
a) *s. skisati se* b) *kup priti, vkup priti*

- a) 93 "pa [...] pèršlə pûəbə qúpa pa žlājsilə." (Sts 206). b) 122 "pusnétə čəsòvə mlíqə se q pėjčə na tupú pustávə pa taqə, da [...] qúpěj príde" (ŠR 79).
- ~ **spraviti** a) 'zu Stande bringen' b) 'wieder zusammenbringen' ▫ *vkup spraviti
- a) 122 "cíw božjə dén hónəm, pa nčà spráwəm qúpěj!" (ŠR 12). b) 122 "jəh [= qáčə] svéta Marjéta potlè cavú létu qúměj qúpěj spráwə." (ŠR 26).
- ~ **stlačiti** 'zusammenpressen' ▫ *vkup stlačiti
- 122 "vsè qúpěj stváčanə pa v žhánjə namóčanə" (Šb 153).
- ~ **vreči** 'zusammenwerfen', 'in eins werfen' ▫ vkup vreči
- 122 "Qə je səhú, se uhrábəq u rėdí qúpěj vrže" (ŠR 89).
- ~ **zbiti** a) 'zusammennageln' b) 'zusammenstauchen'
- a) 123 "S qúm pa j qúpi zbítə?" (La 698).
- ~ **zmetati** 'zusammenwerfen' ▫ *vkup vreči, *vkup zmetati
- 122 "sėnú se z vílėmə na qopíce qúpěj zmėče" (ŠR 89).
- ~ **zrajtlati** 'mit Ketten und Reitel zusammenbinden' ▫ *vkup zrajtlati, *dol porajtlati
- 122 "Na táq vús se nabášėjə àne diwjé rėčí [...] nə se qúpěj zrajtlájə" (ŠR 71).
- ~ **zrasti** 'ineinander wachsen', 'zusammenwachsen'
- 122 "[má] óbrve qúpěj zrášane." (ŠR 44).
- ~ **zrolati** 'zusammenrollen' ▫ *vkup zrolati
- 98 "pòla smə pa qúpa zròlelə." (Sts 203).
- ~ **živeti** 'zusammenleben' ▫ *vkup živeti
- 122 "Že anè líte sta qúpěj žəvéva pa dbá utroqà dubíva." (ŠR 5).
- vse** ~ 'alles miteinander' ▫ vse kup, vse vkup, vse vkupaj
- 94 "da usė qúpa nətər spráumə." (Sts 186). 123 "se pój vsè qúpi wérti" (La 697).
- vsi** ~ 'alle miteinander'
- 93 "Hûən pa usi qúpa qnìsə ználə." (Sts 232).

L –

▷ držati

kuparica s. koparica

kupčanje -a n 'Errichten von Heu- bzw. Grummethaufen' ▽ s.

kupčati

73 k'upčani (Zda).

○ 73 "žaj pa ádn mæra usë stòrt, [...] kùpčani pa štòk." (Zda LIV).

L –

kupčati -am impf "Häuflein machen" (Ka), 'Heu- oder Grummethaufen machen (vor dem Regen)' Δ *skupčati ▽ kùp, kupčanje, kúpec, *skupčati ▫ hajflati, hekrati, kopanjceljne postavljati, *na kupce devati, kope/*kopice/kupce delati, *stavkati, *stavke delati

inf: 106 qù:pčat (Ka). – sg.1: 106 qù:pčam (Ka).

L Plet. ad

kupčevati -ujem impf 'handeln', 'Handel treiben' ▽ s. kupiti ▫ hantlati, *hantlovati

inf: 122 qəpčəwá:tə (Šb). – sg.1: 119 "pčújam" (Sa), 122 qəpčú:jam (Šb).

L ad

kupčija -e f a) 'Handel' b) 'Geschäft', 'Kauf' ▽ s. kupiti ▫ a) s. hantel b) kúp

122 qəpč'i:ja (ŠR).

○ a) 122 "Qə se uhvasí qəpəç, se začnè qəpčija" (ŠR 99).

□ ~o skleniti 'einen Handel abschließen' ▫ s. skleniti kúp

122 "Na domè [...] se qəpčija zmíram qna sklène bš" (ŠR 99).

žleht ~ 'schlechtes Geschäft' ▫ *borna kupčija

L ad

kupèc -pca m "Käufer/kupəç" (Ga, Pa), "kupec (Käufer)" (Sa, ŠR), "Käufer/kupovalec" (Šb), "Käufer" (Pa) ▽ s. kupiti ▫ hantlovec, hendlar

sg.n: R, F, S k'əpəç (Pa), Pg kəpəç ~ k'əpəç (Pa), E/G k'əpəç (Pa), E kəpəç (Ga), 119 "ç'p'c" (Sa), 122 qəp'əç (ŠR, Šb), 211 k'əpəç (Pa). – g: E kəpca (Ga), 122 qəpç'a (Šb). – d: 122 qəpç'ə (ŠR).

- 122 "prodajáwc šaca, qəpəc puvóžə (ponúðə) nĕqĭ mĕh" (ŠR 99).

L ad

kúpec -pca m a) "*Haufe*" (Sa, ŠR, Ze), "*kup (der Haufe)*" (Šb), "*Haufen*" (Sts) b) "*Gras- od. Heuhaufen am Feld*" (Ka) ∇ s. *kupčati* ⊃ a) s. *kùp* b) s. *hekar*

sg.n/a: KB, 98 qù:pəc (Sts), 106 qù:pc (Ka), 119 "úp'c" (Sa), 122 qù:pəc (ŠR) ~ qú:pəc (Šb), 130 qù:pəc (Ze). – g: 106 qù:pca (Ka), 122 qú:pca (Šb). – l: 94 qù:pcə (Sts). – pl.g: 122 q'u:pcow (ŠR). – a: 106 qù:pcə (Ka), 122 q'u:pce (ŠR) ~ qú:pce (Šb).

- a) 98 "qə sə pròsə qdūəm pərpelálə sə narĕdlə taq uĕlčə qùpəc." (Sts 204). 122 "mvája qna smiš hnūj na qúpce navázatə" (Šb 74).

□ ~e **delati** '*Heu- oder Grummethaufen machen*' ⊃ s. *kupčati*
106 "qù:pcə dĕuat" (Ka 173).

~e **trositi** '*Heu- oder Grummethaufen auseinanderreißen*'
106 "qù:pce tróə:st" (Ka 177).

na ~e **devati** '*Heu- oder Grummethaufen machen*' ⊃ s. *kupčati*

- ◇ **držati se kot** ~ **nesreče** '*wie ein Häufchen Unglück aussehen*'
⊃ **držati se kot mila jera*
122 "drží se q an qúpəc nasréče" (Šb 60).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

- ³**kupferšmid -a** m "*Kesselschmied*" (No) ⊃ s. *keselkovač*
53 "khupfəršmid" (No).

L –

kúpiti -im pf a) "*kaufen*" (Sts, Zab), "*kaufen/kúpiti*" (Teb) [= gegen Geld erwerben] b) "*kaufen*" (Sts, Zab), "*kaufen/kúpiti*" (Teb) [= bestechen] Δ *kupovati* ∇ *dober kup, izkupiti, kúp, kupčevati, kupčija, kupĕc, kupljanji, *kupljeni, kupovanje, kupovati, nakupiti, nakupovati, odkupiti, odkupnina, *podkupiti, pokupiti, prikupiti, zakupiti (se)* ⊃ a) *dol kupiti* b) **podkupiti*
inf.: JT kup'it (Iča), KB qú:pət (Sts), 17 kù:pət (Teb), 18 kú:pət (Zda, Zdb), 98 qú:pət (Sts), 106 qú:pt (Ka), 107 qú:pət (Ka), 122 qú:pətə (Šb), 187 kú:pət'ə (Log). – sg.1: 8 kú:pṃ (Zda),

106 qú:pəm (Ka). – 3: SÖJ kú:p (Zdb), WJ qú:p (Zda), 42 qú:pə (Zda), 122 q'u:pə (ŠR). – pl.1: 106 qú:pəm (Ka).

l-p.sg.m: K "kupoι" (Zab), KB qú:pu (Sts), R, F, S Pg kú:pu (Pa), E/G kú:pə (Pa), 8 kú:pu (Zda), 18 kú:pu ~ kú:pυ (Zda, Zdb), 93, 94, 98 qú:pu (Sts), 106 qú:pu (Ka), 122 q'u:pu (ŠR) ~ qú:pow ~ qú:pu (Šb), 211 kú:pə (Pa). – f: KB qú:puwa (Sts), RT qú:pəwa (Raf), 18 kú:puwa (Zda, Zdb), 74 qú:pwa (Loh), 98 qú:puwa (Sts), 122 q'u:pəwa (ŠR) ~ qú:pəwa (Šb), 137 qú:pwa (Loo), 187 kú:pw'a (Log). – n: 18 kú:puwə (Zda, Zdb). – pl.m: 18 kú:pli ~ kú:pəli (Zda), 93, 97 qú:pələ ~ qú:plə (Sts), 106 qú:pəl (Ka). – f: 18 kú:puwe (Zda, Zdb), 122 q'u:pəle (ŠR). – dl.m: 18 kú:puwa (Zdb). – f: 106 qú:plə (Ka).
ppp.sg.nm: 122 qəpl'an (ŠR).

○ a) 18 "Gnórjū čōsi knī bouə, da bi mōli ʉsə kúpət." (Zda III). 98 "Čāsə je mōhu žēlm nauęstə črīʉle qúpət, nauęsta je pa žēlm čiq̄ pa pīntļč qúpuə." (Sts 202).

◇ **otroka** ~ 'ein Kind kaufen' [= *Tabuausdruck für 'zur Welt bringen'*] ▷ v *Rim (po zvone) iti, s. roditi*
106 "utró:qa qú:pt" (Ka 138).

L ad

▷ co kupiti, dol, maček, zad

¹**kuplati -am** impf a) "kuppeln" (Iče, No) [= *die Kupplung betätigen*] b) "kuppeln" (Iče, No) [= *Leute zwecks Heirat zusammenbringen*] Δ *zakuplati* ∇ *zakuplati* ▷ b) **vkup spravit, vkup spravljati*

53 "»uplat" (No), 130 qú:plat (Iče).

L –

kupljenji -a -o 'nicht zu Hause angebaut', 'gekauft' Δ **kupljen* ∇ s. *kupiti* ▷ **kupljen*

31 quplá:ji ~ quplá:ji (Zda) ~ quplá:ji (Zdb).

L –

kupovanje -a sg.n "Kaufen/kupovánje" (Ga) ∇ s. *kupiti* ▷ s. *basanje*

E kəpwànjě (Ga).

L ad

kupovati -ujem impf a) "kaufen" (Sts), "kaufen/kupovati" (Sa, Sts)
b) 'einkaufen' [= mit dem Einkaufen beschäftigt sein] Δ kupiti
▽ s. kupiti ⊃ a) s. basati

inf.: SÖJ k'upwat (Zda), KB qù:pwat (Sts), 5 k'upwat (Zda), 119
"p'vát'" (Sa), 187 kupwá:t'ə (Log). – sup.: 108a qəpwat (Ka). –
sg.1.: KB qupù:jam (Sts), RT "k'pújam" (Sc), 187 kupù:jam
(Loh). – 2.: KB qupù:jaš (Sts), 187 kupù:jaš (Loh). – 3.: KB
qupù:ja (Sts), 18 kupù:je (Zda, Zdb), 122 qəp'u:je (ŠR). – pl.1.:
KB qupù:jamə (Sts). – 2.: KB qupù:jata (Sts). – 3.: KB, 93
qəpù:jeje (Sts).

l-p.sg.m.: mP k'upwəw (Zda), 18 k'upwow (Zda), 163 q'əpwu
(Zda). – f.: mP kupwə:wa (Zda). – pl.m.: mP kupwó:li (Zda), 18
kupuwó:li ~ kupwó:li (Zda), 93 qupwá:lə (Sts), 107 qupwá:l
(Ka). – f.: mP kupwó:we (Zda). – dl.m.: mP kupwó:wa (Zda).

○ a) 18 "Nišar knī kùpuə ga." (Zda III). 122 "bə smišnə bú, qə bə
qəpəc za jmé žəvine bāru, qə jo qəpúje." (ŠR 74). b) 107
"pri:dejo há:təuc, 'jəl, sə tó:q žui:nə qupú:l" (Ka 239).

L ad

kúra -e f a) "Henne" (Ka, Nec) b) 'Birk- oder Auerhenne' ▽ kuri-
ca, kurnjak, Kurja jama, Kurja skala, Kurja peč, Kurja raven,
kurji, kurnica, Kurnik, smrkava kura ⊃ a) ciba, cibica, čopa,
čuba, koklja, kokoš, puta

sg.n.: 18 kú:ra (Zda, Zdb), 106 qú:ra (Ka), 109 qú:ɤa (Iče), 122
q'u:ra (ŠR) ~ qú:ra (ŠR, Šb), 170 qù:ra (Nec), 187 kú:ɤa
(Log), 220 kú:ra (Loi). – g.: 122 q'u:re (ŠR). – d.: 122 q'u:rə
(ŠR). – a.: RT "kúro" (Sc), 106 qú:r (Ka), 122 qú:ro (Šb). –
pl.n/a.: 18 kú:ra (Zda), 106 qú:re (Ka), 122 q'u:re (ŠR) ~ qú:re
(Šb). – g.: 8 kù:r (Zda). – d.: 122 q'u:ram (ŠR).

○ a) 18 "kúra je nīəst šuá" (Zdb 87). 18 "pa da kúra knīšə škóðə
deuəje" (Zda III).

◇ ~e **fotrati** 'erbrechen' ⊃ s. kozlati

mrtva ~ 'totes Hendl' [= temperamentlose weibl. Person] ⊃
cmaka, čura

smrkava ~ "Truthuhn/puran" (ŠR, Šb) ⊃ purman
122 smfəqava qúra (Šb).

L ad

▷ darkati, jerebov, klokljati, raščiti, slep, šlatati

kûra -e f "Kur" (Ze) ∇ s. *kurirati*

130 kù:ra (Ze).

L SP ad, SSKJ ad

kurat adj.indecl a) "akkurat" (Ka, Šb), "ordentlich, anständig"

(Ka) b) adv/præd 'ordnungsgemäß', 'sorgfältig', 'genau' ▷ a/b)

čeden, genav, orengi, pošten

106 qurà:t (Ka), 122 qorà:t (Šb).

○ a) 106 "hən qurà:t čuð:uq" (Ka 130). b) 106 "qurà:t narédet" (Ka 130). 122 "pr tabè je vsè qorát" (Šb 55).

L –

kurba -e f a) 'Nutte' b) 'Hure' [= derbes Schimpfwort] ∇ s. *skur-*

bati (se) ▷ c) *mrha, prasica*

106 qù:rba (Ka).

L ad

▷ politika

kurbez -a m "Kürbis/buča" (Loh), "Kürbis" (No) Δ *kirbes ∇

kurbezov ▷ buča, *kirbes

53 "»urbəs" (No), 74 qú:κβəz ~ qú:κβəs (Loh).

L –

kurbezov -a -o 'Kürbis-' Δ *kirbes ∇ *kurbez* ▷ s. *bučev*

sg.n/an: 74 qú:κβəzowo (Loh).

L –

³**kurcihtik** adj.indecl "kurzsichtig" (Ze)

130 kú:rciχtik (Ze).

L –

kurec -rca m a) "(obsc.) *membrum pud[e]ndum virile*" (Iča),

"*membrum pud. vir.*" (Ka) b) 'Bezeichnung für einen schlechten

*Menschen und derbes Schimpfwort' c) interj "vulg. Ausdruck des Mißmutes" (Ka), "Ausdruck des Zornes" (Ka) d) praed 'egal', 'einerlei' ▫ a) cebedejus, čep, *francej, kol, kos, krt, lulej, *mola, rep, rog, rogelj, *šimej, s. pimpej, s. špica c) kurca, vraga d) vseeno, vseglj, *vse ena polenta*

sg.n: P kù:rəc (Iča), 106 kù:rc ~ qù:rc (Ka). – g: 106 kù:rca (Ka).

○ b) 106 "Kù:rc, pudá:m sɛ pa nàq!" (Ka 232). d) 106 "zəj pa kù:rc, zəj mà:m pa pú:nčɣɛ hò:r" (Ka 222).

◇ **kurca** interj '*Ausdruck der Zornes, Trotzes*' ▫ *vraga*

106 "Səm djà:ɥ, kù:rca, čɛ tɛ:qa nà:q, bum pa tà: ɥ Mâ:l Ubí:r šò:ɥ" (Ka 233).

~ **(te) gleda** '*Göttzitat*'

L ad

▷ gledati

kurica -e f a) "*Schneerose/teloh*" (ŠR, Šb) **b)** "*Hühnerhaus*" (Nec) *ba) "Hühnerstall für exotischeres Federvieh (Pfau u. a.)/kurnik za bolj eksotično perjad (pav idr.)"* (Šb) **c)** "*Schnee-glöckchen/zvonček*" (Iče) (B?) ▽ *s. kúra* ▫ **a)** *s. teloh* **b)** *s. kurnica* **c)** **krofljica*, **zvončlej*, **kavkeljč*, **mavkeljč*, **petelinčič*, **šneglekej*

sg.n: 109 qù:ɤjəca (Iče), 122 qù:rica (ŠR) ~ qú:rica (Šb), 170 qù:rica (Nec). – g: 122 qú:rice (Šb).

L Plet. B', SP B', SSKJ B'

kurirati -am impf "*kurieren*" (Ze) Δ **skurirati (se)* ▽ *kúra*, **skurirati (se)* ▫ *zdraviti*

130 qurì:ratə (Ze).

L SSKJ ad

kurji -a -e "*Hühner-/kúrji*" (Ga), "*Hühner-*" (Ka) ▽ *s. kúra*

sg.nm: E kù:rjə (Ga), 106 qù:ri (Ka), 187 kú:rjə (Log). – nf: 106 qù:rja (Ka). – n/an: 106 qù:ri (Ka), 122 q'ù:rje (ŠR) ~ qú:rjə (Šb). – pl.nm 106 qù:ri (Ka), 122 q'ù:rjə (ŠR).

□ ~ **a polt** '*Gänsehaut*'

~ **a šisa** "*jenes Kind, das zuletzt fertig isst*" (Ka)

106 "qù:rja šì:sa" (Ka 130).

~e **bedro** 'Hühnerkeule'

122 "qúrjə badrə" (Šb 3).

~e **oko** 'Hühnerauge'

122 "Qúrjə wčésə se prehánějə qáqr bradávice." (ŠR 57).

~ **drek** 'Hühnerkot' ⊂ *kurnjak*

106 "qù:ri dreq" (Ka 164).

~ **gnoj** 'Hühnermist' [= *Dünger*] ⊂ *kurnjak*

106 "Qù:ri hnò: j pa bà: bja dò: ta sta hli:χ, z ubé:nem ní: qèj za pučè:t" (Ka 166).

◇ ~a **čreva** 'Sternmiere' (*stellaria media*) ⊂ *s. črevec*

~a **črevica** 'Sternmiere' (*stellaria media*) ⊂ *s. črevec*

△ **Kurja jama** 'Kurja jama' [= *Toponym in der Nähe von Unterloibl/Podljubelj*]

sg.g.: 122 q'u:rje j'a:me (ŠR).

○122 "Pudlòbèl je stáv čéjqədèj pracè víši blízə Qúrje Jáme" (ŠR 32).

△ **Kurja peč** "heute meistens Hühnerfels; kura, Birk- und Auerhenne" (Ka) [= *Flurname*]

106, 107 qù:rja pè:č (Ka).

△ **Kurja raven** "Ebene der Birk- und Auerhühner" (Ka) [= *Flurname*]

106 qù:rja rà:wən (Ka).

△ **Kurja skala** "Hühnerfels (BN, ÖK 212)" (Ksa)

K k'u:rja sk'a:wa (Ksa).

L ad

▷ koč, rahel

kurnica -e f 'verschlossener Raum für Hühner' ∇ *s. kúra* ⊂ *kurica, kurji kotec*

18 kù:rŋca (Zda, Zdb), 74 qù:ɾnca (Loh).

L Plet. ad, SSKJ ad

Kurnik -a m "Kurnigg" (Ka) [= *Vulgoname*] ∇ *s. kúra*

sg.l.: 106 pər qù:rənq (Ka).

L –

kurnjak -a m "Hühnerkot" (Ka) ∇ *s. kúra* ⊂ *kurji drek, kurji gnoj*

sg.n/a.: RT "kúrjak" (Sc), 106 qù:rjɛq (Ka), 119 "úrja" (Sa).

L ad

¹**kurs -a** m "*Kurs*" (Ze) [= *Lehrgang*] ⊃ *tečaj
130 kú:rs (Ze).

L Plet. B'

²**kusén -a** m "*Cousin/bratranec*" (Lok) ⊃ s. *bratranec*
KT kusè:n (Lok).

L –

kuščar -ja m "*Eidechse/kúščer*" (Ga), "*Eidechse*" (Nec, Sts), '*die grüne Eidechse*' ∇ *kuščarjev ⊃ s. *jaščurka*
sg.n: KB qú:šar (Sts), GT kúščar (Raf), E kúščar (Ga), 18 kú:šar (Zda, Zdb), 109 qú:ščar ~ quščá:ɤ ~ qú:šar (Iče), 170 qú:nščar (Nec), 187 kú:ščar ~ kú:šč'aɤ ~ kú:ščá:ɤ (Log), 220 kú:ščar (Loi). – g/a: KB qú:šarja (Sts), E kúščarja (Ga).

◇ **zelen ko** ~ '*grün wie eine Eidechse*' [= *meist im Gesicht*]

L ad

kuščina s. luščina

Kušejev -a -o '*Adj. zum Vulgonamen Kušej*' ∇ *Kušej
sg.lf: 106 qù:šjawi (Ka).

○ 106 "Səm mò:hə qó:ja qà:r póstet ɥ Qù:šjaɥi štá:l" (Ka 268).

L –

kušniti -em pf '*küssen*', '*einen Kuss geben*' ⊃ *poljubiti*
GT "kušniti" (Jc).

L ad

kuzej -a m a) "*Welpeschene*" (Iče), "*Welp*" (Ka), "*junger Hund*" (Ka), "*Hündchen*" (Zda) b) "*gekochte Schweineniere*" (Ka) Δ *kuzej* ∇ *kuzla*, *kuzejev ⊃ a) *kuža, *kuzej*, *tužlej*, s. *čevkelj*
sg.n: 24 kù:zej (Zda), 106 qù:zi (Ka), 109 ú:zi ~ úzi (Iče). – g: 106 qù:zija (Ka), 109 ú:zija (Iče).

○ a) 24 "Ie pa nãiprē prišu an kūzei ie pa tàq uóioɥ." (Zda XXIV).

L Plet. B'

kuzla -e f a) "Hündin/psica" (ŠR) b) 'Hure' ∇ s. kuzej ⊃ a) psica
b) s. hura

sg.n.: 122 qú:zla (ŠR, Šb). – g.: 122 qú:zle (Šb).

◇ **tebi dobro gre, mene pa koj ~ liže** 'dir geht es gut, aber mich
beißen die Hunde'

L Plet. a), SP ad, SSKJ ad

kužav -a -o a) "kraftlos, schwach, kränkelnd/boren, slab, bolehen"
(ŠR, Šb) b) 'im Wachstum zurückgeblieben' ⊃ a) bolehen, bo-
ren, kilav, s. slab b) s. zacuknjen

sg.nm.: 122 qú:žu (ŠR) ~ qú:žow (Šb). – nf.: 122 qú:žawa (ŠR,
Šb). – n/an.: 122 qú:žowə (ŠR, Šb).

L Plet. ad

kuzej -a m kinderspr. "Hündchen/psiček" (ŠR, Šb), 'Hund' Δ ku-
zej ∇ *kužejev ⊃ s. kuzej

sg.n.: 122 qú:žěj ~ q'u:žěj ~ q'u:žī (ŠR) ~ qú:žěj (Šb). – g/a.: 122
qú:žėja (Šb).

○ 122 "Noža qna smí utròq v rocé vzétə, zató qə qúži na nàm sėdī
pa uhríznə." (ŠR 43).

L Plet. ad

¹**kvader -dra** m "Quader" (La) [= viereckiger Steinblock] ∇ kvad-
rat, kvadratmeter

8 kwó:dər (La).

L SP ad, SSKJ ad

²**kvadrat -a** m "Quadrat" (No, Ze) ∇ s. kvader

53 "kʌdrat" ~ "»ʌdrát" (No), 130 kwadrát:t (Ze).

L ad

³**kvadratmeter -tra** m 'Quadratmeter' ∇ s. kvader

pl.g.: 93 kwadrát:t m'ėtru (Sts).

○ 93 "Īe stūə pa šīestnd̥daʉetred kʌdrát m̥ətru bú." (Sts 241).

L –

kvak kvak interj 'quackquack' [= zur Nachahmung der Frösche und der Wiesel in der Wieselzelle] ⊃ *kruc kruc*
106 qwàq qwàq qwàq (Ka).

L ad

kvančič s. klančič

kvarta -e f a) "Karte" (No, Ze), "Karte/karta" (Sa), "Spielkarte/igralna karta" (Šb) b) "Karte" (No, Ze), "Karte/karta" (Sa) [= Postkarte] c) "Karte" (No, Ze), "Karte/karta" (Sa) [= rechteckiges Blatt mit vielen Funktionen] Δ *karta* ∇ s. *kvartati* ⊃ a/b/c) s. *karta*

sg.n.: 53 "»uarta" ~ "»uārta" (No), 119 "vārta" (Sa), 122 qwá:rtá (Šb), 130 qwà:rtá (Ze). – g.: 122 qwá:rte (Šb). – pl.n/a.: 53 "»uarte" (No), 98 qwà:rte (Sts), 122 qwá:rte (Šb).

○ a) 122 "qvárte so: síca, zéla, žavòd pa qúfa" (Šb 61). b) 98 "nès pèč quarte prìdejə, nàq, ájnłáđiŋhe" (Sts 201).

□ ~ **špilati** "Karten spielen" (No) ⊃ s. *kvartati*

98 "mójə stár áti sə pa quárte taq rádə špilelə." (Sts 203).

L Plet. ad, SSKJ ad

▷ gor

kvartač -a m 'Kartenspieler' ∇ s. *kvartati* ⊃ *špilavec*
sg.n.: 122 qwartá:č (Šb). – g/a.: 122 qwartá:ča (Šb).

L ad

kvartati -am impf "Karten spielen" (No) Δ *kartati* ∇ *kvarta*, *kvartač*, **kvartanje* ⊃ s. *kartati*
53 "»uariat" (No).

L ad

¹**kvartir -ja** m "Quartier" (No) Δ *kvatir* ⊃ *kvatir*
53 "»uartīr" (No).

L ad

kvas -a/-u sg.m "Sauerteig/kvas" (Iče, Sa), "Gärteig" (Pa) ⊃ kisel
kvas

n/a: R, F, S, Pg E/G kwà:s (Pa), 18 kwò:s (Zdb, Neb), 24 kwò:s
(Zda), 109 qwà:s (Iče), 119 "vas" (Sa), 122 qw'a:s (ŠR) ~
qwà:s (Šb), 210 kwá:s (Neb), 211 kwà:s (Pa). – g: R, F, S, Pg
E/G kwá:sa (Pa), 122 qwas'u: (ŠR) ~ qwà:sa (Šb), 211 kwà:sa
(Pa). – i: 122 qw'a:sam (ŠR).

○ 122 "Za qvás ma hospodíña mávə pušəšanā tēstá ut prėjšne
pěče" (ŠR 78).

L ad

▷ kisel

⁵**kvatemala -bra** m "Quatemala" (No) ∇ kvatembrica ⊃ *kvatre
53 "»uatēmr" (No).

L –

kvatembrica -e f "eine Art Bercht, die zu den Quaternern
erscheint" (Zab) [= im RT wacht sie darüber, dass die Arbeit zu
den Quaternern rechtzeitig eingestellt wird] ∇ kvatemala ⊃
kvatrnica

K "kvatemala" (Zab).

L –

¹**kvatir -ja** m "Quartier" (Šb, Ze) Δ kvatir ⊃ kvatir

sg.n/a: 109 qwatí:κ ~ qwatí:κ (Iče), 122 qwatí:r (Šb), 130
qwatí:r (Ze). – g: 122 qwatí:rja (Šb).

L –

kvatrn -a -o 'Quaternern-' ∇ *kvatre, kvatrna, kvatrnica,
*kvatrnjak

sg.nmb: 98 qwà:tərn (Sts), 122 qw'a:trnə (ŠR). – nf: 106
qwà:tərna (Ka), 109 qwátərna (Iče). – af: RT "kvatrnno" (Sc),
98 qwà:tərnə (Sts), 106 qwà:tərnə ~ qwà:tərnə (Ka), 122
qw'a:trno (ŠR). – lm: 18 kwò:tərnem (Zda), 122 qw'a:trnam
(ŠR). – pl.am: 122 qw'a:trne (ŠR). – l: 98 qwà:tərnaχ (Sts),
122 qw'a:trnah (ŠR).

- **~i post** 'Quatemberfasten' [= *intensives Fasten jeden Mittwoch, Freitag und Samstag in den Quatemberwochen*]
~i **teden** 'Quatemberwoche' [= *heilige Zeit mit gebotenem Fasten in den Jahreszeiten: nach dem Aschermittwoch, nach Pfingsten, nach der Kreuzeserhöhung am 14./IX. und die Woche nach dem 3. Advent*] ▫ s. kvatrna

L ad

▷ bilja, nedelja, petek, sobota, sreda, teden

kvatrna -e f "Quatember" (Ze), 'Quatemberwoche' ▽ s. kvatrn ▫ kvatrni teden, *kvatrna nedelja

sg.n: 130 qwà:trna (Ze). – a: 98 qwá:tərnə (Sts).

○ 98 "Čāsə na quátərnə je čúdnə suĕtə bú" (Sts 198).

L –

kvatrnica -e f a) "eine Art Bercht, die zu den Quatembern erscheint" (Zab) b) 'Klatschbase' ▽ s. kvatrn ▫ a) kvatembrica b) s. klepetulja

K "kvaternica" (Zab).

L Plet. B', SSKJ a)

kvečjemu adv/part 'höchstens', 'im äußersten Falle' ▽ s. več ▫ heksens, največ

122 q w'e:čomə (ŠR).

○ 122 "svojè sqriwnústi nqúm r qna puví, q véčomə svojòmə sínə" (ŠR 26).

L SP ad, SSKJ ad

¹**Kvele -ø** pl.f "Kaufhaus Quelle" (Ka)

sg.l: 106 w kwè:laχ (Ka).

○ 106 "Dó:ns səm pa ũ Kùè:laχ jεžì:nu" (Ka 61).

L –

kver -a m "Gewehr" (No, Ze) Δ s. gver ▫ s. gver

sg.n/a: 36 kəv'e:r (Peb), 53 "kʷer" ~ "kuīr" ~ "»uēr" ~ "kuēr" (No), 106 qwè:ər (Ka), 130 qəbé:r (Ze), 161 kəb'ö:r (Peb).

○ 109 "tò: pa qnì: mó:j quéə:r!" (Ka 228).

L –

¹**kvift -i/-a** f/m "Gewicht" (No, Zda, Zdb, Ze), "utež/Gewicht" (Šb)
[= Metallstück als Messeinheit beim Wiegen]
sg.n: SÖJ kw'ift (Zda, Zdb), 53 "»uift" ~ "»uift" (No), 122 qw'əft
(Šb), 130 qwəft (Ze). – g: SÖJ kwí:fti (Zda, Zdb), 122 qwí:fta
~ qwí:χta (Šb), 130 qwí:fta (Ze). – pl.n/a: SÖJ kwí:fti (Zda,
Zdb).

L –

kvinati -am impf a) "gewinnen" (Ze) [= in einem Wettstreit, Kampf
Sieger sein] b) "gewinnen" (Ze) [= beim Spiel u. ä. Geld
gewinnen] Δ gvinjati ⊃ a/b) s. gvinjati
130 qwí:natə (Ze).

L –

¹**kvint -a** m "Gewinde" (Ze)
sg.n/a: 130 qwənt (Ze). – g: 130 qwí:nta (Ze).

L Plet. B'

kvišku adv 'in die Höhe', 'empor', 'nach oben' ⊃ nakviš
122 qw'i:šqə (ŠR) ~ qwí:šqə (Šb).
○ 122 "Al čébrc polè qvíšqə fřqə – puqáže v nabése" (ŠR 45).

L ad

▷ naj, rez, šiniti

¹**kvitinga -e** f "Quittung" (No, Ze)
53 "»uitiha" (No), 130 kwí:ntinha (Ze).

L –

kvočen s. kločen

kvoklati s. klokljati

kvrp s. korp

